

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 45/2005 vp

Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2006

Hallituksen esitys vuoden 2006 talousarviota koskevan hallituksen esityksen (HE 119/2005 vp) täydentämisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä syyskuuta 2005 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen valtion talousarvioksi vuodelle 2006 (HE 119/2005 vp).

Lisäksi eduskunta on 22.11.2005 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan vuoden 2006 talousarvioesitystä täydentävän hallituksen esityksen (HE 201/2005 vp).

Valiokunta on käsitellyt esitykset yhdessä ja antaa esityksistä yhteisen mietinnön.

Talousarvioaloitteet

Valiokunta on käsitellyt esitysten yhteydessä seuraavat 20.10.2005 valtiovarainvaliokuntaan lähetetyt talousarvioaloitteet

— TAA 1/2005 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen seurantalojen ja työväentalojen ylläpitokustannuksiin (29.90.50)

— TAA 2/2005 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Nuorisoseuramuseon toiminnan kehittämiseen (29.90.50)

— TAA 3/2005 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Ojajärven kunnostamiseen Alajärven Luoma-aholla (30.50.77)

— TAA 4/2005 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Paalijärven kunnostamiseen Alajärven Paalijärven kylällä (30.50.77)

— TAA 5/2005 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Ähtävänjoen vesistön kunnostamiseen ja palauttamiseen lohivesistöksi (30.50.77)

— TAA 6/2005 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Rannantien peruskorjaukseen Evijärvellä (31.24.21)

— TAA 7/2005 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 63 perusparantamiseen välillä Evijärvi—Kausinen (31.24.21)

— TAA 8/2005 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Alajärven Luoma-

- aholla kantatiellä 68 ja Luomantiellä (31.24.21)
- TAA 9/2005 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen kantatiellä 68 Lappajärven Itäkylässä (31.24.21)
- TAA 10/2005 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Länsirannan tien peruskorjaamiseen välillä Söyringin risteys Lappajärvellä ja Kurejoki Alajärvellä (31.24.21)
- TAA 11/2005 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17471 peruskorjaamiseen Leppälänkylän ja Länsikylän välillä Kuortaneella ja Lehtimäellä (31.24.21)
- TAA 12/2005 vp — Esko Ahonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17783 peruskorjaamiseen Tyynismaan ja Viinikan välillä Korttesjärvellä ja Kauhavalalla (31.24.21)
- TAA 13/2005 vp — Eero Akaan-Penttilä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien sairauskulujen korvaamiseen (33.22.50)
- TAA 14/2005 vp — Olavi Ala-Nissilä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen (KTTK) Loimaan yksikön vahvistamiseen (30.73.21)
- TAA 15/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen harkinnanvaraiseen valtionapuun Pirkanmaan kunnille (26.97.34)
- TAA 16/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen yliopistoille henkilökohtaisten opintosuunnitelmien kehittämiseen (29.10.22)
- TAA 17/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen opettajavaihdon rahoittamiseen (29.10.23)
- TAA 18/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen opintorahan tasokorotukseen (29.70.55)
- TAA 19/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen Tampereen Komediateatterin valtionosuuteen (29.90.31)
- TAA 20/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Pentinkulman päiville (29.90.33)
- TAA 21/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 22/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen tieosuudella Orivesi—Hirsilä (31.24.21)
- TAA 23/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 24/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 3 pohjoisosan parannukseen (31.24.21)
- TAA 25/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 parannuksen toiseen vaiheeseen tieosuudella Tampere—Orivesi (31.24.78)
- TAA 26/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parannukseen (31.25.50)
- TAA 27/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen lapsilisien korottamiseen (33.15.52)

- TAA 28/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen tasokorotukseen (33.19.60)
- TAA 29/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen lasten kotihoidon tukeen (33.32.30)
- TAA 30/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tuen korottamiseen (33.32.30)
- TAA 31/2005 vp — Mikko Alatalo /kesk: Määrärahan osoittaminen opiskelija-asuntojen tuotantotuen korottamiseen (35.30.60)
- TAA 32/2005 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Ilmailulaitokselle Turun lentoaseman ympärivuorokautiseen aukioloon (26.80.22)
- TAA 33/2005 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen perusradanpitoon (31.40.21)
- TAA 34/2005 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen (31.60.63)
- TAA 35/2005 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen siviilipalvelusmiesten asumiskustannusten korvaamiseen (34.99.23)
- TAA 36/2005 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen kalan suljetun kassikasvatuksen investointitukeen (35.10.63)
- TAA 37/2005 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristötoihin (35.10.77)
- TAA 38/2005 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Pientalojen sähkölämmityksen korvaaminen (35.30.55)
- TAA 39/2005 vp — Janina Andersson /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Pro Saaristomeri -toiminnan vakinaistamiseen (35.60.21)
- TAA 40/2005 vp — Sirkka-Liisa Anttila /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT) toimintaan (30.20.21)
- TAA 41/2005 vp — Sirkka-Liisa Anttila /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskukselle (MTT) erikoistumiseläinlääkärinviran perustamiseen (30.20.21)
- TAA 42/2005 vp — Sirkka-Liisa Anttila /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 2 peruskorjaamiseen välillä Vihti—Pori (31.24.78)
- TAA 43/2005 vp — Sirkka-Liisa Anttila /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen tasoristeysten poistamiseen rataosuudella Turku—Toijala (31.40.21)
- TAA 44/2005 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Jäteveron korottaminen ja laajentaminen koskemaan teollisuuden kaatopaikkoja (11.10.08)
- TAA 45/2005 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Crisis Management Initiative ry:n toimintaan (24.99.50)
- TAA 46/2005 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen siviilikriisin hallinnan koulutukseen (26.80.21)
- TAA 47/2005 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Tikkurilan teat-

- teri ry:n ylläpitämän Teatteri- ja sirkuskoulun toimintaan (29.40.30)
- TAA 48/2005 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen vaikeavammaisten henkilökohtaisten avustajien aiheuttamiin kustannuksiin (33.18.60)
- TAA 49/2005 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen vammaisten työllistämishankkeiden tukemiseen (34.06.51)
- TAA 50/2005 vp — Ulla Anttila /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen toimenpideohjelmaan susien suojelemiseksi (35.20.63)
- TAA 51/2005 vp — Sirpa Asko-Seljavaara /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan terveydenhoitoalan koulutuksen aloituspaikkojen lisäämiseen (29.20.30, 29.60.30)
- TAA 52/2005 vp — Sirpa Asko-Seljavaara /kok ym.: Määrärahan osoittaminen terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidon mukaisesta tutkimustoiminnasta aiheutuviin kustannuksiin (33.32.32)
- TAA 53/2005 vp — Sirpa Asko-Seljavaara /kok ym.: Määrärahan osoittaminen terveydenhuollon yksiköille erikoissairaanhoidon mukaisesta lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (33.32.33)
- TAA 54/2005 vp — Eva Biaudet /r ym.: Määrärahan osoittaminen sihteerin virkojen perustamiseen alueellisiin romaniasiaiden neuvottelukuntiin (26.05.21)
- TAA 55/2005 vp — Eva Biaudet /r ym.: Määrärahan osoittaminen vanhempainraha-kauden pidentämiseen (33.18.60)
- TAA 56/2005 vp — Eva Biaudet /r ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osamiskeskusten toimintaan (33.32.39)
- TAA 57/2005 vp — Tuija Brax /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Kriminaalihuoltolaitoksen toimintaan (25.50.21)
- TAA 58/2005 vp — Tuija Brax /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen vankeinhoitoon (25.50.21)
- TAA 59/2005 vp — Tarja Cronberg /vihr: Määrärahan osoittaminen pienten oppimisympäristöjen virtuaaliopetusmahdollisuuksien kehittämiseen (29.01.22)
- TAA 60/2005 vp — Tarja Cronberg /vihr: Määrärahan osoittaminen kyläkoulujen oppimisympäristön kehittämiseen (29.40.21)
- TAA 61/2005 vp — Tarja Cronberg /vihr: Määrärahan osoittaminen kuntien kulttuuri-toimintaan (29.90.33)
- TAA 62/2005 vp — Tarja Cronberg /vihr: Määrärahan osoittaminen yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin (29.90.34)
- TAA 63/2005 vp — Tarja Cronberg /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen kylätoiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen (30.10.63)
- TAA 64/2005 vp — Tarja Cronberg /vihr: Määrärahan osoittaminen petovahinkojen omavastuuosuuksien kattamiseen (30.40.42)
- TAA 65/2005 vp — Tarja Cronberg /vihr: Määrärahan osoittaminen biopolttoaineiden käyttöönottoon liittyviin demonstraatioprojekteihin (32.60.50)

- TAA 66/2005 vp — Tarja Cronberg /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (33.32.39)
- TAA 67/2005 vp — Tarja Cronberg /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen pientalojen lämmitysenergian muutosinvestointitukeen (35.30.55)
- TAA 68/2005 vp — Kaarina Dromberg /kok: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan ammattikorkeakouluissa käynnistyvän tutkimus- ja kehittämistoiminnan perusrakenteiden luomiseen (29.20.30)
- TAA 69/2005 vp — Kaarina Dromberg /kok: Määrärahan osoittaminen taiteen perusopetuksen rahoitukseen (29.40.30)
- TAA 70/2005 vp — Kaarina Dromberg /kok ym.: Määrärahan osoittaminen erityisopetustarpeen kasvun aiheuttamiin kustannuksiin Uudellamaalla (29.40.30)
- TAA 71/2005 vp — Kaarina Dromberg /kok: Määrärahan osoittaminen järjestöjen valtionavustuksen korottamiseen (29.40.51)
- TAA 72/2005 vp — Kaarina Dromberg /kok: Määrärahan osoittaminen toisen asteen opiskelijan opintorahaan (29.70.55)
- TAA 73/2005 vp — Mikko Elo /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 rakentamiseen välillä Pori—Söörmarkku (31.24.78)
- TAA 74/2005 vp — Mikko Elo /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rataosuuden Tampere—Pori tasoristeysten poistamiseen (31.40.78)
- TAA 75/2005 vp — Sari Essayah /kd ym.: Määrärahan osoittaminen liikuntajärjestöjen lapsi- ja nuorisotoimintaan (29.98.50)
- TAA 76/2005 vp — Sari Essayah /kd ym.: Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvonnan järjestämiseen (32.40.31)
- TAA 77/2005 vp — Sari Essayah /kd ym.: Määrärahan osoittaminen energiatukeen (32.60.40)
- TAA 78/2005 vp — Sari Essayah /kd ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen asumismenojen omavastuun poistamiseen (33.32.30)
- TAA 79/2005 vp — Sari Essayah /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kotipalveluiden lisäämiseen (33.32.30)
- TAA 80/2005 vp — Sari Essayah /kd ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoitajien tukipalveluihin (33.32.30)
- TAA 81/2005 vp — Sari Essayah /kd ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen asumismenojen omavastuun poistamiseen (33.32.38)
- TAA 82/2005 vp — Sari Essayah /kd ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (33.32.39)
- TAA 83/2005 vp — Sari Essayah /kd ym.: Määrärahan osoittaminen päihdetyötä tekevien yhteisöjen avustamiseen (33.92.50)
- TAA 84/2005 vp — Sari Essayah /kd ym.: Määrärahan osoittaminen työnantajan ensimmäisestä ulkopuolisesta työntekijästä aiheutuviin kuluihin (34.06.51)
- TAA 85/2005 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen avustuksen maksamiseen Suomen Ammattikalastajaliitolle (30.40.51)

- TAA 86/2005 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 51 parantamiseen (31.24.78)
- TAA 87/2005 vp — Christina Gestrin /r ym.: Määrärahan osoittaminen öljyntorjunnan osaamis- ja valmiuskeskuksen suunnitteluun (35.10.27)
- TAA 88/2005 vp — Nils-Anders Granvik /r ym.: Määrärahan osoittaminen kasvihuone-elinkeinon kehittämiseen (30.20.46)
- TAA 89/2005 vp — Nils-Anders Granvik /r ym.: Määrärahan osoittaminen perustieverkon kehittämiseen (31.24.21)
- TAA 90/2005 vp — Nils-Anders Granvik /r ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 7390 ja paikallistien 17903 peruskorjaukseen Vaasan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 91/2005 vp — Nils-Anders Granvik /r ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille maantien 7450 peruskorjaamiseen (31.24.21)
- TAA 92/2005 vp — Nils-Anders Granvik /r ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille liikenneturvallisuuden parantamiseen kantatiellä 63 (31.24.21)
- TAA 93/2005 vp — Nils-Anders Granvik /r ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 7430 uuteen tielinjaukseen Vaasan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 94/2005 vp — Nils-Anders Granvik /r ym.: Määrärahan osoittaminen turkistarhayrittäjien lomituspalveluihin (33.57)
- TAA 95/2005 vp — Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sihteerin virkojen perustamiseen alueellisille romani-asiain neuvottelukunnille (26.05.21)
- TAA 96/2005 vp — Jukka Gustafsson /sd ym.: Määrärahan osoittaminen EVO-rahoituksen jälkeenjääneisyyden korjaamiseen (33.32.33)
- TAA 97/2005 vp — Jukka Gustafsson /sd: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menoihin (33.92.59)
- TAA 98/2005 vp — Susanna Haapoja /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien Huopana—Itäkylä peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 99/2005 vp — Susanna Haapoja /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien Raparanta—Kauhajärvi peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 100/2005 vp — Susanna Haapoja /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien Räyrinki—Itäkylä peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 101/2005 vp — Tony Halme /ps ym.: Puoluetukeen osoitetun määrärahan vähentäminen (23.27.50)
- TAA 102/2005 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen poliisivirkojen lisäämiseen (26.75.21)
- TAA 103/2005 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen rajavartiolaitoksen uusien virkojen lisäämiseen (26.90.21)
- TAA 104/2005 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen lisähenkilökunnan palkkaamiseen tullilaitokseen (28.40.21)
- TAA 105/2005 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisien yksinhuoltajakorotuksen nostamiseen (33.15.52, 24.30.66)

- TAA 106/2005 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen veteraanien ilmaisiin lääkkeisiin (33.18.60)
- TAA 107/2005 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen rintamalisän korottamiseen (33.21.52)
- TAA 108/2005 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen HUS:n jäsenkunnille ylimääräiseksi avustukseksi Helsingin lasten- ja nuorten sairaalan ja Lastenlinnan henkilökunnan ja tilojen resurssien lisäämiseen (33.32.30)
- TAA 109/2005 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Helsingin nuorisosiainkeskuksen projektiavustushankkeisiin (33.92.50)
- TAA 110/2005 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen veteraanien avustajatoimintaprojektin tukemiseen ja laajentamiseen (33.92.50)
- TAA 111/2005 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien päiväkuntoutukseen (33.92.59)
- TAA 112/2005 vp — Tony Halme /ps ym.: Turvapaikanhakijoiden vastaanottotoimintaan ehdotetun määrärahan vähentäminen (34.07.21)
- TAA 113/2005 vp — Tony Halme /ps ym.: Turvapaikanhakijoiden vastaanottoon ehdotetun määrärahan vähentäminen (34.07.63)
- TAA 114/2005 vp — Tony Halme /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Helsingin lähiöiden peruskorjaamiseen (35.30.60)
- TAA 115/2005 vp — Leena Harkimo /kok: Määrärahan osoittaminen keskikaiteella ja ohituskaitalla varustettujen tieosuuksien sekä piennaralueiden lisäämiseen ja suunnitteluun (31.24.21)
- TAA 116/2005 vp — Leena Harkimo /kok: Määrärahan osoittaminen raskaan liikenteen taukopaikkojen suunnitteluun, ylläpitämiseen ja rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 117/2005 vp — Leena Harkimo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen vientiasiamiestoimintaan (32.50.41)
- TAA 118/2005 vp — Heidi Hautala /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen kehitysyhteistyömäärärahojen korottamiseen (24.30.66)
- TAA 119/2005 vp — Lasse Hautala /kesk: Määrärahan osoittaminen Santeri Alkion syntymäkodin peruskorjaukseen sekä hänen kirjallisen arkistonsa inventointiin (29.90.50)
- TAA 120/2005 vp — Lasse Hautala /kesk: Määrärahan osoittaminen Jurvan kunnan keskustan tiejärjestelyjen suunnitteluun ja toteutukseen tiellä 17390 (31.24.21)
- TAA 121/2005 vp — Lasse Hautala /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 44 peruskorjaukseen välillä Kauhajoki—Äetsä (31.24.21)
- TAA 122/2005 vp — Lasse Hautala /kesk: Määrärahan osoittaminen seututien 274 peruskorjaukseen ja päällystämiseen välillä Kauhajärvi—Karvia (31.24.21)
- TAA 123/2005 vp — Lasse Hautala /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen seututien 6700 peruskorjaukseen välillä Kauhajoki—Karvia (31.24.21)
- TAA 124/2005 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen Porvoon kihlakunnan poliisitoimeen (26.75.21)

- TAA 125/2005 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen Itä-Uudenmaan osaamiskeskittymien ja yhteistyöverkostojen kehittämiseen (26.98.43)
- TAA 126/2005 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen osaamiskeskusrahoitukseen Itä-Uudellemaalle (26.98.43)
- TAA 127/2005 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen selvitystyöhön valtionhallinnon toimintojen sijoittamisesta Itä-Uudellemaalle (26.98.43)
- TAA 128/2005 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen alhaisen koulutustason maakuntien ammattikorkeakoulutoiminnan kehittämiseen (29.20.30)
- TAA 129/2005 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen peruskouluinvestointeihin Itä-Uudellamaalla (29.40.34)
- TAA 130/2005 vp — Klaus Hellberg /sd ym.: Määrärahan korottaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (30.50.77)
- TAA 131/2005 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen Kilpilahden uusien tieyhteyksien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 132/2005 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen Porvoon saaristotien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 133/2005 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan alemman tieverkon ja kevyen liikenteen väylien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 134/2005 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostoihin ja kehittämiseen (31.60.64)
- TAA 135/2005 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (33.32.39)
- TAA 136/2005 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen Etelä-Suomen vesistöjen ja Itämeren suojeluun (35.10.63)
- TAA 137/2005 vp — Klaus Hellberg /sd: Määrärahan osoittaminen Vanhan Porvoon rakennusten ja ympäristön säilyttämiseen (35.20.64)
- TAA 138/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen poliisin virkojen täyttämiseen (26.75.21)
- TAA 139/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Koulujen laajennusinvestointien tukeminen (29.40.34)
- TAA 140/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen maatilatalouden rakenteen kehittämiseen (30.20)
- TAA 141/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen kestävän metsätalouden kehittämiseen (30.60.44)
- TAA 142/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Haaran paikallistien peruskorjaukseen Loimaalla (31.24.21)
- TAA 143/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Heinäsuon tien perusparantamiseen ja päällystystyöhön Halikossa (31.24.21)
- TAA 144/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Rymättylän keskustan ja Poikon välisen tien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 145/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen tiestön kunnosta-

- miseen ja ylläpitoon Turun tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 146/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Turun tiepiirille Sauvo—Pyhäloukas-tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 147/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Turun tiepiirille Seijaisten paikallistien päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 148/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Lehmäkurkun tieyhteyden rakentamiseen Kustavin ja Lokalahden välille (31.24.78)
- TAA 149/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Turun ulomman kehätien rakentamiseen (31.24.78)
- TAA 150/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 parantamiseen välillä Turku—Pori (31.24.78)
- TAA 151/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 turvallisuuden parantamiseen välillä Turku—valatie 2 (31.24.78)
- TAA 152/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Varsinais-Suomen ulomman kehätien rakentamisen loppuun saattamiseen (31.24.78)
- TAA 153/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden valtionapuun (31.25.50)
- TAA 154/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen rantaradan oikaisun suunnitteluun (31.40.21)
- TAA 155/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Turku—Toijala-ratayhteyden kehittämiseen (31.40.21)
- TAA 156/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen biopolttoaineiden kehittämiseen (32.60.27)
- TAA 157/2005 vp — Pertti Hemmilä /kok: Määrärahan osoittaminen Kokkilan—Vartsalan—Halikon siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 158/2005 vp — Hanna-Leena Hemming /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kotihoidon tuen sisaruslisän korottamiseen (33.32.30)
- TAA 159/2005 vp — Anne Holmlund /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 parantamiseen välillä Turku—Pori (31.24.78)
- TAA 160/2005 vp — Anne Holmlund /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Satakunnan Järvikeskuksen rahoittamiseen (35.10.63)
- TAA 161/2005 vp — Hannu Hoskonen /kesk: Määrärahan osoittaminen energia-puun käytön lisäämiseen (30.60.44)
- TAA 162/2005 vp — Hannu Hoskonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Herajärventien korjaamiseen (31.24.21)
- TAA 163/2005 vp — Hannu Hoskonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kontkalan tien korjaamiseen Liperissä (31.24.21)
- TAA 164/2005 vp — Hannu Hoskonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Lieksa—Kitsi-tien korjaamiseen Ilomantsin Hattuväärassa (31.24.21)
- TAA 165/2005 vp — Hannu Hoskonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Savo-Kar-

- jalan tiepiirille Suvisrannantien korjaamiseen (31.24.21)
- TAA 166/2005 vp — Hannu Hoskonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kolin yksityisen rantatien korjaamiseen (31.25.50)
 - TAA 167/2005 vp — Hannu Hoskonen /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
 - TAA 168/2005 vp — Hannu Hoskonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kymijoki—Mäntyharju-kanavan suunnittelun aloittamiseen (31.30.78)
 - TAA 169/2005 vp — Hannu Hoskonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen rataosuuden Joensuu—Ilomantsi perusparantamiseen (31.40.78)
 - TAA 170/2005 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahan korottamiseen (26.98.43)
 - TAA 171/2005 vp — Anne Huotari /vas: Määrärahan osoittaminen Kainuun kehittämisrahan korottamiseen (26.98.63)
 - TAA 172/2005 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Pelson van-
kilaan saharakennuksen kunnostukseen (28.60)
 - TAA 173/2005 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen alueteatteri-
toiminnan tukemiseen ja vakinaistamiseen (29.20.31)
 - TAA 174/2005 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen metsämarjo-
jen ja muiden luonnontuotteiden mark-
kinoinnin ja tuotannon edistämiseen (30.20.46)
 - TAA 175/2005 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sovitellun
työttömyysetuuden uudistamiseen (33.17.51)
 - TAA 176/2005 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yli 65-vuo-
tioiden vaikeavammaisten kuntoutukseen (33.18.60)
 - TAA 177/2005 vp — Anne Huotari /vas ym.: Määrärahan osoittaminen omatoi-
misuusavustuksena työttömien yhdistysten
toimintaan (34.06.51)
 - TAA 178/2005 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen STE-
TEN (Suomen toimikunta Euroopan turvalli-
suuden edistämiseksi) toiminnan turvaami-
seen (24.99.50)
 - TAA 179/2005 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Imatran
Pelkolan raja-aseman aukiolon muuttami-
seen ympärivuorokautiseksi (26.90.21)
 - TAA 180/2005 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen opinto-
keskusten opintokerhotoimintaan (26.69.55)
 - TAA 181/2005 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kulttuu-
ri- ja tiedeinstituuttien yhteistyöjärjestön,
Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit, toimin-
taan (29.90.50)
 - TAA 182/2005 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kulttuu-
ri-instituuttien yleisiin toimintamenoihin (29.90.50)
 - TAA 183/2005 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Luu-
mäen ja Lappeenrannan välisen tieosuuden
perusparannuksen suunnitteluun (31.24.21)

- TAA 184/2005 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Muurikkalan paikallistien 14745 kunnostamiseen Miehikkälässä (31.24.21)
- TAA 185/2005 vp — Sinikka Hurskainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rata-osuuden Imatran raja-asema—Imatra T perusparannuksen ja alueen kehittämisen suunnitteluun (31.40.21)
- TAA 186/2005 vp — Jyri Häkämies /kok: Määrärahan osoittaminen Haminan ja Taavetin välisen tieosuuden (valtatie 26) perusparannuksen suunnitteluun (31.24.21)
- TAA 187/2005 vp — Jyri Häkämies /kok: Määrärahan osoittaminen lisäopasteiden suunnitteluun ja hankintaan leveäkaistaisille teille (31.24.21)
- TAA 188/2005 vp — Jyri Häkämies /kok: Määrärahan osoittaminen maanteiden 3543 ja 3562 päällystämättömien osuuksien asfalttoimiseen Anjalankoskella (31.24.21)
- TAA 189/2005 vp — Jyri Häkämies /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kaunissaaren sataman tuloväylän parantamiseen (31.30.78)
- TAA 190/2005 vp — Tuomo Hänninen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen pienimuotoisen elintarviketeollisuuden sekä luonnonmarjojen ja sienten kuljetustukeen (30.20.46)
- TAA 191/2005 vp — Tuomo Hänninen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kalaportaiden suunnitteluun Kemijokeen, Iijokeen ja Oulujokeen (30.40.77)
- TAA 192/2005 vp — Tuomo Hänninen /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän ja alikulkuväylän rakentamiseen välille Lakari—Rissasenperä Pudasjärvellä (31.24.21)
- TAA 193/2005 vp — Tuomo Hänninen /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen valtatiellä 5 välille Toranki—Sänkikangas (31.24.21)
- TAA 194/2005 vp — Tuomo Hänninen /kesk: Määrärahan osoittaminen Liikasenvaarantien peruskorjaukseen Kuusamossa (31.24.21)
- TAA 195/2005 vp — Tuomo Hänninen /kesk: Määrärahan osoittaminen tieosuuden Oivanki—Mustosenvaara kunnostamiseen Kuusamossa (31.24.21)
- TAA 196/2005 vp — Tuomo Hänninen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 20 leventämiseen tieosuudella Pintamo—Taivalkoski (31.24.21)
- TAA 197/2005 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen konkurssi-asiamiehen toimiston menoihin ns. harmaan talouden torjumiseksi (25.40.21)
- TAA 198/2005 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen syyttäjälaitokselle ns. harmaan talouden torjuntaan (25.60.21)
- TAA 199/2005 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen seutuyhteistyökokeilujen rahoitukseen (26.97)
- TAA 200/2005 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Lounais-Suomen tanssikeskuksen tukemiseen (29.90.52)
- TAA 201/2005 vp — Mikko Immonen /vas: Määrärahan osoittaminen ammattikalastajille hyljevahinkojen korvaamiseen (30.40.42)

- TAA 202/2005 vp — Mikko Immonen /vas: Määrärahan osoittaminen hylkeenmetsästäjien kouluttamiseen (30.40.42)
- TAA 203/2005 vp — Mikko Immonen /vas: Määrärahan osoittaminen hylkeenkestävien rysäpyydysten hankintaan (30.40.62)
- TAA 204/2005 vp — Mikko Immonen /vas: Määrärahan osoittaminen Kustavin ja Lokalahden välisen Lehmänselän tien yhteyden rakentamiseen (31.24.78)
- TAA 205/2005 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvontaan (32.40.31)
- TAA 206/2005 vp — Mikko Immonen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen rakennusperinnön hoitoon (35.20.64)
- TAA 207/2005 vp — Mikko Immonen /vas: Määrärahan osoittaminen vajoavan rakennuskannan uudelleen paalutukseen Turussa (35.20.64)
- TAA 208/2005 vp — Kauko Juhantalo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Niinisalon varuskunnan rakennustyöhön (28.60)
- TAA 209/2005 vp — Kauko Juhantalo /kesk: Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvonnan järjestämiseen (32.40.31)
- TAA 210/2005 vp — Kauko Juhantalo /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Puurijärvi-Isosuo kansallispuiston opastuskeskuksen rakentamiseen (35.20.22)
- TAA 211/2005 vp — Antti Kaikkonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Helsingistä pohjoiseen johtavan pääradan välityskyvyn ja palvelutason parantamiseen (31.40.78)
- TAA 212/2005 vp — Antti Kaikkonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kotimaisen uusiutuvan energian käytön lisäämiseen (32.60.40)
- TAA 213/2005 vp — Antti Kaikkonen /kesk: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatriseen kuntoutukseen (33.18.60)
- TAA 214/2005 vp — Antti Kaikkonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Askolan ja Porvoon välisen siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 215/2005 vp — Antti Kaikkonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Pornaisten ja Keravan välisen siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 216/2005 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen alueellisten tutkimuslaitosten rahoitukseen (29.10.21)
- TAA 217/2005 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän suunnitteluun välillä Tiilivuori—Eura-joen kirkonkylä (31.24.21)
- TAA 218/2005 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen Kortelan ja Unajan välisen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Raumalla (31.24.21)
- TAA 219/2005 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen tien suunnitteluun välillä Panelia—Eurajoki (31.24.21)
- TAA 220/2005 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Rauman meriväylän syventämiseen (31.30.78)
- TAA 221/2005 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen henkilöjunaliikenteen käynnistämiseen rataosuudella Rauma—Kokemäki (31.60.63)

- TAA 222/2005 vp — Reijo Kallio /sd: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (33.32.39)
- TAA 223/2005 vp — Reijo Kallio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Selkämeren kansallispuiston perustamiseen (35.20.76)
- TAA 224/2005 vp — Bjarne Kallis /kd: Määrärahan osoittaminen Lohtajan Kirkkomusiikkijuhlat ry:n toimintaan (29.90.52)
- TAA 225/2005 vp — Bjarne Kallis /kd: Määrärahan osoittaminen 4H-toimintaan (30.10.55)
- TAA 226/2005 vp — Bjarne Kallis /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 51 perusparantamiseen välillä Kivenlahti—Kirkkonummi (31.24.78)
- TAA 227/2005 vp — Bjarne Kallis /kd: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien puolisojen kuntoutustoimintaan (33.22.56)
- TAA 228/2005 vp — Bjarne Kallis /kd: Määrärahan osoittaminen Inkeriläisten ja karjalaisten heimoveteraanien yhdistys ry:n toimintaan (33.22.57)
- TAA 229/2005 vp — Bjarne Kallis /kd: Määrärahan osoittaminen maksuttomaan puutiaisaivokuumerokotukseen (33.32.30)
- TAA 230/2005 vp — Bjarne Kallis /kd: Määrärahan osoittaminen päihteiden ja huumeiden käyttäjien parissa tehtävään työhön (33.92.50)
- TAA 231/2005 vp — Ilkka Kanerva /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 parantamiseen tieosuudella Turku—Pori (31.24.78)
- TAA 232/2005 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen laadun parantamiseen Keski-Suomessa (29.40.30)
- TAA 233/2005 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen koulujen homeongelmien korjaamiseen (29.40.34)
- TAA 234/2005 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutuksen vahvistamiseen (29.60.31)
- TAA 235/2005 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen vesistöjen kunnostukseen (30.40.77)
- TAA 236/2005 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen maantien 637 eli ns. Vihreän väylän kunnostamiseen Keski-Suomessa (31.24.21)
- TAA 237/2005 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 238/2005 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 parantamiseen välillä Kirri—Hirvaskangas (31.24.78)
- TAA 239/2005 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen työsuojelupiirin toiminnan tukemiseen (33.13.21)
- TAA 240/2005 vp — Matti Kangas /vas: Määrärahan osoittaminen lisähenkilökunnan palkkaamiseen vanhainkoteihin Keski-Suomessa (33.32.30)
- TAA 241/2005 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatriseen hoitoon (33.32.37)

- TAA 242/2005 vp — Matti Kangas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen asuntojen korjausavustuksiin (35.30.55)
- TAA 243/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen kansainvälisen siviilikriisinhallintakeskuksen perustamiseen Keuruulle (24.99)
- TAA 244/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen tuomioistuinten menoihin (25.10.23)
- TAA 245/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen poliisin liikennevalvontakameroiden hankkimiseen (26.75.21)
- TAA 246/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen täysimääräisen indeksitarkistuksen tekemiseen kuntien yleisiin valtionosuuksiin (26.97.31)
- TAA 247/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahaan (26.98.43)
- TAA 248/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen varusmiesten etuuksien parantamiseen (27.10.21)
- TAA 249/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen koulutuksen arviointineuvoston toimintamenoihin (29.01.22)
- TAA 250/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen täysimääräisen indeksitarkistuksen tekemiseen kuntien sivistystoimen valtionosuuksiin (29.40.30)
- TAA 251/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen oppisopimus-koulutuksen lisäämiseen (29.60.31)
- TAA 252/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Keuruun Iso Kirja -kansanopiston rakennushankkeeseen (29.69.52)
- TAA 253/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen opintotuen budjettiperusteiseen korottamiseen vanhempien tulorajoja nostamalla (29.70.55)
- TAA 254/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen nuorten työpajatoiminnan kehittämiseen (29.99.51)
- TAA 255/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen maaseudun elinkeinoneuvontaan (30.10.50)
- TAA 256/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Maatilatalouden kehittämisrahastoon (30.20.61)
- TAA 257/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen virtaavien vesien kunnostustöihin (30.50.22)
- TAA 258/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen puuntuotannon kestävyys tukemiseen (30.60.44)
- TAA 259/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen Uurainen—Kintaus-maantien perusparannuksen loppuun saattamiseen (31.24.21)
- TAA 260/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Valtion osakemyyntitulojen käyttö liikenneinvestointeihin (31.24)
- TAA 261/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 perusparantamiseen (31.24.78)
- TAA 262/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen valta-

- tien 13 parantamiseen välillä Huutomäki—Kyyjärvi (31.24.78)
- TAA 263/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 264/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon (31.60.63)
- TAA 265/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen tasokorotukseen (33.19.60)
- TAA 266/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lähetystyötä tekevien eläketurvan budjettiperusteeseen parantamiseen (33.19.60)
- TAA 267/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd ym.: Määrärahan osoittaminen täysimääräisen indeksitarkistuksen tekemiseen kuntien sosiaali- ja terveystoimen valtion-osuuksiin (33.32.30)
- TAA 268/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen työttömien yhdistysten aloitteellisuuden tukemiseen (34.06.51)
- TAA 269/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen tulva- ja myrskyvahinkorahaston peruspääomaksi (35.10)
- TAA 270/2005 vp — Toimi Kankaanniemi /kd: Määrärahan osoittaminen kansainvälisen ympäristövalmiusjoukon perustamiseen (35.99)
- TAA 271/2005 vp — Saara Karhu /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Tampereen teknillisen yliopiston optoelektroniikan laitteiston ajanmukaistamiseen (29.10.21)
- TAA 272/2005 vp — Marjukka Karttunen /kok: Määrärahan osoittaminen lapsikaappausasioiden käsittelyn tehostamiseen (24.01.21)
- TAA 273/2005 vp — Marjukka Karttunen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten liikennekasvatuksen parantamiseen (29.07.21)
- TAA 274/2005 vp — Marjukka Karttunen /kok: Määrärahan osoittaminen Merenkululaitokselle väylien kunnossapitoon (31.30.21)
- TAA 275/2005 vp — Marjukka Karttunen /kok: Määrärahan osoittaminen liikenne- ja viestintäministeriön tutkimus- ja kehittämis-toimintaan (31.01.22)
- TAA 276/2005 vp — Marjukka Karttunen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Turun meriklusteria koskevan neuvottelukunnan asettamiseen (31.30.21)
- TAA 277/2005 vp — Marjukka Karttunen /kok: Määrärahan osoittaminen veneilyn turvallisuuskoulutukseen (31.30.21)
- TAA 278/2005 vp — Tatja Karvonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Funet-verkon hankkimiseen Rovaniemen ja Sodankylän välille (29.10.22)
- TAA 279/2005 vp — Tatja Karvonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen opetusharjoittelua järjestävien normaalikoulujen erityisoppilaiden opetuksen järjestämiseen ja laajentamiseen (29.10.24)
- TAA 280/2005 vp — Tatja Karvonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen NYTKISin (Naisjärjestöt Yhteistyössä — Kvinnoorganisationer i Samarbete) ja muiden naisjärjestöjen toimintaan (29.69.53)

- TAA 281/2005 vp — Tatja Karvonen /kesk ym.: Kirjastojen perustamiskustannusten rahoitusvaltuutus (29.90.34)
- TAA 282/2005 vp — Jyrki Kasvi /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien palvelutuotannon turvaamiseen (26.97.31)
- TAA 283/2005 vp — Jyrki Kasvi /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen yleisten teiden meluntorjunnan parantamiseen (31.24.21)
- TAA 284/2005 vp — Jyrki Kasvi /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen apurahatutkijoiden ja -taiteilijoiden sosiaaliturvan järjestämiseen (33.18.60)
- TAA 285/2005 vp — Jyrki Katainen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 parantamiseen välillä Päiväranta—Vuorela (31.24.21)
- TAA 286/2005 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 295 parantamiseen tieosuudella Levanto—Marttila (31.24.21)
- TAA 287/2005 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen seututien perusparantamiseen tieosuudella Orimattila—Artjärvi (31.24.21)
- TAA 288/2005 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Lahti—Kouvola—Luumäki-rataosuuden parantamiseen (31.40.21)
- TAA 289/2005 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen alueellisen linja-autoliikenteen palveluostoihin (31.60.63)
- TAA 290/2005 vp — Matti Kauppila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien kaa-voituksen ja maankäytön ohjauksen avustuksiin (35.20.37)
- TAA 291/2005 vp — Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittaminen Kymminlinnan kehittämiseen matkailukohteena ja kansainvälisenä kuvataidekeskuksena (29.90.50)
- TAA 292/2005 vp — Antero Kekkonen /sd: Määrärahan osoittaminen haja-asutuksen vesihuoltoon Anjalankoskella (35.10.63)
- TAA 293/2005 vp — Inkeri Kerola /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen rakennustekniikan ja puutekniikan DI-koulutuksen ja tutkimuksen aloittamiseen Oulun yliopistossa (29.10.21)
- TAA 294/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien yhteistoiminnan tukemiseen (26.97.32)
- TAA 295/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen (26.97.34)
- TAA 296/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen toisen asteen opiskelijoiden vanhempien tulorajojen budjettiperusteiseen nostamiseen (29.70.55)
- TAA 297/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen Suomen kylätoiminta ry:lle kylätoiminnan kehittämistyöhön (30.10.63)
- TAA 298/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen tien Tossavanlahti—Sulkavanjärvi—Kumpuselkä—Haapamäki perusparannustyöhön (31.24.21)
- TAA 299/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 570 peruskorjauksen loppuun saattamiseen Hankamäen ja Säyneisen välillä (31.24.21)
- TAA 300/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 5691 pe-

- ruskunnostukseen ja linjausten muuttamiseen Juankoskella (31.24.21)
- TAA 301/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 5780 peruskunnostukseen ja päällystämiseen välillä Palonurmi—Kangaslahti (31.24.21)
 - TAA 302/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 16349 peruskorjaukseen välillä Käränmäki—Keyrity (31.24.21)
 - TAA 303/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 16478 peruskorjaukseen ja linjausten muuttamiseen Juankoskella (31.24.21)
 - TAA 304/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 16488 peruskunnostukseen ja päällystämiseen Juankoskella (31.24.21)
 - TAA 305/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 16495 peruskorjaukseen ja päällystämiseen välillä Kortteinen—Losomäki (31.24.21)
 - TAA 306/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen perustienpidon rahoitustason korottamiseen (31.24.21)
 - TAA 307/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen Rautavaaran Kiparintien muuttamiseen yksityisestä metsäautotiestä yleiseksi tieksi (31.24.21)
 - TAA 308/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 linjauksen muuttamiseen Lapinlahden Nerokoon kylän kohdalla (31.24.21)
 - TAA 309/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 17 perusparannukseen Tuusniemen kirkonkylän ja Ohtaansalmen välillä (31.24.21)
 - TAA 310/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 17 peruskunnostukseen ja linjausten parantamiseen välillä Riistavesi—Tuusniemi (31.24.21)
 - TAA 311/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
 - TAA 312/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen kotimaisen bioenergian käytön lisäämiseen (32.60.40)
 - TAA 313/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen maalämmön käytön lisäämiseen (32.60.40)
 - TAA 314/2005 vp — Rauno Kettunen /kesk: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osamiskeskusten toimintaan (33.32.39)
 - TAA 315/2005 vp — Kimmo Kiljunen /sd: Määrärahan osoittaminen harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin Vantaan kaupungille (26.97.34)
 - TAA 316/2005 vp — Kimmo Kiljunen /sd: Määrärahan osoittaminen koulujen homevaurioiden korjaamiseen (29.40.34)
 - TAA 317/2005 vp — Kimmo Kiljunen /sd: Määrärahan osoittaminen Teatteri Kehä III:n toimintaan (29.90.52)
 - TAA 318/2005 vp — Esko Kiviranta /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen funktionaalisten elintarvikkeiden kehittämiskeskuksen toiminnan laajentamiseen (29.10.21)
 - TAA 319/2005 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen Maatilatalouden kehittämisrahaston pääoman korottamiseen (30.20.61)

- TAA 320/2005 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (30.60.44)
- TAA 321/2005 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 322/2005 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen Sauvo—Pyhäloukas-tien perusparannukseen (31.24.21)
- TAA 323/2005 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen Piikkiö—Ravattula-tieosuuden (kantatie 40) muuttamiseen nelikaistaiseksi (31.24.78)
- TAA 324/2005 vp — Esko Kiviranta /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden valtionapuun (31.25.50)
- TAA 325/2005 vp — Katri Komi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen koulurakennusten perustamiskustannuksiin ja korjauksiin (29.40.34)
- TAA 326/2005 vp — Katri Komi /kesk: Määrärahan osoittaminen Joroisten musiikkipäivien järjestämiseen (29.90.52)
- TAA 327/2005 vp — Katri Komi /kesk: Määrärahan osoittaminen kunnille lasten ja nuorten psykiatrian palveluihin (33.32.37)
- TAA 328/2005 vp — Katri Komi /kesk: Määrärahan osoittaminen Rantasalmen ympäristökasvatusinstituutin rahoitusvajeen korjaamiseen (35.99.65)
- TAA 329/2005 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Ahviontien 3562 perusparantamiseen Anjalankoskella (31.24.21)
- TAA 330/2005 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille Huhdasjärvi—Pärnämäki-tiehankkeen toteuttamiseen (31.24.21)
- TAA 331/2005 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 12 parantamiseen tieosuudella Lahti—Kausala (31.24.78)
- TAA 332/2005 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kouvolan henkilöratapihan muutostöihin (31.40.21)
- TAA 333/2005 vp — Valto Koski /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osamiskeskusten toimintaan (33.32.39)
- TAA 334/2005 vp — Jari Koskinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen yrittäjäopiston Hämeen toimipisteen toimintaan (29.69.31)
- TAA 335/2005 vp — Jari Koskinen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (30.50.31)
- TAA 336/2005 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kunnalliseron eläketulovähennykseen (26.97.31)
- TAA 337/2005 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja varhaisnuorten monitieteellisen tutkimuskeskuksen perustamiseen (29.10.21)
- TAA 338/2005 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen hyljevahinkojen korvaamiseen ammattikalastajille (30.40.42)
- TAA 339/2005 vp — Marjaana Koskinen /sd: Määrärahan osoittaminen maantien 189 perusparantamiseen välillä Poikko—Rymätylän keskusta (31.24.21)
- TAA 340/2005 vp — Marjaana Koskinen /sd: Määrärahan osoittaminen Turun tie-

- piirille Yläneen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 341/2005 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen maksukaton ylittävien lääkkeiden lääkekohtaisen omavastuun budjettiperusteiseen poistamiseen (33.18.60)
- TAA 342/2005 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen korottamiseen ja toimeentulotuen asumiskulujen omavastuun budjettiperusteiseen poistamiseen 1.1.2006 lukien (33.32.30)
- TAA 343/2005 vp — Irina Krohn /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutuksen lisäkoulutuspaikkoihin (29.60.31)
- TAA 344/2005 vp — Irina Krohn /vihr ym.: Myöntämisvaltuuden lisääminen yleisten kirjastojen perustamishankkeille (29.90.34)
- TAA 345/2005 vp — Irina Krohn /vihr ym.: Yleisten kirjastojen perustamishankkeiden laajuuden vahvistaminen (29.90.34)
- TAA 346/2005 vp — Irina Krohn /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen näyttämötaiteen edistämiseen ja erityisesti vapaan teatterikentän rahoitukseen (29.90.52)
- TAA 347/2005 vp — Irina Krohn /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden kielikoulutukseen (34.07.63)
- TAA 348/2005 vp — Risto Kuisma /sd: Polttoaineveron tuoton alentaminen (11.08.07)
- TAA 349/2005 vp — Risto Kuisma /sd: Ajo-neuvoverosta kertyvän tuoton poistaminen (11.10.07)
- TAA 350/2005 vp — Risto Kuisma /sd: Määrärahan osoittaminen työväen- ja seurantaloiden ylläpitoon (29.90.50)
- TAA 351/2005 vp — Risto Kuisma /sd: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin Uudellamaalla (30.50.77)
- TAA 352/2005 vp — Risto Kuisma /sd: Määrärahan osoittaminen perustienpidon rahoitukseen Uudenmaan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 353/2005 vp — Risto Kuisma /sd: Määrärahan osoittaminen Pornaisten—Nikkilän maantien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 354/2005 vp — Risto Kuisma /sd ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen ostomäärärahojen korottamiseen ja Keravan oikoradalle suunnitellun liikenteen palvelutason varmistamiseen (31.60.63)
- TAA 355/2005 vp — Risto Kuisma /sd: Määrärahan osoittaminen kansalliseen alkoholiohjelmaan (33.53.50)
- TAA 356/2005 vp — Miapetra Kumpula-Natri /sd ym.: Määrärahan osoittaminen pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuuteen (24.50.66)
- TAA 357/2005 vp — Miapetra Kumpula-Natri /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotukseen (24.99.50)
- TAA 358/2005 vp — Miapetra Kumpula-Natri /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Pohjanmaan Merten talon suunnitteluun ja toteutukseen (29.90.52)
- TAA 359/2005 vp — Miapetra Kumpula-Natri /sd: Määrärahan osoittaminen lento-

- logistiikka-alueen rakentamiseen Vaasan lentokentän yhteyteen (31.52.41)
- TAA 360/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: EU:n taistelujoukkojen koulutus- ja valmiusmenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (24.99.22)
 - TAA 361/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas: Määrärahan osoittaminen Vaihtoehto EU:lle Tiedotuskeskuksen tiedotustoiminnan lisäämiseen (24.99.50)
 - TAA 362/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien yleiseen valtionosuuteen (26.97.31)
 - TAA 363/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen äkillisen rakennemuutoksen kohteeksi joutuneille Pirkanmaan kunnille (26.97.34)
 - TAA 364/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Puolustusmateriaalihankintoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (27.10.16)
 - TAA 365/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Puolustusmateriaalihankintojen indeksi- ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuviin menoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (27.10.16)
 - TAA 366/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: EU:n taisteluosaston palkkausmenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (27.30.21)
 - TAA 367/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (27.30.22)
 - TAA 368/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Nokian kirjaston uudisrakennuksen rakennustyön käynnistämiseen (29.90.34)
 - TAA 369/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen haja-asutusalueiden vesihuollon parantamiseen (30.50.31)
 - TAA 370/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Virrat—Jäähdyspohja (31.24.21)
 - TAA 371/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Valkeakosken ja Kangasalan välisen tien oikaisemiseen (31.24.21)
 - TAA 372/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Ylöjärven kaupungin liikenneväylien taajamajärjestelyihin (31.24.21)
 - TAA 373/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
 - TAA 374/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Ruoveden terveyskeskuksen vuodeosaston peruskorjaukseen (33.32.30)
 - TAA 375/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksien maksamiseen kunnille (33.32.30)
 - TAA 376/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen vanhusten palvelutalon suunnittelurahaan Mouhijärvellä (33.92.50)
 - TAA 377/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen työllistämistukeen kunnille ja kuntayhtymille sekä työllistämiseen valtionhallintoon (34.06.51)

- TAA 378/2005 vp — Mikko Kuoppa /vas ym.: Määrärahan osoittaminen luonnonsuojelualueiden talonrakennustöihin (35.20.22)
- TAA 379/2005 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen syyttäjälaitokselle (25.60.21)
- TAA 380/2005 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen moottoritien E18 suunnitteluun välille Hamina—Vaalimaa (31.24.21)
- TAA 381/2005 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Haukilahti—Pulp (31.24.21)
- TAA 382/2005 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille valtatie 12 parantamisen suunnitteluun tieosuudella Uusikylä—Tillola (31.24.21)
- TAA 383/2005 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tieverkoston kehittämiseen (31.24.21)
- TAA 384/2005 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Koskenkylän ja Kotkan välisen moottoritien (E18) suunnitteluun (31.24.21)
- TAA 385/2005 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen tieosuuden Taavetti—Selkäharju rakentamisen suunnitteluun valtatiellä 6 (31.24.21)
- TAA 386/2005 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Haminan ohikulkutien rakentamiseen valtatielle 7 (31.24.78)
- TAA 387/2005 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Kotkan ja Kouvolan välisen tieosuuden kehittämiseen valtatiellä 15 (31.24.78)
- TAA 388/2005 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 muuttamiseen nelikaistaiseksi välillä Lappeenranta—Imatra (31.24.78)
- TAA 389/2005 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen Luumäen ja Imatran välisen rataosuuden kunnostamisen ja kaksoisraiteen rakentamisen suunnitteluun (31.40.21)
- TAA 390/2005 vp — Pekka Kuosmanen /kok: Määrärahan osoittaminen rataosuuden Lahti—Kouvola—Vainikkala parantamiseen ja rakentamiseen (31.40.78)
- TAA 391/2005 vp — Esko Kurvinen /kok: Määrärahan osoittaminen tekniikan alan koulutuksen tason nostamiseen (29.20.30)
- TAA 392/2005 vp — Esko Kurvinen /kok: Määrärahan osoittaminen aikuiskoulutuksen kehittämiseen (29.69.25)
- TAA 393/2005 vp — Esko Kurvinen /kok: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon Oulun tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 394/2005 vp — Esko Kurvinen /kok: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetukseen (32.30.44)
- TAA 395/2005 vp — Esko Kurvinen /kok: Määrärahan osoittaminen yritysten investointi- ja kehittämishankkeisiin (32.30.45)
- TAA 396/2005 vp — Esko Kurvinen /kok: Määrärahan osoittaminen nuorten yrityshautomotoimintaan (32.30.47)

- TAA 397/2005 vp — Lauri Kähkönen /sd: Määrärahan osoittaminen maantien 524 perusparannukseen välillä Lieksa—Kuhmo (31.24.21)
- TAA 398/2005 vp — Lauri Kähkönen /sd: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 399/2005 vp — Lauri Kähkönen /sd: Määrärahan osoittaminen Savo-Karjalan tiepiirille yhdystien 15870 eli Kantelelahden tien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 400/2005 vp — Lauri Kähkönen /sd: Määrärahan osoittaminen yhdystien 15850 Kelvä—Jaakonvaara perusparantamiseen Lieksassa (31.24.21)
- TAA 401/2005 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen rataosuuksien Niirala—Säkäniemi ja Joensuu—Uimaharju—Lieksa—Nurmes sähköistämiseen (31.40.21)
- TAA 402/2005 vp — Lauri Kähkönen /sd: Määrärahan osoittaminen rataverkon korvausinvestointeihin (31.40.21)
- TAA 403/2005 vp — Lauri Kähkönen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien talous- ja velkaneuvontaan (32.40.31)
- TAA 404/2005 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen poliisin toimintamenoihin (26.75.21)
- TAA 405/2005 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen pelastushelikopteritoiminnan tukemiseen (26.80.22)
- TAA 406/2005 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin (26.97.34)
- TAA 407/2005 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen oppilaitosten perustamishankkeiden rahoitukseen (29.40.34)
- TAA 408/2005 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen kylätoiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen (30.10.63)
- TAA 409/2005 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen Savo-Karjalan tiepiirille Puutossalmen sillan rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 410/2005 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Kuopion Kallan siltojen korottamiseen (31.24.78)
- TAA 411/2005 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 tieosuuden Lusi—Mikkeli perusparannustöihin (31.24.78)
- TAA 412/2005 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen rautateiden päällysrakenteiden uusimiseen (31.40.21)
- TAA 413/2005 vp — Kari Kärkkäinen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikennepalvelujen ostoon (31.60.63)
- TAA 414/2005 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen biopolttoaineiden käytön edistämiseen (32.60.27)
- TAA 415/2005 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen kotihoidon tukeen (33.32.30)
- TAA 416/2005 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen terveystieteiden tehostamiseen (33.53.50)
- TAA 417/2005 vp — Kari Kärkkäinen /kd: Määrärahan osoittaminen kristillistä päihdetyötä tekeville järjestöille (33.92.50)

- TAA 418/2005 vp — Jaakko Laakso /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ylimääräisten taiteilijaeläkkeiden ja ylimääräisten sanomalehtimieseläkkeiden lukumäärän nostamiseen (28.07.06)
- TAA 419/2005 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen erityisopetustarpeen kasvun aiheuttamiin kustannuksiin Vantaalla (29.40.30)
- TAA 420/2005 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen ryhmäkoon pienentämiseen Vantaalla (29.40.30)
- TAA 421/2005 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen Vantaan koulujen perustamishankkeisiin (29.40.34)
- TAA 422/2005 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen työttömien yhdistysten tukemiseen Uudellamaalla (34.06.51)
- TAA 423/2005 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen Vantaan pilaantuneiden maa-alueiden kunnostukseen (35.10.77)
- TAA 424/2005 vp — Jaakko Laakso /vas: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan lintuvesien suojeluun (35.20.22)
- TAA 425/2005 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Varallisuusverokertymän arvioidun tuoton lisääminen (11.01.01)
- TAA 426/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Nurmeksien käräjäoikeuden tilajärjestelyihin (25.10.23)
- TAA 427/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Inarin rajavartioston perusparannukseen (26.90.74)
- TAA 428/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen (26.97.34)
- TAA 429/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan maakunnan kehittämiseen kansallisesti rahoitettavilla hankkeilla (26.98.43)
- TAA 430/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen hitsaus- ja koneistuskeskuksen perustamiseen Outokumpuun (26.98.61)
- TAA 431/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Nurmeksien Sotinpuron harjoitusalueen huoltotilojen rakentamiseen (27.10.21)
- TAA 432/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Joensuun aluepalolaitoksen, hätäkeskuksen ja liikkuvan poliisin tilojen uudisrakennushankkeeseen (28.60)
- TAA 433/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Joensuun poliisi- ja oikeustalon laajentamiseen (28.60)
- TAA 434/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kasarmin 3 peruskorjaukseen Kontiorannan varuskunnassa (28.60)
- TAA 435/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskunnan ajoneuvokatosten rakentamiseen (28.60)
- TAA 436/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskunnan kasarmin 4 peruskorjaukseen ja Karjalan Sotilassoittokunnan tilojen laajennukseen (28.60)
- TAA 437/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varus-

- kunnan koulutus- ja liikuntahallin rakentamiseen sekä urheilukentän peruskorjaukseen (28.60)
- TAA 438/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskunnan valvomon peruskorjaukseen (28.60)
 - TAA 439/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kontiorannan varuskuntasairaalan peruskorjaukseen (28.60)
 - TAA 440/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Aurora II -rakennuksen varustamiseen Joensuun yliopistossa (29.10.21)
 - TAA 441/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Joensuun yliopiston toimintamenoihin (29.10.21)
 - TAA 442/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Länsikadun koulun toiminnallisiin muutoksiin Joensuussa (29.10.24)
 - TAA 443/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen puutekniikan tilojen saneeraamiseen KuMu—Puugian yhteyteen Joensuussa (29.20.25)
 - TAA 444/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen valtionosuutena ja -avustuksina yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (29.40.30)
 - TAA 445/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Joensuun Konservatorion peruskorjaukseen (29.40.34)
 - TAA 446/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kaprakan ammatillisen koulutuskeskuksen ammattiopetustilojen peruskorjaukseen Liperissä (29.40.34)
 - TAA 447/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan ammattiopiston Valtimon konehallin peruskorjaukseen (29.40.34)
 - TAA 448/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan ammattiopiston Peltolan asuntolan peruskorjaukseen (29.40.34)
 - TAA 449/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Sortavala-talon saneeraukseen ja laajennukseen Joensuussa (29.40.34)
 - TAA 450/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Uimaharjun koulun peruskorjaukseen (29.40.34)
 - TAA 451/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen valtionosuuksina yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen peruskorjaukseen (29.40.34)
 - TAA 452/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Wärtsilä-talon peruskorjaamiseen Joensuussa (29.40.34)
 - TAA 453/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Ortodoksisen kulttuurikeskuksen rakentamiseen Joensuuhun (29.90.50)
 - TAA 454/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen toisen suurpetotutkijan viran perustamiseen Joensuun tutkimusasemalle (30.40.21)
 - TAA 455/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen petoeläinten ja hylkeiden aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen Pohjois-Karjalassa (30.41.42)
 - TAA 456/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Huhmarin—Kunnas-

niemen—Puntarikosken—Pilkon vesihuoltohankkeeseen (30.50.31)	peruskorjaukseen Pohjois-Karjalassa (31.24.21)
— TAA 457/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen vesihuoltotöihin Liperissä, Enossa ja Kiteellä (30.50.31)	— TAA 466/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kolin alueen tieverkon kehittämiseen (31.24.21)
— TAA 458/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan metsätalouden edistämisen ja valvontaorganisaation käyttöön (30.60.42)	— TAA 467/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Maljasalmen paikallistien peruskorjaukseen Outokummussa (31.24.21)
— TAA 459/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen eritasoliittymän rakentamiseen valtatielle 17 Ylämyllyn taajamassa Liperissä (31.24.21)	— TAA 468/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Läpikäytäväntien peruskorjaukseen ja päällystykseen Lieksassa (31.24.21)
— TAA 460/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Iiksenjoen paikallistien 15699 pinnoitukseen Joensuussa (31.24.21)	— TAA 469/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Ohvanan ja Lotokan—Kostamon paikallisteiden peruskorjaukseen Pohjois-Karjalassa (31.24.21)
— TAA 461/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kantatien 70 perusparantamiseen välillä Onkamo—valtakunnan raja (31.24.21)	— TAA 470/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Oravisalon paikallistien perusparantamiseen Rääkkylässä (31.24.21)
— TAA 462/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen maantielle 486 Tohmajärvellä (31.24.21)	— TAA 471/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Polvijärven kirkonkylän ohitustien kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.24.21)
— TAA 463/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Kitee—Koivikko (31.24.21)	— TAA 472/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Somerlammen kanavan sillan kunnostamiseen Polvijärvellä (31.24.21)
— TAA 464/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille valtatie 17—Outokumpu (31.24.21)	— TAA 473/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen tieosuuden Kinahmo—Ruvaslahti—Martonvaara peruskorjaukseen (31.24.21)
— TAA 465/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Kunonniemen—Haarajärven ja Ruppovaaran paikallisteiden	— TAA 474/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 kehätieosuuden liittymien parantamiseen Joensuussa (31.24.21)

- TAA 475/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen Valtimon—Pajukosken—Lotman paikallistien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 476/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen Varmonniemen—Tasapään paikallistien peruskorjaukseen Pohjois-Karjalassa (31.24.21)
- TAA 477/2005 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahän osoittaminen yleisten teiden kunnossapitoon Pohjois-Karjalassa (31.24.21)
- TAA 478/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen Outokummun Itkon-salon yksityistien rakentamiseen (31.25.50)
- TAA 479/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon (31.25.50)
- TAA 480/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen Kymijoen—Mäntyharjun kanavan suunnittelun loppuun saattamiseen (31.30.21)
- TAA 481/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen Karjalan radan kehittämiseen ja tasoristeysten poistamiseen välillä Parikkala—Joensuu (31.40.21)
- TAA 482/2005 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahän osoittaminen Nurmeksien—Kontiomäen rataosuuden perusparantamiseen (31.40.21)
- TAA 483/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen Uimaharjun—Lieksan rataosuuden päällysrakenteen uusimiseen (31.40.21)
- TAA 484/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen Niiralan—Säkäniemen rataosuuden kulunvalvonnan III vaiheen rakentamiseen (31.40.78)
- TAA 485/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen rataosuuksien Säkäniemi—Niirala ja Joensuu—Uimaharju—Nurmes sähköistämiseen (31.40.78)
- TAA 486/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen rataosuuden Joensuu—Ilomantsi perusparantamiseen (31.40.78)
- TAA 487/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen joukkoliikenteen tuen tason säilyttämiseen (31.60.63)
- TAA 488/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen Pohjois-Karjalan työvoima- ja elinkeinokeskuksen työvoimaosaston käyttöön (32.10.22)
- TAA 489/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen alueelliseen kuljetustukeen Itä- ja Pohjois-Suomessa (32.30.44)
- TAA 490/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen Joensuun Tiedepuisto Oy:n III a -vaiheen toteuttamiseen (32.30.45)
- TAA 491/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen Juuan Kivikylän tuotantotilojen investointiin (32.30.45)
- TAA 492/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen Pampalon kultakaivos-hankkeen toteuttamiseen Ilomantsin Hattuvaaraan (32.30.45)
- TAA 493/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahän osoittaminen velkaneuvonnan toteuttamiseen Pohjois-Karjalassa (32.40.31)

- TAA 494/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Puhoksen kierrätyspuiston rakentamiseen Kiteelle (32.60.40)
- TAA 495/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen lapsilisien indeksitarkistusten budjettiperusteiseen toteuttamiseen (33.15.52)
- TAA 496/2005 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen budjettiperusteiseen korottamiseen vuoden 2006 alusta (33.19.60)
- TAA 497/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus -hankkeen toiminnan perusrahoitukseen Itä-Suomessa (33.32.39)
- TAA 498/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen työttömien liikkumisen edistämiseen Valtionrautateillä (34.06.51)
- TAA 499/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen budjettiperusteiseen tasokorotukseen (34.06.52)
- TAA 500/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisena valtionapuna peruskoulujen korjausinvestointeihin (34.06.63)
- TAA 501/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Ilomantsin linja-autoaseman peruskorjaukseen (34.06.64)
- TAA 502/2005 vp — Esa Lahtela /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työllisyysperusteisen siirtomäärärahan tason säilyttämiseen Pohjois-Karjalassa (34.06.64)
- TAA 503/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen öljyvahingoista aiheutuvaan vesijohtoverkostojen rakentamiseen (35.10.27)
- TAA 504/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen jätevedenpuhdistamoiden uusimiseen Pohjois-Karjalassa (35.10.63)
- TAA 505/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Aittolammen siirtoviemäröinnin rakentamiseen Kontiolahdessa (35.10.77)
- TAA 506/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Penttilän vanhan teollisuuspaikan kunnostamiseen ja maisemointiin (35.10.77)
- TAA 507/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan ympäristökeskukselle saastuneiden maa-alueiden kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 508/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Pyhäjärven venereitistön II vaiheen rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 509/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen Tohmajärven kunnassa sijaitsevan Tohmajärven veden laadun parantamiseen (35.10.77)
- TAA 510/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen vaikeasti työllistettävien henkilöiden työllistämiseen ympäristöhankkeissa (35.10.77)
- TAA 511/2005 vp — Esa Lahtela /sd: Määrärahan osoittaminen ympäristökeskusten toimintamenoihin (35.40.21)
- TAA 512/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen talousrikosten selvittämiseen (26.75.21)
- TAA 513/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen kertausharjoitusvuorokausien lisäämiseen (27.10.21)

- TAA 514/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen (27.99.50)
- TAA 515/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen kyläkoulujen kehittämiseen (29.40.21)
- TAA 516/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen saamenkieliseen kielikylpytoimintaan Inarin kunnan alueella (29.90.50)
- TAA 517/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen kyläkauppojen investointitukeen maaseudun kehittämisrahoista (30.10.63)
- TAA 518/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 519/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen Kannusjärven paikallistien parantamiseen ja päällystämiseen Kitulan kylän kohdalla Haminassa (31.24.21)
- TAA 520/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen Kannusjärven paikallistien parantamiseen välillä Husula—Kannusjärvi Haminassa (31.24.21)
- TAA 521/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 parantamiseen välillä Kemi—Tornio (31.24.78)
- TAA 522/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 parantamiseen välillä Lappeenranta—Imatra (31.24.78)
- TAA 523/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 13 parantamiseen välillä Lappeenranta—Savitaipale (31.24.78)
- TAA 524/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 15 parantamiseen välillä Rantahaka—Kouvola (31.24.78)
- TAA 525/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 26 liikenneturvallisuuden parantamiseen välillä Taavetti—Hamina (31.24.78)
- TAA 526/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen puolustusvoimien käyttämien yksityisteiden ylläpitoon (31.25.50)
- TAA 527/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden perustienpitoon (31.25.50)
- TAA 528/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen Kymijoki—Mäntyharju-kanavaparin esiselvitystyöhön (31.30.78)
- TAA 529/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen Rautatieviraston perustamiseen Kouvolaan (31.41.21)
- TAA 530/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen yksinäisten miesten syrjäytymisen ehkäisemiseen (33.92.50)
- TAA 531/2005 vp — Seppo Lahtela /kesk: Määrärahan osoittaminen lyijyhaukien ympäristövaikutusten selvittämiseen (35.10.77)
- TAA 532/2005 vp — Reijo Laitinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 4 parantamiseen välillä Lusi—Vaajakoski (31.24.78)
- TAA 533/2005 vp — Kalevi Lamminen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Säkylän varuskunnan kehittämishankkeisiin (28.60)

- TAA 534/2005 vp — Annika Lapintie /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kehitysyhteistyöhön (24.30.66)
- TAA 535/2005 vp — Annika Lapintie /vas ym.: Kehitysyhteistyömäärärahojen osuus bruttokansantulosta (24.30.66)
- TAA 536/2005 vp — Annika Lapintie /vas ym.: Määrärahan osoittaminen musiikkialan korkeakoulutukseen Varsinais-Suomessa (29.90.52)
- TAA 537/2005 vp — Annika Lapintie /vas: Määrärahan osoittaminen junaliikenteen kilpailukyyn säilyttämiseen välillä Turku—Helsinki (31.40.21)
- TAA 538/2005 vp — Annika Lapintie /vas ym.: Määrärahan osoittaminen terveydenhuollon maksukattojen yhdistämiseen (33.18.60)
- TAA 539/2005 vp — Annika Lapintie /vas ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen määräytymisperusteiden muuttamiseen ensimmäisestä lapsesta maksettavan lapsilisän osalta (33.32.30)
- TAA 540/2005 vp — Jouko Laxell /kok: Määrärahan osoittaminen yrittäjien palkkaamiseen yrittäjäyyskasvatuksen kouluttajiksi perusopetuksessa ja lukiossa (29.40.25)
- TAA 541/2005 vp — Jouko Laxell /kok: Määrärahan osoittaminen yrittäjäyyskasvatuksen edistämiseen sekä työssäoppimisen ja ammattiosaamisen näyttöjen kehittämiseen (29.69.22)
- TAA 542/2005 vp — Jouko Laxell /kok: Määrärahan osoittaminen Varsinais-Suomen tiehankkeisiin (31.24.78)
- TAA 543/2005 vp — Jouko Laxell /kok: Määrärahan osoittaminen Finnvera Oy:n korkotukeen (32.30.42)
- TAA 544/2005 vp — Jouko Laxell /kok: Määrärahan osoittaminen yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen (32.30.45)
- TAA 545/2005 vp — Jouko Laxell /kok: Määrärahan osoittaminen EU:n rakennerahastojen valtion rahoitusosuuteen kauppa- ja teollisuusministeriön osalta (32.30.62)
- TAA 546/2005 vp — Jouko Laxell /kok: Määrärahan osoittaminen kansainvälistymisavustukseen yritysten yhteishankkeisiin (32.50.40)
- TAA 547/2005 vp — Jouko Laxell /kok: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.92.59)
- TAA 548/2005 vp — Jouko Laxell /kok: Määrärahan osoittaminen starttirahan lisäämiseen (34.06.51)
- TAA 549/2005 vp — Jouko Laxell /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Halikon Kokkilan ja Vartsalan siirtoviemäriverkon rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 550/2005 vp — Jouko Laxell /kok: Määrärahan osoittaminen Pro Saaristomeri- ja Satavesi-hankkeiden ympäristötöihin (35.10.77)
- TAA 551/2005 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen seurantaloiden entistämisen ja korjaustöihin (29.90.50)
- TAA 552/2005 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Koirakiven—Pertunmaan paikallistien 15076 parantamiseen (31.24.21)

- TAA 553/2005 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 381 perusparantamiseen tieosuudella Mäntyharju—Suomenniemi (31.24.21)
- TAA 554/2005 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Puukonsaaren—Säkkisaloon lauttahankkeen toteuttamiseen Hirvensalmella (31.24.21)
- TAA 555/2005 vp — Jari Leppä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 parantamiseen Mikkelin eteläpuolella (31.24.78)
- TAA 556/2005 vp — Jari Leppä /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden valtionavun lisäämiseen (31.25.50)
- TAA 557/2005 vp — Suvi Lindén /kok: Määrärahan osoittaminen pelastushelikoptereiden lentotoimintaan (26.80.22)
- TAA 558/2005 vp — Suvi Lindén /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Petroskoin kirkkohankkeelle (29.07.50)
- TAA 559/2005 vp — Suvi Lindén /kok ym.: Määrärahan osoittaminen sisällöntuotannon tutkimus- ja kehityshankkeisiin (32.20.40)
- TAA 560/2005 vp — Suvi Lindén /kok: Määrärahan osoittaminen pelastushelikoptereiden lääkinnälliseen toimintaan (33.32.30)
- TAA 561/2005 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien yleisen valtionosuuden ja verotuloihin perustuvan tasauksen ja siirtymätasausten maksamiseen (26.97.31)
- TAA 562/2005 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden li säykseen (26.97.34)
- TAA 563/2005 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk: Määrärahan osoittaminen kylätoiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen (30.10.63)
- TAA 564/2005 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Hämeen tiepiirille Kopsuontien 3132 peruskorjauksen jatkamiseen (31.24.21)
- TAA 565/2005 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 566/2005 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 567/2005 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen tukeen (31.60.63)
- TAA 568/2005 vp — Maija-Liisa Lindqvist /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen pilaantuneiden alueiden kunnostukseen, vesistöjen kunnostukseen ja muihin ympäristötöihin (35.10.77)
- TAA 569/2005 vp — Minna Lintonen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoimintaan (29.20.25)
- TAA 570/2005 vp — Minna Lintonen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen tasoristeysten poistamiseen rataosuudella Turku—Toijala (31.40.21)
- TAA 571/2005 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämisrahaan (26.98.43)
- TAA 572/2005 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen julkisen sek-

- torin lähi- ja luomuruokatuotantohankkeen toteuttamiseen (30.20.46)
- TAA 573/2005 vp — Eero Lämsä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 574/2005 vp — Pehr Löfv /r ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 575/2005 vp — Pehr Löfv /r ym.: Määrärahan osoittaminen mielenterveyshuollon rahoitus- ja toimenpideohjelmaan (33.32.37, 33.32.30)
- TAA 576/2005 vp — Pehr Löfv /r ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.92.59)
- TAA 577/2005 vp — Marjo Matikainen-Kallström /kok ym.: Määrärahan osoittaminen iltapäiväkerhotoimintaan (29.40.51)
- TAA 578/2005 vp — Marjo Matikainen-Kallström /kok: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Ruotsinpyhtäälle välille Tesjoki—Ruukki (31.24.21)
- TAA 579/2005 vp — Marjo Matikainen-Kallström /kok: Määrärahan osoittaminen Kehä I:n parantamiseen välillä Turunväylä—Vallikallio (31.24.78)
- TAA 580/2005 vp — Rosa Meriläinen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen opintorahan korottamiseen (29.70.55)
- TAA 581/2005 vp — Rosa Meriläinen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen teatterilain piirissä olevien teattereiden tukemiseen (29.30.31)
- TAA 582/2005 vp — Rosa Meriläinen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen lasten oi-
- keuspsykiatristen tutkimusten asiantuntijakulujen korvaamiseen valtion varoista (33.32.30)
- TAA 583/2005 vp — Rosa Meriläinen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen korottamiseen (34.06.52)
- TAA 584/2005 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Rovaniemi—Kemijärvi-rataosuuden sähköistämiseen (31.40.78)
- TAA 585/2005 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen työttömyysturvalain mukaisen peruspäivärahan korotuksen maksamiseen (33.17.51)
- TAA 586/2005 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen vaikeimpien työmarkkina-alueiden huomioimiseen (34.06.51)
- TAA 587/2005 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatukeen (34.06.52)
- TAA 588/2005 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen teknillistieteellisen koulutuksen järjestämiseen Jyväskylän yliopistossa (29.10.21)
- TAA 589/2005 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen opintorahan korottamiseen (29.70.55)
- TAA 590/2005 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen opintotuen asumislisän maksamiseen ympärivuotisesti (29.70.55)
- TAA 591/2005 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen alikulun rakentamiseen Lantelan kylätien risteykseen Äänekoskella (31.24.21)

- TAA 592/2005 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen tiepiirille tieosuuden Kivijärvi—Mötönön päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 593/2005 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Äänekoskella Kevätlahdesta Liimattalan paikallistien risteykseen (31.24.21)
- TAA 594/2005 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen Kevätlahdentien parantamiseen Äänekoskella (31.24.21)
- TAA 595/2005 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen Morvan tien kunnostamiseen ja pinnoittamiseen Jämsässä (31.24.21)
- TAA 596/2005 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen tieosuuden Saarilampi—Simuna—Laukaa perusparannukseen (31.24.21)
- TAA 597/2005 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen Ylä-Kintaus—Kintaus-maantiesuuden perusparannukseen ja pinnoittamiseen Keski-Suomessa (31.24.21)
- TAA 598/2005 vp — Petri Neittaanmäki /kesk: Määrärahan osoittaminen huumevalistukseen (33.53.50)
- TAA 599/2005 vp — Petri Neittaanmäki /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Leivonmäen luontokeskuksen jatkosuunnittelun aloittamiseen (35.20.22)
- TAA 600/2005 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen puolustusvoimien toimintamenoihin (27.10.21)
- TAA 601/2005 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Ylimääräisten eläkkeiden myöntäminen Sotainvalidien Veljesliiton toimihenkilöille (28.07.06)
- TAA 602/2005 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen eräiden ammattikorkeakoulujen tutkimustoimintaan (29.20.30)
- TAA 603/2005 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Haukivuoren ja Pieksämäen välisen tien 4474 kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 604/2005 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Jäppilän kirkonkylän ja Karkkolan välisen maantien 4520 peruskorjaamiseen (31.24.21)
- TAA 605/2005 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Koirakivi—Pertunmaa-paikallistien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 606/2005 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Mikkeli—Puumala-tien (kantatie 62) perusparannukseen (31.24.21)
- TAA 607/2005 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Mikkelin seudun tieverkoston kehittämiseen (31.24.21)
- TAA 608/2005 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Puumala—Ristina-tien päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 609/2005 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Savonlinna—Koli-matkailutiehen kuuluvan Sarvikumuntien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 610/2005 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen tien 4371 paranta-

- miseen osuudella Kolkonpää—Sulkava (31.24.21)
- TAA 611/2005 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 parantamiseen tieosuudella Pitkäjärvi—Asema (31.24.21)
- TAA 612/2005 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 välin Lusi—Mikkeli puuttuviin parannustöihin (31.24.21)
- TAA 613/2005 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 614/2005 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Mäntyharjun kanavahankkeen edistämiseen (31.30.78)
- TAA 615/2005 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen syväväylän siirtoon Kyrönsalmesta Laitaatsiltaan Savonlinnassa (31.30.78)
- TAA 616/2005 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen rataosan Mynttilä—Ristiina parantamiseen (31.40.21)
- TAA 617/2005 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen Savonradan nopeustason nostamiseen välillä Kouvola—Pieksämäki (31.40.21)
- TAA 618/2005 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Mikkelin ja Seinäjoen lentokenttien kehittämiseen ja ylläpitoon (31.52.41)
- TAA 619/2005 vp — Olli Nepponen /kok: Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvonnan järjestämiseen (32.40.31)
- TAA 620/2005 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen rintamalisän tasokorotukseen (33.21.52)
- TAA 621/2005 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen ylimääräisen rintamalisän tasokorotukseen (33.21.52)
- TAA 622/2005 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen rintamavastustuksen maksamiseen ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille (33.22.57)
- TAA 623/2005 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutukseen (33.22.59)
- TAA 624/2005 vp — Olli Nepponen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen veteraanien, heidän puolisoitensa ja sotaesikien avustajatoimintaprojektin tukemiseen ja laajentamiseen (33.92.50)
- TAA 625/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Crisis Management Initiative ry:n toimintaan (24.99.50)
- TAA 626/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistojen ja korkeakoulujen tutkintojen aloituspaikkojen lisäämiseen Etelä-Savossa (29.10.21)
- TAA 627/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Suomen järvikalastusmuseon toiminnan ja rakentamisen tukemiseen (30.40.77)
- TAA 628/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen kestävä metsätalouden rahoitukseen (30.60.44)
- TAA 629/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Suomen

- metsämuseo ja metsätietokeskus Luston toimintamenoihin (30.60.50)
- TAA 630/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Heinävesi—Viljolahti-maantiesuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 631/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille Kauvonniemen ja Kirjavalan välisen maantien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 632/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille Kesämäki—Kolkonpää-maantiesuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 633/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille kevyen liikenteen väylän rakentamiseen tieosuudelle Ruokolahden/Taimitarhan tienhaara—Kerimäen kirkonkylä (31.24.21)
- TAA 634/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kaakkois-Suomen tiepiirille Särkilahti—Lohikoski-maantiesuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 635/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Nojamaa—Haapala Savonlinnassa (31.24.21)
- TAA 636/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Kumpurannan paikallistien kunnostukseen Kerimäellä (31.24.21)
- TAA 637/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen liikennejärjestelyjen muuttamiseen Moinsalmen paikallistiellä Tanhuvaaran urheiluopiston liittymässä (31.24.21)
- TAA 638/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 639/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Purujärven ja Punkaharjun välisen maantien parantamiseen (31.24.21)
- TAA 640/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Rönkönvaaran paikallistien kunnostukseen Savonrannalla (31.24.21)
- TAA 641/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Sarvikummun ja Lepikkomäen välisen Petroman paikallistien kunnostamiseen Heinävedellä (31.24.21)
- TAA 642/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Savonlinna—Koli-matkailutiehen kuuluvan Sarvikummuntien loppuosan parantamiseen Heinävedellä (31.24.21)
- TAA 643/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Simanala—Kinnaraho-maantiesuuden parantamiseen Kerimäellä (31.24.21)
- TAA 644/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Simanala—Oravi-maantien kunnostamiseen Enonkoskella (31.24.21)
- TAA 645/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Tuusmäentien ja Pahakkalantien välisen tieosuuden parantamiseen Rantasalmella (31.24.21)
- TAA 646/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 parantamistyön käynnistämiseen välillä Mikkeli—Juva (31.24.21)

- TAA 647/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Vehmas-
kyläntien loppuosan peruskorjaukseen ja
päälystykseen Mikkelissä (31.24.21)
- TAA 648/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen
Savonlinnan liikennejärjestelyjen rakennus-
työn aloittamiseen (31.24.78)
- TAA 649/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen yk-
sityisteiden valtionapujen lisäämiseen
(31.25.50)
- TAA 650/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Sa-
vonlinna—Huutokoski-rataosuuden perus-
korjaukseen (31.40.21)
- TAA 651/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen jouk-
koliikenteen palvelujen ostoon (31.60.63)
- TAA 652/2005 vp — Pekka Nousiainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Rantasal-
men ympäristökasvatusinstituutin perus-
rahoituksen turvaamiseen (35.99.65)
- TAA 653/2005 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Kotiin palkatun henkilön palkkaukses-
ta johtuvan valtion tuloverokertymän vähen-
täminen (11.01.01)
- TAA 654/2005 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen puolustus-
voimien lentotoimintaan (27.10.21)
- TAA 655/2005 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Soti-
lasmusiikkisäätiölle (27.10.21)
- TAA 656/2005 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen tullilaitok-
sen huumekoirien koulutukseen (28.40.21)
- TAA 657/2005 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Lahden Tanssi-
opistolle (29.90.50)
- TAA 658/2005 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen Sysmän Suvisoi-
ton fokus-konserttisarjan toteuttamiseen
(29.90.52)
- TAA 659/2005 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Heinolan lin-
tutarhan toimintaan (30.71.21)
- TAA 660/2005 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon
Hämeen tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 661/2005 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Lahti—Hei-
nola-radan peruskorjaukseen (31.40.21)
- TAA 662/2005 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen henkilöliikenteen
kehittämiseen oikoradalla Kerava—Lahti
(31.60.63)
- TAA 663/2005 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen peruspal-
velutasoiseen julkiseen liikenteeseen
(31.60.63)
- TAA 664/2005 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen asevelvollisten
eläkeoikeuden toteuttamiseen (33.19.53)
- TAA 665/2005 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen sotainva-
lidien hautausavustukseen oikeutettujen pii-
rin laajentamiseen (33.22.50)
- TAA 666/2005 vp — Tuija Nurmi /kok: Määrärahan osoittaminen omaishoitajien ja
hoidettavien yhteiskuntoutukseen
(33.92.50)

- TAA 667/2005 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen sotaveteraanien palveluseteliin (33.92.59)
- TAA 668/2005 vp — Tuija Nurmi /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen ympäristökeskuksen projektitoimintojen siirtämiseen Päijät-Hämeeseen (35.60.21)
- TAA 669/2005 vp — Mikaela Nylander /r ym.: Määrärahan osoittaminen Porvoon saaristotien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 670/2005 vp — Mikaela Nylander /r ym.: Määrärahan osoittaminen Sköldvikin uusien tieyhteyksien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 671/2005 vp — Mikaela Nylander /r ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan alemman tieverkon perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 672/2005 vp — Mikaela Nylander /r ym.: Määrärahan osoittaminen saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostoihin ja kehittämiseen (31.60.64)
- TAA 673/2005 vp — Mikaela Nylander /r ym.: Määrärahan osoittaminen Lapinjärven kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 674/2005 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen kansainvälisen siviilikriisinhallintakeskuksen perustamiseen Keuruulle (24.99)
- TAA 675/2005 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen erikoispoliisikoirien koulutukseen (26.75.21)
- TAA 676/2005 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen jalkaväkimiinoja korvaavien järjestelmien suunnitteluun ja valmistuksen aloittamiseen Keuruun Pioneerivarikolla (27.10.16)
- TAA 677/2005 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen eläkkeen maksamiseen budjettiperusteisesti sodan ajan lottapalveluksessa olleille lotille (28.07.06)
- TAA 678/2005 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäen van- kilan suunnitteluun ja rakennustöiden aloit- tamiseen (28.60)
- TAA 679/2005 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen lääkärikoulutuk- sen lisäämiseen (29.10.21)
- TAA 680/2005 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen elokuvaopetuk- sen järjestämiseen Haapamäen yhteiskoulun lukiossa (29.40.30)
- TAA 681/2005 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen haja-asutusaluei- den pienten lukioden etä-, verkko- ja aikuis- lukiotoiminnan kehittämiseen (29.40.30)
- TAA 682/2005 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen aikuislukiotoi- minnan aloittamiseen Haapamäen yhteis- koulun lukiossa (29.40.30)
- TAA 683/2005 vp — Lauri Oinonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Haapamäen yh- teiskoulun lukion valtionosuuden korottami- seen (29.40.30)
- TAA 684/2005 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Haapamäen elokuvafestivaaleille (29.90.52)
- TAA 685/2005 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Haapamäen vanhan yhteiskoulutalon kunnostamiseen Keuruulla (29.90.75)
- TAA 686/2005 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen jäljellä ole-

- vien höyryveturien pelastamiseen Haapamäen höyryveturipuistossa (29.90.95)
- TAA 687/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen Haapamäen uusi nousu -projektille (30.10.61)
 - TAA 688/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen palkkion maksamiseen suurpetojen kaatajille (30.40.42)
 - TAA 689/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen tiepiirille teiden perusparantamiseen ja päällystämiseen (31.24.21)
 - TAA 690/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen Karstulan ja Soinin välisen maantien parantamiseen (31.24.21)
 - TAA 691/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien rakentamiseen valtatie 23 yhteyteen Keuruulla ja Jukojärven paikallistien päällystämiseen (31.24.21)
 - TAA 692/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen Kivijärven ja Perhon välisen tien kunnostamiseen (31.24.21)
 - TAA 693/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen Pajupuron (Saarijärvi) ja Sahrajärven (Multia) välisen maantien perusparantamiseen ja päällystämiseen (31.24.21)
 - TAA 694/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen Petäjäveden Kintauden ja Uuraisten välisen maantien peruskorjaukseen (31.24.21)
 - TAA 695/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen Saarijärven ja Viitasaaren tieyhteyden parantamiseen välillä Riihipelto—Kumpu (31.24.21)
 - TAA 696/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen Suomenselkätien suunnittelu-, rakennus- ja parannustöihin Keski-Suomessa (31.24.21)
 - TAA 697/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 18 rakennustöiden jatkamiseen välillä Multia—Ähtäri ja maantien 261 perusparantamiseen ja päällystämiseen välillä Keuruu—Liesjärvi (31.24.21)
 - TAA 698/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 18 rakennustöiden jatkamiseen välillä Multia—Ähtäri (31.24.78)
 - TAA 699/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen Haapamäki—Pori-rautatien käyttöönoton perusselvityksen tekemiseen (31.40.21)
 - TAA 700/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvonnan järjestämiseen (32.40.31)
 - TAA 701/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen lääkäreiden yöpäivystyksen ja terveyskeskusten palvelutason turvaamiseen (33.32.30)
 - TAA 702/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen Konneveden terveyskeskuksen kunnostukseen ja laajennuksen rakentamiseen (33.32.31)
 - TAA 703/2005 vp — Lauri Oinonen /keskym.: Määrärahan osoittaminen raittiin ja päihitteettömän elämäntavan edistämiseen (33.53.50)

- TAA 704/2005 vp — Lauri Oinonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastunnusten myöntämiseen (33.92.59)
- TAA 705/2005 vp — Outi Ojala /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien kulttuuri-toimintaan suunnattujen valtionosuuksien ja -avustusten korottamiseen (29.90.33)
- TAA 706/2005 vp — Outi Ojala /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kaupunki- ja seutuliikenteen tukemiseen (31.60.63)
- TAA 707/2005 vp — Outi Ojala /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtion korvaukseen terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (33.32.33)
- TAA 708/2005 vp — Outi Ojala /vas ym.: Määrärahan osoittaminen maahanmuuttajien kotouttamista edistäviin toimenpiteisiin Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla (34.07.63)
- TAA 709/2005 vp — Reino Ojala /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Tampereen teknillisen yliopiston terveysteknologiahankkeen (BIC) toteuttamiseen (29.10.21)
- TAA 710/2005 vp — Reino Ojala /sd: Määrärahan osoittaminen Hämeen tiepiirille liittymäjärjestelyihin valtatiellä 11 (31.24.21)
- TAA 711/2005 vp — Reino Ojala /sd: Määrärahan osoittaminen Murhisaaren ohituskaistojen suunnitteluun valtatielle 11 Nokialla (31.24.21)
- TAA 712/2005 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistojen perusopetukseen (29.10.21)
- TAA 713/2005 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen laadun parantamiseen (29.40.30)
- TAA 714/2005 vp — Kirsi Ojansuu /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Museoviraston aluetoimipisteiden perustamiseen (29.90.24)
- TAA 715/2005 vp — Kalevi Olin /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Laukaan vankilan suljetun yksikön rakentamiseen (28.60)
- TAA 716/2005 vp — Heikki A. Ollila /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kangasalan ja Ruskon (Tampere) välisen siirtoviemärin rakentamiseen (35.10.77)
- TAA 717/2005 vp — Reijo Paajanen /kok: Määrärahan osoittaminen Pien-Saimaan vesistöalueen tutkimushankkeeseen (30.50.77)
- TAA 718/2005 vp — Reijo Paajanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 13 osuuden Lappeenranta—Savitaipale turvallisuuden parantamiseen ja korjaustyön käynnistämiseen (31.24.21)
- TAA 719/2005 vp — Reijo Paajanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 26 Haminan—Taavetti-osuuden turvallisuuden parantamiseen ja korjaustyön käynnistämiseen (31.24.21)
- TAA 720/2005 vp — Reijo Paajanen /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 tieosuuden Lappeenranta—Taavetti korjaus- ja parannustyön käynnistämiseen (31.24.21)
- TAA 721/2005 vp — Reijo Paajanen /kok: Määrärahan osoittaminen Haminan meriväylän syventämiseen (31.30.78)
- TAA 722/2005 vp — Reijo Paajanen /kok: Määrärahan osoittaminen kaksoisraiteen rakentamiseen välille Luumäki—Imatra (31.40.78)

- TAA 723/2005 vp — Heli Paasio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Saariston Rengastien kehittämiseen (31.24.21)
- TAA 724/2005 vp — Heli Paasio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien kalleusluokitusjärjestelmästä luopumisesta aiheutuviin kansaneläkelain mukaisiin kustannuksiin (33.19.60)
- TAA 725/2005 vp — Heli Paasio /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien kalleusluokitusjärjestelmästä luopumisesta aiheutuviin perustoimeentulotuen kustannuksiin (33.32.38)
- TAA 726/2005 vp — Aila Paloniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen opintotuen vanhempien tulorajojen korottamiseen (29.70.55)
- TAA 727/2005 vp — Aila Paloniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Syvälahden tekopohjavesilaitoksen rakentamiseen Keski-Suomessa (30.50.77)
- TAA 728/2005 vp — Aila Paloniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kanavasiltojen ja Äijälänsalmen väylän parantamiseen Keski-Suomessa (31.30.78)
- TAA 729/2005 vp — Terhi Peltokorpi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Etelä-Suomen erikoissairaanhoidon ja terveyskeskusten palvelukyvyin kehittämiseen sekä toipilaskotien perustamiseen (33.32)
- TAA 730/2005 vp — Pirkko Peltomo /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Porin meriväylän syventämiseen (31.30.78)
- TAA 731/2005 vp — Klaus Pentti /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maaseutuneuvonnan rahoittamiseen (30.10.50)
- TAA 732/2005 vp — Maija Perho /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Turun yliopistolle "Korkeakoulut seutukunnissa"-hankkeen toteuttamiseen (29.10.21)
- TAA 733/2005 vp — Maija Perho /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Turun Vanhan Suurtorin kunnostamiseen kansalliseksi kulttuuriperintökohteeksi (29.90.53)
- TAA 734/2005 vp — Maija Perho /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kotipalvelutoiminnan kehittämiseen (33.32.30)
- TAA 735/2005 vp — Maija Perho /kok ym.: Määrärahan osoittaminen sairaanhoitopiirien kuntayhtymille lasten ja nuorten psykiatriin palveluihin (33.32.37)
- TAA 736/2005 vp — Iivo Polvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten perustamishankkeisiin (29.40.34)
- TAA 737/2005 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen seurantalojen korjaustöihin (29.90.50)
- TAA 738/2005 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen Ylä-Savon vesihuollon kehittämishankkeisiin (30.50.77)
- TAA 739/2005 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen maantien 5602 perusparannukseen ja päällystämiseen Keiteleellä (31.24.21)
- TAA 740/2005 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen paikallisteiden perusparantamiseen ja päällystämiseen Iisalmissa (31.24.21)
- TAA 741/2005 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen Savo-Karjalan tiepiirille maantien 570 perusparantamiseen ja pääl-

- lystämiseen välillä Hankamäki—Säyneinen (31.24.21)
- TAA 742/2005 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen Savo-Karjalan tiepiirille maantien 5611 peruskorjaukseen välillä Heinäkylä—Runni (31.24.21)
- TAA 743/2005 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen Savon radan perusparantamiseen (31.40.21)
- TAA 744/2005 vp — Iivo Polvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen tasokorotukseen (33.19.60)
- TAA 745/2005 vp — Iivo Polvi /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osamiskeskuksen toimintaan (33.32.39)
- TAA 746/2005 vp — Iivo Polvi /vas: Määrärahan osoittaminen Iisalmen satama-alueen kunnostustyöhön (35.10.77)
- TAA 747/2005 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kokemäki—Tampere-rataosan akselipainojen korotukseen (31.40.21)
- TAA 748/2005 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Porin ja Porin sataman välisen rautatien sähköistuksen suunnitteluun (31.40.21)
- TAA 749/2005 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen taajamajuna-liikenteen suunnitteluun välillä Pori—Kokemäki—Rauma (31.60.63)
- TAA 750/2005 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen hoitotakuun toteutumiseen kuulolaitteiden saamisessa (33.32.30)
- TAA 751/2005 vp — Veijo Puhjo /vas ym.: Määrärahan osoittaminen palkkaperusteeseen työllistämistukeen valtiolle, kunnille ja kuntayhtymille (34.06.51)
- TAA 752/2005 vp — Virpa Puisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen Unifem ry:n toiminnan tukemiseen (24.99.50)
- TAA 753/2005 vp — Virpa Puisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Laitilan ja Uudenkaupungin välisen vesijohdon rakentamiseen (30.50.77)
- TAA 754/2005 vp — Virpa Puisto /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Vakka-Suomen äkillinen rakennemuutosalue -ohjelman toteuttamiseen (32.30.45)
- TAA 755/2005 vp — Virpa Puisto /sd: Määrärahan osoittaminen valtion korvaukseen lastensuojelun suurten kustannusten tasaajärjestelmän menoihin (33.32.35)
- TAA 756/2005 vp — Erkki Pulliainen /vihr ym.: Tuloverokertymän arvioitun tuoton lisääminen (11.01.01)
- TAA 757/2005 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen (30.40.42)
- TAA 758/2005 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpideavustuksiin (30.50.31)
- TAA 759/2005 vp — Erkki Pulliainen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen energiapuun korjuuseen (30.60.44)
- TAA 760/2005 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen tukeen puuntuotannon kestävyys turvaamiseksi (30.60.44)
- TAA 761/2005 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen valtionapuna yksi-

- tyisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 762/2005 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetustukeen (32.30.44)
- TAA 763/2005 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen haja-asutusalueiden vähittäiskauppojen investointitukeen (32.30.45)
- TAA 764/2005 vp — Erkki Pulliainen /vihr: Määrärahan osoittaminen ympäristötöihin (35.10.77)
- TAA 765/2005 vp — Susanna Rahkonen /sd: Määrärahan osoittaminen kirjastotoimen valtionavustuksiin (29.90.33)
- TAA 766/2005 vp — Susanna Rahkonen /sd: Määrärahan osoittaminen tietokirjallisuuden kääntämiseen suomen kielelle (29.90.52)
- TAA 767/2005 vp — Susanna Rahkonen /sd: Määrärahan osoittaminen talous- ja velkaneuvonnan menoihin (32.40.31)
- TAA 768/2005 vp — Susanna Rahkonen /sd: Määrärahan osoittaminen lapsiasiainvaltuutetun toimiston menoihin (33.01.21)
- TAA 769/2005 vp — Susanna Rahkonen /sd: Määrärahan osoittaminen tasa-arvotyön tehostamiseen (33.01.21)
- TAA 770/2005 vp — Susanna Rahkonen /sd: Määrärahan osoittaminen kunnallisen kodinhoitoavun vahvistamiseen (33.32.36)
- TAA 771/2005 vp — Lyly Rajala /kok: Määrärahan osoittaminen pappiskoulutuksen aloittamiseen Oulussa (29.10.21)
- TAA 772/2005 vp — Lyly Rajala /kok: Määrärahan osoittaminen rakennus- ja puutekniikan diplomi-insinöörikoulutuksen sekä tutkimuksen käynnistämiseen Oulun yliopistossa (29.10.21)
- TAA 773/2005 vp — Lyly Rajala /kok: Määrärahan osoittaminen Siika-Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymän Piippolan käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksen laajentamiseen (29.98.50)
- TAA 774/2005 vp — Lyly Rajala /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Seniorikylänä kehitettävän Ristijärven kirkonkylän pääraitin ja sen lähiympäristön rakentamiseen liikenne- ja liikkumisturvalliseksi mallikohteeksi (31.01.22)
- TAA 775/2005 vp — Lyly Rajala /kok: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän ja alikulun rakentamiseen välille Laksari—Rissasenperä Pudasjärvellä. (31.24.21)
- TAA 776/2005 vp — Lyly Rajala /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Nelostievyöhyke E75 -hankkeelle (31.24.21)
- TAA 777/2005 vp — Lyly Rajala /kok: Määrärahan osoittaminen Oulun tiepiirille Sanginjoentien (maantie 8331) loppuosan päällystämiseen (31.24.21)
- TAA 778/2005 vp — Lyly Rajala /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 20 leventämiseen Pudasjärvellä Puolangan tien risteyksestä Rovaniemen tien risteykseen (31.24.21)
- TAA 779/2005 vp — Lyly Rajala /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 20 leventämiseen Pudasjärvellä välillä Pintamo—Taivalkoski (31.24.21)

- TAA 780/2005 vp — Lyly Rajala /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 20 parantamiseen välillä Jääli—Kiiminki (31.24.21)
- TAA 781/2005 vp — Lyly Rajala /kok: Määrärahan osoittaminen alueelliseen kuljetukseen (32.30.44)
- TAA 782/2005 vp — Lyly Rajala /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Talvivaaran kaivos Hankkeen aloittamiseen Sotkamossa (32.30.45)
- TAA 783/2005 vp — Lyly Rajala /kok: Määrärahan osoittaminen Oulun seudun monitoimikeskushankkeen suunnitteluun (32.30.47)
- TAA 784/2005 vp — Lyly Rajala /kok: Määrärahan osoittaminen Vihannin palvelukeskuksen hoivaosaston saneeraukseen (33.32.36)
- TAA 785/2005 vp — Lyly Rajala /kok: Määrärahan osoittaminen Kuikkasuon suoluontokeshankkeeseen (35.20.22)
- TAA 786/2005 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kainastonjoen tulvasuojelun ja kunnostamisen aloittamiseen (30.50.77)
- TAA 787/2005 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen valtatie 8 varteen Pirttikylässä (31.24.21)
- TAA 788/2005 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17273 kunnostamiseen välillä Norinkylä—Polvenkylä Vaasan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 789/2005 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen seututien 687 perusparannuksen aloittamiseen välillä Teuva—Karijoki (31.24.21)
- TAA 790/2005 vp — Aulis Ranta-Muotio /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen tasoristeysten turvallisuuden parantamiseen rataosalla Seinäjoki—Kaskinen (31.40.21)
- TAA 791/2005 vp — Maija Rask /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kemi—Tornio-tiehankkeen viimeistelyyn (31.24.78)
- TAA 792/2005 vp — Maija Rask /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Kemian Ajoksen sataman tuloväylän syventämiseen (31.30.78)
- TAA 793/2005 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kriminaalihuollon ennalta ehkäisevään toimintaan (25.50.21)
- TAA 794/2005 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen alueellisten romansiasianneuvottelukuntien sihteerien virkojen perustamiseen ja toimintaan (26.05.21)
- TAA 795/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen erityisopettajien kouluttamiseen (29.10.21)
- TAA 796/2005 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen Tampereen yliopiston lääketieteellisen teknologian instituutin perusrahoitukseen (29.10.21)
- TAA 797/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen yliopistojen perusopetuksen kehittämiseen (29.10.21)
- TAA 798/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen koulupudokkaiden erityiseen ohjaukseen ja tukeen (29.40.25)
- TAA 799/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen erityistä tukea tar-

- vitsevien perusopetuksen oppilaiden tukemiseen (29.40.30)
- TAA 800/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen koulunkäyntiavustajien lisäämiseen (29.40.30)
 - TAA 801/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutukseen (29.60.31)
 - TAA 802/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen vammaisten ammatilliseen lisäkoulutukseen (29.69.31)
 - TAA 803/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen vammaisten opinnolliseen kuntoutukseen (29.69.50)
 - TAA 804/2005 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen opintotuen asumislisän maksamiseen ympärivuotisesti (29.70.55)
 - TAA 805/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen maahanmuuttajien kotoutumista edistävien yhdistysten toiminnan tukemiseen (29.99.50)
 - TAA 806/2005 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpidon tason säilyttämiseen (31.24.21)
 - TAA 807/2005 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen vanhempainrahan korottamiseen (33.18.60)
 - TAA 808/2005 vp — Leena Rauhala /kd ym.: Määrärahan osoittaminen pitkäaikaistyöttömien eläketuen lisäämiseen (33.28.60)
 - TAA 809/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen lapsiperheiden ennalta ehkäisevään kotipalveluun (33.32.30)
 - TAA 810/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten ennalta ehkäisevän psykiatrisen hoidon kehittämiseen ja hoitojonojen purkamiseen (33.32.30)
 - TAA 811/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen neuvolatoiminnan resurssien lisäämiseen (33.32.30)
 - TAA 812/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tuen lisäämiseen (33.32.30)
 - TAA 813/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen perhehoitajien toiminnan kehittämiseen (33.32.30)
 - TAA 814/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen psykiatrisen avohoidon resurssien lisäämiseen (33.32.30)
 - TAA 815/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen vanhusten kotipalveluiden lisäämiseen (33.32.30)
 - TAA 816/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatriseen hoitoon ja kuntoutukseen sekä kuntien mielenterveyspalveluiden kehittämiseen (33.32.37)
 - TAA 817/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osamiskeskusten toimintaan (33.32.39)
 - TAA 818/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen ennalta ehkäisevään päihdehuoltoon (33.92.50)
 - TAA 819/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen päihteettömien huumehoitojen kehittämiseen (33.92.50)
 - TAA 820/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen pitkäaikaistyöttö-

- mien eläke-edellytysten selvittämiseen (34.06.51)
- TAA 821/2005 vp — Leena Rauhala /kd: Määrärahan osoittaminen työmarkkinatuen korottamiseen ja sosiaalityön työpanoksen siirtämiseen hakemuskäsittelystä kuntouttavaan ja ennalta ehkäisevään sosiaalityöhön (34.06.52)
- TAA 822/2005 vp — Juha Rehula /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (33.32.39)
- TAA 823/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Inarin rajavartioaseman peruskorjaukseen Lieksassa (26.90.21)
- TAA 824/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Pohjois-Karjalan Prikaatin varuskunnan rakennuskohteisiin (28.60)
- TAA 825/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Outokummun keskustan koulun peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 826/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Tutjunniemen vesihuollon rakentamiseen Liperissä (30.50.31)
- TAA 827/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen eritasoliittymän rakentamiseen Ylämyllyn taajamaan valtatielle 17 (31.24.21)
- TAA 828/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen hirviaidan rakentamiseen valtatielle 6 välillä Nunnanlahti—Kolinportti (31.24.21)
- TAA 829/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen seututien 524 Lieksa—Kuhmo perusparantamiseen osuudella Nurmijärvi—Teljo (31.24.21)
- TAA 830/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 476 kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välillä Salokylä—Liperi (31.24.21)
- TAA 831/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 502 peruskorjaukseen välillä Kylylahti—Hukkala Polvijärvellä (31.24.21)
- TAA 832/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 506 tieosuuden Ukonvaara—Polvela päällystämiseen Juuassa (31.24.21)
- TAA 833/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 15667 Viinijärvi—Siikakoski ja maantien 15666 Siikakoski—Kompero perusparantamiseen Liperissä (31.24.21)
- TAA 834/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 15670 peruskunnostuksen loppuun saattamiseen Liperissä (31.24.21)
- TAA 835/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 15793 parantamiseen välillä Nuottirannantie—Oriementie Polvijärvellä (31.24.21)
- TAA 836/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 15798 parantamiseen välillä Ruvaslahti—Kihnamo Polvijärvellä (31.24.21)
- TAA 837/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen maantien 15850 Kelvä—Jaakonvaara perusparantamiseen Lieksassa (31.24.21)
- TAA 838/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Paalasmaan

- Hirvensalmen siltahankkeen suunnitteluun Juuassa (31.24.21)
- TAA 839/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Paalasmaan paikallistien 15828 peruskunnostamiseen Juuassa (31.24.21)
- TAA 840/2005 vp — Eero Reijonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
- TAA 841/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Solan maantien 15780 perusparantamiseen Polvijärvellä (31.24.21)
- TAA 842/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Suvisrannan maantien 15657 perusparantamiseen Liperissä ja Outokummussa (31.24.21)
- TAA 843/2005 vp — Eero Reijonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 23 peruskorjaukseen välillä Varkaus—Kontkalla (31.24.78)
- TAA 844/2005 vp — Eero Reijonen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen tasoylikäytävien poistamiseen (31.40.21)
- TAA 845/2005 vp — Eero Reijonen /kesk: Määrärahan osoittaminen Huhmarin—Kunasniemen—Puntarikosken—Pilkon vesihuoltohankkeeseen (34.06.64)
- TAA 846/2005 vp — Paula Risikko /kok: Alkoholijuomaveron korotus ja alkoholin käytön haittojen vähentäminen (11.08.04)
- TAA 847/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen puoluetoiminnan tukemiseen (23.27.50)
- TAA 848/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen lääkäri- ja pelastushelikoptereiden toiminnan turvaamiseen (26.80.22)
- TAA 849/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen kertausharjoitusvuorokausien lisäämiseen (27.10.21)
- TAA 850/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen varusmiehen kotiuttamisrahan palauttamiseen (27.10.21)
- TAA 851/2005 vp — Paula Risikko /kok ym.: Määrärahan osoittaminen opettajien täydennyskoulutukseen ja koulutuksen-aikaisten sijaisten palkkaukseen (29.40.30)
- TAA 852/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen Tango-markkinoiden valtionavustukseen (29.90.52)
- TAA 853/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen eri alueiden ja maatalouden tuotantosuuntien välisten tukisuhteiden palauttamiseen oikeudenmukaiselle tasolle (30.20.40)
- TAA 854/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamisen aloittamiseen kantatielle 67 Ilmajoen Ahonkylästä Seinäjoen suuntaan (31.24.21)
- TAA 855/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen Ämmälänkylän paikallistien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 856/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen itäisen ohikulkutien rakentamisen aloittamiseen (31.24.78)
- TAA 857/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen lisätyövoiman

- hankkimiseen sosiaali- ja terveysministeriöön (33.01.21)
- TAA 858/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen tarkastuslautakunnalle tulevien valitusten käsittelyn nopeuttamiseen (33.04.21)
- TAA 859/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen Terveystieteiden tutkimuskeskukseen tulevien valitusten käsittelyn nopeuttamiseen (33.06.21)
- TAA 860/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien puolisojen kuntoutustoimintaan (33.22.56)
- TAA 861/2005 vp — Paula Risikko /kok ym.: Määrärahan osoittaminen vammaispalvelujen tasapuolisen saatavuuden ja laadun kehittämiseen (33.32.30)
- TAA 862/2005 vp — Paula Risikko /kok ym.: Määrärahan osoittaminen vammaisten tarvitsemien apuvälinepalveluiden kehittämiseen (33.32.30)
- TAA 863/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten psykiatriseen hoitoon ja kuntoutukseen sekä kuntien mielenterveyspalveluiden kehittämiseen (33.32.37)
- TAA 864/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen sosiaalialan osamiskeskusten toimintaan (33.32.39)
- TAA 865/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen terveyden edistämiseen (33.53.50)
- TAA 866/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen avustajakoirien koulutukseen (33.92.50)
- TAA 867/2005 vp — Paula Risikko /kok: Määrärahan osoittaminen rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (33.92.58)
- TAA 868/2005 vp — Jukka Roos /sd ym: Määrärahan osoittaminen Turunmaan saariston pyörätieverkon kehittämiseen (31.24.21)
- TAA 869/2005 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen osaamiskeskittymien rahoitukseen Sisä-Savossa (26.98.43)
- TAA 870/2005 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Maaningan koulukeskuksen peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 871/2005 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Pielaveden lukion peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 872/2005 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Siilinjärven kunnan raja—Maaningan Kinnulanlahti (31.24.21)
- TAA 873/2005 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 551 perusparantamiseen tieosuudella Pihkainmäki—Haminalahti (31.24.21)
- TAA 874/2005 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 5460 peruskorjaukseen ja päällystämiseen Sisä-Savossa (31.24.21)
- TAA 875/2005 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Mäntyjärven paikallistien 16495 parantamiseen ja päällystämiseen Kaavilla (31.24.21)
- TAA 876/2005 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Pihkainmäen

- ja Itä-Karttulan välisen tieosuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 877/2005 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Savo-Karjalan tiepiirille maantien 5513 perusparannukseen ja päällystämiseen välillä Luvelahti—Särkinen (31.24.21)
- TAA 878/2005 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 9 liikenteen sujuvuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 879/2005 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Vuonamsalmen kevyen liikenteen sillan rakentamiseen Keiteleellä (31.24.21)
- TAA 880/2005 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Päijänne—Saimaa-kanavan suunnitteluun ja ympäristövaikutusten arviointiin (31.30.78)
- TAA 881/2005 vp — Markku Rossi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon (31.60.63)
- TAA 882/2005 vp — Simo Rundgren /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen opintotuen kiinteään asumislisään (29.70.55)
- TAA 883/2005 vp — Simo Rundgren /kesk: Määrärahan osoittaminen Lapin liiton perustamalle lohirahastolle (30.40.25)
- TAA 884/2005 vp — Simo Rundgren /kesk: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Pekanpään kylän tieosuudelle Ylitorniossa (31.24.21)
- TAA 885/2005 vp — Simo Rundgren /kesk: Määrärahan osoittaminen paikallisteiden Vaattojärvi—Poikkijärvi ja Venejärvi—Venetti peruskorjaukseen Kolarissa (31.24.21)
- TAA 886/2005 vp — Simo Rundgren /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Kemi—Kolari-radan peruskorjaukseen ja sähköistämiseen (31.40.21)
- TAA 887/2005 vp — Simo Rundgren /kesk: Määrärahan osoittaminen Meltosjärven kunnostamiseen Ylitornion kunnassa (35.10.77)
- TAA 888/2005 vp — Simo Rundgren /kesk: Määrärahan osoittaminen Kurtakkojärven kunnostamiseen Kolarissa (35.10.77)
- TAA 889/2005 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen varsinaiseen kehitysyhteistyöhön (24.30.66)
- TAA 890/2005 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien opetustoimen valtionosuuteen (29.40.30)
- TAA 891/2005 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen yksinhuoltajille maksettavien lapsilisien korottamiseen (33.15.52)
- TAA 892/2005 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen lääkekustannusten korvaamiseen (33.18.60)
- TAA 893/2005 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kansallisen terveysprojektin kunnille aiheuttamiin kustannuksiin (33.32.30)
- TAA 894/2005 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuteen (33.32.30)
- TAA 895/2005 vp — Päivi Räsänen /kd ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristöihin (35.10.77)
- TAA 896/2005 vp — Tero Rönni /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtion ja kuntien

- välisen kustannustenjaon tarkistukseen opetustoimessa (29.40.30)
- TAA 897/2005 vp — Tero Rönni /sd ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen (31.60.63)
- TAA 898/2005 vp — Tero Rönni /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistukseen sosiaali- ja terveydenhuollossa (33.32.30)
- TAA 899/2005 vp — Tero Rönni /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Helvetinjärven kansallispuiston luontokeskuksen rakentamiseen (35.20.22)
- TAA 900/2005 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hiidenveden kunnostus- ja hoitosuunnitelman toteuttamiseen (30.50.77)
- TAA 901/2005 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen hirviaidan rakentamiseen valtatielle 1 välille Veikkola—Lohjanharju (31.24.21)
- TAA 902/2005 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 25 peruskorjaukseen tieosuudella Mustio—Meltola (31.24.21)
- TAA 903/2005 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 51 osuuden Kivenlahti—Kirkkonummi parantamiseen (31.24.78)
- TAA 904/2005 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Karjaan ohikulkutien rakentamisen aloittamiseen (31.24.78)
- TAA 905/2005 vp — Matti Saarinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Hanko—Hyvinkää-rataosuuden sähköistämiseen (31.40.78)
- TAA 906/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen rikosvahinkojen korvaamiseen (25.01.51)
- TAA 907/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen hallintotuomioistuinten käsittelyaikojen lyhentämiseen (25.10.23)
- TAA 908/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen syyttäjälaitoksen henkilöstön lisäämiseen (25.60.21)
- TAA 909/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen poliisin toimintamenoihin (26.75.21)
- TAA 910/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusosuuteen (26.97.34)
- TAA 911/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen maakunnan kehittämISRahan turvaamiseen (26.98.43)
- TAA 912/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen yliopistokeskusten toiminnan turvaamiseen (29.10.22)
- TAA 913/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Alajärven koulukeskuksen peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 914/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen kuntien kulttuuritoiminnan nykyisen tason turvaamiseen (29.90.33)
- TAA 915/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen pienpetojen kiinniotosta ja hävittämisestä maksettaviin korvauksiin (30.40)

- TAA 916/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Uusi-Someron syöttövesijohtohankkeeseen Himangalla (30.50.77)
- TAA 917/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Alahärmä—Kortesjärvi-tieyhteyden suunnitteluun ja rahoittamiseen (31.24.21)
- TAA 918/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen alueellisiin tiehankkeisiin (31.24.21)
- TAA 919/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Edsevön ja Pietarsaaren välisen kantatien 68 parantamiseen (31.24.21)
- TAA 920/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen huonokuntoisten siltöjen korjaamiseen (31.24.21)
- TAA 921/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Ilmajoen ja Ylistaron välisen Könnintien kunnostamiseen (31.24.21)
- TAA 922/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen kantatien 63 kunnostamiseen välillä Kaustinen—Evijärvi (31.24.21)
- TAA 923/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen kantatien 68 parantamiseen välillä Virrat—Pietarsaari (31.24.21)
- TAA 924/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen tieosuudelle Lohtaja—valtatie 8 (31.24.21)
- TAA 925/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Kaustinen—Veteli (31.24.21)
- TAA 926/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Kokkolan kiertoliittymän rakentamiseen valtatielle 8 (31.24.21)
- TAA 927/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen koulumatkojen olosuhteiden parantamiseen Vaasan tiepiirin maaseututaajamissa (31.24.21)
- TAA 928/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Lehtimäen keskustan ja kirkonkylän välisen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 929/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17803 kunnostukseen välillä Perho—Vimpeli (31.24.21)
- TAA 930/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen pääteiden kohtamisonnettomuuksien vähentämiseen (31.24.21)
- TAA 931/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen pääteiden turvallisuuden parantamiseen Vaasan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 932/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen seututien 687 perusparannukseen välillä Teuva—Karijoki (31.24.21)
- TAA 933/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille kevyen liikenteen väylien rakentamiseen tieosuuksille Torkkola—Merikaarto ja Perkiö—Saarenpää (31.24.21)
- TAA 934/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille tien

- 6871 parantamiseen välillä Ruto—Marttila (31.24.21)
- TAA 935/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille tien 7175 parantamiseen välillä Merikaarto—Kolkki—Staversby (31.24.21)
- TAA 936/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen pohjoisen ohikulkutien rakentamiseen valtatiellä 18 (31.24.78)
- TAA 937/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen teiden kehittämisinvestointeihin (31.24.78)
- TAA 938/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 Sepänkylän ohikulkutien rakentamisen aloittamiseen (31.24.78)
- TAA 939/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen valtatie 19 parantamiseen välillä Nurmo—Lapua (31.24.78)
- TAA 940/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Vimpelin ja Kurejoen välisen tieosuuden muuttamiseen seututiek-
si (31.24.78)
- TAA 941/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kun-
nossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 942/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Vaasan väylän ruop-
paamiseen (31.30.78)
- TAA 943/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen vaarallisten tasoris-
teysten turvallisuuden parantamiseen (31.40.21)
- TAA 944/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen pääradan parantami-
seen välillä Seinäjoki—Oulu (31.40.78)
- TAA 945/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen rataosan Seinäjoki—
Vaasa sähköistämiseen (31.40.78)
- TAA 946/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen lentokentän
laajennukseen (31.51.41)
- TAA 947/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Isojoen kunnan ter-
veyskeskuksen laajennukseen (33.32.36)
- TAA 948/2005 vp — Petri Salo /kok: Työ-
voimapolitiikkaan ehdotetun määrärahan
vähentäminen (34.06.51)
- TAA 949/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Pohjanmaan TE-
keskukselle työllisyysperusteisten inves-
tointien rahoittamiseen (34.06.64)
- TAA 950/2005 vp — Petri Salo /kok: Määrärahan osoittaminen Lehtimäen kirkon-
kylän viemäröintiä varten (35.10.77)
- TAA 951/2005 vp — Sari Sarkomaa /kok
ym.: Määrärahan osoittaminen adoptiovan-
hempien vanhempainrahakauden pidentämi-
seen (33.18.60)
- TAA 952/2005 vp — Sari Sarkomaa /kok
ym.: Määrärahan osoittaminen vaikeavam-
maisten henkilökohtaisista avustajista
aiheutuviin kustannuksiin (33.18.60)
- TAA 953/2005 vp — Kimmo Sasi /kok:
Määrärahan osoittaminen kuluttajavalitus-
lautakunnan tehtävien laajenemisesta aiheu-
tuviin kuluihin (25.30.21)
- TAA 954/2005 vp — Kimmo Sasi /kok:
Määrärahan osoittaminen valtatie 3 raken-

- tamiseen tieosuudella Ylöjärvi—Sasi (31.24.78)
- TAA 955/2005 vp — Arto Satonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen oppisopimuskoulutuksen lisäämiseen (29.60.31, 34.06.51)
- TAA 956/2005 vp — Arto Satonen /kok: Määrärahan osoittaminen urheilun suurtaapahtumien tappiotakuuseen (29.98.50, 29.90.52)
- TAA 957/2005 vp — Arto Satonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Lounais- ja Luoteis-Pirkanmaan vesihuoltohankkeeseen (30.50.77)
- TAA 958/2005 vp — Arto Satonen /kok: Määrärahan osoittaminen Pohjolan paikallistien 12977 Rautajoen alikulkusillan rakentamiseen Vammalassa (31.24.21)
- TAA 959/2005 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistokeskuskille (29.10.22)
- TAA 960/2005 vp — Arto Seppälä /sd: Määrärahan osoittaminen Mikkelin ja Imatran välisen kantatien 62 peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 961/2005 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 5 parantamiseen Mikkelin eteläpuolella (31.24.78)
- TAA 962/2005 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 13 parantamiseen välillä Mikkeli—Nuijamaa (31.24.78)
- TAA 963/2005 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen oston ja kehittämiseen (31.60.63)
- TAA 964/2005 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen tasa-arvoasiain neuvottelukunnan toimintaan (33.01.21)
- TAA 965/2005 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen toimintaan (33.33.39)
- TAA 966/2005 vp — Arto Seppälä /sd ym.: Määrärahan osoittaminen työelämän kehittämisohjelmaan (34.01.63)
- TAA 967/2005 vp — Timo Seppälä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 968/2005 vp — Timo Seppälä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 24 parantamiseen välillä Lahti—Vääksy (31.24.78)
- TAA 969/2005 vp — Timo Seppälä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Lahti-Vesivehmaan lentokentän kehittämiseen (31.52.41)
- TAA 970/2005 vp — Timo Seppälä /kok ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelutason ja kilpailukyvyn säilyttämiseen (31.60.63)
- TAA 971/2005 vp — Suvi-Anne Siimes /vas ym.: Määrärahan osoittaminen siviilikriisinhallinnan koulutukseen ja kehittämiseen (26.01.21)
- TAA 972/2005 vp — Suvi-Anne Siimes /vas ym.: Määrärahan osoittaminen korkeakouluopiskelijoiden ateriatukeen (29.70.57)
- TAA 973/2005 vp — Suvi-Anne Siimes /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristöihin (35.10.77)

- TAA 974/2005 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Tuloverokertymän arvioidun tuoton lisääminen (11.01.01)
- TAA 975/2005 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Alkoholiveron tuoton lisääminen (11.08.04)
- TAA 976/2005 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Puolustusmateriaalihankintoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (27.10.16)
- TAA 977/2005 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen sukukansaohjelman toteuttamiseen (29.08.25)
- TAA 978/2005 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Kehäratahankkeen käynnistämiseen Vantaalla (31.40.78)
- TAA 979/2005 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen elatustuen korottamiseen (33.32.30)
- TAA 980/2005 vp — Anni Sinnemäki /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen luonnonsuojelualueiden hankintaan (35.20.76)
- TAA 981/2005 vp — Minna Sirnö /vas: Määrärahan osoittaminen hovioikeuksien, hallinto-oikeuksien, käräjäoikeuksien, markkinaoikeuden, vakuutus-oikeuden ja työtuomioistuimen toimintatavoitteiden ja henkilöstöresurssien turvaamiseen (25.10.23)
- TAA 982/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen vankiloiden toimintaedellytysten turvaamiseen (25.50.21)
- TAA 983/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Rikosseuraamusviraston toimintojen alueellistamiseen Etelä-Pirkanmaalla (25.50.21)
- TAA 984/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen avolaitosten toimintaedellytysten turvaamiseen (25.50.74)
- TAA 985/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistojen toimintamenoihin (29.10.21)
- TAA 986/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystoimintaan (29.20.25)
- TAA 987/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen valtionosuuksiin ja luokkakokojen pienentämiseen (29.40.30)
- TAA 988/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtion ammatillisen koulutuksen erityisopetuksen rahoittamiseen (29.60.21)
- TAA 989/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen taiteen edistämiseen (29.90.21)
- TAA 990/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen näkövammaisten kirjaston toimintamenoihin (29.90.25)
- TAA 991/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yleisten kirjastojen asiakaspäätteiden ja laajakaistayhteyksien hankkimiseen sekä ehdotettujen valtionosuusleikkausten kattamiseen (29.90.30)
- TAA 992/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kymmenen uuden henkilötyövuoden perustamiseen teatterilain piirissä oleville teattereille (29.90.31)
- TAA 993/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtionosuuden

- perusteena käytettävän yksikköhinnan korottamiseen teattereiden osalta (29.90.31)
- TAA 994/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen suomalaisten elokuvien tuotantoon ja levitykseen (29.90.52)
- TAA 995/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Vammala—Punkalaidun—Murrenharju-tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 996/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Lounais- ja Etelä-Pirkanmaan laajakaistaistamishankkeeseen (31.70.21)
- TAA 997/2005 vp — Minna Sirnö /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Suomen ympäristökeskuksen toimintaan (35.60.21)
- TAA 998/2005 vp — Juhani Sjöblom /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kehä I:n parantamiseen välillä Turunväylä—Vallikkalio (31.24.78)
- TAA 999/2005 vp — Juhani Sjöblom /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kehä II:n jatkamiseen Turunväylältä Hämeenlinnanväylälle (31.24.78)
- TAA 1000/2005 vp — Juhani Sjöblom /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Kehä III:n parantamiseen välillä Vantaankoski—Lentoasemantie (31.24.78)
- TAA 1001/2005 vp — Juhani Sjöblom /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kaupunkiradan jatkamiseen Leppävaarasta Espoon keskukseen (31.40.78)
- TAA 1002/2005 vp — Juhani Sjöblom /kok ym.: Määrärahan osoittaminen metrolinjan jatkamiseen Helsingin Ruoholahdesta Espoon Matinkylään (31.40.78)
- TAA 1003/2005 vp — Juhani Sjöblom /kok: Määrärahan osoittaminen uusiutuvien energianlähteiden demohankkeiden tuen lisäämiseen (32.60.40)
- TAA 1004/2005 vp — Juhani Sjöblom /kok ym.: Määrärahan osoittaminen maalämpöpumppujen hankinnan edistämiseen korjausrakentamisessa (35.30.55)
- TAA 1005/2005 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Suomi—Venäjä-Seuran valtionapuun ja EU-maiden ja Venäjän kansalaisfoorumin järjestämiseen Suomessa vuonna 2006 (29.08.50)
- TAA 1006/2005 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Asikkala—Padasjoki-yhdysvesijohdon rakentamiseen (30.50.77)
- TAA 1007/2005 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Käkisalmen sillan suunnitteluun Asikkalan Pulkkilanharjulle (31.24.21)
- TAA 1008/2005 vp — Jouko Skinnari /sd ym.: Määrärahan osoittaminen Lahden seudun ja Helsingin välisen työmatkaliikenteen valtionosuuksiin (31.60.63)
- TAA 1009/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: EU-puheenjohtajuudesta johtuviin menoihin ehdotetun määrärahan vähentäminen (28.80.26)
- TAA 1010/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtion koulukotien nuorisorahojen lisäämiseen (29.40.21)
- TAA 1011/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Suomalaisuuden liitto ry:n lippuvalistustyön tukemiseen (29.90.50)

- TAA 1012/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Suomen Kansallisoopperan Säätöille ehdotetun määrärahan vähentäminen (29.90.52)
- TAA 1013/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen teille 1551 ja 1552 välille Tarkkinen—Voolahden risteys Porvoossa (31.24.21)
- TAA 1014/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallisteiden 15666 ja 15667 parantamiseen välillä Viinjärvi—Kompero Liperissä (31.24.21)
- TAA 1015/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 170 perusparantamiseen ja kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Ernestas—Kulloo Porvoossa (31.24.21)
- TAA 1016/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 12287 kunnostamiseen ja päällystämiseen Liedossa (31.24.21)
- TAA 1017/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 15911 peruskorjaamiseen ja päällystämiseen Nurmeksessa (31.24.21)
- TAA 1018/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen tien 570 perusparannukseen ja päällystämiseen välillä Karinkylä—Säyneinen Rautavaaralla ja Juankoskella (31.24.21)
- TAA 1019/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen tien 1605 parantamiseen välillä Porvoo—Myrskylä (31.24.21)
- TAA 1020/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen yhdystien 582 peruskorjaukseen ja päällystämiseen osuudella Kangaslahti—Palonurmi Rautavaaralla ja Nilsiässä (31.24.21)
- TAA 1021/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtion mielisairaaloiden toimintamenoihin (33.14.21)
- TAA 1022/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen äitiysavustusten suorittamiseen ja valtion tukeen kansainväliseen lapseksiottamiseen (33.15.51)
- TAA 1023/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisien budjettiperusteiseen korottamiseen (33.15.52)
- TAA 1024/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen pohjaosan budjettiperusteiseen palauttamiseen (33.19.60)
- TAA 1025/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Irti Huumeista ry:n toiminnan tukemiseen (33.92.50)
- TAA 1026/2005 vp — Timo Soini /ps ym.: Määrärahan osoittaminen omaishoidon tuen lisäämiseen (33.92.50)
- TAA 1027/2005 vp — Osmo Soininvaara /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistason korottamiseen (33.18.60)
- TAA 1028/2005 vp — Seppo Särkiniemi /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Nuuk-sion kansallispuiston luontokeskuksen suunnitteluun ja toteutukseen (35.20.52)
- TAA 1029/2005 vp — Säde Tahvanainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 6 Joensuun kehätien parantamiseen (31.24.78)
- TAA 1030/2005 vp — Ilkka Taipale /sd: Määrärahan osoittaminen vankien eläke-edellytysten selvittämiseen (34.06.51)

- TAA 1031/2005 vp — Satu Taiveaho /sd ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpidon alueellisiin investointeihin Kanta-Hämeessä ja Päijät-Hämeessä (31.24.21)
- TAA 1032/2005 vp — Satu Taiveaho /sd ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen (31.60.63)
- TAA 1033/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen koltansaamen ja inarinsaamen kieliasiamiehen virkoihin (25.01.51)
- TAA 1034/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Lapin kyläasiamiehen palkkaamiseen (26.98.43)
- TAA 1035/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen vapaa-seen sivistystyöhön (29.69.50)
- TAA 1036/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen opinto-keskusten käyttökustannuksiin (29.69.55)
- TAA 1037/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Lappia-talon peruskorjaukseen ja laajennukseen (29.69.50)
- TAA 1038/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen porotalouden tuen lisäämiseen (30.20.40)
- TAA 1039/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen lohen kalastusoikeuksien lunastuksiin (30.40.51)
- TAA 1040/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen maaseudun jätevesijärjestelmien rakentamiseen (30.50.31)
- TAA 1041/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen hakkuujät-teiden hyödyntämisen kokeiluprojektiin Inarissa (30.60.24)
- TAA 1042/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen alikulkutun-nelin rakentamiseen Muurolan kylään Rovaniemellä (31.24.21)
- TAA 1043/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Ivalo—Nel-lim-tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 1044/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kemi-järvi—Vikajärvi—Salla-tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 1045/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen lii-kenteen väylän rakentamiseen Maksniemen kylään Simossa (31.24.21)
- TAA 1046/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen lii-kenteen väylän rakentamiseen Rovaniemen maalaiskunnan Vanttauskoskelle (31.24.21)
- TAA 1047/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen lii-kenteen väylän rakentamiseen välille Tervolan kirkonkylä—Mattinen (31.24.21)
- TAA 1048/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Kuloharju—Anetjärvi-tien peruskorjaamiseen Posiolla (31.24.21)
- TAA 1049/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Martti—Tulppio-tien peruskorjaukseen Savukoskel-la (31.24.21)
- TAA 1050/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Rovanie-

- mentien peruskorjaamiseen Keminmaan keskustassa (31.24.21)
- TAA 1051/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Sodankylän ja Meltauksen välisen tien peruskorjauksen loppuun saattamiseen (31.24.21)
- TAA 1052/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Utsjoen kirkonkylän ja Nuorgamin välisen tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 1053/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen uuden sillan rakentamiseen Kittilän Kaukosessa (31.24.21)
- TAA 1054/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Vanttauskosken ja Vanttausjärven välisen tien peruskorjaamiseen Rovaniemellä (31.24.21)
- TAA 1055/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Venetti—Venejärvi—Vaattojärvi—Sieppijärvi-tien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 1056/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 21 parantamiseen välillä Pello—Ylitornio—Tornio (31.24.21)
- TAA 1057/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 21 peruskorjaukseen välillä Palojoensuu—Kilpisjärvi (31.24.21)
- TAA 1058/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kemin ja Tornion välisen moottoritien puuttuvien siltojen rakentamiseen ja ajoväylien leventämiseen Kemin kohdalla (31.24.78)
- TAA 1059/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Kolarin ja Kittilän välisen ratayhteyden suunnitteluun (31.40.21)
- TAA 1060/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Tornion aseman ratapihan kehittämiseen (31.40.21)
- TAA 1061/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Sodankylän lentokentän rakentamiseen (31.52.41)
- TAA 1062/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen SantaParkin kehittämiseen (32.30.45)
- TAA 1063/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yhdistelmätukeen sisältyvän työmarkkinatuen korottamiseen (34.06.52)
- TAA 1064/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Vuotoksen alueen metsänhoitotöihin (34.06.74)
- TAA 1065/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen Kemijärven säännöstelystä aiheutuvien vaurioiden rai-vaamiseen (35.10.77)
- TAA 1066/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen ympäristötöihin Lapissa (35.10.77)
- TAA 1067/2005 vp — Esko-Juhani Tennilä /vas: Määrärahan osoittaminen ympäristötöihin Ounasjokivarressa Lapissa (35.10.77)
- TAA 1068/2005 vp — Astrid Thors /r: Määrärahan osoittaminen ammatinopettajien koulutukseen (29.10.21)
- TAA 1069/2005 vp — Astrid Thors /r: Määrärahan osoittaminen liikenneturvallisuuden parantamiseen kantatiellä 51 (31.24.21)

- TAA 1070/2005 vp — Astrid Thors /r: Määrärahan osoittaminen apurahan saajien sosiaaliturvaan (33.18.60)
- TAA 1071/2005 vp — Astrid Thors /r: Määrärahan osoittaminen sijaisvanhempien lomituspalveluihin (33.32.30)
- TAA 1072/2005 vp — Astrid Thors /r: Määrärahan osoittaminen siirtoviemärin rakentamiseen Pernajasta Loviisaan (35.10.77)
- TAA 1073/2005 vp — Astrid Thors /r: Määrärahan osoittaminen Ruotsinpyhtään ruukkialueen rakennusten kunnostamiseen (35.20.64)
- TAA 1074/2005 vp — Kimmo Tiilikainen /kesk: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon Parikkalan kunnan Kasuri—Tehtaanmäki-maantien 4015 parantamiseen (31.24.21)
- TAA 1075/2005 vp — Kimmo Tiilikainen /kesk: Määrärahan osoittaminen Parikkalan Härskiinniemen tasoristeyksen poistamiseen (31.40.21)
- TAA 1076/2005 vp — Kimmo Tiilikainen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen energia-avustuksen laajentamiseen omakotitaloihin (35.30.55)
- TAA 1077/2005 vp — Marja Tiura /kok: Määrärahan osoittaminen pelastushelikopterien toiminnan tukemiseen (26.80.22)
- TAA 1078/2005 vp — Marja Tiura /kok ym.: Kylmäkosken vankilan laajentaminen (28.60)
- TAA 1079/2005 vp — Marja Tiura /kok: Määrärahan osoittaminen Toijalan Lastumäen koulun peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 1080/2005 vp — Marja Tiura /kok: Määrärahan osoittaminen harrastajateattereiden toiminnan tukemiseen (29.90.52)
- TAA 1081/2005 vp — Marja Tiura /kok: Määrärahan osoittaminen Etelä-Pirkanmaan kevyen liikenteen väylien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 1082/2005 vp — Marja Tiura /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Tampere—Lahti-tien ja Luopioistentien eritasoliittymän rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 1083/2005 vp — Marja Tiura /kok: Määrärahan osoittaminen Tampereen rantaväylän kehittämiseen valtatiellä 12 (31.24.78)
- TAA 1084/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Asehankintojen indeksi- ja valuuttakurssitarkistukseen ehdotetun määrärahan vähentäminen (27.10.16)
- TAA 1085/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ydinvoimaloiden turvallisuuskoulutuksen ja -tutkimuksen kehittämiseen Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa (29.10.21)
- TAA 1086/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kymijoen Koivukosken toimivien kalateiden rakentamiseen (30.14.77)
- TAA 1087/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas: Määrärahan osoittaminen Laatokan luonnonlohon nousun turvaamiseen Hiitolanjoen Kangaskoskella (30.14.77)
- TAA 1088/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Anjalankosken Keltakankaan eritasoliittymän rakentamiseen valtatiellä 15 (31.24.21)

- TAA 1089/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen hanketta valtatie 6 Lappeenranta—Imatra koskevan rahoitusmallin selvittämiseen (31.24.21)
- TAA 1090/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Loviisan ja Kotkan välisen tieosuuden suunnitteluun valtatiellä E18 (31.24.21)
- TAA 1091/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen tieosuuden Hamina—Vaalimaa liikenneturvallisuuden parantamiseen (31.24.21)
- TAA 1092/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen tiestön melusuojausten parantamiseen Kymenlaaksossa (31.24.21)
- TAA 1093/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Vilniemen paikallistien jalankulku- ja pyörätien rakentamiseen Haminassa (31.24.21)
- TAA 1094/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kotkan Musalon Kotolahden ratapihan rakentamiseen (31.40.21)
- TAA 1095/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Rautatieviraston perustamiseen Kouvolaan (31.41.21)
- TAA 1096/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen kehittämistoimintaan (31.60.63)
- TAA 1097/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kouvola—Kotka—Kouvola-henkilöjunaliikenteen turvaamiseen (31.60.63)
- TAA 1098/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen energiatuen korottamiseen ja ns. demonstraatiotuen palauttamiseen (32.60.40)
- TAA 1099/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kansaneläkkeen pohjaosan palauttamisen vaatimaan selvitys- ja lisätyöhön (33.19.60)
- TAA 1100/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sotainvalidien avopalvelujen korvaamiseen (33.22.50)
- TAA 1101/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan sairaanhoitopiireille (33.22.30)
- TAA 1102/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen aivohalvauksyksikön perustamiseen ja aivoinfarktin liuotushoidon turvaamiseen Kaakkois-Suomessa (33.32.30)
- TAA 1103/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Parikkalan terveystieteiden keskuksen päätoimipaikan peruskorjaukseen (33.32.30)
- TAA 1104/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kansallisen öljyntorjunnan osaamiskeskuksen toteuttamiseen verkostomallilla Kymenlaaksossa (35.10.27)
- TAA 1105/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Meriturvakuskuksen perustamiseen Kotkaan sekä Suomenlahden ja sen rannikkoalueiden ympäristövahinkojen hallintaan (35.10.27)
- TAA 1106/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristötoihin (35.10.77)

- TAA 1107/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Kymenlaakson lintuvesien suojeluun (35.20.22)
- TAA 1108/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Repoveden kansallispuiston luontokeskuksen suunnitteluun ja rakentamiseen (35.20.22)
- TAA 1109/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Suur-Saimaan kansallispuiston suunnitteluun ja perustamiseen (35.20.76)
- TAA 1110/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen alueellisten ympäristökeskusten lisääntyneiden tehtävien ja lakisääteisten velvoitteiden täyttämiseen (35.40.21)
- TAA 1111/2005 vp — Pentti Tiusanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kansalaisjärjestöille Suomenlahden suojelun edistämiseen (35.99.65)
- TAA 1112/2005 vp — Irja Tulonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen opetustoimen henkilöstön täydennyskoulutukseen (29.69.22)
- TAA 1113/2005 vp — Irja Tulonen /kok: Määrärahan osoittaminen Särestöniemi-museon toiminnan turvaamiseen (29.90.32)
- TAA 1114/2005 vp — Irja Tulonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien kulttuuritoiminnan turvaamiseen (29.90.33)
- TAA 1115/2005 vp — Irja Tulonen /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Pälkäneen kirjaston perustamishankkeeseen (29.90.34)
- TAA 1116/2005 vp — Oras Tynkkynen /vihr ym.: Windfall-veron käyttöönotto ja arvioitu tuotto (11.10)
- TAA 1117/2005 vp — Oras Tynkkynen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen tasa-arvojärjestöjen tukemiseen (29.69.53)
- TAA 1118/2005 vp — Oras Tynkkynen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen kulttuuri- ja mielipidelehtien tukemiseen (29.90.52)
- TAA 1119/2005 vp — Oras Tynkkynen /vihr: Määrärahan osoittaminen talouskäytössä olevien metsien luonnonhoitoon (30.60.45, 30.60.44)
- TAA 1120/2005 vp — Oras Tynkkynen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen Tampereen ja Toijalan välisen rataosan kolmannen raiteen rakentamiseen (31.40.78)
- TAA 1121/2005 vp — Oras Tynkkynen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen kestävästä energiateknologian tutkimukseen ja kehittämiseen (32.20.40)
- TAA 1122/2005 vp — Oras Tynkkynen /vihr ym.: Määrärahan osoittaminen uusiutuvien energialähteiden ja energiansäästön edistämiseen sekä demonstraatiohanke-tukiin (32.60.40)
- TAA 1123/2005 vp — Oras Tynkkynen /vihr: Määrärahan osoittaminen alueellisten ympäristökeskusten toimintaan (35.40.21)
- TAA 1124/2005 vp — Tapani Tölli /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT) Pohjois-Pohjanmaan tutkimusaseman siemenperunatutkimukseen (30.20.21)
- TAA 1125/2005 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yleisten kirjastojen käyttökustannusten valtionosuuksiin (29.90.30)

- TAA 1126/2005 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen taiteilija-apuraha-vuosien määrän nostamiseen (29.90.51)
- TAA 1127/2005 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen Leppävaaran kaupunkiradan jatkamiseen (31.40.21)
- TAA 1128/2005 vp — Kari Uotila /vas ym.: Määrärahan osoittaminen perusradanpitoon (31.40.21)
- TAA 1129/2005 vp — Jutta Urpilainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen suomalais-ten YK-järjestöjen tukemiseen (24.99.50)
- TAA 1130/2005 vp — Jutta Urpilainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen opintotukea myönnettäessä sovellettavien vanhempien tulorajojen korottamiseen (29.70.55)
- TAA 1131/2005 vp — Jutta Urpilainen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 kiertoliittymän rakentamiseen Kokkolassa (31.24.21)
- TAA 1132/2005 vp — Raija Vahasalo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen perusopetuksen ryhmäkoon pienentämiseen (29.40.30)
- TAA 1133/2005 vp — Raija Vahasalo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan tiepiirille seutu- ja yhdystieverkon ja kevyen liikenteen väylien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 1134/2005 vp — Raija Vahasalo /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kantatien 51 rakentamiseen välillä Kivenlahti—Kirkkonummi (31.24.78)
- TAA 1135/2005 vp — Raija Vahasalo /kok: Määrärahan osoittaminen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteistoiminnan kehittämiseen sydänpotilaiden hoidossa Uudellamaalla (33.32.30)
- TAA 1136/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen valtion nimeämille äkillisten rakennemuutosten alueille eli Raahen, Uudenkaupungin ja Mäntän—Vilpulan seuduille (26.98.62)
- TAA 1137/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raahen vanhan seminaarin kiinteistökannan peruskorjaukseen (29.01.62)
- TAA 1138/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ruukin maaseutuoppilaitoksen asuntolan peruskorjaukseen (29.40.34)
- TAA 1139/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ollinsaaren ala-asteen peruskorjaukseen Raahessa (29.40.34)
- TAA 1140/2005 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen opintorahan asumislisän maksamiseen budjettiperusteisesti koko kalenterivuoden ajan (29.70.55)
- TAA 1141/2005 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen opintorahan tasokorotukseen (29.70.55)
- TAA 1142/2005 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen toisen asteen opiskelijoiden opintotukeen (29.70.55)
- TAA 1143/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kestävän puuntuotannon tukemiseen (30.60.44)
- TAA 1144/2005 vp — Unto Valpas /vas ym.: Määrärahan osoittaminen haja-asutusalueiden tieverkon kunnossapitoon ja peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 1145/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ketunperäntien peruskorjaukseen Raahessa (31.24.21)

- TAA 1146/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen alikulun rakentamiseen Luohuantien liittymään Alpualla Vihannissa (31.24.21)
- TAA 1147/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Pyhäjoella Hiihtomajantieltä Viirretiin (31.24.21)
- TAA 1148/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Pyhäjoelle välille Pyhäjoki—Parhalahdi ja alikulun rakentamiseen Parhalahdelle Haaran—Pietiläntien risteykseen (31.24.21)
- TAA 1149/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen välille Olkijoki—Siikajoki (31.24.21)
- TAA 1150/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Koskenkankaan tien perusparantamiseen Ruukissa välillä Salmakangas—Huumola (31.24.21)
- TAA 1151/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen maantien 7891 perusparantamiseen Pyhäjoella (31.24.21)
- TAA 1152/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Oulun tiepiirille Luohua—Ylipää—Heinolanperä-paikkallistien peruskorjaukseen (31.24.21)
- TAA 1153/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Oulun tiepiirille valtatie 8 liittymäjärjestelyihin Revonlahdella (31.24.21)
- TAA 1154/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Paavolan taajamatiejärjestelyihin Ruukissa (31.24.21)
- TAA 1155/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Pyhäjoen—Vihannin maantien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 1156/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raudaskylän—Sievin maantien perusparantamiseen (31.24.21)
- TAA 1157/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Tauvon tienhaaran liikennejärjestelyihin Siikajoella (31.24.21)
- TAA 1158/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen valtatie 8 perusparantamisen aloittamiseen Mettalanmäen kohdalla Raahessa (31.24.21)
- TAA 1159/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen vanhan Raahen tien kunnostukseen Vihannissa (31.24.21)
- TAA 1160/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Ylivieska—Pulkila-tien kehittämiseen (31.24.21)
- TAA 1161/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Raahen sataman väylähankkeen käynnistämiseen (31.30.78)
- TAA 1162/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Tauvon sataman uudistamiseen Siikajoella (31.30.78)
- TAA 1163/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen rintamasotilastunnuksen myöntämiseen (33.21.52)
- TAA 1164/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen siirtoviemärin työllisyysperusteiseen rakentamiseen Vihannista Raahen (34.06.64)

- TAA 1165/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen Vihannin kunnan palvelukeskuksen hoivaosaston peruskorjaukseen ja laajennukseen (34.06.64)
- TAA 1166/2005 vp — Unto Valpas /vas: Määrärahan osoittaminen luontoreittien ja -polkujen ylläpitoon (35.20.22)
- TAA 1167/2005 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen 4H-toiminnan tukemiseen (30.10.55)
- TAA 1168/2005 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen vesistö- ja vesihuoltotöihin (30.50.77)
- TAA 1169/2005 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 7000 (Koskenkorva—Mölli) perusparantamiseen Ylistaron aseman ja Könnin välillä (31.24.21)
- TAA 1170/2005 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Sääksjärvi—Perho-paikallistien perusparannukseen (31.24.21)
- TAA 1171/2005 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen sotainvalidiiden puolisoitten ja leskien kuntoutukseen (33.22.56)
- TAA 1172/2005 vp — Jukka Vihriälä /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen ympäristötöihin (35.10.77)
- TAA 1173/2005 vp — Jari Vilén /kok ym.: Määrärahan osoittaminen Crisis Management Initiative ry:n perustoiminnan tukemiseen (24.99.50)
- TAA 1174/2005 vp — Jari Vilén /kok: Määrärahan osoittaminen siviilikriisinhallinnan resurssien turvaamiseen (26.01.21)
- TAA 1175/2005 vp — Pekka Vilkkumäki /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen kuurojen tietoteknisten apulaitteiden rahoittamiseen (33.92.50)
- TAA 1176/2005 vp — Lasse Virén /kok: Määrärahan osoittaminen yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin Uudellamaalla (30.50.31)
- TAA 1177/2005 vp — Lasse Virén /kok ym.: Määrärahan osoittaminen vesihuolto- ja vesistötöihin Uudellamaalla (30.50.77)
- TAA 1178/2005 vp — Lasse Virén /kok ym.: Määrärahan osoittaminen muuttuvien nopeusrajoitus- ja varoitusjärjestelmien rakentamiseen vilkkaimmille sisääntuloteille ja kehäteille (31.24.21)
- TAA 1179/2005 vp — Lasse Virén /kok: Määrärahan osoittaminen tieyhteyksien rakentamiseen Kilpilahden teollisuusalueelle Porvooseen (31.24.21)
- TAA 1180/2005 vp — Lasse Virén /kok: Määrärahan osoittaminen Uudenmaan tiepiirille alemman tieverkon ja kevyen liikenteen väylien rakentamiseen (31.24.21)
- TAA 1181/2005 vp — Lasse Virén /kok ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 1182/2005 vp — Lasse Virén /kok: Määrärahan osoittaminen huumausaineprobleemien ehkäisemiseen ja torjumiseen (33.53.50)
- TAA 1183/2005 vp — Erkki Virtanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen (26.97.34)

- TAA 1184/2005 vp — Erkki Virtanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden valtionapuun (31.25.50)
- TAA 1185/2005 vp — Erkki Virtanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen hoitoon pääsyn turvaamisesta kunnille aiheutuviin kustannuksiin (33.32.30)
- TAA 1186/2005 vp — Erkki Virtanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulotuen asumismenoista kunnille aiheutuviin kustannuksiin (33.32.30)
- TAA 1187/2005 vp — Erkki Virtanen /vas ym.: Määrärahan osoittaminen valtion korvaukseen terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (33.32.33)
- TAA 1188/2005 vp — Erkki Virtanen /vas ym.: Pitkäaikaisten aravalainojen myöntäminen perusparantamiseen (35.30.60)
- TAA 1189/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen syyttäjien määrärahoihin (25.60.21)
- TAA 1190/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Pietarsaaren kihlakunnanviraston toimitilojen suunnitteluun (26.07.21)
- TAA 1191/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen poliisin talousrikostutkinnan tehostamiseen (26.75.21)
- TAA 1192/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen koulujen home- ja kosteusvaurioiden ja -haittojen poistamiseen ja ehkäisyyn (29.40.34)
- TAA 1193/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Lehtimäen opiston toimintaan (29.69.50)
- TAA 1194/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Keski-Pohjanmaan museokeskukselle (29.90.32)
- TAA 1195/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Etelä-Pohjanmaan aluetaidetoimikuntakokeilun rahoittamiseen (29.90.52)
- TAA 1196/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen turkistarhujen suojaus- ja turvajärjestelyihin (30.10)
- TAA 1197/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen luonnontuotteiden varastointitukeen (30.20.46)
- TAA 1198/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kalatalouden edistämiseen (30.40.51)
- TAA 1199/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen metsän uudistamiseen, nuoren metsän hoitoon ja energiapuun keräämiseen (30.60.44)
- TAA 1200/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen alempiasteisen tieverkon kunnostukseen Vaasan tiepiirissä (31.24.21)
- TAA 1201/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Isosaaren paikallistien perusparantamiseen Vetelissä ja Halsualla (31.24.21)
- TAA 1202/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Jalasjärven ja Kauhajoen välisen paikallistien 17109 peruskorjaukseen ja päällystämiseen välillä kaatopaikan tienhaara—Kauhajoen kunnan raja (31.24.21)
- TAA 1203/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Jalasjärven ja Kihniön välisen paikallistien 13353 perus-

- korjaukseen ja päällystämiseen välillä Yli-Valli—Korhoskylä (31.24.21)
- TAA 1204/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Kalliojärven tien peruskorjaukseen Vetelissä (31.24.21)
 - TAA 1205/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen Alajärvelle välille Kullanmutka—Hoisko (31.24.21)
 - TAA 1206/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen kevyen liikenteen väylän rakentamiseen kantatielle 63 Kruunupyyn kunnan Kortjärven kylässä (31.24.21)
 - TAA 1207/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Keski-Suomen tiepiirille maantien 637 peruskorjauksen aloittamiseen välillä Tankolampi—Sumiainen (31.24.21)
 - TAA 1208/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Kurikan kaupungissa sijaitsevien Sääntintien ja Myllytyöyräntien peruskorjaukseen (31.24.21)
 - TAA 1209/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen liikenneturvallisuuden parantamiseen valtatie 16 ja kantatien 68 risteyksessä Alajärvellä (31.24.21)
 - TAA 1210/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maanteiden Halla-aho—Koivumäki ja Koivumäki—Uusikylä perusparantamiseen Alajärvellä (31.24.21)
 - TAA 1211/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 610 peruskorjauksen aloittamiseen välillä Kärkistensalmi—Joutsa (31.24.21)
 - TAA 1212/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen maantien 17520 Perho—Kinnula päällystämiseen ja kunnostamiseen (31.24.21)
 - TAA 1213/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17847 ja 17849 perusparantamiseen Lappajärvellä (31.24.21)
 - TAA 1214/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17803 Perho—Poranen—Hallapuro perusparannukseen ja päällystämiseen (31.24.21)
 - TAA 1215/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen paikallistien 17909 Nykänen—Torppa peruskunnostukseen Vetelissä (31.24.21)
 - TAA 1216/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
 - TAA 1217/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Soinin ja Karstulan välisen Lehtomäen paikallistien 16853 peruskorjaukseen (31.24.21)
 - TAA 1218/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille kevyen liikenteen väylän rakentamiseen valtatielle 19 välille Rengonharju—Luopajarvi (31.24.21)
 - TAA 1219/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille maantien 7411 peruskorjaamiseen välillä Purmojärvi—Kuoppa-aho (31.24.21)
 - TAA 1220/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille maantien 17541 peruskorjaamiseen välillä Laasala—Jokivarsi (31.24.21)

- TAA 1221/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen valtatie 18 suunnitteluun välillä Multia—Ähtäri (31.24.21)
- TAA 1222/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen itäisen ohitustien rakentamiseen (31.24.78)
- TAA 1223/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen pohjoisen ohitustien rakentamiseen (31.24.78)
- TAA 1224/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Vaasan tiepiirille ohitustien rakentamiseen E8-tielle Sepänkylässä (31.24.78)
- TAA 1225/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen metsäauto-ten rakentamiseen ja kunnossapitoo (31.25.50)
- TAA 1226/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen yksityisten teiden kunnossapitoo ja parantamiseen (31.25.50)
- TAA 1227/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Pietarsaaren laivaväylän ruoppaukseen (31.30.78)
- TAA 1228/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen rataosuuden Vaasa—Seinäjoki sähköistämiseen (31.40.78)
- TAA 1229/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Kruunupyyn lentokentän kehittämiseen (31.50)
- TAA 1230/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen eräiden lentopaikkojen ylläpitoon (31.52.41)
- TAA 1231/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen pienlento- kenttien rakennus- ja perusparannushank- keisiin (31.52.41)
- TAA 1232/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Seinäjoen lentoaseman kehittämiseen (31.52.41)
- TAA 1233/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Työterveys- laitokselle uuden työpaikkakiusaamista seu- raavan ja tutkivan yksikön perustamiseen (33.07.50)
- TAA 1234/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen lääkärin määräämän hieronnan sairausvakuutuskor- vauksiin (33.18.60)
- TAA 1235/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen pelkkää kan- saneläkettä saaville maksettavaan perustoi- meentulolisään (33.19.60)
- TAA 1236/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen rintamasoti- lastunnuksen ja rintamalisän myöntämiseen vuonna 1926 syntyneille veteraaneille ja vuonna 1944 nostomiehinä palvelukseen astuneille (33.21.52)
- TAA 1237/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen lapsettomien sotalaskien kuntoutukseen (33.22.56)
- TAA 1238/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen toimeentulo- tuen asumismenojen omavastuuosuuden poistamiseen 1.1.2006 alkaen (33.32.38)
- TAA 1239/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Alajärven kunnostamiseen (35.10.77)

- TAA 1240/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Lappajärven rehevöitymisen ehkäisyyn (35.10.77)
- TAA 1241/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Madesjärven kunnostamiseen Jalasjärvellä ja Parkanossa (35.10.77)
- TAA 1242/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Niskoslammen, Niskosjoen ja Viinamäenlahden kunnostamiseen Kihniöllä (35.10.77)
- TAA 1243/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Ojutjärven kunnostamiseen Kauhavalla (35.10.77)
- TAA 1244/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Räytinginjärven kunnostamiseen (35.10.77)
- TAA 1245/2005 vp — Raimo Vistbacka /ps ym.: Määrärahan osoittaminen Valkiajärven kunnostamiseen Seinäjoella ja Jalasjärvellä (35.10.77)
- TAA 1246/2005 vp — Matti Väistö /kesk: Määrärahan osoittaminen rajavartiolaitoksen toimintamenoihin (26.90.21)
- TAA 1247/2005 vp — Matti Väistö /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Itä-Suomi-ohjelman toteuttamiseen (26.98.43)
- TAA 1248/2005 vp — Tuula Väättäinen /sd ym.: Määrärahan osoittaminen sosiaali- ja terveyspalvelujen perustamiskustannuksiin (33.32.30)
- TAA 1249/2005 vp — Harry Wallin /sd: Määrärahan osoittaminen rauhantyön edistämiseen (29.90.50)
- TAA 1250/2005 vp — Harry Wallin /sd: Määrärahan osoittaminen arboretumien ylläpitoon (30.60.50)
- TAA 1251/2005 vp — Harry Wallin /sd: Määrärahan osoittaminen Katilantien päällystämiseen Seinäjoella (31.24.21)
- TAA 1252/2005 vp — Harry Wallin /sd: Määrärahan osoittaminen Ämmälänkyläntien peruskorjaukseen Seinäjoella (31.24.21)
- TAA 1253/2005 vp — Jaana Ylä-Mononen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen Killinkoski—Virrat-syöttövesijohdon rakentamiseen (30.50.77)
- TAA 1254/2005 vp — Jaana Ylä-Mononen /kesk ym.: Määrärahan osoittaminen lasten ja nuorten oikeuspsykiatriin tutkimuksiin (33.32.32)
- TAA 1255/2005 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Tulo- ja varallisuusverotuksen arvioitun kertymän alentaminen kotitalousvähen-nyksen ja työmatkakuluvähennyksen paran-tamisen sekä yrittäjän sairaan lapsen hoito-kustannusten verovähennyskelpoisuuden vuoksi (11.01.01)
- TAA 1256/2005 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Perintö- ja lahjaveron arvioitun kerty-män alentaminen (11.01.03)
- TAA 1257/2005 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen työnantajan matalapalkkatukeen (28.99.41)
- TAA 1258/2005 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen yliopistojen toimintamenoihin (29.10.21)
- TAA 1259/2005 vp — Ben Zyskowicz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtionosuu-

- teen ja -avustukseen yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (29.40.30)
- TAA 1260/2005 vp — Ben Zyskowitz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtionosuiteen ja -avustukseen yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (29.40.30)
 - TAA 1261/2005 vp — Ben Zyskowitz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen opintotukeen (29.70.55)
 - TAA 1262/2005 vp — Ben Zyskowitz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen perustienpitoon (31.24.21)
 - TAA 1263/2005 vp — Ben Zyskowitz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen perusradanpidon korvausinvestointeihin (31.40.21)
 - TAA 1264/2005 vp — Ben Zyskowitz /kok: Määrärahan osoittaminen joukkoliikennepalveluiden ostoon (31.60.63)
 - TAA 1265/2005 vp — Ben Zyskowitz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen lapsilisän yksinhuoltajakorotuksen tason nostamiseen (33.15.52)
 - TAA 1266/2005 vp — Ben Zyskowitz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen perhevapaista aiheutuvien kustannusten korvauksen parantamiseen (33.18.60)
 - TAA 1267/2005 vp — Ben Zyskowitz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen kansallisen terveysprojektin rahoituksen turvaamiseen (33.32.30)
 - TAA 1268/2005 vp — Ben Zyskowitz /kok ym.: Määrärahan osoittaminen valtion kunnilta ottaman pakkolainan täysimääräiseen maksamiseen (33.32.30)
 - TAA 1269/2005 vp — Ben Zyskowitz /kok ym.: Työllisyysmäärärahojen suuntaaminen starttiyrittäjyyteen (34.06.51)
- Lausunnot**
- Eduskunnan työjärjestyksen 38 §:n 3 momentin mukaan kukin erikoisvaliokunta voi omasta aloitteestaan antaa toimialaansa koskevan lausunnon talousarvioesityksestä valtiovarainvaliokunnalle kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun esitys on lähetetty valtiovarainvaliokuntaan.
- Vuoden 2006 talousarvioesityksestä ovat määrääjassa lausunnon antaneet
- ulkoasiainvaliokunta UaVL 10/2005 vp
 - hallintovaliokunta HaVL 20/2005 vp
 - lakivaliokunta LaVL 18/2005 vp
 - liikenne- ja viestintävaliokunta LiVL 14/2005 vp
 - maa- ja metsätalousvaliokunta MmVL 12/2005 vp
 - puolustusvaliokunta PuVL 7/2005 vp
 - sivistysvaliokunta SiVL 9/2005 vp
 - sosiaali- ja terveysvaliokunta StVL 12/2005 vp
 - talousvaliokunta TaVL 23/2005 vp
 - työelämä- ja tasa-arvovaliokunta TyVL 12/2005 vp
 - ympäristövaliokunta YmVL 33/2005 vp.
- Lausunnot on otettu tämän mietinnön liitteiksi.
- Jaostovalmistelu**
- Asia on valmisteltu asiayhteyden mukaisesti valtiovarainvaliokunnan kaikissa jaostoissa.

YLEISPERUSTELUT

Talous- ja työllisyyskehitys. Maailmantaloudessa koettiin suhdannehuippu vuonna 2004. Vuosina 2005—2006 kasvu lienee lievästi hidastumassa, vaikka jatkuukin edelleen varsin vahvana. Yhtäpitävän arvion mukaan kasvu Yhdysvalloissa on hidastumassa. Aasian osalta hallituksenkin arviot vaihtelevat. Valiokunnan arvion mukaan kasvu jatkunee voimakkaana sekä Kiinassa että Intiassa, samoin Venäjällä.

Euroalueella on todettu epävarmuutta liittyvän muun muassa raaka-aineiden, erityisesti raakaöljyn, hintakehitykseen sekä euron ulkoisen arvon kehittymiseen. Euron heikentyminen on viime aikoina parantanut Suomen viennin kehitysnäkymiä. Erityisesti teknologiateollisuuden vientinäköymät ovat valoisat vuonna 2006. Vientinäkymiä parantaa suhteellisen vahvaksi ennustettu talouskehitys Suomen päävientimarkkinoilla, esimerkiksi Ruotsissa, Venäjällä ja EU:n uusissa jäsenmaissa. Tuonnin kasvun ennustetaan vastaavasti hieman hidastuvan ensi vuonna kuluvan vuoden kuuden prosentin tasolta.

Täydentävässä talousarvioesityksessä on Suomen bruttokansantuotteen kasvuksi ennakoitu 3,2 prosenttia vuonna 2006. Kasvun todetaan tukeutuvan niin kulutukseen, investointeihin kuin ulkomaiseen kysyntäänkin. Keskipitkällä aikavälillä talouskasvu on hidastumassa vajaa-seen 2,5 prosenttiin. Ensi vuoden kasvuluvut selittyvät osittain kuluvan vuoden matalalla vertailutasolla; osittain metsäteollisuuden työmarkkinaselkkauksen vuoksi bruttokansantuotteen kasvu jää 2,1 prosenttiin vuonna 2005.

Bruttokansantuotteen kasvun hidastuminen jatkossa on osittain seurausta työvoiman määrän vähentymisestä väestön ikääntymisen myötä. Samanaikaisesti veropohjan kasvu hidastuu. Toisaalta eläke- ja hyvinvointipalvelujen tarve kasvaa, mikä aiheuttaa väistämättä julkisten menojen kasvua. Valtioneuvoston 24.11.2005 hyväksymässä vakausohjelman tarkistuksessa

Suomen hallituksen on todettu vastaavan näihin haasteisiin pitkäjänteisellä ja johdonmukaisella politiikalla, jolla tuetaan työllisyysasteen kestävää nousua ja tuottavuuden kasvun voimistumista.

Talousarvioesityksen taustalla olevassa valtiovarainministeriön kansantalousosaston ennusteessa työttömyysasteen arvioidaan painuvan ensi vuonna 7,5 prosenttiin. Vuoteen 2009 mennessä työttömyys laskisi hallituksen arvion mukaan hieman yli kuuteen prosenttiin. Ilman eläkkeellesiirtymisiän huomattavaa nousua työllisyysaste vakiintuisi tulevina vuosina runsaaseen 68 prosenttiin.

Ansiotuloverotuksen keventämisen on todettu olevan perusteltua työllisyyden lisäämiseksi. Valiokunta pitää selvänä, että etupainotteisesti toteutetut veronkevennykset ovat pitäneet yllä kotimaista kysyntää vaalikauden alun hitaan kasvun oloissa. Vaikka veronkevennysten tavoitteet ovat olleetkin rakennepoliittisia, niiden ajoitus on ollut myös suhdannepoliittikan kannalta oikea. Uusien työpaikkojen syntyyn on vaikuttanut myös toteutettu yritys- ja pääomaverouudistus, mikä on parantanut yritysten ja yrittäjien toimintaedellytyksiä. On huomattava, että veronkevennysten työllisyysvaikutukset tulevat viiveellä. Näiden toimenpiteiden ohella valiokunta näkee tärkeäksi panostaa esimerkiksi työmarkkinoiden parempaan kohtaan. Riittäväillä tutkimus- ja kehityspanostuksilla on tuettava yritysten menestymistä kansainvälisessä kilpailussa. Suomen innovaatiojärjestelmän vahvistaminen on yksi talouspolitiikan keskeisistä kulmakivistä.

Julkinen talous, finanssipolitiikka. Talousarvioesityksen yleisperusteluissa on todettu Suomen olevan eräs harvoista EU-maista, joissa julkinen talous on ylijäämäinen. Samalla on kuitenkin todettu ylijäämän olevan kokonaan sosiaaliturvarahastojen, lähinnä työeläkerahastojen va-

rassa. Kuntatalous on alijäämäinen ja myös valtiontalouden pieni ylijäämä on kääntymässä alijäämäksi.

Valtiontalouden alijäämä on em. vakausohjelman tarkistuksen mukaan kansantalouden tilinpidon mittarein vuosina 2005, 2006 ja 2007 0,5 prosenttia BKT:sta. Hallitusohjelman tavoitteesta, että tasapaino olisi saavutettu vaalikauden loppulla, ollaan siten vielä kaukana.

Budjettitalous oli vuonna 2004 runsaat 2,2 miljardia euroa ylijäämäinen. Vielä ko. vuoden talousarviossa alijäämäksi ennakoitiin 1,2 miljardia euroa. Kuluvan vuoden budjettilyijäämäksi näyttää muodostuvan 3,8 miljardia euroa, kun talousarviokäsittelyssä vuosi sitten vuodelle 2005 ennakoitiin yli 900 miljoonan euron alijäämää. Molempina vuosina ylijäämää selittävät yhtäältä ennakoitua suuremmat osakemyyntitulot (1,7 miljardia euroa ennakoitua enemmän vuonna 2004 ja 1,1 miljardia euroa ennakoitua enemmän vuonna 2005) sekä budjetoitua suuremmat verotulot. Kuluvana vuonna ylijäämää on lisäksi kasvattanut edellisten tilikausien kumulatiivisen ylijäämän eli valtion kassan tulot (2,7 miljardia euroa). Näistä selittävistä tekijöistä huolimatta valiokunta pitää arvioiden ja toteutumien eroja varsin suurina. Tämäkin antaa aiheen tarkastella kehysmenettelyä osittain kriittisesti. Tähän palataan jäljempänä.

Valiokunta pitää merkittävänä, että valtionvelan määrää suhteessa bruttokansantuotteeseen on voitu alentaa jopa nopeammin kuin talousarvioesityksen pohjana olevassa ennusteessa. Valtionvelan arvioidaan vuoden lopussa olevan 60,1 miljardia euroa. Velka näyttää painuvan jo tänä vuonna alle 40 prosenttiin kokonaistuotannosta.

Samanaikaisesti, kun valtionvelkaa on voitu vähentää, erityisesti pienissä kunnissa lainakan-
nan kasvu jatkuu. Kuntien kireä rahoitustilanne johtuu ennen muuta toimintamenojen kasvusta. Valtionosuuksissa kunnille on otettu huomioon uusien tehtävien aiheuttamat menot, valtionosuuksien indeksitarkistukset sekä vuonna 2006 maksettava osuus neljälle vuodelle jaksotetusta valtion ja kuntien välisestä kustannustenjaon tarkistuksesta. Lisäksi valtionosuuksissa ovat

mukana muun muassa valtionverotuksen ansio-
tulovähennykseen liittyvät kustannusneutraalit kompensatiot.

Talousarvioon sisältyy useita merkittäviä julkisen talouden rakenteellisia kehittämishankkeita. Niillä pyritään varautumaan tulevaisuuden haasteisiin. Esimerkkeinä tällaisista hankkeista valiokunta toteaa julkisen sektorin tuottavuuden kehittämisohjelman sekä kunta- ja palvelurakennehankkeen.

Hallitus asetti vuosien 2006—2009 kehyspäätöksessä tavoitteeksi valtion toiminnan tuottavuuden ja tehokkuuden lisäämisen siten, että seuraavan vaalikauden loppuun mennessä keskimäärin puolet valtion henkilöstön poistuman johdosta vapautuvista työpaikoista täytetään. Tämä tarkoittaisi noin 17 500 henkilön poistumaa vuoteen 2011 mennessä. Hallinnonalojen omissa tuottavuusohjelmissa tätä tavoitetta ei ole pidetty realistisena. Kehysmietintönsä mukaisesti valtiovarainvaliokunta pitää julkisen talouden ja valtionhallinnon tuottavuuden parantamista sinänsä tarpeellisenä. Sen on kuitenkin perustuttava suunnitelmalliseen henkilöstöpolitiikkaan. Lähtökohtana tulee olla yhtäältä virastojen kyky suoriutua myös jatkossa tehtävistään. Toisaalta tulee pitää huolta valtionhallinnon edellytyksistä kilpailla niukkenevasta työvoimasta. Tuottavuuden kehittäminen on pitkäjänteistä toimintaa. Siinä korostuvat muun muassa henkilöstön osaamisen lisääminen, henkilöstöjohtamisen ja yhteistoimintajärjestelmien kehittäminen, työhyvinvoinnin edistäminen ja henkilöstön palkitseminen sekä uuden teknologian hyödyntäminen.

Kehysmenettely ja sen kehittäminen. Valtiovarainvaliokunta totesi vuosien 2006—2009 kehyksistä antamassaan mietinnössä VaVM 4/2005 vp, että kehysmenettely ja siihen liittyvä menosääntö ovat yleisesti ottaen olleet toimiva ja tarpeellinen järjestely. Sitovat määräraha-
kehykset ovat osoittautuneet hyväksi tavaksi hallita valtion menoja. Talouspolitiikkaan kehysmenettely on tuonut lisää uskottavuutta ja vakautta. Valiokunta peräänkuulutti tässä yhteydessä ajantasaisempaa seurantaa, jotta vuoden

viimeisessä lisätalousarviossa voitaisiin suunnata määrärahoja uudelleen. Valiokunta toteaa, että hallitus on antanut kuluvalle vuodelle jo kolmannen lisätalousarvion, jossa jäljellä olevaa jakamatonta varausta käytetään tarpeellisiin menokohteisiin. Kehysmenettelyä tulisi kehittää esimerkiksi siten, että jakamatonta varausta voitaisiin käyttää myös kehyskauden muina vuosina kertaluonteisiin menoihin.

Em. kehysmietinnössään valiokunta totesi myös, että kehysmenettely on vaikeuttanut erityisesti liikenneväylien tarkoituksenmukaista ylläpitoa ja kehittämistä. Keskeisin ongelma on ollut se, että liikenne- ja viestintäministeriön menokehys on ollut jo vaalikauden alusta lukien selvästi alimitoitettu väyläverkon kehittämistarpeisiin nähden. Valiokunta on pitänyt merkittävänä epäkohtana myös sitä, että liikennehankkeet ovat eriarvoisessa asemassa keskenään riippuen niiden budjetointitavasta.

Tilivelvollisuusuudistus. Valtiovarainvaliokunta on samanaikaisesti vuoden 2006 talousarviesityksen käsittelyn kanssa käsitellyt valtion tilinpäätöskertomuksen vuodelta 2004 (K 11/2005 vp). Kyseessä oli ensimmäinen tulosohjaus- ja tilivelvollisuusuudistuksen mukainen kertomus eduskunnalle.

Talousarvio ja siinä oleva tavoitteenasettelu muodostavat pohjan jälkikäteisraportoinnille. Vuoden 2004 talousarviossa tätä tavoitteenasettelua ei ollut vielä uudistettu. Niin muodin myös ensimmäinen tilinpäätöskertomus edusti vielä eräänlaista siirtymävaihetta. Vuosien 2005 ja 2006 talousarviot muodostavat jo selvästi paremman perustan ko. vuosia koskevalle jälkikäteisraportoinnille.

Tilinpäätösraportoinnin uudistuminen asettaa uusia vaatimuksia myös talousarvion käsittelylle. Valtiovarainvaliokunnan tulee pelkkien määrärahojen sijasta paneutua jatkossa yhä enem-

män myös ministeriöille ja virastoille talousarviossa asetettuihin tavoitteisiin.

Kuten oikeusministeriön hallinnonalan kohdalla on luvun 25.01 perusteluissa todettu, valtiontalouden parlamentaarisen valvonnan uudistamiseksi annetaan esitys, jonka tarkoituksena on perustaa uusi eduskunnan tarkastusvaliokunta ja lakkauttaa valtioneuvoston tarkastajat. Tarkastusvaliokunnan perustamisen myötä eduskunnalla on paremmat edellytykset huolehtia entistä paremmin myös ohjausroolistaan. Tarkastusvaliokunnan työstä uusimuotoinen tilinpäätösraportti ja sen käsittely muodostanee yhden keskeisen osan.

Muuta. Valiokunta kiinnittää huomiota eräillä hallinnonaloilla varsinaisessa talousarviossa toistuvaan määrärahojen alibudjetointiin. Esimerkkinä näistä voidaan todeta perusradanpidon ja vankeinhoidon menot, joita joudutaan toistuvasti rahoittamaan lisätalousarvioilla. Suomen perustuslain 84 §:n 1 momentin mukaan valtion talousarvioon otetaan arviot vuotuisista tuloista ja määrärahat vuotuisiin menoihin sekä määrärahojen käyttötarkoitukset ja muut talousarvion perustelut. Pykälän perustelujen mukaan talousarvion tulisi sisältää täysimääräisesti arviot kaikkiin tiedossa oleviin vuotuisiin tuloihin ja määrärahat kaikkiin tiedossa oleviin menoihin. Valiokunta toteaa, että useilla hallinnonaloilla on jo nyt tiedossa menoja, jotka olisi asianmukaista ottaa varsinaiseen talousarvioon.

Hallitus ei myöskään tällä kertaa ole sisällyttänyt esitykseensä eräitä valiokunnan aiempien talousarvioiden käsittelyssä tekemiä pienenhöjä lisäyksiä. Perustuslain budjettivaltaa koskeviin säännöksiin viitaten valiokunta ei pidä edelleenkaan asianmukaisena, että eduskunta joutuu tekemään samat, pysyväisluonteisiksi tarkoitetut määrärahalisäykset uudelleen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

MÄÄRÄRAHAT

Päälukka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Kehitysyhteistyömäärärahojen taso. Talousarvioesityksessä on kehitysyhteistyöhön ehdotettu 670,8 miljoonaa euroa, josta 570,1 miljoonaa euroa on budjetoitu ulkoasiainhallinnon pääluokkaan. Kehitysyhteistyömäärärahoihin ehdotetaan lisäystä 70,7 miljoonaa euroa. Ehdotettu määrärahataso vastaa 0,42 prosenttia vuodelle 2006 ennustetusta bruttokansantulosta. Vuonna 2001 kehitysyhteistyömenojen ODA-kelpoinen BKTL-osuus oli 0,32 prosenttia ja 0,35 prosenttia vuosina 2002—2003, mikä ennakkotilaston mukaan oli tilanne myös vuonna 2004.

Talousarvioesitykseen sisältyvät budjettivuoden kehitysyhteistyömäärärahojen lisäksi myös 500 miljoonan euron sitoumusvaltuudet, joista aiheutuvat menot ajoittuvat vuoden 2006 jälkeisille vuosille. Valtuuksien määrä on 100 miljoonaa euroa pienempi kuin eduskunnan hyväksymässä talousarviossa kuluvalle vuodelle. Osa myöntö- ja sopimusvaltuuksista jää saadun selvityksen mukaan tänä vuonna käyttämättä. Valtuusmenettelyä on tarkoitus tarkistaa.

Ensimmäistä kertaa talousarvioesityksessä on myös maa- ja aluekohtainen jakosuunnitelma. Tästä näkyvät suunnitellut määrärahojen kohdentamiset alueittain pitkäaikaisille yhteistyömaille, siirtymävaiheen ja määräaikaisen yhteistyön maille sekä alueelliseen yhteistyöhön. Valtiovaliokunta pitää tällaista esittämistapaa eduskunnan näkökulmasta informatiivisena.

Suomen kahdeksan pitkäaikaisen yhteistyömaan osuuden arvioidaan olevan noin 100 miljoonaa euroa eli 59 prosenttia maa- ja aluekohtaisesta kehitysyhteistyöstä. Tämä on jo varsin lähellä kehityspoliittisessa ohjelmassa asetettua tavoitetta näiden maiden osuuden kasvattamisesta 60 prosenttiin maa- ja aluekohtaisesta lahjamuotoisesta yhteistyöstä. Tuen lisääntyminen Suomen pitkäaikaisille yhteistyömaille nostaa samalla Saharan eteläpuolisten Afrikan maiden osuutta. Köyhimpien maiden (LDC-maat) osuudeksi vuonna 2006 arvioidaan noin 74 miljoonaa euroa. Kehityspoliittisen ohjelman mukaan LDC-maiden osuutta kasvatettaisiin 0,15 prosenttiin BKTL:sta. Tuki on tarkoitus keskittää entistä harvempiin, mutta suurempiin kokonaisuuksiin, millä lisätään kehitysyhteistyön vaikuttavuutta.

Suomen kehityspolitiikan yhteiskunnallisena tavoitteena on edelleen vaikuttaa äärimmäisen köyhyyden ja nälän poistamiseen. Keskeistä on myös tasa-arvon edistäminen parantamalla erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksia ja asemaa. Monenkeskisessä yhteistyössä tuki keskitetään entistä pitkäjänteisemmin vuosituhatjulistuksen toimeenpanon kannalta keskeisimpien YK-järjestöjen ja kehitysrahoituslaitosten kanssa toteutettaviin ohjelmiin, hankkeisiin ja muuhun yhteistyöhön.

Vuosien 2006—2009 kehyspäätöksessä hallitus varautui kehitysyhteistyön määrärahojen noin 194 miljoonan euron kasvuun. Valtiovarainvaliokunnan kannan mukaisesti hallitus on tehnyt viiden miljoonan euron lisäyksen kehyspäätöksessä määritellyyn tasoon vuodelle

2006. Samansuuruinen lisäys on tarpeen myös vuonna 2007, jolloin hallituksen tavoitteena on saavuttaa 0,43 prosentin BKTL-osuus.

Hallitus on sitoutunut sekä hallitusohjelmassa että kehityspoliittisessa ohjelmassa YK:ssa sovittuun 0,7 prosentin BKTL-osuuteen vuoteen 2010 mennessä, yleinen talouskehitys kuitenkin huomioon ottaen. Kehitysyhteistyömäärärahojen kasvun ennakoidaan talousarvioesityksessä em. kehyspääatöksen mukaisesti jatkuvan siten, että vuonna 2008 saavutetaan noin 0,46 prosentin ja vuonna 2009 noin 0,48 prosentin BKTL-osuus. Tällä hetkellä 0,7 prosentin BKTL-osuuden saavuttaminen edellyttäisi noin 420 miljoonan euron lisäystä varsinaisen kehitysyhteistyön momentille vuonna 2010. Pitkäjärteisen suunnittelun kannalta olisi toivottavaa, että kehitys kohti 0,7 prosentin BKTL-tavoitetta tapahtuisi tasaisesti. Tässä mielessä valiokunta pitää vuosien 2007—2011 määrärahaehyksistä tulevana keväänä käytäviä neuvotteluja ratkaisevina. Edellisestä kehyspääatöksestä antamansa mietinnön VaVM 4/2005 vp mukaisesti valtiovarainvaliokunta pitää välttämättömänä, että kehitysyhteistyön rahoituksessa voidaan noudattaa hallitusohjelmassa ja kehityspoliittisessa ohjelmassa vahvistettua linjaa.

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

22. *Suomalaisten rauhanturvajoukkojen ylläpitomenot* (arviomääräraha)

Sen johdosta, että hallitus on peruuttanut esityksensä (HE 110/2005 vp) laiksi sotilaallisesta kriisinhallinnasta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi, momentin perustelujen päätösosan toisessa kappaleessa oleva viittaus sotilaallisesta kriisinhallinnasta annettuun lakiin muutetaan viittaukseksi rauhanturvaamislakiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Määrärahaa saa käyttää *rauhanturvaamislais-
sa (514/1984)* tarkoitetun rauhanturvaamishenkilöstön palkkaus-, päiväraha-, muonanparannusraha- ja koulutusmenojen sekä valtion eläkemaksun ja rauhanturvaamishenkilöstölle palvelusajaksi otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisen rauhanturvaamisyhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaalikuluihin sekä kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavaan tukeen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää sellaisten kansainvälisten rauhanturvaamisoperaatioiden taloudelliseen tukemiseen, joihin Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muutoin osallistu.

(3. kappale kuten HE 119/2005 vp)

(käyttösuunnitelma kuten HE 201/2005 vp)

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja sen yhteydessä toimivat viranomaiset*51. Eräät valtion maksamat korvaukset ja avustukset (arviomääräraha)*

Saamelaisten kulttuuri-itsehallinto. Momentin määrärahasta on sen käyttösuunnitelman mukaan varattu enintään 1 300 000 euroa avustuksina saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen. Tätä käytetään sekä saamelaiskäräjien toimintamenoihin että saamelaisten kotiseutalueen kuntien, seurakuntien ja paliskuntien ym. erityisten lisäkustannusten kattamiseen johtuen vuoden 2004 alusta voimaantulleesta uudesta saamen kielilaista.

Saamen kielen toimistolla on tällä hetkellä resurssit yhteensä viiden kielenkääntäjän tai kielityöntekijän palkkaamiseen. Valiokunta katsoo aiemman kantansa mukaisesti, että tätä määrää on tehtäviin nähden pidettävä riittämättömänä.

Saamelaiskulttuurikeskushanke. Lukuperustelujen selvitysosana mukaan oikeusministeriön tavoitteena on jatkaa saamelaiskulttuurikeskushankkeen valmistelua.

Saamelaiskäräjillä kulttuurikeskushanketta on valmisteltu EU-rahoitteisessa kolmivuotisessa (2003—2005) projektissa, jossa selvitetään keskuksen toteuttamiseen liittyviä teknisiä edellytyksiä ja kehitetään toiminnan sisältöä. Oikeusministeriö asetti heinäkuussa 2004 laajapohjaisen saamelaiskulttuurikeskustoimikunnan jatkamaan hankkeen valmistelua saamelaiskäräjien valmistelutyön pohjalta. Toimikunnan tehtävänä oli selvittää kulttuurikeskukseen tulevat toiminnot ja niiden vaatima tilantarve, samoin kuin hankkeen rahoitusmahdollisuudet mukaan lukien keskukseen tulevien toimintojen rahoitus. Toimikunta päätyi kuluvan vuoden maaliskuun alussa esittämään hankkeen kooksi

3 580 hyötyneliömetriä ja kustannusarvioiksi noin 8,3 miljoonaa euroa. Keskeisimmät käyttäjät talossa olisivat saamelaiskäräjät ja saamelaisalueen koulutuskeskus. Muita käyttäjiä olisivat Inarin kunta, Lapin lääninhallitus ja eräät saamelaisyhdistykset. Toimikunta esitti myös, että kulttuurikeskus rakennetaan kansallisena erityishankkeena ja että sen rakennuttajana toimii Senaatti-kiinteistöt. Samoin toimikunta ehdotti, että vuoden 2005 ensimmäiseen lisätalousarvioon otetaan 200 000 euron erillismääräraha arkkitehtikilpailua varten. Tämän aikataulun mukaan kulttuurikeskus olisi ollut valmis vuoden 2009 alussa.

Toimikunnan mietintö lähetettiin laajalle lausuntokierrokselle. Tässä yhteydessä erityisesti valtiovarainministeriö vaati lisäselvityksiä hankkeen yhteiskunnallisista hyödyistä, mitoituksesta ja rahoituksesta, mukaan lukien ylläpidosta johtuvat menot. Asiasta on saadun selvityksen mukaan jatkettu neuvotteluja opetusministeriön, valtiovarainministeriön ja oikeusministeriön kesken. Toistaiseksi ei ole katsottu olevan edellytyksiä hankkeen suunnittelumäärärahan ottamiselle talousarvioon.

Hallitus on todennut, että kulttuurikeskus on kansallinen, ei maakunnallinen hanke. Tämän mukaisesti valtiovarainvaliokunta katsoo, että saamelaiskulttuurikeskushankkeen mitoitus, ajoitus ja rahoitus tulee ratkaista mahdollisimman pian siten, että edellytykset suunnittelumäärärahan ottamiselle talousarvioon voisivat mahdollisimman pian täyttyä.

10. Tuomioistuinelaitos

Lukuperustelujen selvitysosassa on asetettu tavoitteeksi kansalaisten oikeusturvan parantaminen sekä tuomioistuinten alueellisten käsittelyaikaerojen tasoittaminen ja laatutyön tukemi-

nen. Tuomioistuinlaitoksen resursseja pyritään kohdentamaan pahiten ruuhkautuneisiin yksiköihin. Hallintotuomioistuimissa lisäresursseja kohdennetaan markkinaoikeuteen sekä kaava-asioiden käsittelyn jouduttamiseen. Riita-asioiden vapaamuotoinen sovittelu aloitetaan käräjäoikeuksissa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tuomioistuinlaitoksessa joudutaan kuitenkin vähentämään määräraikaista henkilöstöä muutamalla kymmenellä. Kansalaisten asioita on ratkaisemassa käräjä- ja hovioikeuksissa vuoden 2006 lopussa vähemmän henkilöstöä kuin nyt. Säästöt kohdistuvat eniten suurimpiin tuomioistuihin, jotka ovat jo ennestään ruuhkautuneet. Esimerkkeinä jo nyt tapahtuneista käsittelyviivästymisistä voidaan todeta vakuutus oikeuden ratkaisujen, hallinto-oikeuksien kaava-asioiden ja Helsingin hovioikeuden ratkaisujen pitkät odotusajat. Tilannetta pahentaa alioikeuskäsittelyn pitkittyminen entisestään.

Lakivaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa LaVL 18/2005 vp todennut, että esimerkiksi hallinto-oikeuksien käsittelyaikoja ei asetettujen tavoitteiden valossa juuri kyetä lyhentämään. Myös käräjäoikeuksien kohdalla käsittelyaikojen lyhentämistavoitteet vaikuttavat jossain määrin vaatimattomilta. Lakivaliokunnan mielestä talousarvioesitykseen sisältyvien käsittelyaikatavoitteiden tasoon vaikuttavat ennen kaikkea siinä esitetyt virkaratkaisut. Näiden mukaan uusia virkoja voidaan perustaa vain, jos vanhoja vastaavasti lakkautetaan.

Valtiovarainvaliokunta yhtyy lakivaliokunnan huoleen tuomioistuinten henkilöstövoimavaroista ja käsittelyaikojen kohtuullistamisesta. Henkilöstövoimavaroja koskevien ratkaisujen keskeisenä päämääränä tulee lakivaliokunnan esittämällä tavalla olla nykyistä kunnianhimoisempi pyrkimys käsittelyaikojen lyhentämiseen tuomioistuimissa.

30. Oikeudelliset palvelut ja julkinen oikeusapu

21. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajavalituslautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valtiovarainvaliokunta kiinnitti kuluvan vuoden talousarviosta antamassaan mietinnössä huomiota kuluttajavalituslautakunnan asioiden ruuhkautumiseen usean vuoden ajan resurssipulan vuoksi. Ruuhkautuminen alkoi jo vuosina 1989—1990, eikä tilannetta ole sen jälkeen kyetty korjaamaan. Kuluttajavalituslautakunnalle saapuneiden valitusasioiden määrä on viime vuosina lisääntynyt, mikä on asiakkaiden suuntaan näkynyt käsittelyaikojen pitenemisenä. Myös apulaisoikeuskansleri kiinnitti asiaan huomiota viimeksi vuonna 2003.

Momentin perustelujen selvitysosasta käy ilmi, että myös kuluvana vuonna valituksia kuluttajavalituslautakunnalle tulee noin 200 enemmän kuin niitä ehditään käsitellä. Lautakunnan siirto oikeusministeriön hallinnonalalle ei ole tuonut toivottua helpotusta resurssitilanteeseen.

Kuluttajavalituslautakunnan toimivaltaa on ollut tarkoitus laajentaa koskemaan asuinhuoneiston vuokrauksesta ja asumisoikeudesta syntyviä erimielisyyksiä sekä arvopaperisijoittamista koskevia kuluttajien ja elinkeinon harjoittajien välisiä riitoja eräin poikkeuksin. Asiaa koskevan hallituksen esityksen antaminen on saadun selvityksen mukaan viivästynyt johtuen siitä, ettei kuluttajavalituslautakunnalle ole ollut osoitettavissa toimivallan laajentamisen edellyttämiä lisäresursseja.

50. Rangaistusten täytäntöönpano

21. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille on ehdotettu nettomäärärahaa 189 230 000 euroa. Saadun selvityksen mukaan tästä määrärahasta on varattu vankeinhoitolaitoksen toimintamenoihin 166 800 000 euroa. Vankeinhoitolaitoksen osalta vuoden 2006 määräraha on siten noin 2,4 miljoonaa euroa eli 1,4

prosenttia pienempi kuin vuoden 2005 tilinpäätösnennuste.

Määrärahan mitoituksessa on momentin perustelujen selvitysosana mukaan otettu lisäyksenä huomioon 1 200 000 euroa vankimäärän kasvusta aiheutuvina menoina. Talousarvioesitys on laadittu 3 820 vangin keskivankiluvun pohjalta vuonna 2006. Kuluvan vuoden keskivankiluku on valiokunnan saaman tuoreimman arvion mukaan todennäköisesti 3 880—3 900 vankia. Vuonna 2006 vankimäärän arvioidaan hieman laskevan sakon muuntorangaistusjärjestelmän uudistamisen vuoksi.

Kuluvan vuoden lokakuussa vankimäärä ylitti tilapäisesti 4 000 rajan. Edellisen kerran tämä tapahtui vuonna 1987, minkä jälkeen vankien määrä laski alimmillaan 2 600 vankiin. Vuoden 1999 jälkeen vankien määrä lähti jälleen nousuun muun muassa rikollisuuden muuttumisen, ankaramman oikeuskäytännön ja pidempien vankeusaikojen vuoksi. Vankilaan tulevien määrään ja päivittäiseen lukumäärään on vaikuttanut vuonna 2005 — ja osittain vaikuttaa myös vuonna 2006 — tietojärjestelmäongelmien vuoksi vuodelta 2004 lykkääntyneiden sakon muuntorangaistusten täytäntöönpano, kuten lukuperusteluissa on todettu.

Vankipaikkojen määrä vankiloissa ei ole seurannut vankien määrän kehitystä. Kun vuonna 1987 vankipaikkoja oli 4 624, vankeja oli 4 175. Tämän vuoden lokakuussa vankipaikkoja oli valiokunnan saaman selvityksen mukaan 3 480 ja vankeja 4 014. Tämä on aiheuttanut vankiloissa merkittävän tilanahtauden. Esimerkiksi Vantaan vankilan käyttöaste oli marraskuun alun vankilukuilmoituksen mukaan 161,1 prosenttia. Vaasan ja Mikkelin vankiloiden käyttöaste oli 158,5 prosenttia. Tilannetta ei voi valiokunnan mielestä pitää hyväksyttävänä.

Vankiluvun nousu ei näy pelkästään tilanahtautena vankiloissa. Erityisesti se näkyy henkilökunnan kuormituksessa ja jaksamisessa. Nykyinen henkilökunnan määrä on mitoitettu noin 3 200 vangin mukaan. Henkilökunnan vajeusta joudutaan siten täyttämään ylitöillä. Uusilla viroilla voitaisiin parantaa vankilaturvallisuutta, vankeinhoitotyön tavoitteellisuutta ja henki-

lökunnan työssäjaksamista. Valvontahenkilökunnan resurssien riittävyys olisi ensiarvoisen tärkeää 1.10.2006 voimaantulevan uuden vankeuslain tavoitteiden kannalta.

Erilliskysymyksenä valiokunta on kiinnittänyt huomiota Hämeenlinnan vankilassa sijaitsevan äiti-lapsiosaston toimintaan. Tällä avoimella osastolla on saadun selvityksen mukaan yhdeksän paikkaa äideille. Tällä hetkellä osastolle on sijoitettu seitsemän äitiä ja seitsemän alle kaksivuotiaasta lasta. Henkilöstönä on vartija ja kaksi lastenhoitajaa. Osasto on toiminut vuoden alusta saakka ns. päihteettömänä osastona, jolloin osastolle sijoitettava vanki sitoutuu päihteettömyyteen ja sen kontrolloinnin edellyttämään testaukseen. Lapsen ottamisesta vankilaan päättää alitöytäntöönpanija passituksen yhteydessä. Vankilalla on kuitenkin käytäntönä olla sijoituspäätöksistä yhteydessä ko. kunnan lastensuojeluviranomaisiin. Valiokunnan mielestä olennaista on, voidaanko näille lapsille turvata asianmukainen konsultaatio ja hoito, jotta heillä olisi edellytykset selviytyä vankilan ulkopuolisessa maailmassa. Myös heidän kotikuntiansa tulee ottaa rahoitusvastuuta, jotta tämä voisi toteutua.

Viime vuosina vankeinhoitolaitoksen toimintamenoja on osittain jouduttu kattamaan lisätalousarvioilla. Kuluvana vuonna kahdessa lisätalousarviossa on jouduttu lisäämään määrärahoja. Valtiovarainvaliokunta on huomauttanut tästä budjetoitavasta useissa eri yhteyksissä, viimeksi kuluvan vuoden toisesta lisätalousarviosta antamassaan mietinnössä VaVM 32/2005 vp. Valiokunta ei pidä tällaista budjetoititapaa asianmukaisena eikä vankeinhoitolaitoksen pitkäjänteisen toiminnan kannalta hyvänä. Toimintaa vaikeuttaa määrärahojen niukkuuteen liittyvä siirtyvän erän osuuden pieneneminen. Viime vuodelta tälle vuodelle siirtyneen erän osuus jäi vain 3,9 prosenttiin määrärahasta, kun sen kohtuullisena tasona on yleisesti pidetty noin 7—10 prosenttia. Tämä taso olisi vankeinhoitolaitokselle tulevaisuudessakin välttämätön, jotta olisi mahdollista sopeuttaa toiminta palvelujen tarpeen vaihteluihin ja viedä läpi edellä todettu vankeuslain uudistus.

Valtiovarainvaliokunta kiinnittää huomiota jo pidemmän aikaa vallinneeseen ristiriitaan vankeinhoidon tavoitteiden ja resurssien välillä. Tämä ristiriita saattaa johtaa vakaviin seurausvaikutuksiin jo lyhyellä aikavälillä, ellei resursseja voida nopeasti lisätä. Pidemmällä tähtäyksellä tulee edistää kaikkia sellaisia toimenpiteitä, joilla vankimäärän kasvua voidaan hillitä.

Jo vankeusaikana voidaan edistää paluuta normaalielämään pitämällä mahdollisimman suuri osa vangeista päivittäin työssä, koulutuksessa tai muussa kuntouttavassa toiminnassa. Vielä muutama vuosi sitten tämä osuus oli 70 prosenttia. Momentin perustelujen selvitysoosan mukaan vuoden 2004 toteutuma oli 61,7 prosenttia ja kuluvan vuoden tavoite 65 prosenttia. Vuoden 2006 tavoite on asetettu 63 prosenttiin. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää riittävää määrärahaa ja ohjaavan henkilökunnan määrää. Myös vangeille järjestettävän rikoksettomuutta ja yhteiskuntaan sijoittumista edistävän tavoitteellisen toiminnan laajentaminen on lähivuosina tarpeen, kuten valiokunta jo kuluvan vuoden talousarviosta antamassaan mietinnössä esitti. Erityisesti vapautumisen jälkeen tarvittavaan työhön on tarpeellista kytkeä vapaaehtoistyön osuus.

Vankiloista vapautuu vuosittain noin 7 000 vankia, joiden sosiaalinen asema on perinteisesti huono ja tuen tarve suuri. Vangeista noin joka toinen vapautuu asunnottomaksi, kaksi kolmesta on eri tavoin päihdeongelmaisia ja noin puolella on todettu vakavia mielenterveysongelmia. Vapautuvat vangit ovat useimmiten viimesijaisen toimeentuloturvan varassa.

Momentin perustelujen selvitysosassa on todettu, että määrärahan mitoituksessa on otettu lisäyksenä huomioon 750 000 euroa vankien vapautumissuunnitelmien laatimista, koevapauden käyttöönoton tukitoimia ja päihdepalvelujen lisäämistä varten 1.10.2006 alkaen. Näiden toimenpiteiden osana on mahdollista tehdä pitkäaikaistyöttömien työkyvyn arviointi mahdollisia eläkepäätöksiä silmällä pitäen. Valiokunta ehdottaa näihin tarkoituksiin lisättäväksi 1 000 000 euroa, jolloin siihen olisi käytettävissä yhteensä 1 750 000 euroa. Lisäyksellä mahdollistetaan näiden toimenpiteiden aloittaminen aikaisemmin kuin 1.10.2006.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 190 230 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sisäasiainministeriö

21. *Sisäasiainministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Siviilikriisinhallinta. Ulkoasiainvaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa kiinnittänyt huomiota siviilikriisinhallinnan rahoitukseen. Valiokunta on pitänyt myönteisenä, että siviilikriisinhallinnan voimavaroja on viime vuosina lisätty. Se on kuitenkin todennut, että suhteessa sotilaalliseen kriisinhallintaan voimavarat ovat edelleen pienet. Talousarviossa olevat määrärahat on tarkoitettu ensisijaisesti siviilikriisinhallintaan ulkomailla osallistuvista suomalaisista asiantuntijoista aiheutuvien menojen kattamiseen. Ulkoasiainvaliokunta on pitänyt tärkeänä, että Suomessa kehitetään siviilikriisinhallinnan koulutusvalmiuksia. Koulutuksen tulee tukea monipuolisesti Suomen osallistumisvalmiuksia siviilikriisinhallintaoperaatioihin.

Sisäasiainministeriö on vastannut vuoden 2003 alusta lakisääteisesti siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksista (rekrytointi, koulutus, materiaalituki). Siviilikriisinhallintakoulutusta varten ulkoasiainministeriö on asettanut tänä vuonna sisäasiainministeriön käyttöön poikkeuksellisenä ja ainutkertaisena toimenpiteenä 390 000 euroa. Sisäasiainministeriön kokonaispanostus siviilikriisinhallintaan on saadun selvityksen mukaan 351 600 euroa henkilöstö- ja käyttömenoina.

Sisäasiainministeriö on ehdottanut vuoden 2006 talousarvioesitykseen tälle momentille siviilihenkilöstön osallistumisen kriisinhallintaan edellyttämän koulutusjärjestelmän perustamiseen 1 500 000 euroa. Määrärahalla, jota ei sisälly hallituksen talousarvioesitykseen, varmistettaisiin siviilihenkilöstön osallistumisesta

kriisinhallintaan annetun lain nojalla sisäasiainministeriön tehtäväksi kuuluvan siviilikriisinhallinnan kansalliset valmiudet turvaavan järjestelmän perustaminen. Kriisinhallintakeskusta esitetään perustettavaksi Kuopioon Pelastusopiston yhteyteen.

05. Lääninhallitukset

21. *Lääninhallitusten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Valtioneuvosto asetti 1.1.2004 lääninhallitusten yhteyteen neljä alueellista romaniasiaain neuvottelukuntaa, joiden tarkoituksena on edistää romaniväestön yhteiskunnallisia osallistumismahdollisuuksia sekä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä elinolosuhteita alueellisella tasolla. Neuvottelukunnilla on ollut myönteinen vaikutus romanien asemaan alue- ja kuntatasolla. Ne ovat vaikuttaneet muun muassa romanilasten varhaiskasvatuksen kehittämishankkeiden ja romanien työllisyysprojektien käynnistämiseen.

Neuvottelukuntien sihteerin tehtävät ovat tällä hetkellä sivutoimisen henkilöstön varassa, jonka palkkaus on hoidettu työllistämistukivaroin. Virkojen puute hankaloittaa alueellisten romaniasiaain neuvottelukuntien toimintaa ja vaikeuttaa romaniväestön aseman ja kulttuurin myönteisenä alkanutta kehitystä.

Edellä olevan ja talousarvioaloitteiden TAA 54/2005 vp ja TAA 95/2005 vp perusteella momentille lisätään 600 000 euroa sihteerien virkojen perustamiseen alueellisiin romaniasiaain neuvottelukuntiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 51 415 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Määrärahasta osoitetaan 600 000 euroa sihteerien virkojen perustamiseen alueellisiin romaniasiain neuvottelukuntiin. (Uusi)

75. Poliisitoimi

Poliisitoimen nettobudjetoiduksi toimintamäärärahaksi vuodelle 2006 esitetään täydentävässä talousarvioesityksessä 567 567 000 euroa. Lisäksi on omalle momentilleen esitetty 3 500 000 euroa ulkomaalaistutkinnan tulkkauksiin, maasta poistettavien kuljetuskustannuksiin sekä Suomeen luovutettavien rikoksentehtäjäiden noutokuljetuksista aiheutuviin menoihin. Sisäasiainministeriön linjauksen mukaisesti poliisimiesten lukumäärä on tarkoitus pitää vuoden 2002 tasolla, 7 750:ssä, myös vuonna 2006. Lukuperustelujen selvitysosana mukaan vähennyksinä hyväksytään vain hätäkeskuslaitokseen siirtyvät poliisimiehet, joita vuonna 2006 on arvioitu olevan 69.

Talousrikollisuuden torjuntaan on esitetty poliisille 1,5 miljoonan euron lisärahoitusta. Tällä voidaan valiokunnan saaman selvityksen mukaan perustaa 25 poliisivirkaa ja näin tehostaa rikoshyödyn jäljittämistä ja takaisinsaannin turvaamista sekä liiketoimintakiellon valvontaa. Liiketoimintakiellon uskottava valvonta on yksi keskeisimmistä ennaltaehkäisevän talousrikostorjunnan keinoista. Lukuperustelujen selvitysosassa olevasta taulukosta käy ilmi, että talousrikosten keskimääräistä tutkinta-aikaa on vuonna 2006 tarkoitus edelleen lyhentää nykyisestä; kun tämä aika vuonna 2004 oli 422 vrk ja on kuluvana vuonna arviolta 320 vrk, tavoitteena vuonna 2006 on enintään 225 vrk. Takaisin saatua rikoshyötyä talousrikoksissa on samalla tarkoitus kasvattaa nykyisestä 35 miljoonasta eurosta 43 miljoonaan euroon vuonna 2006. Lisäpanostukset talousrikostorjuntaan ovat siten myös veronmaksajien näkökulmasta kannattavia.

Kertaluonteisena lisäyksenä on vuodelle 2006 esitetty 2 miljoonaa euroa EU:n puheenjohtajuuskauden kokousten ja ASEM-huippukokouksen turvajärjestelyihin. Talousarviossa esitetyllä rahoituksella kyetään käynnistämään suunnit-

tellut toimenpiteet. Ne eivät saadun selvityksen mukaan kuitenkaan riitä esimerkiksi ylitöiden, päivärahojen ja majoituskorvausten kattamiseen. Erityisen huomattavia lisämenoja puheenjohtajuuskauden turvajärjestelyt aiheuttavat suojelupoliisille ja Helsingin kihlakunnan poliisilaitokselle. Tarvittava lisärahoitus tältä osin jää vuonna 2006 lisätalousarvioiden varaan.

Erityisenä painopistealueena tulevana vuonna on biometristen passien käyttöönotto. Matkustusasiakirjan tulee EU:n asiaa koskevan asetuksen mukaan sisältää 27.8.2006 mennessä siru, johon biometrisenä tunnisteena talletetaan kasvokuva. Muutoksen vaatima lisärahoitus on saadun selvityksen mukaan tarkoitus sisällyttää vuoden 2006 ensimmäiseen lisätalousarvioon.

80. Pelastustoimi

Lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminnan järjestäminen ja rahoitus. Valtiovarainvaliokunta on jo useana vuonna talousarvion käsittelyn yhteydessä kiinnittänyt huomiota pelastushelikopteritoimintaan. Lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminnan rahoituksen perustana ovat olleet Raha-automaattiyhdistyksen tuotosta myönnettävät avustukset. Valiokunta on katsonut, ettei tämä ole kestävä pohja ko. toiminnan järjestämiselle.

Nykyisen hallituksen hallitusohjelmaan kirjattiin keväällä 2003 tavoitteeksi, että "osana turvaverkostoa kehitetään lääkäri- ja pelastushelikopteritoimintaa koko maassa. Pyrkimyksenä on pelastushelikopteritoiminnan rahoituksen siirtäminen raha-automaattiyhdistysten sijaan valtion talousarviosta tapahtuvaksi". Asiaa selvittänyt sisäasiainministeriön työryhmä (työryhmäraportti 1/2004) ei pitänyt täyttä rahoitusta valtion talousarviosta nykyisessä rahoitustilanteessa toteuttamiskelpoisena, minkä vuoksi se päätyi esittämään ns. kumppanuusmallia. Mallin mukaan lentotoiminta rahoitetaan Raha-automaattiyhdistyksen varoin, sisäasiainministeriö rahoittaa pelastustoiminnan ja sosiaali- ja terveysministeriö lääkinnällisen toiminnan. Hallitus vahvisti kuluvan vuoden helmikuussa Raha-automaattiyhdistyksen esittämän rajauksen, jon-

ka mukaan pelastushelikopterit voivat saada heinäkuun 2005 alusta lähtien Raha-automaattiyhdistyksen avustusta lentotoiminnasta aiheutuviin kustannuksiin vain siinä tapauksessa, että on olemassa sitoumus lääkinälliseen ensihoidon kohdentuvasta julkisesta tuesta.

Valtiovarainvaliokunta pitää mahdollisena, että päätös sairaanhoitopiirien avustusten kytke- misestä Raha-automaattiyhdistyksen avustusten ehdoksi vaarantaa pelastushelikopteritoiminnan jatkumisen. Nykyinen kuuteen lääkäri- ja pelastushelikopteriin perustuva järjestelmä ei ole myöskään kaikilta osin alueellisesti kattava. Toisaalta se sisältää myös päällekkäisyyksiä. Valiokunta katsoo, että toiminnan järjestäminen ja rahoitus vaativat vielä lisäselvityksiä. Rahoituksen osalta valiokunta pitää aiempien kannanottojensa mukaisesti edelleen parhaana vaihtoehtona pelastushelikopteritoiminnan rahoituksen siirtämistä valtion talousarviosta tapahtuvaksi.

90. Rajavartiolaitos

21. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valtiovarainvaliokunnan ehdotuksesta eduskunta myönsi vuosien 2004 ja 2005 talousarvioiden käsittelyn yhteydessä Rajavartiolaitokselle 3,4 miljoonan euron tasokorotuksen. Määrärahalla eduskunta edellytti (VaVM 39/2003 vp) Rajavartiolaitoksen ylläpitävän varusmieskoulutusta kaikissa neljässä rajajääkärikomppaniassaan, ylläpitävän rajaturvallisuutta itärajalla ja käynnistävän eräitä pitkään keskeytyksissä olleita investointeja. Eduskunta edellytti (VaVM 41/2004 vp) myös, ettei kyseessä ollut kertaluonteinen määrärahalisäys, vaan pysyvä tasokorotus vuoteen 2008 saakka.

Eduskunnalle vuoden 2004 syksyllä annetun turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon (VNS 6/2004 vp) mukaan Rajavartiolaitoksen varusmieskoulutus oli tarkoitus keskittää kahteen koulutuskeskukseen. Sisäasiainministeriö teki kesällä 2005 päätöksen, että Rajavartiolaitoksen varusmieskoulutus lakkautetaan

Kajaanista ja sitä supistetaan Ivalossa 1.7.2007 alkaen. Muutos tarkoittaa saadun selvityksen mukaan sitä, että varusmiesyksiköistä ja varusmieskoulutusta tukevista yksiköistä voidaan vuoden 2007 jälkeen kohdentaa 60 henkilöä rajaturvallisuustehtäviin.

Hallitus on pienentänyt valiokunnan pysyväksi tarkoittaman toimintamäärärahan lisäyksen 2 100 000 euroon vuonna 2006. Rajavartiolaitos on lisännyt eduskunnan tahdon ja sisäisen turvallisuuden ohjelman mukaisesti henkilöstömäärää itärajalla jo vuonna 2004. Ellei pysyväksi tarkoitettua tasokorotusta saada täysimääräisenä, joutuu Rajavartiolaitos vähentämään tätä henkilöstöä. Vaihtoehtoisesti se joutuu sisäasiainministeriöltä saadun selvityksen mukaan supistamaan huomattavasti jo nyt karsittuja hankintojaan erittäin ikääntyneen vene- ja alus- kaluston uusimiseksi.

Momentille lisätään 1 300 000 euroa pysyvänä tasokorotuksena rajaturvallisuuden ja tehtävien hoitamiseksi tarpeellisen investointitason ylläpitämiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 197 124 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 201/2005 vp)

(3. ja 4. kappale kuten 2. ja 3. kappale HE 119/2005 vp)

(5. kappale kuten HE 201/2005 vp)

97. Avustukset kunnille

Talousarvioesityksen mukaan kuntatalouden rahoitustasapaino paranee vuonna 2006. Vuosikate kasvaa vuoden 2005 ennakoidusta noin 1,5 miljardista eurosta noin 1,7 miljardiin euroon, mutta jää edelleen nettoinvestointeja alhaisemmalle tasolle. Nettoinvestointien odotetaan pysyvän likimain edellisvuoden noin 2,4 miljardin euron tasolla. Tilanne tulee tältä osin säilymään samana koko kehyskauden vuoteen 2009.

Kuntien rahoitustilanne pysyy talousarvioesityksen mukaan edelleen kireänä. Kuntien rahoitustasapainossa on huomattavia kuntakohtaisia, alueellisia ja kuntaryhmittäisiä eroja. Kunta-

talouden alijäämä pienenee hieman. Yhtäältä tämä johtuu verotulojen ja valtionosuuksien yhteensä noin 4,3 prosentin kasvusta. Toimintamenojen arvioidaan kasvavan 4,4 prosenttia. Viime vuosina nämä ovat kasvaneet 5,5 prosentin vuosivauhtia. Peruspalveluohjelman tarkasteluvuosina 2007—2009 toimintamenojen kasvun arvioidaan edelleen hidastuvan 3,5 prosenttiin. Valiokunta pitää toimintamenojen kasvun hillitsemistä kunnissa erityisen haasteellisena tehtävänä tilanteessa, jossa kuntien lakisääteiset tehtävät edelleen lisääntyvät, vaikka nämä pyritäänkin toteuttamaan kustannusneutraalisti.

Huolestuttavana valiokunta pitää sitä, että kuntien väliset talouskehityksen erot ovat kasvaneet edelleen vuoden 2004 tilinpäätöstietojen perusteella. Suurissa talousvaikeuksissa olevia negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 138 eli kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Eriytymiskehityksen arvioidaan talousarvioesityksen yleisperusteluissa jatkuvan myös lähitulevaisuudessa. Kuntien vuosikate heikkenee alle 6 000 asukkaan kunnissa painottuen alle 2 000 asukkaan kuntiin ja paranee erityisesti yli 100 000 asukkaan kunnissa. Pienissä kunnissa myös lainakannan kasvu jatkuu.

Talousarvioesitykseen sisältyvien valtion toimenpiteiden arvioidaan parantavan kuntien rahoitusasemaa vuonna 2006 edellisvuoteen verrattuna nettomääräisesti 70 miljoonaa euroa ilman indeksikorotuksia ja 224 miljoonaa euroa indeksikorotukset mukaan lukien. Valtionosuuksiin tehdään 2,4 prosentin suuruinen indeksikorotus, joka on 75 prosenttia täysimääräisestä kustannustason muutoksesta (3 %). Valiokunta totesi kuluvan vuoden talousarviosta antamassaan mietinnössä VaVM 41/2004 vp, että tavoitteena tulee olla kustannusten muutosten korvaaminen täysimääräisesti. Tämä tapahtuu ensimmäisen kerran vuonna 2008.

Yhteensä neljälle vuodelle jaksotetusta valtion ja kuntien välisestä kustannustenjaon tarkistuksesta vuonna 2006 maksettava osuus on 86 miljoonaa euroa, samoin vuonna 2007. Vuodelle 2008 tarkistuksesta jäisi 194 miljoonaa euroa. Hallintovaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa HaVL 20/2005 vp kat-

sonut, että tarkistus tulee toteuttaa nopeutetussa aikataulussa kokonaisuudessaan kuluvan vaalikauden aikana.

Hallitus on katsonut, että rahoitustilanteen kiireys edellyttää kunnilta ja valtiolta yhteistyötä palvelurakennetta ja tuottavuutta parantavissa päätöksissä. Kuntasektorin vastuulla olevien peruspalveluiden tuotantoa pyritään tehostamaan ensisijaisesti kunta- ja palvelurakennehankkeella. Hankkeen tavoitteena on aikaansaada muutos, jonka ansiosta kuntien vastuulla olevat palvelut saavat riittävän vahvan rakenteellisen ja taloudellisen perustan niiden järjestämisen ja tuottamisen turvaamiseksi. Kuten valtiovarainvaliokunta vuosien 2006—2009 valtiontalouden kehyksistä antamassaan mietinnössä VaVM 4/2005 vp totesi, suurimmat haasteet kunnallisten peruspalvelujen järjestämiselle jatkossa ovat nuorten ikäluokkien osuuden väheneminen, ikääntyvien ikäluokkien kasvu ja kilpailu osavasta työvoimasta sekä muuttoliike. Kaikki nämä edellyttävät huolehtimista kuntien tulopohjasta.

32. Kuntien yhdistymisavustukset ja kuntajako sekä kuntien yhteistoiminnan tukeminen (arvio-määräraha)

Momentin määrärahasta tuetaan kuntaliitoksia myöntämällä asukasluvun perusteella yhdistymistukea, hyvitystä valtionosuusmenetyksistä sekä investointitukea. Kuntien yhdistymisavustuksissa sekä investointi- ja kehittämishankkeiden tuen määrärahassa on varauduttu yhden uuden yhdistymisen voimaantuloon vuonna 2006. Talousarviossa varatut määrärahat on mitoitettu kaikkiaan neljäntoista kuntaliitoksen perusteella.

Valiokunta katsoo, että kuntarakenteen muuttamista on tuettava myös tässä vaiheessa, jolloin kunta- ja palvelurakennehanke on kesken. Myös yhdistymiseen liittyviin esiselvityksiin on varattava riittävä määräraha. Momentin määrärahasta tarkoitukseen saa käyttää enintään 150 000 euroa. Kuluvan vuoden kolmannessa lisätalousarviossa esiselvityksiin tarkoitettua määrärahaa lisätään 200 000 eurolla.

34. *Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus* (kiinteä määräraha)

Kuntien harkinnanvaraisella rahoitusavustuksella pyritään huolehtimaan, että vaikeimmassakin taloudellisessa asemassa olevat kunnat pystyvät suoriutumaan peruspalveluiden tuottamisesta ja näiden kuntien taloudellista tasapainoa voidaan parantaa. Harkinnanvaraista rahoitusavustusta voidaan myöntää valtionosuuslain mukaan kunnalle, joka ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa.

Vuonna 2004 harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin oli käytettävissä 48 miljoonaa euroa. Kuluvana vuonna tämä määräraha on toinen lisätalousarvio mukaan lukien 40 miljoonaa euroa. Vuodelle 2006 tarkoitukseen on ehdotettu enää 25 miljoonaa euroa. Tällä määrärahalla voidaan avustaa arviolta 70—80:tä kuntaa, mikä edustaa runsasta puolta negatiivisen vuosikatteen kunnista. Tiedossa on, että yli puolet kaikista kunnista on anonut harkinnanvaraista rahoitusavustusta.

Eduskuntakäsittelyssä on samanaikaisesti talousarvioesityksen kanssa hallituksen esitys (HE 88/2005 vp) kuntien valtionosuuslain uudistamiseksi. Esityksessä on mukana muun muassa voimakkaan muuttoliikkeen huomioon ottaminen pysyvänä kriteerinä valtionosuusperusteissa. Harkinnanvaraisen rahoitusavustuksen saaja-kunnat ovat usein pieniä kuntia ja/tai sellaisia kuntia, joiden asukasmäärässä on tapahtunut huomattavia muutoksia. Esityksessä on myös muita valtionosuusjärjestelmää koskevia tarkistuksia, jotka yhdessä peruspalveluohjelman ja -budjetin sekä kustannustenjaon tarkistuksen kanssa parantavat kuntien palveluiden ja rahoituksen välistä tasapainoa. Erityisesti peruspalveluohjelmalla ja -budjetilla on pyritty alusta lähtien hakemaan tätä tasapainoa.

Momentille lisätään 1 500 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 26 500 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

98. Alueiden kehittäminen

43. *Maakunnan kehittämisraha* (siirtomääräraha 3 v)

Hallitus esittää maakunnan kehittämisrahaksi 29 880 000 euroa vuodelle 2006, mikä vastaa likimain kuluvaan vuoden tasoa. Myös määrärahan sisäinen jakauma aluekeskusten kehittämisen ja kaupunkipolitiikan rahoituksen (9 100 000 euroa), osaamiskeskusten kehittämisen (8 600 000 euroa) ja ohjelmiin sitomattoman rahoituksen (12 180 000 euroa) kesken olisi entinen.

Valtiovarainvaliokunta on useassa yhteydessä (esim. VaVM 39/2003 vp, VaVM 41/2004 vp ja VaVM 23/2005 vp) kantanut huolta erityisesti ohjelmiin sitomattoman määrärahan osuudesta. Myös nykyisen hallituksen hallitusohjelmassa on todettu, että alueellisen kehittämisen ohjelmiin osoitetaan riittävät taloudelliset voimavarat ja lisätään sitomattomien maakunnallisten kehittämisvarojen määrää. Hallituksen kehyspäätöksen mukaan nousu-uralle päästäisiin vasta vuosina 2007 ja 2008.

Aiempien kannanottojensa mukaisesti valtiovarainvaliokunta katsoo, että maakunnan kehittämisrahan todellinen vaikuttavuus maakuntien kehityksen ohjaamisessa edellyttää, että sen käyttöä ohjataan ministeriötasolta mahdollisimman vähän. Lakitasolla tapahtuva ohjaus tulisi tältä osin riittää. Päätökset sitomattoman määrärahan suuntaamisesta tulisi tehdä aluetasolla. Näin varmistettaisiin maakunnan kehittämisrahalla nykyistä huomattavasti tehokkaampi vaikuttavuus ja tuloksellisuus; tietämys kunkin alueen kehittämistarpeista on itse alueella parempi kuin keskushallinnossa.

Sitomattomalla maakunnan kehittämisrahalla on erityisen suuri merkitys ns. valkoisilla alueilla eli niissä maamme osissa, jotka eivät kuulu EU:n alue- ja rakennepolitiikan kohdealueisiin. Alueiden kehittämistyötä on tehtävä maan kaikissa osissa riippumatta niiden EU-statuksesta.

Sisäasiainministeriö on vuosittain varannut osan maakunnan kehittämisrahasta valtakunnallisiin ja omiin tarkoituksiinsa. Momentin perustelujen selvitysosan mukaan määrärahasta on

myös vuonna 2006 tarkoitus rahoittaa tieto-yhteiskuntaohjelmaa ja yrittäjyyden politiikkaohjelmaa. Valiokunta katsoo, että hallituksen

politiikkaohjelmiin tulisi varata omat määrärahansa eikä käyttää maakunnan kehittämisrahaa tähän tarkoitukseen.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Puolustusministeriön hallinnonalan kehittäminen suuntaviivat määriteltiin vuoden 2004 turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa. Tämän mukaisesti puolustusjärjestelmän kehittämisen painopistealueita ovat maavoimien valmiusyhtymät, ilmapuolustus, sotilaallinen kriisinhallintakyky sekä elinkeinoelämän verkottunut logistiikka- ja huoltojärjestelmä. Puolustusvoimien koulutuksen painopistealueena on strategisen iskun ennaltaehkäisykyvyn ylläpito ja torjuntakyvyn kehittäminen.

Puolustusvoimien kehittämisohjelmista ja muista kasvupaineista aiheutuu huomattavia lisärahoitustarpeita lähivuosina. Puolustusvoimien taloutta joudutaan vuonna 2006 tasapainottamaan supistamalla käytännössä muuta puolustusvoimien toimintaa paitsi varusmieskoulutusta. Osana sopeuttamistoimia reserviläiskoulutusta supistetaan kuluvan vuoden 30 000 koulutettavasta 5 000 koulutettavaan vuonna 2006. Pääsotaharjoitus peruutetaan ja aselajien valtakunnalliset harjoitukset puolitetaan. Osa sopeuttamistoimista on seurausta vuosia 2006—2009 koskevan valtioneuvoston kehyspäättöksen yhteydessä tehdystä 20 miljoonan euron lisäleikkauksesta sekä vuodelle 2006 että vuodelle 2007 verrattuna turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa määriteltyyn tasoon. Kehysleikkauksesta, rakennemuutoksesta, kustannustason noususta ja tuottavuusohjelmasta johtuen sekä kehittämisohjelmista syntyvinä seurannaisvaikutuksina puolustusvoimissa joudutaan vuonna 2006 yhteensä 57 miljoonan euron suuruisiin toiminnan ja talouden tasapainottamistoihin. Nämä toteutetaan ydintoimintaa supistamalla, tukitoimissa säästämällä ja materiaalihankintoja siirtämällä.

Poltto- ja voiteluainekustannusten nousun johdosta puolustusvoimien toimintamenoja lisättiin kuluvan vuoden toisessa lisätalousarvios-

sa 7,8 miljoonaa euroa. Polttoainekustannusten nousun taittumisesta huolimatta pelättävissä on, että kohonneet polttoainekustannukset rasittavat ennen muuta ilmavoimien toimintaa myös vuonna 2006. Tarvittava lisämääräraha polttoainekustannuksiin tulisi myöntää viimeistään vuoden 2006 ensimmäisessä lisätalousarviossa.

Puolustusvoimien henkilöstöä on tarkoitus vähentää noin 1 200 henkilötövuodella vuoteen 2012 mennessä. Toimintamenojen niukkuus heijastuu palkkamenoissa myös muulla tavoin. Yhtenä esimerkkinä näistä heijastusvaikutuksista on kuluvan vuoden keväällä tehty päätös olla maksamatta vuodelta 2005 jo tulossopimuksissa sovitut tulospalkkiot. Valiokunta ei pidä tätä hyvän henkilöstöpolitiikan eikä kestävänsopimuspolitiikan mukaisena.

10. Sotilaallinen maanpuolustus

16. *Puolustusmateriaalihankinnat* (siirtomääräraha 2 v)

Puolustusmateriaalihankintoihin on ehdotettu määrärahoja 643,3 miljoonaa euroa, josta 511,3 miljoonaa euroa aiheutuu aikaisemmin myönnettyjen tilausvaltuuksien maksuista. Uudella tilausvaltuudella, joka on yhteismäärältään 547,8 miljoonaa euroa vuosina 2006—2012, tehdään puolustusvoimien integroidun tiedustelun, valvonnan ja johtamisen edellyttämiä hankintoja. Sillä parannetaan myös meriyhteyksien suojaamiskykyä ja meripuolustuksen edellyttämää miinoituskykyä. Samoin sillä korvataan puolustusvoimien nykyinen ilmakuljetuskapasiteetti, ylläpidetään ja parannetaan ilmavoimien torjuntahävittäjäkaluston suoritus- ja lähitaistelukykyä sekä hankitaan ilmatorjuntajoukkojen ohjusampumakoulutuksen edellyttämä ilmamaalilaitteisto.

Lukuperustelujen selvitysosassa on todettu, että uskottavan materiaalisuorituskyvyn turvaamiseksi noin kolmannes puolustusbudjetista käytetään puolustusmateriaalihankintoihin. Vähintään puolet puolustusmateriaalihankintoihin käytettävissä olevista määrärahoista kohdistetaan kotimaahan ottaen huomioon vastakaupat ja materiaalin elinjakso-kustannukset.

Merkittävä osa puolustusvoimien hankinnoista suuntautuu silti ulkomaille. Uusien hankintaperiaatteiden mukaisesti kotimaisella puolustusteollisuudella on saadun selvityksen mukaan kuitenkin mahdollisuus osallistua näihin hankintoihin. Hankintapyyntöihin liitetään eduskunnan useaan otteeseen esittämän tahdon mukaisesti säännöllisesti vastakauppavaatimus. Suomalaisen puolustusmateriaaliteollisuuden kilpailukyky ja mahdollisuudet osallistua myös ulkomailta tapahtuviin materiaalihankintoihin edellyttävät riittävää panostusta tutkimukseen ja kehitykseen.

Aikoinaan Suomen sotatalousvalmiuden kehittämiseksi hyväksytyn STALVA-tilausvaltuuden pääpaino oli uusien tuotteiden kehittämisessä. Se, ettei tässä ole täysin edetty ennen muuta raskaan ampuvatarkenteollisuuden puolella, on saadun selvityksen mukaan osittain johtunut teollisuuden keskinäisistä erimielisyyksistä. STALVA-tilausvaltuuden jatkaminen STALVA 2 -valtuudella olisi kuitenkin ehdottoman välttämätöntä, jotta monilta osin hyvin alkanut kehitystoiminta voisi jatkua keskeytymättä. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että ajatus rakentaa alan osaamiskeskus Suomeen teollisuuden yhteistyönä etenee.

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

Sen johdosta, että hallitus on peruuttanut esityksensä (HE 110/2005 vp) laiksi sotilaallisesta kriisinhallinnasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, momenttien 27.30.21, 27.30.22 ja 27.30.95 nimikkeissä ja/tai momenttien peruste-

lujen päätösosissa oleva termi "kriisinhallinta" korvataan termillä "rauhanturva".

21. *Sotilaallisen kriisinhallinnan kotimaan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin nimike muuttuu seuraavaksi:

Rauhanturvaamistoiminnan kotimaan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

(1. kappale kuten HE 201/2005 vp)

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

22. *Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin nimike ja perustelut muuttuvat seuraaviksi:

Rauhanturvaamistoiminnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)

(1. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Määrärahaa saa käyttää SALIS-sopimuksen mukaisen ilmakuljetusjärjestelyn Suomen mak-suosuuden hallinnollisten kulujen, sotilastarkkailijoiden palkkojen ja kansallisen päivärahan, valmiusjoukon palkkaus-, koulutus-, ylläpito-, varustamis-, hallinto- ja muiden kulutusmenojen ja kansainvälisten *rauhanturvakurssien* menojen maksamiseen, Kosovossa, Afganistanissa ja Bosnia-Hertsegovinassa olevien suomalaisten *rauhanturvajoukkojen* sekä Liberiassa ja Sudanissa olevien suomalaisten esikuntaupseerien matkakustannusten, terveydenhoito-, kuljetus-, varustamis-, huolto-, edustus- ja hallintomenojen maksamiseen sekä kansainvälisen *rauhanturvaamiskoulutuksen* menoihin. Määrärahaa saa käyttää myös Suomen kansainväliseen kriisinhallintaan nimeämien joukkojen kehittämisohjelmasta aiheutuviin menoihin.

Siinä tapauksessa, että Suomelle esitetään pyyntö uuden *rauhanturvajoukon* lähettämisestä kansainvälisiin *rauhanturvaamistehtäviin* ja Suomi päättää *rauhanturvajoukon* asettamisesta tai että Suomi päättää jatkaa osallistumistaan jo käynnissä olevan operaation seuraavaan vaihee-

seen, saa näihin menoihin käyttää tälle momentille myönnettyjä määrärahoja.

Käyttösuunnitelma	euroa
01. Suomen Kosovon <i>rauhanturvajoukon</i> menot (KFOR-operaatio)	11 970 000
02. Suomen Bosnia-Hertsegovinan <i>rauhanturvajoukon</i> menot (EUFOR/ALTHEA-operaatio)	6 900 000
03. Sotilastarkkailijatoiminnan menot	2 382 000
04. SRJA:n menot (ISAF-operaatio)	5 900 000
05. YKSOS:n menot (UNMIS-operaatio)	60 000
06. Liberian <i>rauhanturvaamisoperaation</i> menot (UNMIL-operaatio)	50 000
07. <i>Rauhanturvaamisoperaatioiden</i> yhteiset menot	2 285 000
08. Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	16 000 000
20. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin <i>rauhanturvaamisoperaatioihin</i> sekä muihin <i>rauhanturvaamistoiminnan</i> menoihin	6 199 000
Yhteensä	51 746 000

95. (27.99.95) *Kurssivaihtelut* (arviomääräraha)

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Määrärahaa saa käyttää suomalaisista *rauhanturvajoukoista* aiheutuvien puolustusministeriön hallinnonalan menojen laskutuksessa syntyviin kurssieroihin.

Pääluokka 29
OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Yleistä

Valiokunta yhtyy hallituksen esityksessä todettuun siitä, että Suomen kansainvälinen menestyminen perustuu korkeatasoiseen koulutukseen ja tutkimukseen, luovuuteen ja elinvoimaiseen kansalliseen kulttuuriin sekä modernin tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämiseen. Väestörakenteen muutos lisää nuorten vastuuta yhteiskuntakehityksestä. Tärkeimpiä arvoja ovat sivistys, tasa-arvo, luovuus ja hyvinvointi. Tavoitteena on vahvistaa sivistystä, jonka varaan talouden kestävä kasvu ja Suomen henkinen ja aineellinen hyvinvointi rakentuvat.

Valiokunta pitää oikeina koulutuksen painopisteitä, joita ovat koulutuksen laadun ja tehokkuuden parantaminen, lasten ja nuorten tukeminen ja ohjaus sekä aikuisten koulutusmahdollisuuksien parantaminen. Työurien pidentymistä edistetään sekä parantamalla nuorten sijoittumista koulutukseen ja työelämään että lisäämällä työikäisen aikuisväestön koulutusmahdollisuuksia.

Samoin valiokunta pitää kannatettavina kulttuurin painopistealueita. Erityisen myönteistä talousarvioesityksessä kulttuurimäärärahojen osalta on se, että kirjastojen lakisääteisten valtionosuuksien kattamista yleisistä budjettivaroista nopeutetaan. Näin vapautuu lisävoimavaroja veikkausvoittovarojen varsinaisten edunsaajien toimintaan.

Peruskouluikäisten määrän väheneminen pienentää perusopetuksen oppilasmäärää. Valiokunta painottaa, että tässäkin tilanteessa tulee kuitenkin huolehtia siitä, että koulutus järjestetään oppimisen ja oppilaiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla ja opetuksen laatu turvataan. On myös tärkeää, että oppimisvaikeuksiin puututaan riittävän ajoissa.

Valiokunta kiinnittää huomiota koulurakentamiseen ja peruskorjauksiin tarvittavien inves-

tointimäärärahojen riittävyyteen. Myös kirjastojen sekä kuntien liikuntapaikkojen rakentamisesta ja peruskorjaamisesta tulee pitää huolta. Valiokunta kiinnittää huomiota myös hankintatoimintaan koskevan lainsäädännön uudistamiseen ja pitää tärkeänä, että yhteiskunnan kannalta tärkeät toiminnot eivät vaarannu tai joudu kohtuuttomiin vaikeuksiin. Mahdollisten verotusmuutosten vaikutukset yleishyödylliseen kansalais-toimintaan sekä valtion tuottavuusohjelman vaikutukset yliopistoille tulee niin ikään selvittää.

Syrjäytyminen ja koulutuksen keskeyttäminen. Hallitusohjelman mukaisesti opetusministeriö ja työministeriö ovat käynnistäneet toimet nuorten koulutus- ja yhteiskuntatakuun toteuttamiseksi. Nuorten koulutustakuun tavoitteeksi on asetettu, että vuonna 2008 vähintään 96 prosenttia perusopetuksen päättävistä oppilaista aloittaa samana vuonna lukio- tai ammatillisessa koulutuksessa taikka perusopetuksen lisäopetuksessa.

Perusopetuksen päättävistä nuorista kaikki eivät saavuta sellaisia valmiuksia, joita ammatillisessa koulutuksessa edellytetään. Näillä opiskelijoilla on tavanomaista suurempi riski keskeyttää opintonsa heti koulutuksen alkuvaiheessa tai vaihtaa opintoalaa useampaankin kertaan. Valiokunta pitää tärkeinä toimenpiteitä, joilla perusopetuksesta ammatilliseen koulutukseen siirtymiskynnystä madalletaan ja ammatillisen koulutuksen keskeyttämistä vähennetään. Ammatilliseen koulutukseen ohjaavasta ja valmistavasta koulutuksesta on mahdollista siirtyä joustavasti tutkintoon johtavaan koulutukseen. Opetusministeriön asettama työryhmä selvitti perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen välisen, ns. nivelvaiheen ongelmakohtia ja viime vuosina käynnistettyjen toimenpiteiden riittävyyttä asetettuihin tavoitteisiin nähden. Valiokunta yhtyy työryhmän näkemykseen mm. siinä, että nivelvaiheeseen suunnattavat toimenpiteet ovat

moniammatillista yhteistyötä vaativa kokonaisuus.

Valiokunta muistuttaa myös siitä, että oppisopimuskoulutus on suurelle osalle nuoria tärkeä opiskelukeino, jonka avulla on mahdollista hankkia ammattitaitoa.

01. Opetusministeriö

Nuorten osallisuushanke. Nuorten osallisuushanke on poikkihallinnollinen hanke, joka tähtää nuorten elinolojen ja osallisuuden vahvistamiseen. Hankkeessa on mukana yli 70 kuntaa, ja sen toimeenpano ajoittuu vuosille 2003—2007. Osallisuushankkeen kustannuksista ovat vastanneet valtio ja kunnat puoliksi. Opetusministeriö ei ole toistaiseksi tehnyt ensi vuotta koskevaa rahoituspäätöstä. Toiminnan säilyttäminen nykyisessä laajuudessa edellyttäisi vähintään 700 000 euron määrärahaa. Valiokunta pitää tärkeänä, että myös hankkeen loppuvuosien toiminta onnistuu.

22. Kehittämistoiminta (siirtomääräraha 3 v)

Valokuva-arkiston perustaminen. Monien yksityisten lehtikuvaajien hallussa on arvokasta, mutta lajittelematonta kuva-aineistoa. Tällä hetkellä ongelmana on se, että yksittäisten kuvaajien ottamaa arvokasta kuva-aineistoa tuhoutuu, kun tallennusta ei ole järjestetty. Suomesta puuttuu historian järjestelmällinen tallennus visuaalisessa muodossa, vaikka maailma on muuttunut visuaaliseksi. Vain hyvin hoidetussa kuva-arkistossa historiallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat valokuvat ja niihin liittyvä tieto voidaan siirtää nykyaikaisiin tietokantoihin niin, että kuvat ovat kaikkien halukkaiden käytettävissä.

Valiokunnan mielestä on välttämätöntä nimeä pikaisesti lehti- ja dokumenttikuvaukseen perehtynyt henkilö selvittämään arkiston perustamista. Momentille lisätään 50 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 3 694 000 euroa.
(2.—4. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Määrärahaa saa käyttää myös enintään 11 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

08. Kansainvälinen yhteistyö

50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)

Suomi—Venäjä-seura on Suomen ja Venäjän välillä kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen yhteistyötä sekä kulttuuri-, ympäristö- ja taloudellisia suhteita rakentava järjestö. Se järjestää Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella mm. EU-maiden Venäjä-järjestöjen kansalaisfoorumin.

Momentille lisätään 40 000 euroa Suomi—Venäjä-seuran avustukseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 900 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

10. Yliopisto-opetus ja -tutkimus

Valtiovarainvaliokunta viittaa yliopistojen rahoituksen osalta sivistysvaliokunnan lausuntoon SiVL 9/2005 vp. Valiokunta korostaa, että yliopistot tuottavat vahvan osaamisperustan ja luovat kansallista hyvinvointia.

Yliopistojen perusrahoitus on turvattu vuosiksi 2005—2007 korkeakoululaitoksen kehittämistä annettulla lailla. Vuonna 2006 on tarkoitus käynnistää kehittämislain resurssipykälän jatkamista koskeva valmistelu. Koulutuksen toimintaedellytyksistä huolehditaan jatkossakin budjettirahoituksella. Laadun ja tuloksellisuuden merkitystä aiotaan lisätä. Yliopistojen toiminnan kannalta ensiarvoisen tärkeää on rahoituksen ennustettavuus.

Kuntien kalleusluokituksesta luovutaan vuonna 2008. Valiokunta pitää tärkeänä, että siinä yhteydessä huolehditaan myös siitä, että Turun ja Lappeenrannan yliopistojen ja korkeakoulujen palkkauskustannukset otetaan huomioon tasavertaisesti muiden vastaavien oppilaitosten kanssa.

Valtioneuvoston tuottavuusohjelman vaikutukset yliopistoissa. Opetusministeriön hallinnonalan tuottavuusohjelmassa esitetty virkojen vähennystavoite perustuu ensisijaisesti eläkkeelle siirtymisestä aiheutuvaan poistumaan. Yliopistoista on vuosina 2005—2011 siirtymässä vanhuuseläkkeelle 3 046 henkilöä. Yliopistojen tuottavuushankkeiden mukaisesti vähenemiseksi arvioidaan yhteensä 1 500 virkaa. Vapautuvat voimavarat on tarkoitettu kohdentaa tukemaan yliopistojen profiloitumista, painoalojen vahvistamista, uusien lupaavien kasvualojen kehittämistä sekä huippututkimusta. Tuottavuusohjelma kohdistaa yliopistoihin suuria vaatimuksia.

Valiokunta edellyttää sivistysvaliokunnan tavoin, että yliopistojen tehostamistoimenpiteistä vapautuvia varoja kohdistetaan yliopistojen omien strategisten tavoitteiden mukaisesti opetuksen, tutkimuksen ja taiteellisen toiminnan vahvistamiseksi. Tuottavuushankkeen toimenpiteet eivät saa johtaa ristiriitaan yliopistoille asetettujen koulutus- ja tutkimustavoitteiden kanssa.

Geriatr ia-koulutus. Opetusta vanhenemiseen ja vanhuusiän erityisongelmiin annetaan lääketieteen peruskoulutuksessa integroituna eri oppiainealojen opetukseen. Opinto-ohjelmat ovat kuitenkin varsin täysiä, eivätkä vanhuusiän asioiden saamat resurssit vastaa kasvavan vanhusväestön tuomia haasteita.

Valiokunta kiirehtii selvitystyötä geriatrian erikoislääkär ikoulutuksen tulevasta tarpeesta. Lääkäreiden geriatrinen täydennyskoulutus on vähäistä, eikä sillä pystytä paikkaamaan peruskoulutuksen puutteita. Vanhusten hoidon laatuun vaikuttavat erityisesti lääkäreiden tiedot ja taidot vanhusten sairauksien ehkäisyssä, hoidossa ja kuntoutuksessa.

22. *Yliopistolaitoksen yhteiset menot* (siirtomääräraha 3 v)

Ikäihmisten yliopiston rahoitus. Gerontologiset tutkimukset osoittavat, että muun muassa opiskelu, aktiivinen osallistuminen ja liikunta ylläpitävät ikääntyneen ihmisen muistia ja oppi-

miskykyä sekä heidän fyysistä toimintakykyään ja ehkäisevät masennuksen syntyä eläkeiässä. Opiskeleminen myös lisää iäkkäiden itsehoitotaitumuksia.

Ikäihmisten yliopistotoiminta on osa avoimen yliopisto-opetuksen kokonaisuutta. Avoimen yliopisto-opetuksen rahoitus määräytyy yliopistoissa laskennallisten kokovuotisten opiskelijapaikkojen perusteella. Kokonaissumma on vuosittain 13 miljoonaa euroa. Yliopistot käyttävät oman päätöksensä mukaisesti saamansa määrärahan avoimen yliopisto-opetuksen järjestämiseen, muun muassa ikäihmisten yliopistotoimintaan.

Valiokunta pitää tärkeänä, että opetusministeriö kannustaa yliopistoja kohdistamaan avointa yliopisto-opetustaan myös ikääntyville ryhmille. Ikäihmisten yliopisto kuuluu osana tämän tavoitteen toteuttamiseen.

Momentille lisätään 150 000 euroa ikäihmisten yliopistotoimintaan.

Yliopistokeskukset. Yliopistokeskuksille osoitetaan talousarvioletuksen mukaan 2,5 milj. euron määräraha, joka on 0,5 milj. euroa kuluva vuotta vähemmän.

Yliopistokeskukset perustettiin vuoden 2004 alusta lukien Kajaaniin, Kokkolaan, Lahteen, Mikkeliin, Poriin ja Seinäjoelle. Ne vahvistavat yliopistotoiminnan alueellista kattavuutta ja vaikuttavuutta. Yliopistokeskukset toimivat aloilla, jotka liittyvät luontevasti maakuntien elinkeinorakenteeseen ja niiden aluevaikutukset ovat jo nyt näkyvissä alueiden elinkeinoelämässä. Myös hallitusohjelmassa on sitouduttu korkeakoulujen aluevaikutusten vahvistamiseen ja yliopistokeskusten toiminnan turvaamiseen.

Momentille lisätään 500 000 euroa yliopistokeskusten toimintaan.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 22 599 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Määrärahaa saa käyttää yliopistojen käyttöön tarkoitetun oppimateriaalin kustannustoiminnan sekä opetuksen ja tutkimuksen toimintaedellytysten turvaamiseksi tarvittavien menojen ja avustusten maksamiseen. Määrärahaa saa käyt-

tää myös potilasvakuutusmaksujen maksamiseen.

Käyttösuunnitelma	euroa
1. Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta	7 949 000
2. Yliopistojen yhteinen atk-toiminta ja tietoliikenneyhteydet	9 000 000
3. Yliopistojen aikuiskoulutuksen kehittäminen	2 650 000
4. Yliopistokeskusten kehittäminen	3 000 000
Yhteensä	22 599 000

(4.—6. kappale kuten HE 119/2005 vp)

24. Harjoittelukoulujen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Yliopistoilla on kaikkiaan 20 harjoittelukoulua eri puolilla Suomea. Opetuksen lisäksi harjoittelukoulujen tehtävänä on opetusharjoittelun järjestäminen ja siihen liittyvä opetusharjoittelun ohjaus sekä niiden kehittäminen.

Harjoittelukoulujen joukossa ei ole erityiskouluja eikä nykyisissä harjoittelukouluissa ole erityisluokkia. Sekä luokanopettajaksi että aineenopettajaksi valmistuvat joutuvat kohtamaan jokseenkin valmistautumattomina tai vain vähäisen perehdytyksen perusteella erityisopetuksen tarpeessa olevat oppilaat. Myös erityisopetuksen tarpeessa olevien oppilaiden tunnistamiseen tulisi kiinnittää jo koulutusvaiheessa huomiota.

Valiokunta katsoo, että kaikkien opetusharjoittelijoiden erityisopetuksellisia valmiuksia tulisi lisätä. Harjoittelukouluista valmistuvien opiskelijoiden erityisopetuksellisten valmiuksien kohottamiseksi tarvitaan erityisopetuksen kehittämistä myös harjoittelukouluissa.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että opettajankoulutuksen lisäämisohjelman johdosta harjoittelupaikkojen tarve on kasvanut ja niitä ei ole tällä hetkellä riittävästi.

Valiokunta pitää lisäksi tärkeänä, että hallitus selvittää vuoden 2006 aikana harjoittelukoulujen taloudellisen ja toiminnallisen aseman suhteessa muuhun perusopetukseen — erityisesti maahanmuuttajien ja erityisoppilaiden osalta — sekä myös palkkausuudistuksen vaikutukset.

Momentille lisätään 200 000 euroa harjoittelukoulujen erityisopetuksen kehittämiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 72 332 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

20. Ammattikorkeakouluopetus

Ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystyön rahoitus. Opetusministeriön ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystyötä selvittänyt työryhmä ehdotti, että ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehitystyöhön suunnattavaa julkista perusrahoitusta tulisi lisätä vähintään 10 miljoonalla eurolla. Valiokunta painottaa, että ammattikorkeakoulujen aluevaikutusten vahvistaminen voi tapahtua kehittämällä niiden tutkimus- ja kehittämistoiminnan perusedellytyksiä.

Ammatillisten oppilaitosten ja aikuiskoulutuksen perustamiskustannusten rahoitus valtionosuusmuutosten siirtymävaiheessa ja vuokratiloissa toimivat oppilaitokset. Valtionosuutta koskevien lainsäädäntömuutosten yhteydessä investointien tukeminen siirretään osaksi yksikköhintoja. Tämä vaikuttaa kielteisesti eräiden oppilaitosmuotojen rakennushankkeiden toteuttamiseen. Perustamishankkeiden valtionosuuksia ei vuonna 2006 enää myönnettäisi ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen hankkeisiin eikä valtionavustuksia ammatillisen aikuiskoulutuksen hankkeisiin. Vuoden 2006 alusta ei siten myönnettäisi valtionosuuksia tai -avustuksia edes sellaisille perustamishankkeille, jotka ovat jo vahvistetussa perustamishankkeiden rahoitus suunnitelmassa. Opetusministeriö on peruuttanut hankkeiden erillisrahoituksen ja ilmoittanut toimijoille rahoituksen siirtymisestä yksikköhintoihin. Valiokunnan saaman

selvityksen mukaan muutostilanteen rakennushankkeita on tarkoitus avustaa harkinnanvaraisilla avustuksilla.

Valiokunta pitää välttämättömänä, että yksikköhinnan harkinnanvaraista korotusta käytetään myös perustamishankkeiden rahoitussuunnitelmaan sisältyvien hankkeiden osalta niissä tapauksissa, joissa hankkeen toteuttaminen tulisi koulutuksen järjestäjälle muuten taloudellisesti vaikeaksi.

Opetusministeriöltä saadun selvityksen mukaan ammatillisen koulutuksen vuoden 2006 yksikköhintojen valmistelussa on lähdetty siitä, että eräille pienille koulutuksen järjestäjille myönnettäisiin rahoitussuunnitelmassa olevan hankkeen perusteella yksikköhinnan harkinnanvarainen korotus. Muutoin rakennushankkeen toteuttamisen on arvioitu muodostuvan näille koulutuksen järjestäjille taloudellisesti erityisen rasittavaksi.

Nykyisin opetusministeriö voi vahvistaa ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen osalta vuosivuokran valtionosuuden laskentaperusteiksi, jos koulutusta järjestetään merkittävässä määrin vuokratiloissa. Muutoksen yhteydessä on tarkoitus luopua myös tästä erikseen valtionosuusperusteissa huomioon otettavasta erästä. Valiokunta pitää välttämättömänä, että muutoksen eräille koulutuksen järjestäjille aiheuttamaa valtionosuuden menetystä kompensoidaan tarvittaessa yksikköhintaan tehtävällä harkinnanvaraisella korotuksella.

Opetusministeriöltä saadun selvityksen mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjien vuoden 2006 yksikköhintojen valmistelussa on lähdetty siitä, että 20 koulutuksen järjestäjän yksikköhintaa korotettaisiin hakemuksesta sillä perusteella, että erillisten vuokrien poistumisen vaikutus yksittäisen koulutuksen järjestäjän rahoitukseen on merkittävä.

40. Yleissivistävä koulutus

Koulupudokkaiden aktivointi. Valiokunta pitää tärkeänä, että koulupudokkaiden aktivointi aloitetaan mahdollisimman varhain, jolloin toimenpiteiden pitkäkestoisuudella parannetaan

niiden vaikuttavuutta. Perusopetuksen yläluokat ovat ennaltaehkäisyn ja vaikuttavuuden kannalta tärkeä ja kustannustehokas vaihe. Tällöin koko ikäluokka on vielä koulussa ja helpoimmin tavoitettavissa. On niin ikään tärkeää kiinnittää huomiota oppilaisiin, jotka ovat vaarassa jäädä vaille päättötodistusta.

25. Yleissivistävän koulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Erityisopetuksen tarve esiopetuksessa. Valiokunta kiinnittää huomiota erityisopetuksen tarpeeseen esiopetuksessa. Valtaosa eli noin 96 prosenttia lapsista on mukana esiopetuksessa. Valiokunta toteaa, että erityisopetuksen vaikuttavuuden kannalta olisi erittäin tärkeää, että erityisopetus aloitetaan tarvittaessa mahdollisimman varhain. Varhainen puuttuminen on inhimillisesti tärkeää, ja se tuo pitkällä tähtäimellä myös kustannussäästöjä.

Valiokunta pitää tärkeänä, että esiopetuksessa työskentelevien opettajien erityisopetuksellisia taitoja ja varhaisen puuttumisen taitoja lisätään.

Momentille lisätään 500 000 euroa erityisopetuksen kehittämiseen esiopetuksessa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 4 149 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 119/2005 vp)

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Taiteen perusopetuksen rahoitus. Talousarvioesityksessä valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä tuntimäärä on musiikin perusopetuksessa 1 505 000 tuntia ja muussa taiteen perusopetuksessa 69 044 tuntia. Tuntimäärät ovat pysyneet useita vuosia muuttumattomina. Koulutuksen järjestäjille myönnetty valtionosuuteen oikeuttavat tuntimäärät eivät siten kata todellista annettua opetuksen määrää. Musiikkioppilaitokset antoivat vuonna 2004 opetusta 1 686 691 tuntia eli 12 prosenttia yli valtionosuuteen oikeuttavan tuntimääränsä. Rahoituksen piirissä olevat muut oppilaitokset (lasten ja

nuorten kuvataidekoulut, tanssikoulut, käsityökoulut, esittävän taiteen koulut) antoivat vuonna 2004 opetusta 95 355 tuntia eli 38 prosenttia yli valtionosuuteen oikeuttavan tuntimääränsä.

Kun jaettava tuntimäärä valtion talousarviossa on pysynyt muuttumattomana, taiteen perusopetuksen järjestäjille ei viime vuosina ole voitu myöntää lisätunteja eikä uusia valtionosuuteen oikeuttavia lupia. Kaikki taiteenalat, joille Opetushallitus on vahvistanut opetussuunnitelman perusteet, eivät ole tuntikohtaisen rahoituksen piirissä.

34. *Valtionosuus yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin* (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta kiirehtii homekoulujen korjaamista ja lisää momentille 1 100 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 67 300 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Vuonna 2006 saa myöntää valtionosuutta yleissivistävän koulutuksen perustamishankkeille siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet ovat tammikuun 2006 kustannustasossa yhteensä enintään 56 000 000 euroa. Valtionosuuksista yhteensä enintään 28 500 000 euroa saa myöntää toteutusajaisena. Vuonna 2006 saa edellisen lisäksi vahvistaa laajuuksia sellaisille perustamishankkeille, joille valtionosuus tullaan myöntämään vuonna 2007 tai sen jälkeen siten, että arvio hankkeista aiheutuvista valtionosuuksista vuoden 2006 tammikuun kustannustasossa on yhteensä enintään 65 000 000 euroa.

60. Ammatillinen koulutus

Valiokunta pitää hyvänä, että kouluissa käynnistetään aktiivista ja demokraattista kansalaisuutta tukevien rakenteiden ja valmiuksien kehittämishanke. Osallistuva oppilas — yhteisöllinen koulu -hankkeen tavoitteena on vakiinnuttaa oppilaiden osallistuminen oppilaitosten toimintakulttuuriin. Hanke liittyy yleissivistävään koulu-

tukseen. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että vastaavia toimenpiteitä tulee lisätä myös ammatillisen koulutuksen puolella.

69. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

53. *Valtionavustus järjestöille* (kiinteä määräraha)

Karjalan Liitto ry:n avustus. Karjalan Liitto ry ylläpitää Viipurissa toimivaa Viipuri-keskusta, joka tekee tärkeää lähialueyhteistyötä muun muassa järjestämällä vuosittain kymmeniä kaksikielisiä tapahtumia, jotka ovat edistäneet molemminpuolista kulttuurintuntemusta. Valiokunta pitää myös tärkeänä säännöllistä yhteistoimintaa Viipurin arkiston kanssa. Entisessä Viipurin maakunta-arkistossa on yli 2 000 hyllymetriä suomen- ja ruotsinkielisiä asiakirjoja, joista on vain venäjänkieliset luettelot. Viipuri-keskus edistää arkistojen monialaista käyttöä järjestämällä tutkijamatkoja arkistoon sekä hankkii arkistoasiakirjoja suomalaisten käyttöön.

Momentille lisätään 30 000 euroa Karjalan Liitto ry:lle käytettäväksi Viipuri-keskuksen toimintaan.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 9 358 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

55. *Valtionosuus opintokeskusten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Opintokerhotoimintaan osoitettava valtionosuus pienenee kuluvan vuoden 1,4 miljoonasta eurosta noin 990 000 euroon. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että opintokerhotoiminnalla on merkittävä vaikutus pyrittäessä aktivoimaan ihmisiä kansalaistoimintaan.

Momentille lisätään 400 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 11 938 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

70. Opintotuki

55. *Opintoraha ja asumislisä* (arviomääräraha)
Hallitusohjelman mukaan opiskelijoiden opinto-sosiaalista asemaa tulee kohentaa, jotta täysipäiväinen ja suunnitelmallinen opiskelu on mahdollista ja opiskeluajat lyhenevät. Toisen asteen tuen kehittämistarpeita käsiteltiin selvitysmies Eero Kurrin selvityksessä (2003). Ensisijaisena toimenpiteenä selvitysmies esitti toisen asteen tuessa huomioon otettavien vanhempien tulorajojen tarkistamista 15 prosentilla. Lisäksi hän suositteli 17-vuotiaiden ja vanhempien luona asuvien alle 20-vuotiaiden opiskelijoiden opintorahan määrän nostamista ensimmäisestä lapsesta maksettavan lapsilisän tasolle. Opintotuen ja lapsilisän yhteensovitus on ollut esillä aiemmin 1990-luvulla asiaa pohtineissa työryhmissä.

Valiokunta toteaa, että opintotukeen vaikuttavat vanhempien tulorajat ovat vuoden 1993 tasolla. Tuen reaalin taso on jäänyt jälkeen ja tarveharkinta on kiristynyt. Ongelma on myös, että tuki on tarveharkintainen siten, että opiskelija voi jäädä kokonaan ilman tukea vanhempien tulojen vuoksi. Lisäksi lapsilisän ja opintorahan tasoero on ongelmallinen yhteiskunnan tuen ja koulutukseen kannustamisen näkökulmasta. Vanhempien tulojen huomioon ottaminen vaikuttaa noin 44 000 toisen asteen opiskelijan opintotukeen. Lähes saman verran arvioidaan opiskelijoita olevan tarveharkinnan vuoksi opintotuen ulkopuolella.

Momentille lisätään 1 100 000 euroa käytettäväksi opiskelijoiden opintotukeen vaikuttavien vanhempien tulorajojen korottamiseksi 15 prosentilla 1.11.2006 lukien. Menovaikutus on vuositasolla 5 200 000 euroa.

Kansanopiston ja liikunnan koulutuskeskuksen oppilaitoksen asuntolassa asuvien opiskelijoiden asumislisä. Kansanopiston ja liikunnan koulutuskeskuksen maksullisella linjalla opiskelevan, oppilaitoksen asuntolassa asuvan opiskelijan asumislisästä säädetään opintotukilain 14 a §:n 2 momentissa. Näiden opiskelijoiden asumislisän määrä on 58,87 euroa kuukaudessa. Yhteensä kiinteää asumislisää saavia kansan-

opisto-opiskelijoita on vuosittain noin 3 900, tukikuukausittain keskimäärin 1 400.

Valiokunta ei pidä tarkoituksenmukaisena, että internaattiopiskeluun tarkoitettussa opiskelumuodossa opintotuen epäkohdat osaltaan estävät internaattiasumisen ja opiskelun.

Momentille lisätään 100 000 euroa käytettäväksi kansanopiston ja liikunnan koulutuskeskuksen oppilaitoksen asuntolassa asuvien opiskelijoiden asumislisän korottamiseen 30 eurolla kuukaudessa 1.11.2006 lukien. Menovaikutus on vuositasolla 500 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 698 700 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

57. *Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki* (arviomääräraha)

Momentin määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen mm. alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa sekä ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien ateriatukeen. Elokuun 1. päivänä 2005 voimaan tulleella lainmuutoksella ammattikorkeakouluopintojen tutkintorakennetta on muutettu ja siirrytty kaksiportaiseen tutkintorakenteeseen. Tästä syystä valiokunta ehdottaa momentin perusteluihin lisäystä, jonka mukaan määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen myös ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittaville. Momentin määrärahaan ei ole tarvetta tehdä muutosta, koska opiskelupaikkojen kokonaismäärää ei ole lisätty.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen opiskelijaravintoloille alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa tai ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien korkeakouluopiskelijoiden sekä opintotukeen oikeuttaviin ammatillisiin tai erikoistumiskoulutusohjelmiin taikka poikkeuskoulutukseen osallistuvien opiskelijoiden aterioiden hinnan alentamiseksi. Ateriatuen määrä on 1,47 euroa ateriala kohti. Muualla kuin korkeakoulun tiloissa sijaitsevan opiskelijaravintolan pitäjälle voidaan lisäksi myöntää ylimääräis-

tä avustusta enintään 0,84 euroa sellaista ateriaa kohden, josta maksetaan ateriatukea, kuitenkin enintään opiskelijaruokailusta aiheutuvien tila- ja laitekustannusten määrä.

88. Tiede

Valiokunta painottaa, että tiedepolitiikan tavoitteena on tiedon ja osaamisen sekä Suomen tieteen kansainvälisen tason ja näkyvyyden vahvistuminen. Suomalaisen tutkimuksen kansainvälistä menestymistä vahvistetaan rahoittamalla korkeatasoista tutkimusta ja tukemalla erityisesti sellaisia tutkimusaloja, joiden odotetaan lisäpanostuksella yltävän kansainvälisiin läpimurtoihin. Julkisella tutkimusrahoituksella on tärkeä osuus, kun pyritään takaamaan pitkäjänteinen, kattava ja uusiutumiskykyinen perustutkimus ja tutkijankoulutus sekä edistetään uusien innovaatioiden syntymistä. Sen vuoksi on välttämätöntä lisätä julkista tutkimusrahoitusta. Budjettivuonna tutkimuksen kotimaista, eurooppalaista ja muuta kansainvälistä yhteistyötä lisätään. Myös tutkijankoulutusta kehitetään ja tutkijanuran houkuttelevuutta lisätään.

90. Taide ja kulttuuri

Kulttuuri-instituuttien tukeminen. Suomen ulkomailla toimivat kulttuuri- ja tiedeinstituutit tekevät merkittävää työtä eri puolilla maailmaa. Instituutit toimivat myös hyvin vähäisin henkilövoimavaroin. Saadun selvityksen mukaan instituutit ovat toimintansa tehostamiseksi vahvistaneet verkottumista. Valiokunta pitää tärkeänä, että kulttuuri-instituuttien verkottumista edistetään ja että niiden taloudelliset toimintamahdollisuudet turvataan.

25. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Valiokunta kiirehtii Näkövammaisten kirjaston vanhan aineiston digitointia. Ilman erityispanostuksia digitoinnin aikataulu venyy 20—25 vuoteen ja kirjasto joutuu ylläpitämään yhtä kauan

kahta rinnakkaista lainausjärjestelmää, mikä puolestaan aiheuttaa päällekkäisiä kustannuksia. Digitaalinen kirjasto merkitsee asiakkaille merkittävää parannusta aineiston saatavuuden ja laadun suhteen.

Momentille lisätään 200 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 178 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Valiokunta pitää hyvänä, että teatterirahoitus on sidottu indeksiin ja että teatterilain piirissä olevien teattereiden valtionosuutta on tarkistettu 2,4 prosentin indeksikorotuksella. Teatterin henkilötyövuosimäärään esitetään 10 henkilötyövuoden lisäystä. Vaje toteutuneiden ja valtionosuusperusteeksi hyväksytyjen välillä on ensi vuonna edelleen 115 henkilötyövuotta. Rahoitusvajeen umpeen kuomista toteutettaisiin vuosina 2008—2010.

Valiokunta pitää tärkeänä, että henkilötyövuosien lisäysohjelma toteutettaisiin nopeammin kuin vuoteen 2010 mennessä.

33. Valtionosuus ja -avustus kuntien kulttuuri-toimintaan (arviomääräraha)

Valiokunta viittaa sivistysvaliokunnan lausunnossa todettuun ja huomauttaa, että ns. kulttuurieuro eli asukaskohtainen yksikköhinta kuntien kulttuuritoimintaan on kuluvana vuonna 4,20 euroa. Talousarvioesityksessä yksikköhintaa ehdotetaan pudotettavaksi 3,50 euroon asukasta kohti. Kuntien yleisen kulttuuritoimen valtionosuus kaiken kaikkiaan ei ole määrällisesti koko valtionosuusrahoituksesta suuri, vaan kunnilla itsellään on merkittävä rahoitusosuus. Ehdotetun määrärahan leikkaus merkitsee tuen vähene mistä ennen kaikkea kuntatason kulttuuritoiminnasta. Varsinkin pienille kunnille yleiseen kulttuuritoimintaan myönnetty asukaslukupohjainen valtionosuus on ollut tärkeää.

34. *Valtionosuus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)*

Tietoyhteiskunnan kehityksen myötä myös suomalaisen kirjastolaitoksen tulisi kehittyä, mutta virtuaalikirjasto on yleisten kirjastojen osalta vielä täyttä utopiaa. Valiokunta painottaa, että suomalainen kirjasto on toiminut maailmanlaajuisesti esimerkillisenä ja kirjastopalvelut on katsottu Suomessa kansalaisten peruspalveluiksi. Vaikka verkkopalvelujakin on tarjolla, tarvitaan edelleen myös kirjastotiloja. Lisäksi kirjastot olisi uusittava vähintään joka 20. vuosi.

Kirjastojen perustamiskustannuksiin on esitetty 6 000 000 euroa. Sen sijaan uusien hankkeiden rahoittamisvaltuuksia on osoitettu vain 4 000 000 euroa kuluvan vuoden 5 000 000 euron sijaan. Tämä vaikeuttaa opetusministeriön nelivuotisessa investointisuunnitelmassa olevien hankkeiden rahoitusta. Ensi vuonna voidaan rahoittaa vain Turun ja Korppoon hankkeet. Esimerkiksi kaikki toistakymmentä kirjastotoautohanketta siirtyvät tuleville vuosille. Myöhemmin vuosina rahoitettavien hankkeiden laajuuksien vahvistamisvaltuutta ei talousarvioesitykseen sisälly lainkaan.

Kuntien esittämien rakennus- ja kirjastoautohankkeiden toteuttamiseen tarvittaisiin rahoitusvaltuutta 10 miljoonaa euroa vuosittain. Talousarvion 6 miljoonan euron määrärahalla ja 5 miljoonan euron rahoitusvaltuudella investointiohjelmaa on voitu toteuttaa tyydyttävästi.

Momentille lisätään 1 000 000 euroa, jolloin myös momentin 3. kappale muuttuu.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 7 000 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Vuonna 2006 saa tehdä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisia valtionosuuden myöntämispäätöksiä perustamishankkeille tammikuun 2006 hintatasossa yhteensä enintään 5 000 000 eurolla. Vuonna 2006 saa lisäksi vahvistaa mainitun lain 36 §:n tarkoittamia laajuuksia sellaisille perustamishankkeille, joille valtionosuus tullaan myöntämään vuonna 2007 tai sen jälkeen siten, että arvio hankkeista aiheutuvista valtionosuuksista vuo-

den 2006 hintatasossa on yhteensä enintään 4 000 000 euroa.

50. *Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)*

Seurantalojen ja työväentalojen korjausavustukset. Työväen- ja seurantalojen korjaamiseen tarkoitettuja entistämisavustuksia on valtion vuoden 2006 talousarvioesityksessä kahdella momentilla, 29.90.50 ja 29.90.52 yhteensä 1 390 000 euroa. Määräraha on 20 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2005. Määräraha on sen kysyntään nähden riittämätön, sillä esim. vuonna 2004 hakemusten yhteissumma oli 5,2 miljoonaa euroa. Avustuksen keskimääräinen suuruus oli 7 000 euroa.

Momentille lisätään 200 000 euroa seurantalojen ja työväentalojen korjaustöihin.

Alkio-museo. Alkion kotiyhdistys ry on peruskorjannut Santeri Alkion synnyinkotia Laihialla noin neljän vuoden ajan. Työ on suoritettu keräysvaroin sekä talkootyönä. Talon peruskorjauksen loppuunsaattaminen olisi tärkeää kansallisen ja paikallisen kulttuuriperimän vaalimisessa sekä historiallisesti arvokkaan talon ja Santeri Alkion elämäntyön suojelemissa. Myös laaja kirjallinen kokoelma on inventoimatta.

Momentille lisätään talousarvioaloitteen TAA 119/2005 vp perusteella 20 000 euroa Santeri Alkion synnyinkodin peruskorjauksen loppuunsaattamiseen ja kirjallisuusarkiston inventointiin.

Ihmisoikeusliiton valtionavustus. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Ihmisoikeusliitto on ainoa Suomessa toimiva yleinen ihmisoikeusjärjestö. Liitolla on merkittävä rooli ihmisoikeuskysymysten esille tuomisessa niin kotimaassa kuin ulkomailla.

Momentille lisätään 20 000 euroa Ihmisoikeusliiton avustusta varten.

Rauhantyön edistäminen. Saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää rauhantyön avustamiseen osoitettuja määrärahoja riittämät-

töminä. Momentille lisätään 40 000 euroa Itämerikeskussäätiön toiminnan tukemiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 8 315 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 201/2005 vp)

98. Liikuntatoimi

Valiokunta toteaa tyydytyksellä, että talousarvioesityksen yhteydessä on hyväksytty veikkausvoittovarojen jakoa koskeva ns. jakosuhdelain muutos, jolla nopeutetaan kirjastojen valtionosuuksien kattamista yleisistä budjettivaroista. Myös talousarvioesityksen arvio liikunnan määrärahojen käytöstä vastaa pääosin eduskunnan linjauksia.

Valiokunta viittaa kuluvan vuoden talousarviomietinnössä liikunnasta todettuun. Valiokunnan mielestä liikuntapolitiikkaa on kehitettävä ennen kaikkea kansalaisjärjestöjä tukemalla. Määrärahan käytöstä päätettäessä huomiota tulisi kiinnittää erityisesti lasten ja nuorten liikuntaan, terveyttä edistävän liikunnan hankkeiden tukemiseen sekä lähiliikuntapaikkojen rakentamiseen tarpeisiin.

Asiantuntijakuulemisen yhteydessä on tuotu vahvasti esille kunnallisen liikuntatoiminnan elvyttämistarve, koska liikuntakulttuurin suurimmat ongelmat koskevat juuri paikallistason toimintaa. Erityisen huolestuttavaa on, että harrastustoiminnan kalleus on osin johtamassa lasten syrjäytymiseen. Tästä syystä juuri paikallistason liikuntatoimintaa tulisi tukea nykyistä enemmän niin valtion kuin kuntienkin varoin.

Vuonna 2002 laadittu valtioneuvoston periaatepäätös terveysliikunnasta sisältää 22 toimenpidettä väestön terveysliikunnan kehittämiseksi. Periaatepäätöksen ja hallitusohjelman linjausten mukaisesti tavoitteena on lisätä kaikkien ikä- ja väestöryhmien ja erityisesti liian vähän liikkuvien liikkumista, kehittää liikkumisympäristöjä, parantaa terveysliikunnan asemaa kunnissa sekä tehostaa terveysliikunnan tutkimusta ja seurantajärjestelmiä. Toimenpiteitä on käynnistetty kaikilla periaatepäätöksen osaluilla.

Valiokunta korostaa lisäksi liikunnan kansantaloudellista merkitystä. Kansanterveyden kannalta on ensisijaisen tärkeää, että valtion toimenpiteillä luodaan parhaat mahdolliset olosuhteet liikuntaharrastuksen lisäämiseksi kaikissa ikäluokissa. Valiokunta pitää siksi erittäin tärkeänä, että jatkossa keskitytään voimakkaasti suurten kansalaisryhmien liikunta-aktiivisuuden lisäämiseen.

Huippu-urheilun työnjakoa, rahoitusta ja kehittämistä on käsitelty ns. Kivistön työryhmässä (OPM 2004:22). Valtion liikuntaneuvosto toteaa lausunnossaan ensi vuoden talousarvioesityksestä muun muassa, että huippu-urheilun uudet resurssit mahdollistavat Kivistön työryhmän toimenpide-ehdotusten toteuttamisen ja parempien edellytysten luomisen suomalaisten huippu-urheilijoiden menestymiselle. Budjetissa huippu-urheiluun osoitetut määrärahat nousevat noin 24 prosenttia eli noin 1,3 miljoonasta eurosta noin 1,6 miljoonaan euroon. Määrärahan lisäys johtuu lähinnä siitä, että joukkuepalloiluprojektiin osoitetaan 300 000 euron määräraha, sekä siitä, että urheilijoiden apurahoja ja valmentajien tukirahoja lisätään.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että valtion liikuntaneuvoston toimintaan osoitetaan rahoitus, joka vastaa kuluvan vuoden todellista määrärahasoa.

99. Nuorisotyö

Nuorisotyötä koskevan lainsäädännön uudistuksen tavoitteena on nuorten aktiivisen kansalaisuuden edistäminen, nuorten sosiaalinen vahvistaminen ja nuorten elinolojen parantaminen kasvun ja itsenäistymisen tukemiseksi. Valiokunta toteaa tyydytyksellä, että talousarvioesitys tukee pääosiltaan näiden tavoitteiden toteutumista. Esimerkiksi nuorten 230 työpajalla on oleellinen vaikutus nuorisotyöttömyyden alentamiseen, koska noin 50 prosenttia nuorista on sijoittunut joko koulutukseen tai työelämään pajakson jälkeen. Veikkausvoittovarojen jakamista koskevan ns. jakosuhdelain mukaan veikkausvoittovarojen tuotosta käytetään 9,7 prosenttia nuorisotyön edistämiseen.

Valiokunta pitää myönteisenä, että talousarvioesityksessä osoitetaan harkinnanvaraista valtionavustusta 1,7 miljoonaa euroa kunnallisten nuorisotilojen rakentamiseen, peruskorjaamiseen ja varustamiseen. Kunnallinen nuorisotyöverkosto on rakennettu pääosin 25—30 vuotta sitten valtion ja kuntien yhteisellä rahoituksella. Kuntien nuorisotilat ovat siten kipeästi peruskorjauksen tarpeessa. Nuorten vaikuttamisen tukeminen kuntatasolla, nuorisotiedotuksen kehittäminen sekä yhä suurempi tarve erityisnuoriso-

työlle ja nuorten työpajatoiminnalle ja ehkäisväälle päihdetyölle ovat tärkeitä kuntatason toimia. Valiokunta pitää hyvänä määrärahojen osoittamista nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden kehittämiseen, nuorten työpajatoimintaan sekä ehkäisevään huumetyöhön. Kunnallisessa nuorisotyössä kohdataan paikallisten nuorten todellisuus. Tavoitteena on aito välittäminen nuorista, harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen nuorille sekä nuorten yhteiskunnallisen vaikuttamisen ja osallisuuden tukeminen.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Maaseudun kehittäminen

50. *Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Maaseudun elinkeinojen kehittämiseen on momentille esitetty 10 370 000 euroa. Tämä on 1 550 000 euroa eli 13 prosenttia vähemmän kuin kuluvana vuonna. Maaseudun elinkeinojen kehittämiseen osoitettujen harkinnanvaraisten valtionavustusten määräraha on vähentynyt maa- ja metsätalousministeriöltä saadun selvityksen mukaan 1990-luvulta lähtien yli 40 prosenttia.

Maaseudun elinkeinoneuvonnalla on nykyisin monipuolinen tehtäväkenttä, kuten momentin perustelujen selvitysosastakin ilmenee. Neuvonta on yhteistyössä maaseudun muiden toimijoiden kanssa kehittämässä myös yritystoiminnan monipuolistamista maaseudulla. Samoin se osallistuu kansallisen elintarviketalouden laatustrategian toteuttamiseen tarjoamalla alkutuotannon laatuopetusta. Erityisen tärkeitä neuvonnan toiminnot ovat EU:n uuden ohjelmakauden alkaessa vuonna 2007. Samoin käynnissä oleva EU:n yhteinen maatalouspolitiikka asettaa haasteita neuvonnalle.

Valtionavun osuus on ollut neuvontajärjestöjen budjetissa noin 20 prosenttia. Momentin määrärahasta rahoitetaan toimintaa, joka muodostaa noin puolet maaseutukeskusten koko toiminnasta. Määrärahalla turvataan alueellisesti tasapuolisen neuvonnan tarjonta koko maassa. Neuvonta on julkisen rahoituksen (momentin määräraha ja EU-hankkeet) turvin pystynyt työllistämään lähes 1 000 henkilöä. Neuvonnan valtionavun leikkaus merkitsee henkilöstösupistuksia. Tästä puolestaan seuraa myös palvelumaksujen menetyksiä; valtionavun leikkausta ei ole juurikaan mahdollista korvata lisäämällä palve-

lutuotannon määriä/henkilö tai korottamalla yksikköhintoja.

Momentin perusteluissa on todettu, että tulos-sopimukset kattavat 21 elinkeinoneuvontaa harjoittavaa suomenkielistä alueellista maaseutukeskusta ja näiden valtakunnallisen keskusjärjestön sekä vastaavan ruotsinkielisen organisaation. Mukana on myös yhdeksän valtakunnan kattavaa elinkeinoneuvontaa harjoittavaa maatalouden erikoisjärjestöä. Hallitus joutuu saadun selvityksen mukaan kohdentamaan käytettävissä olevan tuen vastaisuudessa niille elinkeinoneuvontaa tekeville organisaatioille, joiden toiminnan alueellinen ja asiakaskattavuus on mahdollisimman suuri. Vähenevien resurssien puitteissa ei ole mahdollisuuksia samassa määrin kuin aiemmin turvata kaikkien neuvontapalvelujen saatavuutta. Valtiovarainvaliokunta katsoo, että erityisesti tässä tilanteessa on tarpeellista selvittää mahdolliset neuvonnan päällekkäisyydet ja päästä työnjakoon, joka parhaiten palvelee maaseudun kokonaisvaltaista kehittämistä.

Valiokunta ehdottaa momentille lisättäväksi 820 000 euroa maatilatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen kehittämiseen.

Kotieläinjalostuksen ja -neuvonnan kehittäminen. Kotieläinjalostuksessa vallitsee voimakas rakennekehitys. Valtionavun turvin on voitu varmistaa harvaan asuttujen ja pohjoisten alueiden jalostussuunnittelu ja -neuvonta, keinosiemen-nyspalvelut ja kustannustehokkaiden menetelmien kehittäminen sekä tulos-sopimusten edellyttämät palvelut yhteiskunnalle. Kotieläinjalostuksen tulokset heijastuvat koko elintarvikesektorille tuottajista kuluttajiin, minkä vuoksi toiminnan osarahoitus julkisista varoista on katsottu perustelluksi. Jalostusneuvonta ja keinosiemennys ovat yhteistyössä maaseudun muiden toimijoiden kanssa olleet edistämässä eläin-

aineksen kehitystä ja kotieläintuotannon kannattavuutta Suomessa.

Kotieläinjalostukseen on momentilla ehdotettu 844 000 euron määrärahaa, mikä on 125 000 euroa vähemmän kuin kuluvana vuonna. Kotieläinjalostuksen ja keinosiemennyksen saama valtionapu on vähentynyt 1990-luvun alkupuolelta lähtien voimakkaasti. Valtiovarainvaliokunta totesi kuluvan vuoden talousarviosta antamassaan mietinnössä, että neuvonnan valtionavun leikkaus uhkaa neuvonnan ja keinosiementyöpalvelujen tasapuolista saatavuutta maan syrjäisimmillä alueilla, missä maataloudella on suuri merkitys.

Momentille lisätään 100 000 euroa kotieläinjalostuksen ja -neuvonnan kehittämiseen.

Maatalousmuseon vuokra- ja muut toimintamenot. Momentin perustelujen mukaan määrärahaa saa käyttää myös vuonna 2004 Loimaalle perustetun maatalousmuseon vuokra- ja muihin toimintamenoihin enintään 772 000 euroa. Sekä vuoden 2004 että 2005 talousarvioissa tarkoitukseen varattiin enintään 852 000 euroa, mitä valtiovarainvaliokunta edelleenkin pitää valtionavun vähimmäistasona myös tulevina vuosina.

Kuluvana vuonna avatun Suomen maatalousmuseo Saran toimitilakulut ovat vuodessa 460 000 euroa ja palkat (8 henkilöä) sivukuluneen yhteensä 310 000 euroa. Siten ehdotettu valtionapu kattaisi vain nämä, mutta ei riittäisi varsinaiseen toimintaan. Muut välttämättömät toimintakulut (tietoliikenne, ostopalvelut, vakuutukset sekä näyttely-, kokoelma-, julkaisu- ja tutkimustoiminta) ovat saadun selvityksen mukaan yhteensä 215 000 euroa.

Eduskunta on valtionavun ehtona edellyttänyt museolta valtakunnallista toimintaa tavoitteena erikoismuseon status. Tämä vaatii museolta kehittämisresursseja muun muassa tietotekniikan, tapahtumien, maatalousmuseoiden verkottumisen ja yhteismarkkinoinnin alueilla. Museoasetuksen mukaan valtakunnallinen erikoismuseo edistää ja ohjaa museotoimintaa erikoisalallaan. Se huolehtii samaa erikoisalaa edustavien museoiden keskinäisestä yhteistyöstä, museokokoelmien valtakunnallisten rekisterien yllä-

apidosta sekä Museoviraston tai opetusministeriön antamista erityistehtävistä.

Suomen maatalousmuseo hankkii myös muuta rahoitusta. Tämän avulla on tarkoitus vuoden 2006 aikana rakentaa ns. demohalli käyttökonekokoelmien esilläpitoa, vanhojen koneiden korjausta, korjausopetusta ja työnäytöksiä varten. Hallin kustannusarvio varusteineen on 317 000 euroa. Sen toiminnallinen sisäänajo tapahtuu vuoden 2006 aikana ja edellyttää riittävää valtionavun tasoa.

Tarkoituksena on ollut, että maatalousmuseo saisi valtionapua vuoteen 2010 saakka maa- ja metsätalousministeriön päälukasta. Maa- ja metsätalousministeriö on katsonut, että museotoiminta sopii varsin huonosti sen hallinnonalalle. Valiokunnan mielestä pitäisi käynnistää selvitystyö siitä, mitä eri vaihtoehtoja valtiolla on tämäntyyppisen toiminnan kestävään rahoitukseen. Selvityksen tulisi olla valmis vuoden 2008 lopussa.

Momentille lisätään 80 000 euroa maatalousmuseon vuokra- ja muihin toimintamenoihin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 11 370 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maaseudun neuvontajärjestöjen valtionavustuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (244/2002) mukaisesti yleisavustuksena neuvontaan ja tutkimukseen myönnettävien valtionapujen maksamiseen lähinnä valtakunnallista, koko maan kattavaa neuvontaa harjoittaville rekisteröidyille yhdistyksille ja muille yhteisöille. Erikseen haettaessa määrärahaa voidaan myöntää myös erityisavustuksena. Määrärahaa saa käyttää myös vuonna 2004 Loimaalle perustetun maatalousmuseon vuokra- ja muihin toimintamenoihin enintään 852 000 euroa. Määräraha budjetoidaan maksatuspäätöserusteisena.

55. Valtionapu 4H-toimintaan (kiinteä määräraha)

4H-järjestön toiminnan keskeisenä tavoitteena on nuorten yrittäjyyden ja työelämävalmiuksien edistäminen siten, että mahdollisimman monet työikäiset tulevaisuudessakin olisivat sekä työkykyisiä että työhaluisia. 4H-toimintaa kehite-

tään jatkuvasti toimintaympäristöä vastaavasti ja voimavarat pyritään suuntaamaan mahdollisimman tehokkaasti. Merkittävä osa työn vaatimisista voimavaroista koetaan omatoimisen varainhankinnan avulla. Erityisesti ongelmia ennaltaehkäisevä perusnuorisotyö ja tähän liittyvän neuvontatoiminnan hoitaminen edellyttävät kuitenkin yhteiskunnan tukea. Perusrahoituksen olemassaolo muodostaa pohjan, jonka avulla nuorisotyöhön ja neuvontaan käytettävät aineelliset ja henkiset panokset kyetään moninkertaistamaan.

4H-työhön osoitettu valtionavustuksen määrä on myös absoluuttisesti vähentynyt 1990-luvun alun jälkeen. Vuonna 1991 valtionavustusta myönnettiin 5,55 miljoonaa euroa. Hallitus on ehdottanut momentille 4 620 000 euroa vuodelle 2006. Tämä on 200 000 euroa vähemmän kuin kuluvana vuonna.

Valtionavun supistuksilla voi olla toiminnalle kauaskantoisia seurauksia. Kuntien tuki ja valtionavustus kytkeytyvät yhdistystasolla toisiinsa. Pelättävissä on, että valtionavustuksen supistuminen johtaa leikkauksiin myös kuntatuessa. Kiristynyt talous saattaa johtaa myös siihen, että 4H-nuorisotyö loppuu ensiksi niillä alueilla, joilla sitä eniten tarvittaisiin.

Momentille lisätään 250 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 4 870 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

20. Maatalous

21. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Siemenperunatutkimus. Maa- ja metsätalousvaliokunta on talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa myös tällä kertaa muistuttanut, että vastauksessaan (EV 101/2002 vp) hallituksen esitykseen siemenperunakeskuksen muuttamiseen osakeyhtiöksi liittyväksi lainsäädännöksi eduskunta edellytti, että tuolloin siemenperunakeskuksella ollut tehtävä tutkia ja kehittää korkealaatuisen siemenperunan tuotan-

toteutusta nimenomaan Suomen pohjoisiin oloihin sopivaksi tulee jatkaa MTT:n Ruukin tutkimusasemalla ja että valtion talousarviossa osoitetaan vuosittain perunanviljelyä koskevaan tutkimus- ja kehitystoimintaan riittävät määrärahat.

Valtiovarainvaliokunnan ehdotuksesta Ruukin tutkimusasemalle on myönnetty 150 000 euron lisämääräraha sekä vuodelle 2004 että 2005. Tämä on mahdollistanut sen, että tutkimusasema on pystynyt käynnistämään yhdessä sidosryhmiensä kanssa "agrobiotekniikka siemenperunatuotannossa" -tutkimusohjelman, joka on elinkeinolähtöistä ja poikkitieteellistä, soveltavaa ja perustutkimusta sisältävä ohjelma.

Pohjois-Pohjanmaan tutkimusasemalla tapahtuva siemenperunan tuotannon tutkimus- ja kehitystyö on MTT:lle erittäin tärkeää. Sitä pidetään myös esimerkkinä toiminnan alueellisesta vaikuttavuudesta. Tutkimustoiminnan perusedellytyksenä on kuitenkin rahoituksen jatkuminen. Aiemman kantansa mukaisesti valtiovarainvaliokunta katsoo, että tarkoitukseen tarvitaan vuosittain pysyvä määräraha. Momentille lisätään 300 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 31 929 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

46. Markkinoinnin ja tuotannon kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille on ehdotettu 3 942 000 euron määrärahaa, joka on tarkoitettu yhdistyksille myönnettäviin avustuksiin maa- ja puutarhataloustuotteiden markkinoinnin ja tuotannon kehittämiseksi sekä hunajan tuotannon ja markkinoinnin edistämiseksi. Kuluvan vuoden vastaava määräraha on 4 702 000 euroa.

Momentin perustelujen selvitysosan mukaan määrärahalla rahoitetun toiminnan tavoitteena on parantaa tuotteiden laatua ja kuluttajien tyytyväisyyttä siihen, lisätä terveellisiä ruokatottumuksia sekä kuluttajien ja ruokaketjun ammattilaisten tietämystä koko elintarvikeketjusta. Kuluttajien luottamus ruokaan on heikkenemässä johtuen osaltaan ruokakriiseistä ja elintarvike-

tuotannon keskittymisestä. Samalla kuluttajien kiinnostus ruoan alkuperään sekä terveellisuutta ja yksilöllisyyttä kohtaan lisääntyy. Huoli valmisruokien ja teollisten elintarvikkeiden sisältämistä lisäaineista tai geenimuunnelluista aineosista on saanut esimerkiksi monet vanhemmat aktiivisesti etsimään lähi- ja luomutuotteita ja vaatimaan niitä myös lastensa jokapäiväiseen ruokailuun.

Suomessa toimii yli 22 000 ammattikeittiötä, joista runsas neljännes myös valmistaa ruokaa. Ammattikeittiöiden kautta tarjotaan vuosittain yli 755 miljoonaa ateriaa, eli joka kolmas ateria syödään kodin ulkopuolella. Ennusteiden mukaan kodin ulkopuolella syötyjen aterioiden osuus kasvaa vuoteen 2010 mennessä lähes 50 prosenttiin.

Suurimpana esteenä lähi- ja luomutuotteiden käytölle ammattikeittiöt ovat ilmoittaneet raaka-aineiden epätasaisen saatavuuden. Lisäksi useiden tuotteiden kohdalla jalostusaste on koettu liian alhaiseksi. Myös julkisen sektorin hankintoihin liittyvien säädösten on katsottu vaikeuttavan lähi- ja luomutuotteiden käyttöä. Esimerkiksi "lähiruoka"-termiä ei saa tarjouspyynnöissä käyttää.

Monissa Euroopan maissa, kuten esimerkiksi Ruotsissa, Italiassa ja Itävallassa, julkisen sektorin ruokahuolto on poliittisin päätöksiin jo nyt velvoitettu käyttämään lähi- ja luomuraaka-aineita. Suomessa asiaa pohtinut toimikunta esitti ehdotuksensa kansalliseksi ohjelmaksi kuluvan vuoden kesäkuussa. Tämän mukaan julkisen sektorin keittiöiden tulee tulevaisuudessa tarjota lähi- ja luomuruokaa ja toimia samalla edelläkävijänä ja esikuvana kaupallisille ammattikeittiöille sekä kuluttajille.

Etenkin muutosprosessin alkuvuosina ammattikeittiöiden henkilöstö tarvitsee käytännön asioita hallitsevaa vertaistukea ja neuvontaa lähi- ja luomuruoan käytön edistämiseksi. Esimerkiksi tarjousten pyytäjät tarvitsisivat konkreettista tietoa siitä, mitä tarjouspyyntöön saa sisältyä.

Suonenjoella sijaitseva Luomukeittiökeskus on valtakunnallinen ammattikeittiöiden lähi- ja luomuruokatoiminnan erikoisosaaja. Yksikön

vastuulla on muun muassa valtion talousarvios- ta rahoitetun Portaat luomuun -valmennusohjelman koordinointi. Tämän ohjelman käynnistämistä on viimeisen kolmen vuoden ajan tuettu yhteensä 220 000 eurolla. Toiminnasta on saatu lupaavia tuloksia. Valmennusohjelmassa on mukana yli 130 keittiötä eri puolilta Suomea. Suurin osa näistä on peruskoulujen ja lukioiden keittiöitä sekä päiväkoteja.

Pelättävissä on, että momentin määrärahan leikkaus johtaa luomuelintarvikeketjua palvelevan tiedotuksen ja koulutuksen toimintaedellytysten vähenemiseen. Talousarvioaloitteen TAA 572/2005 vp perusteella momentille lisätään 300 000 euroa Luomukeittiökeskukselle lähi- ja luomuruokatoimienpiteiden suunnitteluun ja toteutukseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 4 242 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Määrärahasta osoitetaan 300 000 euroa Luomukeittiökeskukselle lähi- ja luomuruokatoimienpiteiden suunnitteluun ja toteutukseen. (Uusi)

(4. kappale kuten 3. kappale HE 119/2005 vp)

47. *Laatujärjestelmien kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perustelujen selvitysosana mukaan määrärahaa käytetään vuonna 2004 uudistettuun elintarviketalouden kansallisen laatustrategian täytäntöönpanoon. Valiokunta pitää strategian mukaista työtä suomalaisen elintarvikeketjun kilpailukyvyyn, kannattavuuden, turvallisuuden, todennettavuuden ja jäljitettävyyden näkökulmasta tärkeänä. Momentille lisätään 100 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 313 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 119/2005 vp)

49. *Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 4 000 000 euroa pääluokkaan ehdotettavien lisämenojen katteeksi.

Momentin perustelujen mukaan vuonna 2006 saa korkotukea hyväksyä enintään 250 miljoonan euron lainapääomalle. Lainojen tarve ylittää valiokunnan saaman selvityksen mukaan valtuuden. Vuonna 2004 haettiin korkotukilainoja noin 347 miljoonan euron pääomalle. Vuonna 2005 haettujen ja haettavien lainojen määrä lieenee 280—300 miljoonaa euroa. Vuodelle 2006 siirtynee käsiteltäväksi korkotukilainahakemuksia noin 150—170 miljoonan euron edestä. Tällöin vuoden 2006 talousarvioesityksen mukainen 250 miljoonan euron myöntämisvaltuus on riittämätön. Valiokunta ehdottaa myöntämisvaltuutta liittäväksi 150 miljoonalla eurolla.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 26 180 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Vuonna 2006 korkotukea saa hyväksyä enintään 400 000 000 euron lainapääomalle. Mikäli vuoden 2005 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2006.

61. Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (kiinteä määräraha)

Maatalouden rakennepoliitiikan rahoitus on muuttunut siten, että MAKERAn valtionlainojen myöntämisestä on pääosin luovuttu ja tuen painopiste on siirtynyt avustuksiin ja korkotukilainoihin. Avustusten käytön ja valtionlainojen poistumisen seurauksena MAKERAn pääomakanta vähenee nyt nopeasti. Kuten maa- ja metsätalousvaliokunta talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa on todennut, MAKERAn toimintakyvyn turvaaminen vaatiikin jatkuvaa ja pitkäjänteistä pääoman lisäystä talousarviosta rahastoon.

Täydentävässä talousarvioesityksessä on varsinaiseen talousarvioon sisältyvää 1 312 000 euron siirtoa esitetty lisättäväksi 13 400 000 eurolla. Valiokunta pitää tätä lisäystä välttämättömänä. Pelättävissä kuitenkin on, että viimeistään vuonna 2011 eivät kaikki ennakoidut menot ole enää rahoitettavissa MAKERAn varoin. On mahdollista, että jo nykyisten tukikohteidenkin rahoittaminen edellyttää lisävarojen ohjaamista MAKERaan.

40. Kala-, riista- ja porotalous

43. Porotalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Poroestaidojen rakentaminen. Momentille on ehdotettu 1 637 000 euroa. Tästä on arvioitu tarvittavan noin puolet eli 804 700 euroa poroaitasopimusten mukaisten valtakunnan rajoilla sijaitsevien poroaitojen rakentamiseen ja kunnossapitoon. Suomi on sitoutunut huolehtimaan näistä poroestaidoista kansainvälisin sopimuksin. Saadun selvityksen mukaan myönnettyt varat eivät enää riitä kustannusten ja palkkojen nousun jälkeen näiden velvoitteiden täyttämiseen. Momentille ehdotetaan lisättäväksi 200 000 euroa poroaitojen rakentamiseen ja kunnossapitoon, jolloin tarkoitukseen olisi vuonna 2006 käytettävissä yhteensä 1 004 700 euroa.

Paliskuntain yhdistyksen tukeminen. Erityisesti porotalouden vaikeutuneessa tilanteessa Paliskuntain yhdistykseltä odotetaan tehostettua toimintaa. Maa- ja metsätalousministeriö aikoo käynnistää Paliskuntain yhdistyksen evaluoinnin. Työssä on määrä arvioida ulkopuolisen arvioijan toimesta yhdistyksen koko toiminnan tuloksellisuutta, taloudellisuutta ja jossain määrin myös tarkoituksenmukaisuutta. Valiokunta ehdottaa momentille lisättäväksi 20 000 euroa Paliskuntain yhdistykselle porotalouden kehittämiseen.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 857 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Kalastuselinkeino on suurten haasteiden edessä. Jotta kalastuselinkeinoon työpaikat rannikkoseuduilla ja sisävesialueilla voitaisiin säilyttää ja jotta kuluttajille voitaisiin tarjota kotimaisia kalatuotteita myös tulevaisuudessa, kalastusjärjestöjen ja viranomaisien on jatkuvasti kehitettävä elinkeinoa. Suomen Ammattikalastajaliitolla on ammattikalastajien järjestönä tässä suh-

teessa keskeinen asema. Se on toistaiseksi rahoittanut toimintansa kalastajilta saatavilla jäsenmaksuilla. Koska kalastajien määrä on jo pidemmän aikaa pienentynyt, rahoitus on vaikeutunut.

Suomen Ammattikalastajaliitto ei etujärjestönä ole saanut kalatalousalan neuvontajärjestöille tarkoitettua toimintamäärärahaa. Valtiovarainvaliokunnan ehdotuksesta järjestölle myönnettiin kuluvaan vuoden talousarviossa määräraha kalastuselinkeinon kehittämiseen.

Edellä olevan ja talousarvioaloitteen TAA 85/2005 vp perusteella momentille lisätään 50 000 euroa Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry:n avustamiseen. Määrärahaa tulee käyttää tiedonvälitykseen kalastusyriyksille, kehittämistoimenpiteiden käynnistämiseen ja tukemiseen elinkeinon piirissä sekä kalastusyriytysten välisen yhteistyön lisäämiseen verkostojen luomisessa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 6 128 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Määrärahasta osoitetaan avustuksena 50 000 euroa Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry:lle. (Uusi)

62. *Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Hylkeenkestävien rysäpyydysten hankinta. Rannikkokalastuksen suurin ongelma tällä hetkellä ovat hylkeet. Näiden aiheuttamia vahinkoja on voitu korvata ammattikalastajille vain osittain. Jatkossa tulee panostaa ennen muuta ongelmien ennaltaehkäisyyn. Tässä hylkeenkestävien pyydysten kehittäminen ja käyttöönotto sekä metsästyksen tehostaminen koko rannikkoalueella ovat ensisijaisia toimenpiteitä.

Elinkeinokalatalouden rakennetukia koskevien EU-säädösten mukaan pyydysten tukeminen on kielletty. Hylkeiden aiheuttamien vahinkojen takia maa- ja metsätalousministeriö haki vuonna 2001 poikkeusta tähän kieltoon. Komissio hyväksyi vuonna 2002 hylkeenkestävien pyydysten kertaluonteisen tukemisen elinkeino-

kalatalouden kehittämiseen tarkoitetuista EU-osarahoitteisista rakennevaroista. Ehdoksi tuen myöntämiselle asetettiin muun muassa, että tuettavat pyydykset mahdollistavat lohen valikoivan pyynnin. Tukea valikoivien ja hylkeenkestävien pyydysten tukemiseen varattiin yhteensä noin 1,6 miljoonaa euroa.

Käytännössä kalastajilla oli mahdollisuus vuoden 2004 lopulla hakea avustusta valikoiviin hylkeenkestäviin pyydyksiin. Lyhyt ja vain määrääjäksi avattu mahdollisuus olisi kuitenkin saatava jatkuvaksi, koska hyljekannat ja kalastajien saalis- ja pyydysvahingot lisääntyvät jatkuvasti. Hylkeenkestävien rysäpyydysten hankinnan tukemista tulisi jatkaa myös uudella elinkeinokalatalouden rakenneohjelmakaudella vuosina 2007—2013. Saadun selvityksen mukaan EU:n kalatalouskomissaari on suhtautunut myönteisesti ohjelmatyön kautta tapahtuvaan kehittämiseen. Hallituksen tuleekin toimia siten, että mahdollisuus tukea hylkeenkestävien pyydysten hankintaa myös jatkossa tulisi tätä kautta mahdolliseksi.

50. Vesitalous

Luvun 30.50 eri momenteille on esitetty määrärahoja yhteensä 26 768 000 euroa. Määrärahataso on 1 718 000 euroa eli 6,0 prosenttia pienempi kuin kuluvaan vuoden varsinaisen talousarvion määrärahataso. Kuluvaan vuoden toisessa lisätalousarviossa vesitalouteen lisättiin tässä luvussa 13 200 000 euroa. Ympäristöministeriön pääluokkaan on lisäksi budjetoitu vesivaratehtävien hoitoon tarvittavia määrärahoja noin 8 miljoonaa euroa alueellisten ympäristökeskusten toimintamenoihin ja noin 2,2 miljoonaa euroa Suomen ympäristökeskuksen toimintamenoihin. Lisäksi vesihuoltoinvestointeja tuetaan Euroopan yhteisön rakennerahastovaroista ja niitä vastaavista valtion rahoitusosuuksista sekä työllisyysvaroista.

Yhdyskuntien vesihuoltoinvestoinnit ovat vuosittain noin 250 miljoonaa euroa. Valtiontuen osuus on kokonaisuudessaan vajaat 10 prosenttia. Investointien lisäksi valtio tukee erilaisia suunnittelu-, selvitys- ja tutkimushankkeita.

Kiinteistökohtaisten talousvesijärjestelmien parantamiseen on mahdollista hakea kunnilta sosiaalisin perustein myönnettävää avustusta.

Alueellisten ympäristökeskusten myöntämistä vesihuoltoavustuksista suurin osa on suunnattu toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on haja-asutusalueiden ja maaseutuyhdyskuntien kiinteistöjen saattaminen vesijohto- ja viemäriverkostojen piiriin. Haja-asutusalueilla ja maaseutuyhdyskunnissa on huomattava määrä sellaista pysyvää asutusta, jolla ei vielä näitä palveluja ole.

Talousarvioesityksen yleisperustelujen mukaan tavoitteena on parantaa varautumista poikkeuksellisiin vesioloihin sekä erityistilanteisiin vesihuollossa. Lukuperusteluissa puolestaan on todettu erityisesti yhdyskuntien tulvariskien hallintaa parantavien hankkeiden kysynnän kasvu. Taajamatulvien aiheuttamat vahingot ovat lisääntyneet ja niistä aiheutuu kustannuksia niin yksityisille kuin yhteiskunnallekin. Ilmaston muuttuessa ja poikkeuksellisten vesiolojen yleistyessä tarve tulvariskien hallinnan, vesistörakenteiden kunnossapidon ja vesihuollon erityistilanteisiin varautumisen tukemiseen kasvaa. Samalla valtiontuella toteutettavien vesihuoltohankkeiden merkitys vesihuollon alueellista yhteistyötä edistävinä ja erityistilanteisiin varautumista palvelevina hankkeina kasvaa.

77. Vesistö- ja vesihuoltotyöt (siirtomääräraha 3 v)

Valiokunta toteaa, että tarve uusien hankkeiden käynnistämiseen on suuri. Alueellisten ympäristökeskusten tiedossa on lukuisia sellaisia pienehköjä vesistö- ja vesihuoltotöitä, jotka olisivat nopeasti käynnistettävissä. Valtion työnä toteutettavat toimenpiteet ovat pääasiassa seudullisesti tai alueellisesti merkittäviä hankkeita, jotka palvelevat alueellisen yhteistyön aikaansaamista, vesihuollon turvaamista erityistilanteissa, vesihuollon aikaansaamista maaseutuyhdyskunnissa ja haja-asutusalueilla sekä pinta- tai pohjavesien pilaantumisen ehkäisemistä taikka niiden tilan parantamista. Uusina vesistöinä olisi tarvetta käynnistää erityisesti hankkeita,

joiden avulla voidaan parantaa asuttujen alueiden suojaamista tulvilta.

Edellä olevaan ja luvun perusteluissa todettuun viitaten momentille lisätään 1 130 000 euroa pienehköihin vesistö- ja vesihuoltotöihin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 13 388 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

60. Metsätalous

42. Valtionapu metsätalouden edistämiseen ja valvontaorganisaatioille (kiinteä määräraha)

Momentille on ehdotettu 43 679 000 euron määrärahaa. Tämä vastaa varsin tarkasti kuluvan vuoden varsinaisessa talousarviossa tarkoitukseen myönnettyä määrärahaa. Vuoden 2005 ensimmäisessä lisätalousarviossa momentille lisättiin kuitenkin 595 000 euroa. Kustannusten tason nousu huomioon ottaen vähennys vuodesta 2005 vuoteen 2006 on reaalisesti saadun selviytyksen mukaan noin 1 600 000 euroa.

Valtioneuvosto linjasi iltakoulussaan 9.2.2005 ja 19.10.2005 metsäkeskusten kehittämistä ja toiminnan tehostamista. Metsäkeskusten käynnistämät kehittämishankkeet tulevat lisäämään toiminnan kustannustehokkuutta. Pienenevän valtionavun tilanteessa metsäkeskusten on kuitenkin vaikea irrottaa riittäviä varoja välttämättömiin, varsin mittaviin kehittämisinvestointeihin ja tuottaa samanaikaisesti määrällisesti nykytasoiset palvelut. Metsäkeskusten henkilöstön määrä vähenee vuonna 2006 valtionavun supistuessa. Kaikissa metsäkeskuksissa ei tulla selviämään henkilöstön luontaisella poistumalla, vaan joissakin niissä joudutaan yt-menettelyyn ja henkilöstön irtisanomisiin.

Edellä olevan perusteella momentille lisätään 500 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 44 179 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion osuus määrarahasta on 3 350 000 euroa ja metsäkeskusten osuus on 40 829 000 euroa. Metsä-

keskusten osuus jaetaan alueellisesti työmäärää kuvaavien tekijöiden perusteella.

44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (arviomääräraha)

Momentille puuntuotannon kestävyys turvaamiseen varattavaa määrärahaa on ehdotettu pienennettäväksi 3,5 miljoonaa euroa verrattuna kuluvan vuoden talousarvioon. Määrärahalla arvioidaan rahoitettavan nuoren metsän hoitoa, energiapuun korjuuta ja haketusta noin 26,6 miljoonalla eurolla, mikä merkitsee noin 44 prosenttia momentin koko määrärahasta. Nuoren metsän hoitotyöt ovat merkittävien rahoituskohde vuonna 2006.

Energiapuun korjuuseen ja haketukseen arvioidaan em. 26,6 miljoonasta europa käytettävän noin 5 miljoonaa euroa, joka vastaa tasoltaan kuluvan vuoden toteutuma-arviota. Tällä valtiontuella on edelleen huomattava merkitys pieniläpimittaisen puun korjuun kehittämisessä ja erityisesti nuoren metsän hoidon yhteydessä korjattavan energiapuun talteenotossa. Pieniläpimittaisen energiapuun korjuun arvioidaan lisääntyvän noin 15 prosentilla vuosittain lähivuosina.

Ehdotettu määrärahataso merkitsee jäämistä pari prosenttiyksikköä Kansallinen metsäohjelma 2010:ssä (KMO) arvioidusta tasosta. Määrärahalla työllistetään valtiontalouden näkökulmasta edullisesti metsäalan työntekijöitä erityisesti syrjäisellä maaseudulla. Valtion rahoittama metsänparannustoiminta on vuosittain tarjonnut työtä noin 3 000 henkilötyövuoden edestä.

Momentille lisätään 3 000 000 euroa. Samalla momentin myöntämisvaltuutta lisätään 3 500 000 eurolla.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 62 880 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) mu-

kaisen valtiontuen maksamiseen sekä kokeilu- ja selvitystoiminnan kulutusmenoihin. Vuonna 2006 saa tehdä edellä mainitun lain mukaisia tukipäätöksiä enintään 67 000 000 eurolla.

50. Eräät metsätalouden valtionavut (siirtomääräraha 2 v)

Suomen metsämuseosäätiön ylläpitämä metsämuseo ja metsätietokeskus Lusto avattiin yleisölle Punkaharjulla vuonna 1994. Lusto on ainut metsäalan valtakunnallinen museo ja tietokeskus Suomessa.

Lusto käynnisti yhteistyössä alalla toimivien yritysten ja yhteisöjen kanssa syksyllä 2001 talennushankkeen, jonka tavoitteena on kerätä talteen koneellisen metsänkorjuun ja metsätalouden historian keskeisin aineisto. Tämän osion tallentamiseen on rakennettu noin 2 000 neliömetrin suuruinen laajennusosa, josta hankkeen ensimmäinen vaihe on valmis. Laajennuksen toisessa vaiheessa viimeistellään näyttelyhalli ja monitoimitilat. Museokiinteistön pinta-ala on lähes kaksinkertaistunut laajennuksen myötä. Valtionavustuksen osuus laajennuksen edellyttämiin henkilöstö- ja kiinteistöhoitokuluihin ei ole kasvanut samassa suhteessa. Ehdotetulla 520 000 euron toimintamenojen avustuksella metsämuseon alustava talousarvio vuodelle 2006 jää saadun selvityksen mukaan 240 000 euroa alijäämäiseksi. Momentille ehdotetaan lisättäväksi 150 000 euroa Suomen metsämuseo ja metsätietokeskus Luston laajennushankkeen myötä syntyneiden kiinteistöhoito- ja henkilöstömenojen kattamiseen.

Valiokunta viittaa myös tässä yhteydessä maatalousmuseon kohdalla esittämänsä toivomukseen selvittää maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan nykyisen museotoiminnan rahoituksen saattaminen kestäväälle pohjalle.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 2 735 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen käyttösuunnitelmassa mainituille yhdistyksille ja säätiöille.

Käyttösuunnitelma	euroa
Föreningen för Skogskultur rf	50 000
Työtehoseura ry	521 000
Metsämuseosäätiö	670 000
Mustilan Kotikunnas -säätiö	51 000
Suomen Metsäyhdistys ry	434 000
Euroopan Metsäinstituutti ry	1 009 000
Yhteensä	2 735 000

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

Liikenneväylien rahoitus

Talousarvioesitykseen sisältyy yhteensä 10 kehittämishanketta, joista ensi vuodelle on budjetoitu viisi hanketta: Raahen meriväylä, Tampereen läntisen kehätien 2. vaihe, vt 20 Hintta—Korvenkylä, Ilmalan ratapiha sekä Vihti—Porin parannustyöt. Vuonna 2007 aloitetaan niin ikään viisi kehittämishanketta, jotka ovat Seinäjoki—Oulu-rataosan ensimmäinen osa, vt 6 Lappeenranta—Imatra-tiehanke, Lahti—Luumäkiratahanke, Kehä I Turunväylä—Vallikallio sekä Keski-Pasilan ratapihatyöt. Hankkeet kuuluvat liikennepoliittisen ministerityöryhmän (LVM:n julkaisu 7/2004) ehdottamaan ns. ensimmäiseen koriin, lukuun ottamatta Tampereen läntisen kehätien 2. vaihetta ja vt 20 Hintta—Korvenkylähanketta, jotka sisältyvät vuosina 2008—2013 toteutettavaan hankekoriin.

Valiokunta pitää edellä mainittuja hankkeita tärkeinä ja niiden käynnistämistä sinänsä perusteltuna. Valiokunta ei kuitenkaan pidä asianmukaisena menettelytapaa, jossa ns. kakkoskoriin kuuluvia hankkeita nostettiin ensimmäiseen koriin kuuluvien, vielä aloituspäätöstä vailla olevien hankkeiden ohi. Talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi aikanaan työryhmän esittämää hankkeiden kiireellisyysjärjestystä, ja myös valtiovarainvaliokunta on omista linjauksissaan kiirehtinyt nimenomaan ensimmäiseen koriin kuuluvien hankkeiden käynnistämistä.

Ensimmäiseen koriin sisältyy vielä kuusi selkeää hanketta, joista ei ole tehty aloituspäätöstä. Nämä ovat vt 4 Kemin kohta ja sillat, Kt 51 Kirkkonummi—Kivenlahti, vt 5 Lusi—Mikkeli, vt 8 Sepänkylän ohitus, vt 4 Lusi—Vaajakoski sekä vt 14 Savonlinnan keskusta. Sepänkylän ohitusta koskevan hankkeen suunnitelmat vanhentuvat 31.12.2005, joten sen aloitus siirtyy seuraavalle hallituskaudelle. Muut hankkeet

ovat sen sijaan suunnitelmavalmiuden puolesta käynnistettävissä vielä tällä vaalikaudella.

Lisäksi ministerityöryhmän ehdottamista kahdeksasta teemapaketista on kokonaan käynnistämättä vielä kolme hanketta (joukkoliikenteen edistäminen pääkaupunkiseudun säteittäisillä pääväylillä, pienehköt vesiväylien ja turvalaitteiden kehittämishankkeet sekä rautateiden tavaraliikenteen edistäminen itäisessä Suomessa).

Valiokunta viittaa aiempiin kannanottoihinsa ja pitää välttämättömänä, että em. hankkeiden aloittamisesta päätetään vielä kuluvan hallituskauden aikana. Myös hallitus on korostanut väyläverkon kehittämisohjelman johdonmukaista toteuttamista Lissabonin strategiaan liittyvässä kansallisessa toimintaohjelmassa. Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi lausuman.

Valiokunnan lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että kehysriihen ja vuoden 2007 talousarvion valmistelun yhteydessä hallitus arvioi väyläministerityöryhmän ehdotuksiin kuuluvien, vielä toteuttamatta olevien hankkeiden käynnistämismahdollisuuksia ja tekee tältä pohjalta päätöksiä ensimmäiseen koriin kuuluvien liikennehankkeiden käynnistämisestä vuosina 2007 ja 2008.

Valiokunta viittaa myös aiempiin kannanottoihinsa (mm. VaVM 4/2005 vp) ja korostaa edelleen pitkäjänteisen liikennepolitiikan merkitystä. Liikenneväyläpolitiikan rahoituskehys on ollut jo hallituskauden alusta lukien alimittainen. Tiukan menokehyksen vuoksi siihen ei ole voitu sen jälkeen tehdä riittäviä korotuksia. Kuten valiokunta on useissa yhteyksissä todennut, resurssit tulee alun pitäen mitoittaa siten, että liikenneinvestointeja voidaan tehdä tasaisesti koko vaalikauden ajan. Liikennehankkeiden järkevä

ja tarkoituksenmukainen toteuttaminen edellyttävät ehdottomasti sitä, että hankkeista ja niiden rahoituksesta päätetään hyvissä ajoin, jolloin ne voidaan toteuttaa hallitusti ja taloudellisesti optimaalisella tavalla. Näin voidaan tehostaa myös maanrakennusalan resurssien tasaista käyttöä, vähentää liikennehankkeisiin liittyvää epävarmuutta ja vauhdittaa kaavoitusta sekä elinkeinolämän investointeja.

Liikenne- ja viestintäministeriö on 12.4.2005 asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on laatia ehdotus uusien pitkäjänteisten rahoitustapojen käyttöönottamisesta tienpidossa. Työryhmän määräaika päättyy 31.3.2006.

Valiokunta pitää työryhmän asettamista erityisen tärkeänä ja korostaa erityisesti rahoituksen pitkäjänteisyyttä parantavia toimenpiteitä. On myös tärkeää, että eri rahoitustavoista esitetään vertailukelpoiset tiedot ja että kehysmenettely ei ole esteenä joustavien rahoitustapojen käyttämiselle. Valiokunta pitää niin ikään välttämättömänä, että viimeistään seuraavassa hallitusohjelmassa turvataan liikenneväylien pitkäjänteiseen kunnossapitoon ja kehittämiseen tarvittava rahoitus.

Tehokas liikennejärjestelmä on yksi talouskasvun edellytyksistä. Kannattavilla investoinneilla voidaan lisätä Suomen kilpailukykyä ja parantaa kansantalouden tuottavuutta ja toimintaedellytyksiä. Liikenneverkon saattaminen ajannukaiselle tasolle on tärkeää myös tasapainoisen aluekehityksen ja liikenneturvallisuuden kannalta. Muun muassa Suomen Yrittäjien ja Keskuskauppakamarin tekemien selvitysten mukaan hyvillä liikenneyhteyksillä on keskeinen merkitys yritysten sijoittumisessa. Suurimmaksi aluekehityksen ongelmaksi koetaan heikot liikenneyhteydet ja liikenneverkon heikko kunto.

24. Tiehallinto

21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)

Perustienpitoon osoitetaan ensi vuodelle noin 580 milj. euroa. Lisäksi kuluvan vuoden kolmannessa lisätalousarviossa perustienpitoon osoitettiin 12 miljoonaa euroa, joka käytetään

käytännössä ensi vuoden puolella. Rahoitus ei vielä kukaan riitä tieverkon kunnossapidon jälkeensä jääneisyyden korjaamiseen, mutta sillä voidaan huolehtia tieverkon päivittäisestä liikennöityvyydestä ja tieverkon kunnosta.

Valiokunta korostaa liikenneturvallisuutta parantavien hankkeiden toteuttamista, erityisesti kevyen liikenteen väylien rakentamista. Myös huonokuntoiset sillat vaikeuttavat liikennettä ja erityisesti raskaita kuljetuksia. Huonokuntoisia ja erittäin huonokuntoisia siltoja arvioidaan olevan jo 1 200 kappaletta, joista noin 100 haittaa raskasta liikennettä.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös liikenteen telematiikan vahvistamiseen. Saadun selvityksen mukaan esim. liikenteen ohjauksella ja tiedotuksella voidaan kustannustehokkaasti tehostaa liikenneverkon toimintaa ja turvallisuutta. Ministerityöryhmän linjausten mukaan tieliikenteen telematiikkapaketti toteutetaan vuosina 2008–2013, mutta telematiikan nopea kehitys ja siitä saatavat hyödyt huomioon ottaen hankkeen toteutusta olisi syytä kiirehtiä. Myös ensi vuoden alussa voimaan tuleva uusi maantielaki korostaa liikenteen ongelmien ratkaisemista mm. liikenteen hallinnon keinoilla. Valiokunta painottaa telematiikan käyttöä myös liikenneturvallisuutta parantavana tekijänä.

Momentille lisätään 7 850 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 586 243 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

25. Tienpidon valtionavut

50. Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Talousarvioesityksen mukaan yksityisten teiden valtionapua supistetaan 1,9 milj. euroa eli noin 14 prosenttia. Määrärahaa käytetään mm. heikkokuntoisten siltojen kunnostamiseen, routavaurioiden korjaamiseen sekä teiden kantavuuden parantamiseen. Myös viimeaikaiset tulvat ovat lisänneet yksityisteiden kustannuksia.

Valiokunta toteaa, että yksityistiet ovat tärkeä osa liikennejärjestelmää ja niiden kunnossapito on välttämätöntä työmatkaliikenteen, teollisuuden sekä elinkeinoelämän kuljetusten kannalta.

Momentille lisätään 2 000 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 14 000 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

30. Merenkululaitos

Vuonna 2006 huonokuntoisia kauppamerenkulun väyliä arvioidaan olevan 500 km. Lisäksi tarkistusmittaukset ovat paljastaneet väylien paikoittaisia madaltumia etenkin Pohjanlahden rannikolla, mikä heikentää liikenneturvallisuutta ja lisää merenkulun kustannuksia. Suomen merialueista on mitattu nykyaikaisin mittausmenetelmin vain alle kolmannes.

Valiokunta pitää tärkeänä, että merenkulkua koskevan teemapaketin toteuttamista kiirehdytään ja että väylien tarkistusmittauksesta huolehditaan. Myös HELCOM-sopimuksen mukaisia merialueiden mittauksia tulisi nopeuttaa.

40. Ratahallintokeskus

21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)

Rataverkon säilyttäminen liikennöitävyydeltään ja turvallisuudeltaan riittävässä kunnossa edellyttää vuosittain 170 miljoonan euron korvausinvestointeja. Kuluvana vuonna korvausinvestointeihin on osoitettu poikkeuksellisesti noin 170 milj. euroa, mutta ensi vuonna määräraha-taso alenee noin 130 milj. euroon. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että vuoden 2005 kolmannessa lisätalousarviossa perusradanpitoon osoitettiin 12 milj. euron lisäys ja näin Turku—Toijala-rataosuuden kunnostusta voidaan nopeuttaa.

Viime vuosien niukka rahoituskehys on johtanut siihen, että liikennerajoitusten määrä koko rataverkolla kasvaa ja rataverkon kuntoindeksi laskee. Ensi vuonna radan huonosta kunnosta johtuvia liikennerajoituksia on lähes 300 km,

mutta vuoteen 2009 mennessä niiden ennustetaan kasvavan jo 700 kilometriin. Noin kolmannes rataverkosta odottaa päällysrakenteen uusi-mista, ja tavara- ja huoltopihojen kunnostus on vasta alkamassa. Rataverkolla on edelleen noin 3 700 tasoristeystä, joista yli 400 on Pendolinol-la liikennöitävillä rataosuuksilla.

Kuten edellä on todettu, kuluvan vuoden määrärahataso on ollut kaiken kaikkiaan riittävä. Se on kuitenkin perustunut suurelta osin lisätalous-arvioihin, mikä ei ole antanut mahdollisuutta korvausinvestointien taloudellisesti tarkoituk-senmukaiseen toteuttamiseen. Lyhytjänteinen rahoitus vaikeuttaa junaliikenteen ja rakentami-sen yhteensovittamista sekä liikenteen sujuvuutta. Lisäksi radanpidon kustannukset nousevat ja töiden jatkuvuus on epävarmaa. Valiokunta ko-rostaa tässäkin yhteydessä pitkäjänteisen rahoi-tuksen merkitystä, mikä tuo myös kustannus-säästöjä.

Momentille lisätään 6 050 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 291 392 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

51. Ilmailuhallinto

21. Ilmailuhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Ilmailulaitoksen organisaatio muuttuu ensi vuoden alusta niin, että Lentoturvallisuushallinto ja Lentoliikennehallinto erotetaan Ilmailulaitoksesta ja niistä muodostetaan Ilmailuhallinto. Uuden viraston tarvitsema 11,8 milj. euron rahoitus oli tarkoitus järjestää siten, että talousarvioon sisältyisi 3 milj. euroa ja asiakkailta perittäisiin suoritemaksuina 3 milj. euroa. Lisäksi lentoasemilta perittäisiin lentoliikenteen valvontamaksuja.

Talousarviesitykseen ei kuitenkaan sisälly 3 miljoonan euron määrärahaa, joka tarvitaan viranomais tehtävien hoitamiseen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Ilmailuhallinnon tulee periä asiakkaiden suoritemaksuina ehdotetun 3 miljoonan euron sijasta 4,8 miljoonaa

euroa. Tämä puolestaan johtaa siihen, että Ilmailulaitoksen ulkopuolisten asiakkaiden maksut nousevat nelinkertaisiksi nykyisiin maksuihin verrattuna. Suoritemaksujen voimakas korotus vaikeuttaa etenkin pienempien yritysten sekä harrastus- ja koulutustoiminnan mahdollisuuksia jatkaa toimintaansa. Maksujen voimakas nousu voi johtaa mm. siihen, että toimintoja siirretään halvemman kustannustason EU-maihin. Ainakin pitemmällä tähtäyksellä voidaan joutua tilanteeseen, jossa suoritteiden määrä vähenee niin voimakkaasti, ettei niiden avulla saada talousarvion mukaista 4,8 miljoonan euron suoritemaksukertymää.

Valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 1 000 000 euroa. Tarvittavat lisäresurssit tulee ottaa huomioon ensi vuoden lisätalousarviossa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 800 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 201/2005 vp)

52. Ilmaliikenteen korvaukset ja valtionavut

41. Valtionapu eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon (kiinteä määräraha)

Momentille ehdotetaan 1 milj. euron määrärahaa, jota saa käyttää muun muassa Seinäjoen (Rengonharjun) ja Mikkelin lentokenttien investointeihin sekä kenttien ylläpitomenoihin. Määräraha on 300 000 euroa kuluva vuotta pienempi. Tästä johtuen valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 300 000 euroa.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että Seinäjoen lentokentän kiitotien jatkamiseen osoitetaan rahoitus ja että hanke käynnistetään mahdollisimman pian. Lentoliikenteen kasvu on ollut voimakasta ja kiitotien jatkaminen parantaa turvallisuutta.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 1 300 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus pyrkii mm. parantamaan joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja palvelua ja lisäämään joukkoliikenteen rahoitusta. Käytännössä joukkoliikenteen määrärahakehys on ollut alusta lähtien niukka ja palveluiden ostoon osoitettu määräraha on alentunut.

Joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja palvelutasoa on kuitenkin pyritty parantamaan kehittämishankkeilla. Myös matkojen yhdistelyn ja matkapalvelukeskusten tavoitteena on parantaa palvelutasoa ja säilyttää liikennepalvelut erityisesti haja-asutusalueilla. Ensi vuonna käyttöön otettava työsuhtematkalippu on merkittävä uudistus, jota eduskunta on kiirehtinyt useiden vuosien ajan. Liikenne- ja viestintäministeriö on myös asettanut kaksi työryhmää selvittämään rahoituksen uudistamista ja järjestelmän kehittämistä.

Edellä mainituista kehittämistoimista huolimatta ensi vuoden määrärahatilanne on joka tapauksessa ongelmallinen, sillä hallitus ehdottaa joukkoliikennemäärärahoihin noin 10 prosentin eli noin 7 miljoonan euron vähennystä. Määrärahan leikkaaminen johtaa palveluiden supistuksiin. Junaliikenteessä joudutaan karsimaan noin kolmannes kauko- ja alueellisen liikenteen ostoista, linja-autoliikenteestä vähennetään noin 500 runkolinjavuoroa ja noin 1 400 päivittäistä bussivuoroa. Lisäksi paikallisliikenteen lippujen hintojen avustamista vähennetään noin 10 prosenttia. Linja-autovuorojen lakkauttamisen arvioidaan johtavan myös noin 400 kuljettajan työpaikan vähenemiseen. Joukkoliikenteen supistuminen lisää tarvetta erilliskuljetusten järjestämiseen, mikä lisää kuntien menoja.

Maamme kaikista joukkoliikennematkoista tehdään YTV-alueella, Tampereella ja Turussa noin 70 prosenttia, josta YTV-alueen osuus on yli 60 prosenttia. Valtio ei tue näiden alueiden liikennettä lainkaan, vaan toiminta perustuu lipputuloihin ja kuntien myöntämään rahoituk-

seen. Tilanne on kansainvälisesti vertaillen sikäli erikoinen, että useissa suurissa kaupungeissa valtio osallistuu selvällä panostuksella joukkoliikenteen tukemiseen. Esim. Brysselissä valtion tuki on 56 prosenttia joukkoliikenteen kuluista, Amsterdamissa 66 prosenttia ja Madridissa 53 prosenttia. Edellä mainituissa kaupungeissa kunnat eivät tue joukkoliikennettä. Helsingissä sen sijaan kaupunki maksaa joukkoliikenteen kuluista 47 prosenttia ja osoittaa niihin ensi vuonna yli 90 milj. euroa, kun hallituksen esittämä valtion tuki on koko maan joukkoliikenteelle noin 75 milj. euroa.

Etenkin suurissa kaupungeissa joukkoliikenteen tulee olla todellinen vaihtoehto yksityisautoilulle. Valiokunnan mielestä myös pääkaupunkiseudun sekä Tampereen ja Turun seudun joukkoliikennettä tulee tukea valtion varoin ja siihen tulee varautua vuoden 2007 talousarviossa. Tämä on perusteltua liikennepoliittisesti sekä myös kuntien ja kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun kannalta. Valiokunta pitää niin ikään tärkeänä, että pääkaupunkiseudun työssäkäyntialueen joukkoliikenteen yhtenäistä lippujärjestelmää kehitetään.

Joukkoliikenteen houkuttelevuutta on edelleen lisättävä etenkin työmatkaliikenteessä. On myös välttämätöntä katkaista negatiivinen kierre, jossa palvelujen heikkeneminen ja hintojen nousu johtavat joukkoliikenteen suosion vähenemiseen ja edelleen vuorojen karsimiseen ja hintojen nousuun. Joukkoliikenteen edistäminen on myös yksi merkittävimmistä keinoista liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Joukkoliikenteen lisääntyvä käyttö parantaa myös liikenneturvallisuutta ja vähentää ruuhkia.

Lahti—Kerava-oikorata otetaan käyttöön syksyllä 2006. Radan varrelle tulee kaksi uutta asemaa, Mäntsälään ja Järvenpään Haarajoelle. Oikoradan nopea liikenne ei pysähdy näillä asemilla, vaan henkilöliikenne on taajamajunaliikenteen varassa. Kerava—Lahti-oikorata lyhentää merkittävästi monen työmatkaa ja luo myös mahdollisuuksia uusien työpaikkojen syntymiseen. Alueen kunnat ovat kaavoittamassa uusia asumiseen tarkoitettuja alueita, joiden kannalta

raideliikenne on keskeinen. Valiokunta korostaa sitä, että pääradan ja oikoradan taajamajunaliikenne järjestetään niin, että se palvelee aidosti etenkin työmatkaliikennettä.

Momentille lisätään 6 500 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 81 075 000 euroa.

(2.—4. kappale kuten HE 119/2005 vp)

64. Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Saaristoliikenne on järjestetty joko merenkululaitoksen järjestämänä yhteysalusliikenteenä tai siten, että valtio maksaa avustuksia yksityisille liikenteenharjoittajille. Saaristoliikenne on järjestetty kattavimmin ja laadullisesti parhaiten Varsinais-Suomessa. Suomenlahden eli käytännössä Kotkan, Porvoon ja Tammisaaren saaristoliikenteestä huolehtivat yksityiset liikenteenharjoittajat, jotka saavat valtion varoista avustusta liikenteen hoitamiseen.

Vuoden 2006 talousarvioesityksessä momentille esitetään yhteensä 7 754 000 euroa. Ensi vuoden alusta lukien yhteysalusliikenteen harjoittajat saavat pitää itsellään maksutulot, arviolta 746 000 euroa. Saaristoliikenteen menoihin on näin ollen käytettävissä yhteensä 8 500 000 euroa, josta saariston yhteysaluspalveluiden avustamiseen on kohdennettu 286 000 euroa.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esitetyllä määrärahalla voidaan turvata yhteysalusliikenteen minimitaso, mutta se on riittämätön avustuksiin perustuvan saaristoliikenteen järjestämiseen.

Suomessa on maailman laajuisestikin vertailen ainutlaatuinen saaristo ja runsaasti sisävesistöjä. Hallitus teki vuonna 2004 periaatepäätöksen, jonka mukaan tavoitteena on kehittää saaristo- ja vesistömatkailusta eurooppalainen vetovoimatekijä. Toimiva saaristoliikenne tukee tämän tavoitteen saavuttamista. Sekä saaristossa asuvien vakituisten asukkaiden että matkailun ja turismin kannalta on välttämätöntä, että saaristoliikenteen rahoitusta kehitetään. Vuosittaiset, talousarvion yhteydessä tehtävät määrärahopäätökset eivät anna mahdollisuutta pitkäaikaisten liikennöintisopimuksien tekemiseen, mikä hei-

kentää myös liikenteenharjoittajien mahdollisuuksia uusiin alushankintoihin.

Valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 300 000 euroa saaristoliikenteen avustuksiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 8 054 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 201/2005 vp)

(3. kappale kuten HE 119/2005 vp)

80. Ilmatieteen laitos

21. *Ilmatieteen laitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Presidentti Ahtisaaren johtama Aasian luonnonkatastrofia käsitellyt työryhmä totesi, että liikenne- ja viestintäministeriön tulee huolehtia siitä, että Suomeen muodostetaan jatkuvasti päivystävä luonnononnettomuuksien syntymistä ja niiden vaikutuksia tarkkaileva varoitusjärjestelmä.

Ilmatieteen laitos on laatinut suunnitelman kansalliseksi luonnonkatastrofien varoitusjärjestelmäksi (LUOVA) yhdessä Merentutkimuslaitoksen, Suomen ympäristökeskuksen ja Helsingin yliopiston seismologisen laitoksen kanssa. Järjestelmä koostuisi erilaisista tietojär-

jestelmistä ja ympärivuorokautisesta turvallisuussääpalvelusta. Sen avulla voitaisiin varoittaa Suomen viranomaisia ja kansalaisia uhkaavista ilmiöistä, seurata maailmanlaajuisesti luonnonkatastrofeja, auttaa oikean tilannekuvan luomisessa ja luoda perustaa viranomaisten nopealle toiminnalle. Hankkeen toteuttaminen vaatii perustamiskustannuksina 1,32 milj. euroa ja keskuksen toiminnan ylläpitäminen vuosittain 0,98 milj. euroa. Hankkeelle ei ole varattu rahoi-
tusta ensi vuoden talousarvioesityksessä.

Valiokunta pitää varoitusjärjestelmän käynnistämistä monestakin syystä perusteltuna. Esim. poikkeuksellisten sääilmiöiden, tulvien ja merenpinnan heilahtelujen ennustamisesta on merkittävää hyötyä niin taloudellisesti kuin myös inhimillisesti. Järjestelmän avulla voitaisiin myös varoittaa suomalaisia uhkaavista luonnonkatastrofeista niin Suomessa kuin ulkomailakin. LUOVA on toistaiseksi ainutlaatuinen järjestelmä, jollaista ei ole kehitetty muualla maailmassa. Sillä uskotaan olevan kysyntää myös muissa maissa.

Valiokunta katsoo, että hallituksen tulee ryhtyä toimenpiteisiin luonnonkatastrofien varoitusjärjestelmän toteuttamiseksi.

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Teknologia- ja innovaatiopolitiikka

40. *Avustukset teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen* (arviomääräraha)

Kauppa- ja teollisuusministeriön pääluokan määrärahojen painopiste kohdentuu yhä selkeämmin teknologia- ja innovaatiopolitiikkaan. Tämän politiikkalohkon osuus nousee 57 prosenttiin koko hallinnonalan kokonaismenoista. Teknologian kehittämiskeskuksen myöntämismäärärahat kasvavat 31 miljoonaa euroa, yhteensä 439 miljoonaa euroon. Lisäyksestä puolet perustuu vaalikauden kehyspäätökseen vuodelta 2003 ja puolet viime maaliskuun kehyspäätökseen, jossa otettiin huomioon Suomi maailmantaloudessa -selvityksen suositukset. Lisäyksillä pyritään vahvistamaan Suomen kilpailukykyä. Elinkeinoelämän uudistamiseksi rahoitusta suunnataan erityisesti kohteisiin, joissa luodaan uutta tietämystä ja osaamista sekä avataan innovatiivisia liiketoimintamahdollisuuksia.

Teknologia- ja innovaatiopolitiikkaan ehdotetut lisäykset ovat erittäin merkittäviä. Samanlaisesti on kuitenkin tarkoitus vähentää yritysten kansainvälistymiseen osoitettuja resursseja. Valiokunta viittaa jäljempänä momentin 32.50.40 kohdalla lausuttuun ja pitää tärkeänä, ettei kansainvälistymisavustusten tasossa tapahdu merkittävää alenemista.

Edellä olevan perusteella momentin perusteissa mainitusta avustusvaltuudesta vähennetään 1 900 000 euroa ja vastaava lisäys tehdään kansainvälistymisavustuksiin liittyvään avustusvaltuuteen. Tästä johtuen momentin määräraha pienenee 228 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 158 419 000 euroa.

Vuonna 2006 uusia avustuspäätöksiä saa tehdä enintään 192 287 000 eurolla.

(3. ja 4. kappale kuten HE 119/2005 vp)

30. Yrityspolitiikka

Talousarvioesityksen mukaan yrityspoliittiset toimenpiteet kohdentuvat aiempaa voimakkaammin aloittaviin ja kasvaviin yrityksiin. Yritysten varhaisen vaiheen kehitystä tuetaan uusimuotoisella pääomasijoitusrahoituksella ja yrityspoliittisia toimenpiteitä kohdistetaan myös aloitus- ja kasvuvaiheessa olevien yritysten neuvontaan.

Valiokunta on aiemmissa kannanotoissaan korostanut mm. aloittavien yritysten tukemista, joten perustamis- ja alkuvaiheen rahoitus- ja neuvontapalvelut ovat kannatettavia. On sen sijaan valitettavaa, että yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen osoitetut määrärahat supistuvat noin kolmella miljoonalla eurolla. Valiokunta pitää tärkeänä, että määrärahan riittävyttä seurataan ja että lisämäärärahan tarve otetaan tarvittaessa huomioon lisätalousarviossa.

Yksityinen yrityspalvelusektori on kasvanut viime vuosina voimakkaasti, mutta julkisen sektorin toiminta on ollut asiakkaan kannalta pirstaleinen ja vaikeaselkoinen. Julkisten yrityspalvelujen tarjontapisteitä on 1 200, niitä tarjoaa noin 30 organisaatiota ja erillisiä palvelutuotteita on parisataa. Lisäksi on 54 erilaista rahoituspalvelua.

Kauppa- ja teollisuusministeriö on kiinnittänyt asiaan huomiota ja sen toimesta on valmistumassa selvitys julkisten yrityspalveluiden parantamisesta. Järjestelmä uusitaan perusteellisesti. Tavoitteena on yrityspalvelujärjestelmä, joka reagoi nopeasti toimintaympäristön muutoksiin ja yritysten yksilöllisiin tarpeisiin, auttaa tehokkaasti yritysten käynnistymistä, kehittymistä, kasvua sekä innovaatioiden kaupallistamista.

Valiokunta pitää selvitystä erittäin tervetulleena ja toivoo sen pikaista toteuttamista. On

niin ikään erittäin tärkeää, että uudistuksesta tiedotetaan tehokkaasti ja kattavasti.

Valiokunta korostaa myös yrittäjyyden politiikkaohjelmaan sisältyvän yrittäjyyskasvatuksen käytäntöön jalkauttamista ja pitää erityisen tärkeänä akateemisen yrittäjyyden vahvistamista.

Telakoiden innovaatiotuki. EU:n tukijärjestelmä antaa mahdollisuuden laivanrakennuksen innovaatiotukeen, jota Suomi ei ole toistaiseksi ottanut käyttöön. Syynä on ollut lähinnä se, että tuki on katsottu luonteeltaan valtion telakkatueksi, jota Suomi on muutoinkin vastustanut.

Yleisen telakkatuen vastustaminen on valiokunnan mielestä perusteltua eikä innovaatiotukeakaan tule ottaa käyttöön telakkatukea korvaavana tukimuotona. Valiokunnan mielestä tuen käyttömahdollisuudet tulee kuitenkin selvittää, mikäli laivanrakennusteollisuudessa syntyy todellisia innovaatioita, joilla voidaan parantaa alan erikoisosaamista ja edistää sen kilpailukykyä.

Starttiraha on osa yrittäjyyden politiikkaohjelmaa, mutta siihen osoitettu määräraha on budjetoitu työministeriön pääluokkaan. Valiokunta viittaa jäljempänä työministeriön pääluokan kohdalla esitettyyn, mutta korostaa myös tässä yhteydessä tiiviin yhteistyön merkitystä kauppa- ja teollisuusministeriön ja työministeriön hallinnonalojen välillä myös paikallistasolla.

50. Kansainvälistymispolitiikka

21. Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Matkailu on kasvanut kansainvälisesti voimakkaasti kahden viime vuoden aikana, mutta Suomessa matkailun kehitys on ollut hitaampaa. Ulkomaalaisten matkailu Suomeen kasvoi vuonna 2004 noin kolme prosenttia. Kysyntä on alkanut kohdistua aiempaa enemmän mökki- ja maatilamatkailuun. Etenkin laadukkaat maaseutumatkailupalvelut ovat olleet suosittuja.

Matkailun edistämiskeskus edistää ulkomailta Suomeen suuntautuvaa matkailua ja kehittää kotimaista matkailua. Korkeasta tietoteknologian tasosta huolimatta Suomessa ei ole ajanmukaista matkailuportaalia, jonka kautta matkailija voisi tarkastella matkakohteita ja varata ja maksaa matkansa.

Sähköisten välineiden käyttö on lisääntynyt tuntuvasti myös matkailuun liittyvässä markkinoinnissa, ja kansallinen varausportaali on nykyisen matkailumenestyksen eräs kulmakivi. Valiokunnan käsityksen mukaan sen puute haittaa ja vaikeuttaa matkailun markkinointia.

Suomeen ollaan parhaillaan laatimassa valtakunnallista matkailustrategiaa, jonka on tarkoitus valmistua keväällä 2006. Valiokunta toteaa, että matkailuportaali on otettava selkeästi huomioon matkailustrategiassa ja että käytännössä on myös ryhdyttävä ripeisiin toimenpiteisiin ajanmukaisen ja kansainvälisesti kilpailukykyisen portaalin laatimiseksi.

40. Kansainvälistymisavustus yritysten yhteishankkeisiin (arviomääräraha)

Hallitus ehdottaa, että momentin määrärahasta vähennetään runsaat 3 miljoonaa euroa ja että avustusvaltuutta pienennetään.

Valiokunta korostaa, että innovaatioketjun tulee toimia katkeamatta, nopeasti ja kitkattomasti aina ideasta lopulliseen kansainväliseen tuotteeseen ja sen markkinointiin. Innovaatioketjun alkupäätä tuetaan edellä mainituilla aloitus- ja kasvuvaiheen rahoitus- ja neuvontapalveluilla. Valiokunta katsoo, että kansainvälistymiseen osoitettuja resursseja ei voida hallituksen esittämällä tavalla vähentää, sillä kansainvälisille markkinoille siirtyminen edellyttää erittäin vankkaa liiketoimintaosaamista ja etenkin asiakkaiden ja markkinoiden tuntemusta. Innovaatioketjun toimivuus vaatii mm. tiivistä yritysten ja eri toimijoiden välistä vuorovaikutusta niin kotimaassa kuin myös globaaleilla markkinoilla. Etenkin yhteistyöverkostojen luominen dynaamisille ja kasvaville markkinoille on tärkeä osa Suomen innovaatioympäristön kansainvälistymistä.

Valiokunnan mielestä kansainvälistymisavustuksen vähentäminen on valtiovallan suunnalta huono signaali kansainvälisille markkinoille pyrkiville yrityksille.

Valiokunta toteaa tässä yhteydessä, että Venäjä on Suomen lähialueista nopeimmin kasvava markkina-alue ja maiden välinen talous-integraatio on lisääntymässä. Venäjä tulee yhä merkittävämmäksi tekijäksi Suomen liike-elämän ja sen kilpailukyvyyn kehitykselle lähitulevaisuudessa. On siksi erittäin tärkeää, että myös Pietariin ollaan perustamassa innovaatiokeskusta, joka helpottaa mm. suomalaisten yritysten verkottumista.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös Suomeen tehtävien investointien vähäisyyteen. Suomi on arvioitu maailman kilpailukykyisimmäksi maaksi, mutta ulkomaiset investoinnit ovat jääneet varsin vähäisiksi. Kiristyneessä kilpailutilanteessa on tärkeää, että Suomen parhaita osaamisalueita sekä osaamiseen perustuvia investointeja korostetaan. Ulkomaisten investointien lisäämiseksi Suomessa Invest in Finland -säätiön rahoitus kasvaa ensi vuoden talousarviossa 0,8 milj. eurolla. Valiokunta pitää tätä lisäystä perusteltuna, mutta korostaa myös tiiviin yhteistyön merkitystä yritysten ja muiden toimijoiden kanssa. Kaiken kaikkiaan on erittäin tärkeää, että yrittäjät, palvelut ja erilaiset toimijat kohtaavat ja että ne toimivat johdonmukaisesti investointien ja innovaatioiden eteenpäin viemiseksi.

Edellä esitettyyn viitaten momentin perusteissa mainittuun avustusvaltuuteen lisätään

1 900 000 euroa. Tästä johtuen momentin määräraha kasvaa 1 500 000 eurolla.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 17 156 000 euroa.

(2.—4. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Uusia avustuksia saa vuonna 2006 myöntää 17 638 000 euroa.

60. Energiapolitiikka

Valiokunta ottaa energia- ja ilmastostrategian käsittelyn yhteydessä yksityiskohtaisemmin kantaa energiapolitiikkaan sekä siihen, miten Suomi saavuttaa Kioton pöytäkirjan mukaiset velvoitteet. Valiokunta toteaa tässä yhteydessä, että energiansäästölle asetettuja tavoitteita ei ole toistaiseksi saavutettu. Kotimaisten energiamuotojen edistäminen on edennyt hyvin, mutta siitä huolimatta Suomeen tuodaan sähköä yhden ydinvoimalan tuotantoa vastaava määrä eli noin 1 500 megawattia.

Energian saatavuus on keskeinen kasvua ja kilpailukykyä tukeva tekijä, jolla on merkittävä vaikutus koko talouden vakauteen. Talouden kasvaessa onkin tärkeää, että myös jatkossa käytetään kaikkia tuotantomuotoja energiansaannin turvaamiseksi. Turpeen käyttö vähentää omalta osaltaan energiantuontia, ja puun ja turpeen yhteiskäytössä hiilidioksidipäästöjä syntyy jopa vähemmän kuin maakaasun käytössä. Turpeen tuotanto on myös tärkeä alueellinen työllistäjä.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Määrärahat. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan osuus valtion talousarvioesityksessä on noin 11 miljardia euroa, joka on noin 12 prosenttia kuluvaan vuoden talousarviota suurempi. Sosiaali- ja terveysministeriön talousarvioesityksessä painotetaan sosiaali- ja terveyspalvelujen toimivuutta ja saatavuutta, rahoitusjärjestelmien selkeyttämistä sekä riittävän toimeentulon turvaamista jokaiselle. Suurin osa määrärahoista käytetään kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannusten valtionosuuteen, eläkkeisiin, lapsilisiin ja sairausvakuutukseen. Sosiaalimenojen arvioidaan olevan ensi vuonna noin 43,8 miljardia euroa, josta valtion budjetin kautta rahoitetaan noin kolmannes. Tästä sosiaali- ja terveysministeriön osuus on kaksi kolmannesta.

Apurahansaajien sosiaaliturva. Valtiovarainvaliokunta kiinnitti huomiota apurahansaajien sosiaaliturvaan liittyviin ongelmiin kuluvaan vuoden talousarviota koskevassa mietinnössään. Valiokunta kiirehti uudistusten eteenpäin viemistä ja katsoi, että ne tulisi toteuttaa viimeistään vuonna 2006.

Tarvittavia uudistuksia ei ole vielä toteutettu. Saadun selvityksen mukaan vuoden 2006 talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä on kuitenkin päätetty, että apurahansaajien sosiaaliturvaa kehitetään. Tarkoituksena on, että apurahalla päätoimisesti työskentelevät saatetaan pakollisen yrittäjien eläkelain mukaisen eläketurvan ja sairausvakuutuslain mukaisen ansioperusteisen sairausvakuutuksen piiriin vuoden 2007 alusta lukien.

Vaikka uudistukset eivät toteudu valiokunnan toivomassa aikataulussa, on sinänsä hyvä, että asiaa koskeva lainvalmistelutyö on nyt käynnistetty. Valiokunta pitää tärkeänä, että lainvalmistelutyö etenee käytännössä suunnitel-

lulla tavalla ja että sosiaaliturvan parannukset voidaan saattaa voimaan vuoden 2007 alusta lukien.

01. Sosiaali- ja terveysministeriö

21. *Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Lapsiasiavaltuutetun toiminta. Suomeen perustettiin lapsiasiavaltuutetun virka 1.9.2005 lukien. Lapsiasiavaltuutetun työhön on kohdistunut paljon odotuksia, ja siksi myös yhteydenottoja on ollut alusta lähtien erittäin paljon. Ensi vuoden alusta lukien toimistoon saadaan yksi lisävirka, mutta saadun selvityksen mukaan henkilöresurssit eivät sen jälkeenkään ole riittävät lakisääteisten tehtävien hoitamiseen.

Lapsiasiavaltuutettu on aloittanut toimintansa vasta runsaat kolme kuukautta sitten, joten resurssitarpeita voidaan arvioida tarkemmin vasta siinä vaiheessa, kun toiminnasta ja sen vaatimista voimavaroista on saatu enemmän kokemuksia. Vuosien 2007—2011 menokehyksissä on joka tapauksessa syytä varautua henkilöresurssien lisäämiseen.

Lapsiasiavaltuutetun toimenkuvaan sisältyy suuria haasteita, kuten yhteiskuntapoliittinen strateginen vaikuttaminen, eri ministeriöissä tehtävän lapsia koskevan päätöksenteon seuraaminen, yhteydenpito lapsiin ja nuoriin, uuden viranomaisen perustamisen edellyttämä hallinnollinen työ sekä tiedottaminen. Valiokunta pitää tärkeänä, että näihin haasteisiin voidaan vastata siten, että lapsiasiavaltuutettu yhteistyössä ao. ministeriöiden, tutkimuslaitosten ja muiden alan asiantuntijaorganisaatioiden kanssa voi saada käyttöönsä tarvittavaa asiantuntemusta ja henkilöresursseja.

29. *Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän edistäminen tietoteknologian avulla sekä siihen tarvittavan infrastruktuurin rakentaminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille esitetään 2,2 miljoonan euron määrärahaa, jota voidaan käyttää mm. terveydenhuollon kansallisen sähköisen arkiston tietojärjestelmäarkkitehtuurin määrittelyyn sekä terveydenhuollon tietohallinnon valtakunnallisen toimijan organisointiin.

Valiokunta pitää tärkeänä, että määrittelyssä ja organisoinnissa otetaan huomioon myös sosiaalihuollon tarpeet sekä rajapinnat muihin julkisiin palveluihin ja yhteiskunnan toimijoihin. Myös yhteensopivuus mahdollisesti perustettavaan eArkistokokonaisuuteen on syytä selvittää.

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

Kuntataloutta on käsitelty mietinnön yleisperusteluissa sekä luvun 26.97 (Avustukset kunnille) yhteydessä. Valiokunta korostaa tässä yhteydessä vielä sitä, että sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon kansallisten hankkeiden toteuttaminen aiheuttaa kunnille edelleen menopaineita. Siksi terveydenhuollon hankkeen alkuperäisestä rahoitus suunnitelmasta myöhennetty 25 miljoonan euron rahoitusosuus tulee palauttaa kunnille vuonna 2007. Valiokunta korostaa, että kunta- ja palvelurakenneuudistuksen yhteydessä palvelujärjestelmää tulee uudistaa siten, että tarvittavat palvelut voidaan taata mahdollisimman oikea-aikaisesti, hoidonporrastus on optimaalinen ja hoitoketjut saadaan mahdollisimman toimiviksi. Näin voidaan paremmin varautua ikääntymisestä aiheutuviin menopaineisiin.

Valiokunta korostaa terveyden edistämisen merkitystä ja toteaa, että terveyden edistämislä voidaan vähentää merkittävästi terveydenhuollon tulevia kustannuksia ja lisätä myös elämän laatua. Valiokunta viittaa jäljempänä momentin 33.53.50 kohdalla lausumaansa.

Työmarkkinatuen uudistaminen merkitsee kuntatalouden kannalta merkittävää rahavirtojen muutosta. Työmarkkinatuen passiiviosan ja

toimeentulotuen normitettavissa olevan osan rahoitusmuutos lisää kuntien menoja ensi vuonna nettomääräisesti noin 180 milj. euroa. Valtio kantaa kuitenkin aiempaa suuremman osan toimeentulotuen kustannuksista, joten lisämenojen kompensoinnin vuoksi työmarkkinatukiuudistus on kuntien talouden kannalta kustannusneutraali.

Toimeentulotukea saavien asumismenojen omavastuu poistetaan 1.9.2006 lukien. Muutos on erittäin tervetullut, sillä se helpottaa pitkäaikaisesti toimeentulotukea saavien asemaa ja hyöty kohdistuu kaikkein vähävaraisimpiin kotitalouksiin. Kuntatalouden kannalta on myös tärkeää, että toimeentulotukimenojen kasvu kompensoidaan kunnille täysimääräisesti.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että toimeentulotukea saavien asemaa pyritään edelleen parantamaan, sillä köyhydestä ja syrjäytymisestä on tullut monille pysyvä tilanne, josta on vaikea löytää ulospääsyä. Erityisesti kaikkein heikoimmassa asemassa olevien lapsiperheiden taloudellista asemaa on edelleen vahvistettava.

Valiokunta pitää myös hyvänä uudistusta, jolla vahvistetaan *omaishoidon* asemaa. Omaishoitoa koskevat parannukset kohdentuvat suurelta osin ikääntyviin, koska heitä on omaishoitajina varsin paljon. Ikäihmisten asemaa parantaa ensi vuonna myös ns. *hoivatakuu*, jolla parannetaan 80 vuotta täyttäneiden mahdollisuutta päästä sosiaalipalvelujen tarpeen arviointiin. Hoivatakuulla pyritään edistämään vanhusten kotona asumista ja omatoimisuutta.

Hoivatakuu on perusteltua jatkossa ulottaa myös vammaisiin ja pitkäaikaissairaisiin lapsiin. Valiokunta ehdottaa seuraavan lausuman hyväksymistä.

Valiokunnan lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää vammaisten ja pitkäaikaissairaiden lasten oikeuden palvelutarpeen arviointiin ja antaa tarvittaessa eduskunnalle asiaa koskevan esityksen vuoden 2006 valtiopäivien aikana.

Eduskunta on hyväksynyt hallituksen esityksen sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta

ja valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta (HE 88/2005 vp), jolla todellisiin kustannuksiin perustuva *lastensuojelun suurten kustannusten tasausjärjestelmä* korvataan uudella lastensuojelun tarvetta kuvaavalla lastensuojelukertomella. Laskennalliset kustannukset perustuvat jatkossa huostaanottojen määrään.

Valiokunnan näkemyksen mukaan tasausjärjestelmän korvaamista koskeva valtionosuusjärjestelmän ajoitus on sikäli epätarkoituksenmukainen, että parhaillaan valmistellaan lastensuojelun kokonaisuudistusta, jonka yhteydessä myös rahoitusjärjestelmän uudistus olisi tullut käsitellä. Rahoitusvastuun järjestämistavasta riippumatta lastensuojelutoimenpiteiden oikea ajoitus ja resurssien riittävyys on turvattava ja avohuollon ja varhaisen tuen kehittämistä on vahvistettava.

Adoptioperheiden asemaa on parannettu asteittain. Adoptioperheet ovat kuitenkin perhevapaiden osalta vielä epätasa-arvoisessa asemassa biologisten perheiden kanssa. Myös adoptiopalveluiden tarjonta on niukkaa ja adoptioevonnan jonot ovat kohtuuttoman pitkät.

Valiokunta kiirehtii hallituksen toimenpiteitä adoptioperheiden tilanteen parantamiseksi.

30. (33.32.30 ja 35) *Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Pitkäaikaistyöttömien terveystarkastukset. Useissa tutkimuksissa on todettu, että työttömät sairastavat muuta väestöä enemmän. Työkyvyssä olevat puutteet ovat monissa tapauksissa esteenä myös työttömän työllistymiselle. Työttömien terveydenhuolto on järjestetty normaalina kansanterveystyönä ja erikoissairaanhoidona osana julkista terveydenhuoltoa, ja ensisijainen vastuu terveyspalvelujen järjestämisestä työttömille on kunnilla. Työttömien terveydentilaan ei kuitenkaan kiinnitetä kokonaisvaltaisesti riittävästi huomiota. Erityisesti pitkäaikaistyöttömillä on runsaasti sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia, joiden hoitaminen vaatii tavanomaisia palveluja voimakkaampaa panostusta. Valiokunta korostaa, että pitkäaikaistyöttömien tervey-

denhuoltoa tulee tehostaa yhteistoiminnassa työvoiman palvelukeskusten kanssa.

Momentille lisätään 1 000 000 euroa pitkäaikaistyöttömien terveystarkastuksiin.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 4 021 700 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

33. *Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin* (arviomääräraha)

Erikoissairaanhoidon koulutukseen ehdotetaan 82,2 miljoonaa euroa, joka on 8 miljoonaa euroa kuluvaa vuotta vähemmän. Vähennys johtuu siitä, että tutkimustoiminnan rahoituksesta käytettiin koulutukseen 8 miljoonaa euroa vuosina 2003–2005. Nyt mainitut 8 miljoonaa euroa on palautettu tutkimuksen käyttöön momentille 33.32.32.

Valtion korvaukset tutkimukseen ja koulutukseen ovat jääneet jälkeen inflaatiokerheytyksestä jo usean vuoden ajan, sillä niihin ei ole tehty kustannusten nousua vastaavaa tarkistusta 1990-luvun puolivälin jälkeen. Stakesin vuonna 2004 tekemän tutkimuksen mukaan valtion rahoituksen vaje oli yhteensä 61 miljoonaa euroa, josta koulutuksen osuus oli 33 milj. euroa ja tutkimuksen 28 milj. euroa.

Rahoitus ei kata enää niitä kustannuksia, joita tutkimus- ja koulutustoiminnasta aiheutuu yliopistosairaaloita ylläpitäville kunnille. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan yliopistosairaaloita ylläpitävät kunnat ovat joutuneet ottamaan yhä suuremman taloudellisen vastuun terveystieteellisestä tutkimuksesta sekä lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta yliopistolliselle sairaalalle aiheutuneista kustannuksista. Valtion puuttuva rahoitusosuus on käytännössä jouduttu korvaamaan kuntien palveluhintoihin sisältyvällä rahoitusosuudella. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on myös todettu, että koulutuskorvauksen niukkuus johtaa mm. siihen, että pienryhmissä tapahtuva potilasopetus vähenee ja koulutus muuttuu teoreettisemmaksi. Vaarana on, että valmiit lääkärit eivät kykene tavalliseen terveyskeskustyöhön.

Hallitusohjelmaan sisältyy tavoite tutkimustoiminnasta ja opetuksesta aiheutuvien kustannusten korvausten saattamisesta todellisten kustannusten tasolle. Asiaa on selvitetty sittemmin työryhmässä, joka jätti esityksensä kesäkuussa 2005. (STM:n työryhmämuistioita 2005:10). Koulutuksesta aiheutuvien kustannusten osalta työryhmä ehdotti, että korvaustaso nostetaan asteittain vastaamaan koulutuksen laajentumista ja koulutuksen rakenteelliselle järjestelmälle asetettuja vaatimuksia.

Korvaustasoa ei ole korotettu talousarvioesityksessä.

Valiokunta ehdottaa, että momentille lisätään 5 000 000 euroa. Todellinen määräraharave on otettava huomioon valmisteltaessa vuosien 2007—2011 menokehyksiä.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 87 170 000 euroa.

(2. ja 3. kappale kuten HE 119/2005 vp)

37. Valtionavustus sairaanhoitopiirien kuntayhtymille lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien mielenterveyspalveluiden kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin (kiinteä määräraha)

Eduskunta on vuodesta 2000 lukien osoittanut vuosittain erillisen määrärahan lasten ja nuorten psykiatristen palvelujen järjestämiseen. Määrärahataso on vaihdellut runsaasta kolmesta miljoonasta eurosta vajaaseen 12 miljoonaan euroon; kuluvan vuoden määräraha oli 5 miljoonaa euroa. Lisäksi kansallisessa terveydenhuoltohankkeessa ja sosiaalialan kehittämishankkeessa on otettu huomioon lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden kehittäminen.

Erillisen määrärahan turvin on vahvistettu merkittäväällä tavalla lasten ja nuorten psykiatrisia palveluja. Määrärahan turvin on muun muassa palkattu uusia työntekijöitä, käynnistetty projekteja ja hankkeita, solmittu uusia yhteistyöverkostoja ja saatu aikaan ehkäiseviä toimintamalleja. Myös lastenpsykiatrian sairaansijat ovat lisääntyneet, kuten myös lastenpsykiatrian erikoislääkärien virkojen määrä. Valtionavustusta on myönnetty erityisesti hankkeille, joita kunnat ovat sitoutuneet jatkossa muuttamaan omak-

si toiminnakseen, jolloin hankkeiden jatkuvuus on turvattu.

Vaikka hoitotilanne on viime vuosina selkeästi parantunut, on palvelujen järjestämisessä edelleen ongelmia ja haasteita. Esim. hoitajajonoissa on edelleen noin 200 lasta, vaikka hoitotakuu tuli lastenpsykiatriassa voimaan jo vuoden 2001 alusta. Useissa perheneuvoloissa jonotusajat ovat jopa pidentyneet ja perheneuvola-aikaa voi joutua odottamaan lähes puoli vuotta. Pitkät jonot ovat esteenä myös ongelmien varhaiselle puuttumiselle.

Valiokunta pitää perusteltuna, että lasten ja nuorten psykiatristen palveluiden järjestämiseen osoitetaan vielä ensi vuonna erillinen määräraha, joka osoitetaan erityisesti sellaisiin hankkeisiin, jotka ovat muutoin vaarassa päättyä.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös rikosten esitutkintaan liittyvien lasten ja nuorten oikeuspsykiatristen tutkimusten kustannuksiin. Mikäli lapsi on joutunut esim. seksuaalisen hyväksikäytön tai pahoinpitelyn kohteeksi, hänelle tehdään oikeuspsykiatrinen tutkimus, joka on osa rikoksen esitutkintaa. Tutkimuksia tehdään useissa keskussairaaloissa, mutta suurimmat paineet ovat kohdistuneet Tampereen keskussairaalan oikeuspsykiatriseen yksikköön sekä Turun yliopistolliseen sairaalaan.

Tutkimukset ovat aikaa vieviä ja kalliita. Saadun selvityksen mukaan tutkimus voi kestää muutamasta viikosta jopa noin vuoteen ja sen kokonaiskustannukset ovat noin 15 000 euroa. Valtio korvaa erikoissairaanhoidolle rikoksesta epäillyn aikuisen mielentilatutkimuksen kulut, mutta rikosten esitutkintaan liittyvien lasten ja nuorten oikeuspsykiatristen tutkimusten kustannukset jäävät sairaanhoitopiirien ja kuntien maksettaviksi.

Valiokunta ehdottaa, että talousarvioaloitteiden TAA 241/2005 vp, TAA 327/2005 vp, TAA 575/2005 vp, TAA 582/2005 vp, TAA 735/2005 vp, TAA 816/2005 vp, TAA 863/2005 vp ja TAA 1254/2005 vp perusteella talousarvioesityksestä poistettu momentti 33.32.37 palautetaan ja että sille osoitetaan 4 000 000 euroa. Määrärahaa saa käyttää alle 16-vuotiaiden las-

ten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien ja kuntayhtymien mielen-terveyttä ylläpitävien ja mielenterveysongelmia ehkäisevien palvelujen kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Lisäksi määrärahaa saa käyttää rikosten esitutkintaan liittyvien lasten ja nuorten oikeuspsykiatristen tutkimusten kustannuksiin.

Valiokunta pitää tärkeänä, että ko. tutkimusten rahoitukseen liittyvät vastuukysymykset selvitetään ja että ne ratkaistaan viimeistään kunta- ja palvelurakennemuutoksen yhteydessä.

Momentin määrärahan käyttö. Valiokunta toteaa, että momentin määrärahasta saadaan käyttää lasten ja nuorten oikeuspsykiatriin tutkimuksiin enintään 2 miljoonaa euroa ja että siitä mahdollisesti käyttämättä jäänyt osa tulee osoittaa momentin muuhun käyttötarkoitukseen.

Lisätään uusi momentti seuraavasti:

37. Valtionavustus sairaanhoitopiirien kuntayhtymille lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien mielenterveyspalveluiden kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 4 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseen sairaanhoitopiireille alle 16-vuotiaiden lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien ja kuntayhtymien mielen-terveyttä ylläpitävien ja mielenterveysongelmia ehkäisevien palvelujen kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Valtionavustuksen määrä on enintään 80 prosenttia toiminnan aiheuttamista kustannuksista.

Määrärahaa saa käyttää myös rikosten esitutkintaan liittyvien lasten ja nuorten oikeuspsykiatristen tutkimusten kustannuksiin.

39. Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (kiinteä määräraha)

Sosiaalialan osaamiskeskusten toiminta käynnistyi vuoden 2002 alusta. Niiden toimintaan on osoitettu vuosittain 3 milj. euron valtionavustus. Ensi vuoden talousarvioesityksen mukaan määräraha alenee 2,5 miljoonaan euroon, vaikka sosiaali- ja terveysministeriö oli päinvastoin

esittänyt määrärahan nostamista 4 miljoonaan euroon. Tilannetta on parantanut kuitenkin jonkin verran se, että vuoden 2005 toisessa lisätalousarviossa osaamiskeskuksille osoitettiin lisärahoituksena 400 000 euroa. Samalla määräraha muutettiin kaksivuotiseksi siirtomäärärahaksi, mikä mahdollistaa määrärahan joustavan käytön.

Osaamiskeskuksille asetettuihin tavoitteisiin nähden niiden resurssit ovat olleet jo alun alkaen liian vaatimattomia. Poukkoileva rahoitus on luonut toimintaan epävarmuutta ja estänyt pitkäjänteisemmän toiminnan suunnittelun. Myöskään lisätalousarviomenettelyä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena tapana huolehtia rahoituksen riittävyydestä. Valiokunnan mielestä osaamiskeskusten asema tulee harkita kunta- ja palvelurakennemuutoksen yhteydessä. Samalla tulee selvittää mahdollisuudet vahvempien alueellisten yksikköjen muodostamiseen ja yhteistyöhön korkeakoulujen, lääninhallitusten tai muiden alan organisaatioiden kanssa.

53. Terveysten edistäminen ja terveysvalvonta

50. Terveysten edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Terveysten edistämiseen ehdotetaan 7,5 miljoonan euron määrärahaa, joka on 50 000 euroa viime vuosien määrärahasoa alhaisempi. Määrärahaa jaetaan mm. kuntien ja läänien sekä Kansanterveyslaitoksen, Työterveyslaitoksen, järjestöjen sekä Terveysten edistämisen keskuksen käyttöön. Sosiaali- ja terveysministeriö pyrkii ohjaamaan määrärahan käyttöä yhä enemmän sellaiseen toimintaan, jota on tarkoituksenmukaista toteuttaa kansallisella tasolla ja joka tuottaa kansallista lisäarvoa.

Suomalainen terveydenhuolto on mittavien haasteiden edessä. Väestö ikääntyy ja monet terveysongelmat ovat pahenemassa. Alkoholin käyttöön liittyvät sairaudet lisääntyvät, ylipainoisten määrä kasvaa ja myös lasten ja nuorten lihavuus yleistyy. Samoin tuki- ja liikuntaelinten ongelmat sekä mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet. Monet työtavat ovat muuttuneet

aiempaa yksipuolisemmiksi ja hyötyliikunta on vähentynyt. Samanaikaisesti työelämän ja työssä jaksamisen haasteet ovat kasvaneet ja työntekijöiden pitäisi jaksaa työelämässä pidempään. Myös eläkeuudistuksen keskeisenä tavoitteena oli se, että työntekijät siirtyvät eläkkeelle aiempaa myöhemmin.

Kansanterveys määräytyy suurelta osin terveydenhuollon ulkopuolisista asioista, kuten esimerkiksi elämäntavoista, joihin ihminen voi myös omilla valinnoillaan vaikuttaa. Terveystiedon edistämällä voidaan pitkällä tähtäyksellä saavuttaa sekä parempaa elämän laatua että merkit-

täviä kustannussäästöjä. Esimerkiksi panostus aikuisiän diabeteksen kasvun hillitsemiseen on sijoitus, joka vähentää tehokkaasti hoitomenojen kasvua tulevaisuudessa.

Valiokunta korostaa myös sitä, että terveyden edistäminen ei ole vain terveydenhuollon tehtävä, vaan terveyden edistämiseen on kiinnitettävä huomiota kaikessa yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Terveystiedon edistäminen edellyttää paitsi selkeitä määrällisiä tavoitteita, myös eri tahojen konkreettista ja johdonmukaista yhteistoimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi.

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

Yleistä. Talousarvioesityksen mukaan työvoiman kysynnän arvioidaan edelleen lisääntyvän, tosin kuluvaan vuotta hitaammin. Uusia työpaikkoja syntyy lähinnä palveluelinkeinoihin. Työllisyysasteen arvioidaan nousevan noin 68,2 prosenttiin ja keskimääräisen työttömyysasteen arvioidaan olevan noin 7,5 prosenttia. Työttömiä työnhakijoita arvellaan olevan ensi vuonna keskimäärin 255 000 henkilöä, mutta alueellisten työttömyyserojen ei uskota enää laajenevan.

Talousarvioesityksessä todetaan muun muassa, että pitkäaikaistyöttömille laaditaan yksilölliset aktiiviohjelmat, työhön menoa edistäviä aktiivitoimia lisätään, palvelua tehostetaan työvoiman palvelukeskusten avulla ja työllistämistukijärjestelmää uudistetaan lisäämällä tuetun työn ohkeen koulutusta. Työvoimatoimistoihin perustetaan myös työnhakukeskuksia nopean työllistyksen tehostamiseksi ja nuoret pyritään saamaan työhön tai koulutukseen entistä nopeammin nuorten yhteiskuntatakuun avulla.

Työhallinnon kokonaismäärärahat ovat talousarvioesityksen mukaan 1 965 miljoonaa euroa. Työvoimapolitiikan määrärahoja on lisätty runsaalla 50 miljoonalla eurolla, mutta kokonaisuudessaan työhallinnon määrärahat vähenevät noin 200 milj. euroa. Tämä johtuu siitä, että pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuen rahoitus muuttuu niin, että kunnat rahoittavat siitä puolet, mikä puolestaan korvataan kunnille valtionosuuksina. Ensi vuoden talousarviossa on arvioitu, että pääasiassa työttömille työnhakijoille tarjottujen aktiivitoimenpiteiden piirissä on keskimäärin 3,6 prosenttia työvoimasta eli 92 500 henkilöä. Tämä on runsaat 3 000 henkilöä kuluvaan vuotta enemmän.

Ensi vuoden talousarvioon sisältyvät linjaukset ovat valiokunnan mielestä hyviä ja kannatettavia. Esitetyillä uudistuksilla ja painotuksilla pyritään pureutumaan erityisesti rakenteelliseen työttömyyteen sekä työmarkkinoiden toimivuuden parantamiseen. Valiokunta korostaa toimenpiteiden vaikuttavuutta ja kiinnittää erityisesti huomiota työvoimakoulutuksen laatuun ja sisältöön. Suurten ikäluokkien poistuminen työelämästä korostaa työvoimakoulutuksen merkitystä osaavan työvoiman saatavuuden turvaamisessa. Onkin ensiarvoisen tärkeää, että kunkin alueen osaamistarpeet otetaan huomioon ja että koulutusta annetaan niille aloille ja niihin ammatteihin, joilla on aitoa ja todellista kysyntää työvoimasta. Myös näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen toteutukseen ja laatuun on panostettava.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös määrärahojen tehokkaaseen käyttöön ja seurantaan. Määrärahojen tehokkaan käytön kannalta on myös tärkeää, että TE-keskukset seuraavat määrärahojen käyttöä oman alueensa työvoimatoimistoissa ja että ne ryhtyvät riittävän ajoissa toimenpiteisiin määrärahojen uudelleen kohdentamiseksi.

Pitkäaikaistyöttömien terveydenhuolto. Työvoiman palvelukeskuksiin on koottu työvoimahallinnon asiantuntemuksen lisäksi Kelan sekä kuntien sosiaali- ja terveystalouden osaamista. Valiokunta pitää tärkeänä, että palvelukeskuksissa kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota etenkin pitkäaikaistyöttömien terveydenhuollon parantamiseen. Valiokunta on myös lisännyt miljoona euroa momentille 33.32.30 pitkäaikaistyöttömien terveystarkastuksiin.

Pitkäaikaistyöttömien eläke-edellytysten selvittämistä jatketaan edelleen. Arvioiden mukaan ensi vuonna järjestetään 6 000 työvoimatoimiston

tutkimusta. Valiokunta pitää tärkeänä, että myös vankilaviranomaiset tehostavat vankiloissa olevien pitkäaikaistyöttömien eläke-edellytysten selvittämistä yhdessä työhallinnon ja muiden asianomaisten tahojen kanssa.

Starttiraha. Vuoden 2005 alusta tuli voimaan kaksivuotinen uudistus, joka antaa mahdollisuuden myöntää starttirahaa myös muille kuin työttömille työnhakijoille. Starttirahajärjestelmän laajentaminen ja uudistaminen on osa hallituksen yrittäjyyden politiikkaohjelmaa, jolla tavoitellaan erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten määrän kasvua.

Kokeilun aikana starttirahan kysyntä on lisääntynyt tuntuvasti, viime vuoteen verrattuna lähes 50 prosenttia. Starttirahaa on saanut kuluvan vuoden syyskuun loppuun mennessä noin 5 450 henkilöä, joista muita kuin työttömiä noin 2 100 henkilöä. Starttirahaan osoitetut määrärahat ovat olleet valtakunnallisesti riittävät, mutta määrärahojen kysyntä ja käyttö ovat vaihdelleet alueellisesti.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa on arvioitu, että ensi vuodelle myönnettävä starttiraha ei riitä kaikissa TE-keskuksissa, mikäli kysyntä jatkuu yhtä vilkkaana kuin tänä vuonna. Lisäksi valiokunnan huomiota on kiinnitetty siihen, että TE-keskuksille on asetettu starttirahan käyttöä rajoittavat kiintiöt, jolloin ne eivät voi käyttää vapaasti määrärahoja kysynnän mukaan. Kiintiöiden muutoksiin on saatava lupa ministeriöltä, mikä lisää byrokratiaa ja hidastaa asioiden käsittelyä.

Ensi vuoden talousarvioletuksen mukaan starttirahaan on käytettävissä 22 milj. euroa. Sen lisäksi työmarkkinatukimomentilta (34.06.52) voidaan myöntää starttirahaa niiden yrittäjiksi ryhtyvien henkilöiden toimeentulon tukemiseen, jotka saavat työttömänä ollessaan työmarkkinatukea. Lisäksi starttitukeen voidaan käyttää Euroopan sosiaalirahaston määrärahoja. Kaiken kaikkiaan ensi vuoden määrärahataso on jonkin verran kuluva vuotta korkeampi.

Valiokunnan mielestä ensi vuotta koskevaa määrärahaa voidaan tässä vaiheessa pitää riittävänä, sillä kuluvan vuoden määrärahat ovat ol-

leet valtakunnallisesti riittävät ja lisäksi ensi vuonna on käytettävissä aiempaa enemmän resursseja. Mikäli määrärahan kysyntä kasvaa ennakoitua voimakkaammin, on asia otettava huomioon jo keväällä annettavassa lisätalousarviossa, jolloin lisäresursseja ehditään vielä käyttää.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan valtaosa momentin 34.06.51 määrarahasta on sitomatonta, mutta joitakin TE-keskusten käyttöön osoitettavia eriä on korvamerkitty. Starttiraha on eräs tällainen kiintiöity määräraha, jonka taso perustuu sekä kuluvan vuoden käyttöön että TE-keskusten kanssa käytyihin tulosneuvotteluihin. Mikäli määräraha ei riitä, budjettivuoden aikana starttitukeen tarkoitettuja määrärahoja arvioidaan uudelleen momentin kokonaismäärärahan puitteissa.

Määrärahojen käyttöä koskevat kiintiöt voivat hidastaa asioiden käsittelyä TE-keskuksissa. Kiintiöiden avulla voidaan kuitenkin varmistaa mm. se, että määrärahat riittävät koko vuodeksi keskeisiin työvoimapolitiikan toimiin. Valiokunta korostaa määrärahojen joustavaa käyttöä ja pitää erittäin tärkeänä sitä, että työministeriö reagoi mahdollisimman nopeasti TE-keskusten ja työvoimatoimistojen määrärahatarpeisiin.

Saadun selvityksen mukaan työministeriössä arvioidaan parhaillaan starttirahakokeilun ensimmäisen vuoden tuloksia ja vaikutuksia. Lisäksi selvitetään, onko starttirahakokeilu aidosti lisännyt alkavien yrittäjien määrää ja onko starttirahakokeilun vakinaistaminen perusteltua.

Valiokunnan mielestä kokeilu on ainakin tois- taiseksi osoittautunut onnistuneeksi, sillä se on selvästi alentanut yrittäjäksi ryhtymisen kynnystä. Starttirahajärjestelmän vaikuttavuus on ollut erittäin hyvä: työttömien osuus kolme kuukautta toimenpiteen päättymisen jälkeen on ollut noin 5 prosenttia, ja yrityksistä on ollut 80 prosenttia toiminnassa vielä viiden vuoden kuluttua yrityksen perustamisesta. Lähivuosien aikana noin 40 000 yrittäjää tulee käymään läpi sukupolven- tai omistajanvaihdoksen. Tästäkin näkökulmas- ta starttirahajärjestelmän laajentaminen muille kuin työttömille on ollut perusteltua.

Valiokunta pitää tärkeänä, että starttirahakokeilun arvioinnissa kiinnitetään huomiota myös siihen, millä tavoin voidaan varmistaa työllisyysmäärärahojen tarkoituksenmukainen kohdentuminen eri käyttötarkoituksiin ja eri asiakasryhmille. Koska starttirahan käytöllä tuetaan yrittäjyyttä, on myös erittäin tärkeää, että asiakkaalla on mahdollisuus saada nimenomaan yrittäjyyteen liittyviä neuvontapalveluja. Monet toimipisteet voivat tarjota monipuolisia palveluja, mutta kaikilla paikkakunnilla tämä ei ole mahdollista. On niin ikään tärkeää, että eri hallinnonalojen välinen yhteistyö TE-keskuksissa on tiivistä ja saumatonta.

07. Pakolais- ja siirtolaisuusasiat

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan turvapaikkahakemusten keskimääräiset käsittelyajat ovat lyhentyneet siten, että kuluvana vuonna hakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli 6 kuukautta. Tavoitteena on, että käsittelyajat lyhenevät ensi vuonna edelleen 4 kuukauteen. Näihin lukuihin sisältyvät kuitenkin myös nopeutussa käsittelyssä olleet hakemukset, joten hakemusten normaali käsittely kestää edelleen varsin pitkään. Saadun selvityksen mukaan myös hakemusten tiedoksianto voi kestää kohtuuttoman kauan, sillä päätös saatetaan antaa tiedoksi useita kuukausia sen tekemisen jälkeen.

Valiokunta kiinnittää asiaan huomiota ja kiirehti toimenpiteitä, joilla hakemusten käsittelyä voidaan edelleen nopeuttaa. Hakemusten tehokas käsittely alentaa myös turvapaikkakustannuksia.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa on kiinnitetty huomiota ulkomaalaislain 51 §:n soveltamiskäytännössä tapahtuneeseen muutokseen ja sen aiheuttamiin ongelmiin.

Ulkomaalaislain 51 §:n mukaan tilapäinen oleskelulupa myönnetään henkilölle, jota ei terveydellisestä syystä voida palauttaa tai jonka poistaminen ei ole tosiasiassa mahdollista. Jotta tilapäisen oleskeluluvan saanut voisi tehdä työtä, hänellä tulee olla työntekijän oleskelulupa.

Tällaisen luvan saamisen edellytyksenä on kuitenkin se, että ulkomaalaisen matkustusasiakirja on voimassa. Tilapäisen oleskeluluvan saaneella ei yleensä ole matkustusasiakirjaa eikä hänellä ole siten mahdollisuutta saada työntekijän oleskelulupaa. Turvapaikanhakija on voinut työllistyä jo turvapaikkaprosessin aikana, sillä hän voi aloittaa työnteon oltuaan Suomessa kolme kuukautta. Työnteko-oikeus kuitenkin päättyy, jos hän saa ulkomaalaislain 51 §:ssä tarkoitettua tilapäisen oleskeluluvan.

Lisäksi tilapäinen oleskelulupa vaikeuttaa sosiaaliturvan ja -palveluiden saamista, sillä lupaan ei sisälly oikeutta kotikuntaan. Luvan saaneella ei ole myöskään mahdollisuutta kotouttamissuunnitelmaan tai kotoutumista edistäviin toimiin. Myös lasten koulunkäynti vaikeutuu.

Valiokunnan mielestä tilanne on monella tavalla epätydyttävä. Työnteko-oikeuteen ja palveluiden saantiin liittyvät rajoitukset, turhautuminen vastaanottokeskuksissa ja syrjäytyminen normaalista elämästä johtavat helposti siihen, että henkilöiden kotoutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan viivästyy tai epäonnistuu kokonaan. Valiokunta kiinnittää erityistä huomiota lasten syrjäytymisen estämiseen. Lapsilla tulee olla mahdollisuus käydä koulua, ja heidän integroimisensa tulee muutoinkin aloittaa varhaisessa vaiheessa.

Tilapäisten oleskelulupien määrä on lisääntynyt voimakkaasti. Kuluvan vuoden aikana tilapäisiä oleskelulupia on myönnetty jo yli 220, kun viime vuonna niitä myönnettiin kaikkiaan 27. Käytännössä tilapäisen oleskeluluvan saaneet asuvat vastaanottokeskuksissa.

Valiokunta katsoo, että tilapäisten oleskelulupien myöntämiskäytännössä tapahtuneet muutokset on selvitettävä pikaisesti. Valiokunnan mielestä tilanteeseen on myös puututtava ja löydettävä ratkaisu, joka antaa tilapäisen oleskeluluvan saaneelle mahdollisuuden päästä sellaisten kotoutumistoimenpiteiden ja palveluiden piiriin, joilla luodaan hyvät valmiudet kotoutumisprosessin jatkamiseen tarvittaessa.

99. Työministeriön hallinnonalan muut menot**23. Siviilipalvelus (arviomääräraha)**

Valiokunta viittaa aikaisempiin kannanottoihinsa (mm. VaVM 41/2004 vp) ja kiinnittää edelleen huomiota siviilipalvelusmiesten asumistilanteeseen. Siviilipalveluslain 23 a §:n mukaan siviilipalvelusmiehellä on palvelusaikana oikeus ilmaiseen majoitukseen. Palveluspaikka vastaa palvelusaikana annettavasta ilmaisesta ylläpidosta, johon sisältyy mm. majoitus. Työ-

ministeriön tekemien selvitysten mukaan vain alle 50 prosenttia palveluspaikoista hoitaa asumiskustannuksiin liittyvät velvoitteensa moitteetta. Noin puolet palveluspaikoista pyrkii tavalla tai toisella välttämään asumiskustannusten korvausvastuun.

Varusmiesten ja siviilipalvelusmiesten yhdenvertaisen kohtelun saavuttamiseksi siviilipalvelusmiesten asumisongelmassa on löydettävä jokin ratkaisu. Valiokunta katsoo, että asia on ratkaistava viimeistään laadittaessa seuraavaa hallitusohjelmaa.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Ympäristön suojelu

Itämeren suojelu. Itämeren rehevöitymistä aiheuttavat päästöt eivät ole vähentyneet Itämeren suojeluohjelman edellyttämällä tavalla. Tehyjen selvitysten mukaan järvesien tila on varsin hyvä, mutta rannikkovesien tila on huonontunut erityisesti Suomenlahdella ja Saaristomereillä. Rannikkovesistä vain noin kolmannes on korkeintaan tyydyttävässä tilassa. Rehevöitymistä on pyritty vähentämään suuntaamalla maatalouden ympäristötukia etenkin vesiensuojelutoimiin ja ravinnekuormituksen vähentämiseen. Asetettuja tavoitteita ei ole kuitenkaan saavutettu. Vesistöjä rasittaa myös ns. sisäisen kuormituksen lisääntyminen.

Valiokunta korostaa toimenpiteitä, joilla Itämeren tilaa voidaan parantaa. Jätevesien käsittelyä on edelleen tehostettava ja haitallisten aineiden päästöjä vähennettävä. Esim. talousjätevesiasetuksen toimeenpanosta on huolehdittava, sillä viemäriverkostojen ulkopuolella olevat kiinteistöt kuormittavat vesistöjä huomattavasti. On myös tärkeää, että maatalouden ympäristötukia myönnetään jatkossakin ja että ne säilyvät vähintään nykyisen tasoisina myös EU:n seuraavalla rahoituskaudella.

Valiokunta kiinnittää myös huomiota laivojen jätevesipäästöihin Itämerellä ja kiirehtii toimenpiteitä niiden lopettamiseksi. Laivojen jätevesipäästöjä koskevia ongelmia käsitellään Itämeren suojelukomissiossa HELCOMissa, ja ne on tarkoitus saattaa myös IMO:n käsiteltäväksi. Itämeren alue on maailman saastunein merialue, ja sen suojelun edistyminen edellyttää, että jätevesipäästöt kielletään kokonaan mahdollisimman pian. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että Itämeren suojelu otetaan painokkaasti esille käsiteltäessä EU:n meristrategiaa.

Koko Itämeren suojelun kannalta on myös ensiarvoisen tärkeää, että muutkin Itämeren rannikkovaltiot tehostavat suojelun vaatimia toimia. Valiokunta pitää siksi tärkeänä, että Itämeren suojelu nostetaan vahvasti esille Suomen puheenjohtajuuskauden aikana.

Monitoimimurtajan hankkiminen on osoittautunut ennakoitua kalliimmaksi. Valiokunta kiirehtii öljyntorjuntavalmiutta parantavien päätösten tekemistä, jotta palvelut saadaan suunnitelman mukaisesti käyttöön viimeistään vuoden 2007 lopulla. Itämeren ja Suomenlahden kautta kulkevien öljykuljetusten arvioidaan ylittävän 200 miljoonan tonnin rajan jo ennen vuotta 2010, mikä lisää entisestään onnettomuusriskiä.

77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)

Ympäristötöiden rahoitusvaje kasvaa jatkuvasti tarpeisiin nähden. Kuluvan vuoden talousarviossa ympäristötöihin osoitettiin 11,9 milj. euroa, mutta ensi vuonna määrärahat laskevat 10 milj. euroon. Menokehysten mukaan määräraha alenee edelleen 7 350 000 euroon jo vuonna 2007. Hallitusohjelmassa luvataan huolehtia pohjaveden laadusta sekä edistää saastuneiden maa-alueiden kunnostamista, mutta ympäristötyömäärärahojen väheneminen on ristiriidassa tämän tavoitteen kanssa.

Valtiovarainvaliokunta on toistuvasti kiinnittänyt huomiota ympäristötyömomentin määrärahan niukkuuteen, ja eduskunta on lisännyt momentin määrärahaa vuodesta 2002 alkaen jo neljänä peräkkäisenä vuotena. Ympäristötöiden tekeminen on monella tavalla kannattavaa, sillä niillä voidaan parantaa ympäristön tilaa, mutta niillä on myös työllisyyttä lisäävää vaikutusta. Keskeisiä ympäristötyökohteita ovat mm. vesistöjen ja Itämeren rehevöitymisen vähentäminen, maaperään joutuneiden vaarallisten aineiden aiheuttamien terveysriskien poistaminen sekä

puhtaan raakaveden turvaaminen vedenhankinnalle.

Pilaantuneiden alueiden kunnostukseen tarvittaisiin ympäristökeskusten esitysten mukaan lähivuosina vähintään 3,5 miljoonaa euroa. Pilaantuneiden maa-alueiden kunnostuksiin arvioidaan tarvittavan seuraavan 20 vuoden aikana noin 1—1,2 miljardia euroa. Vaikka suurin osa kustannuksista lankeaakin pilaantumisen aiheuttajien ja alueiden haltijoiden maksettavaksi, on kuntien ja valtion varoja arvioitu tarvittavan tutkimuksiin ja kunnostuksiin yhteensä noin 300—400 miljoonaa euroa.

Lähivuosina tulisi myös käynnistää ainakin 30 uutta siirtoviemärihanketta. Mahdollisesti pilaantuneita maa-alueita on kartoitettu noin 20 000 kohteessa, joista on kiireellisiä 3 350. Näistä valtaosa sijaitsee keskisuurissa ja pienissä kunnissa, joiden talouteen kalliilla kunnostushankkeilla voi olla vakavia vaikutuksia. Lisäksi välittömän kunnostuksen tarpeessa on noin 1 500 järveä ja 500 jokiosuutta, joiden kunnostushankkeiden kokonaiskustannuksiksi on arvioitu yli 250 miljoonaa euroa.

Uutena ongelmana on pilaantuneiden ja esim. TBT-pitoisten sedimenttien kunnostus, joita on tehty Suomessa toistaiseksi varsin vähän. Alustavien selvitysten mukaan kunnostusta edellyttäviä kohteita on kuitenkin paljon mm. telakoiden, satamien ja vanhojen kaatopaikkojen ympäristöissä. Vakavin ongelma on Kymijoen voimakkaasti dioksiinilla, furaanilla ja elohopealla pilaantuneet sedimentit, joiden kunnostustavan ratkaiseminen on tulossa ajankohtaiseksi.

Momentille lisätään 1 900 000 euroa. Määräraha käytetään momentin käyttötarkoituksen mukaisesti, ja sillä voidaan myös lisätä valtion rahoitusosuutta rakennemuutosalueilla toteutettavissa siirtoviemärihankkeissa, kuten esimerkiksi Vihannin—Raahen siirtoviemärihankkeessa. Valiokunta toteaa, että määrärahalla ei saa aloittaa sellaisia uusia hankkeita, joista aiheutuu menopaineita seuraaville vuosille. Valiokunta pitää myös välttämättömänä, että vuosien 2007—2011 määrärahaehyksissä otetaan huomioon ympäristötöiden rahoitustarve.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille myönnetään 11 900 000 euroa.
(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

20. Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnon-suojelu

Valiokunta on jo useiden vuosien ajan kiinnittänyt huomiota Nuuksion kansallispuiston kehittämiseen ja pitää erittäin hyvänä, että hankkeen suunnitteluun osoitettiin vuoden 2005 toisessa lisätalousarviossa 300 000 euron määräraha. Valiokunta kiirehtii hankkeen etenemistä ja korostaa, että kyseessä on pääkaupunkiseudun tärkein ja tunnetuin suojelu- ja virkistyskohde, joka on noin miljoonan suomalaisen päiväkäynnin ulottuvilla. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että kaikki osapuolet toimivat aktiivisesti hankkeen eteenpäin viemiseksi ja että myös valtio edistää hanketta omalta osaltaan.

Valiokunta kiinnittää muutoinkin huomiota kansallispuistojen kehittämiseen ja pitää tärkeänä, että suojelualueille rakennettujen opastuspolkujen ja niihin liittyvän infrastruktuurin rakentamista ja kunnossapitoa edistetään. Näillä hankkeilla on myös paikallisesti työllistävää merkitystä.

Luonnonsuojelualueiden rahoitusohjelma tarkistetaan vielä kuluvan vuoden aikana, ja tarkoituksena on ottaa huomioon vanhan rahoitusohjelman jälkeensäjäneisyys. Useimmat ympäristökeskukset saavat vanhojen ohjelmien toteuttamisen päätökseen jo vuoden 2007 loppuun mennessä, mutta ohjelmaa on kuitenkin tarpeen jatkaa vielä kahdella vuodella. Valiokunta pitää tärkeänä, että rahoitusohjelmaan osoitetaan puuttuvat resurssit ohjelmien loppuun saattamiseksi.

30. Asumisen edistäminen

55. *Avustukset korjaustoimintaan* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille ehdotetaan 70 milj. euron määrärahaa, josta osoitetaan energia-avustuksiin 17

milj. euroa. Määrärahaa voidaan käyttää myös asuntojen korjaus- ja terveyshaitta-avustuksiin. Avustukset on maksettu aiemmin asuntorahaston varoista, mutta ensi vuoden talousarviossa ne on siirretty valtion talousarvioon. Näin on haluttu keventää asuntorahaston taloutta.

Momentin määrärahaa voidaan käyttää hyvin monenlaisiin tarkoituksiin, kuten vanhusten ja vammaisten asuntojen korjaamiseen, hissien asennukseen, terveyshaittojen poistamiseen sekä kerros- ja rivitalojen energia-avustuksiin. Vuoden 2005 alusta lukien avustusta on myönnetty myös kiinteistökohtaisten talousjätevesijärjestelmien parantamiseen. Lisäksi ensi vuoden alusta lukien avustuksia voidaan myöntää korjauskustannusten ohella asuntojen rakennus- ja hankintakustannuksiin sellaisissa tilanteissa, joissa asuntoa ei enää kannata korjata terveydellistä haittaa aiheuttavien vaurioiden poikkeuksellisen laajuuden vuoksi.

Momentin määräraha on pysynyt samalla tasolla vuodesta 2004 lukien, vaikka sen käyttöalaa on laajennettu. Käyttökohteiden lisääntyessä yksittäisen avustuksen taso pienenee. Valiokunta on huolissaan etenkin hissien asentamiseen tarvittavien määrärahojen riittävydestä. Jo nyt hissiavustuksiin osoitettu määräraha on ollut riittämätön kysyntään nähden, ja väestön ikääntymisen vuoksi hissien sekä myös vanhusten asuntojen korjaustarpeet lisääntyvät entisestään. Hissien rakentaminen on keskeinen ja myös edullinen keino parantaa vanhusten mahdollisuuksia asua kotonaan. Valiokunnan mielestä korjausavustusten lisääntynyt tarve tulee ottaa huomioon seuraavassa kehyspäätöksessä.

Valiokunta ei ota tässä yhteydessä kantaa energia-avustusten käytön periaatteisiin, vaan palaa asiaan käsitellessään tuonnempana energia- ja ilmastostrategiaa koskevaa selontekoa.

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Yleistä

Talousarvioesitys noudattaa hallituksen asuntopoliittista ohjelmaa, ja esityksen linjaukset ovat valiokunnan mielestä kokonaisuutena hyviä ja asianmukaisia.

Asuntomarkkinoiden kehitys on ollut kaksisuuntaista. Toisaalta oman asunnon hankkiminen on helpottunut alhaisen korkotason ja pitkien laina-aikojen vuoksi. Myös vuokra-asuntomarkkinat ovat tasapainottuneet ja vuokra-asuntojen saanti kasvukeskuksissa on helpottunut. Toisaalta kovan kysynnän myötä asuntojen hinnat ja vuokrataso ovat nousseet kasvukeskuksissa huolestuttavan korkeiksi. Laina-aikojen pidentyminen on antanut mahdollisuuden aiempaa suurempien asuntolainojen ottamiseen, mikä on lisännyt kotitalouksien velkaantumista.

Asuntojen hintojen nousuun on vaikuttanut keskeisesti kohtuuhintaisten tonttien riittämättömyys ja siitä aiheutuva tonttimaan hinnan nousu. Tarjontaa ei ole riittävästi varsinkaan Helsingin seudulla, jossa tonttien hinnat ovat lähes koltinkertaituneet kymmenessä vuodessa. Asuntojen hintojen voimakas nousu vauhdittaa muutoliikettä pääkaupungin ympäryskuntiin ja yhä kauemmas työpaikoista. Näin yhdyskuntarakenteen hajoaminen pahenee ja työmatkaliikenne sekä kasvihuonekaasupäästöt lisääntyvät. Tällainen kehitys vaikeuttaa myös työvoiman liikkuvuutta sekä työvoiman kysynnän ja tarjonnan yhteensovittamista. Asumisen kalleus rajoittaa etenkin nuorten mahdollisuuksia muuttaa kasvukeskuksiin.

Tonttitarjonnan ongelmat liittyvät keskeisesti kaavoitukseen, joka kuuluu kuntien toimivaltaan. Valtio voi kuitenkin vaikuttaa kaavoitukseen liittyvien valitusten käsittelyyn huolehtimalla esim. tuomioistuinten riittävästä resursseista.

Hallitus on kiinnittänyt asiaan huomiota päättämällä toimenpidekokonaisuudesta, jolla pyritään parantamaan kasvukeskusten tonttitarjontaa. Helsingin hallinto-oikeuden resursseja lisätään asemakaavojen käsittelyn nopeuttamiseksi. Lisäksi selvitetään, onko tarpeen uudistaa hallinto-oikeuksien päätösten maksuperusteita perusteettomien valitusten vähentämiseksi. Kaavoitettujen asuntotonttien käyttöön saamista tehostetaan ottamalla käyttöön rakentamattomille rakennuspaikoille korotettu kiinteistövero 14 kunnassa Helsingin seudulla. Ympäristöministeriö on myös asettanut työryhmän, jonka tehtävä-

nä on selvittää maankäyttö- ja rakennuslain mahdolliset muutostarpeet tonttitarjonnan lisäämiseksi.

Valiokunta kiirehtii toimenpiteitä kasvukeskusten asuntotilanteen helpottamiseksi ja korostaa erityisesti niitä toimenpiteitä, joilla voidaan rajoittaa kaksinkertaista valitusmahdollisuutta ja nopeuttaa muutoinkin kaavoitusta koskevien valitusten käsittelyä. Lisäksi valiokunta korostaa painokkaasti myös sitä, että valtion omistamat maa-alueet saadaan mahdollisimman pian asuntotuotantoon. Myös hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus huolehtii siitä, että valtio maanomistajana tukee asuntopolitiikan yhteisiä tavoitteita niin, että valtionmaat ovat käytettävissä kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan valtio omistaa pelkästään Helsingissä asuntorakentamiseen suunniteltavia maa-alueita, joille voidaan rakentaa noin 6 000 asuntoa. Kapiteelin omistamille maa-alueille arvioidaan voitavan rakentaa 2 000—3 000 asuntoa. Valiokunta viittaa vuoden 2005 toista lisätalousarviota koskevaan mietintöönsä (VaVM 32/2005 vp) ja korostaa tässäkin yhteydessä sitä, että Kapiteeli Oyj:n myyminen ei saa estää sen omistamien asuntotuotantoon sopivien maa-alueiden käyttöä kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon.

Julkisen vallan on myös kiinnitettävä huomiota siihen, ettei se omalla toiminnallaan rohkaise kotitalouksia ylivelkaantumiseen. Esim. yli 25 vuoden asuntolainat voivat osoittautua ongelmallisiksi siinä vaiheessa, kun taloyhtiön peruskorjaukset joudutaan aloittamaan, mutta lainan pääoma on vielä lähes kokonaan maksamatta. Valiokunnan mielestä onkin tärkeää, että hallitus on päättänyt esittää lainmuutosta, jolla asuntolainaan liittyvä valtion osatakaus rajoitetaan 25 vuoteen.

Sosiaalisen asuntotuotannon osalta varaudutaan ensi vuonna noin 6 500 uuden korkotuki- ja arava-asunnon rakentamiseen. Valtuuksia on varauduttu nostamaan enimmillään 10 000 asunnon aloittamiseksi, mutta nykyisessä markkinatilanteessa valtuuden korotukseen ei liene käytännössä tarvetta. Vaparaahoitteisen asuntotuotannon kannattavuudesta johtuen myös raken-

nuttajien ja rakentajien mielenkiinto valtion tukemaa asuntotuotantoa kohtaan on vähentynyt.

Väestöltään vähenevillä alueilla tyhjiksi jäävät asunnot aiheuttavat taloudellisia ongelmia niin kunnille kuin myös yleishyödyllisille toimijoille. Talousarviossa otetaan uusina tukimuotoina käyttöön lainojen osittainen anteeksianto käyttörajoituksista vapauttamisen yhteydessä sekä purkuavustus. Lisäksi käynnistetään viisivuotinen kehittämisohjelma, joka kohdennetaan äkillisen rakennemuutoksen alueille sekä kuntiin, joissa on runsaasti ylitarjontaa aravavuokra-asunnoista. Valiokunta pitää näitä toimia tervetulleina, joskin ne voivat osoittautua riittämättömiksi keinoiksi ratkaista väestöltään vähenevien seutujen ongelmia.

Valiokunta kiinnittää tässä yhteydessä huomiota myös vanhojen arava- ja perusparannuslainojen korkotasoon. Saadun selvityksen mukaan niiden korko voi joissakin tapauksissa olla vielä poikkeuksellisen korkea markkinakorkoihin verrattuna. Valiokunta pitää tärkeänä, että tällaiset lainat pyritään konvertoimaan tai että korkotasoa voidaan muutoin laskea markkinakorkojen tuntumaan.

Valiokunnan huomiota on kiinnitetty myös asumistukijärjestelmän monimutkaisuuteen ja epäkohtiin. Saadun selvityksen mukaan ympäristöministeriö on asettanut työryhmän selvittämään tukijärjestelmän uudistamista. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että järjestelmän kehittämistarpeet selvitetään ja että sen toimivuutta parannetaan.

Kunnallistekniikka-avustus

Kasvukeskusten asuntotuotannon liikkeelle lähtöä pyritään helpottamaan kunnallistekniikka-avustuksilla. Niihin on käytettävissä vuosina 2005—2009 yhteensä 50 miljoonaa euroa, josta on jo sidottu 45 milj. euroa. Avustusta on myönnetty mm. uudelle asuntoalueelle tarvittavien ja sinne johtavien katujen ja muiden liikenneväylien rakentamiseen. Jatkossa avustusta myönnetään myös asuntoaluetta varten tarvittavien siirtoviemärien ja yhdysvesijohtojen rakentamiseen.

Siirtoviemärien ja vesijohtojen rakentamista rahoitetaan ympäristötyömomentilta, maa- ja metsätalousministeriön pääluokasta sekä jatkossa myös asuntorahaston varoista. Ympäristöihin osoitettujen määrärahojen niukkuuden vuoksi on sinänsä tärkeää, että hankkeita voidaan toteuttaa myös muista rahoituslähteistä. Valiokunnan mielestä nykyinen järjestelmä on kuitenkin liian hajautunut ja rahoitusta onkin jatkossa syytä selkeyttää.

Kunnallistekniikka-avustuksen kysyntä on ollut vilkasta ja 50 milj. euron valtuus on jo lähes kokonaan sidottu. Kasvukeskusten asuntotilanteen helpottamiseksi olisi tärkeää, että myöntövaltuuden riittävyttä arvioidaan vielä uudelleen ja että tarvittaessa kunnallistekniikka-avustuksiin osoitetaan lisärahoitusta. Valiokunnan mielestä avustusta tulisi myöntää ensisijaisesti sellaisille uusille asuinalueille, jotka tukeutuvat joukkoliikenteeseen ja erityisesti raideliikenteeseen. Tämä olisi perusteltua kasvihuonekaasupäästöjen hillitsemiseksi.

Pääkaupunkiseudun lähiöiden kehittäminen

Ensi vuonna käynnistetään Helsingin seudun lähiöiden viisivuotinen kehittämisprojekti. Valtion rahoitus on yhteensä viisi miljoonaa euroa, josta on ensi vuonna käytettävissä miljoona euroa. Avustusta myönnetään lähiöiden asuin ympäristön viihtyisyyden ja laadun kehittämiseen sekä turvallisuuden parantamiseen. Avustuksen suuruus on 10 prosenttia hankkeen kustannuksista, vaikka aiemmin avustustasoksi oli kaavailtu 50 prosenttia.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on todettu, että pääkaupunkiseudun kehittämisprojektin avustusprosentti on liian alhainen ja avustuksen määrä siten riittämätön. Saadun selvityksen mukaan kaupungit eivät todennäköisesti käynnistä hankkeita. Tarve lähiöiden kunnostukseen on kuitenkin ilmeinen, sillä 1960- ja 1970-luvuilla rakennetut lähiöt ovat jo peruskunnostuksen tarpeessa.

Valiokunnan mielestä avustustaso tulisi asettaa sellaiseksi, että lähiöiden kehittämisprojektit tosiasiaassa käynnistyvät. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että kehittämishankkeissa kiinni-

tetään huomiota puurakentamisen mahdollisuuksiin.

Avustukset erityisryhmille

Erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi kuluvan vuoden alussa otettiin käyttöön uusi järjestelmä, jossa asuntorahasto myöntää avustusta asuinrakennusten tai asuntojen uustuotantoon ja perusparannukseen. Uudistus on selkeyttänyt erityisryhmien asuntotuotantoa, ja se on antanut myös kunnille mahdollisuuden avustuksen saamiseen. Avustusprosenttia on pidetty alhaisena, mutta avustusta on siitä huolimatta haettu varsin vilkkaasti.

Erityisryhmät tarvitsevat lähes aina asuntojen ohella myös palveluja, joista sosiaalialan järjestöt ovat suuressa määrin vastanneet. Tilanne on kuitenkin muuttumassa, sillä kunnat ovat avaamassa sosiaali- ja terveystoimen palvelut kilpailulle ja yritysten osuus palvelujen tuottamisessa on kasvanut. Lisäksi verohallitus on 1.6.2005 antanut verotusohjeen yleishyödyllisille yhdistyksille ja säätiöille. Siinä arvioidaan mm. yleishyödyllisenä pidettävän yhteisön harjoittaman elinkeinotoiminnan vaikutusta yhteisön yleishyödyllisyyteen.

Raha-automaattiyhdistys on edelleen rahoittanut mm. ikäihmisten tuettua asumista. Avustuksia ei kuitenkaan enää myönnetä sellaisiin palveluihin, joiden alueella yritysmuotoisen tuotannon määrä on kehittynyt sellaiseksi, että avustukset aiheuttaisivat vähäistä suurempaa kilpailua tai markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia. Tämän seurauksena tuki- ja palveluasumiseen kohdistettujen avustusten osuus kaikista RAY:n myöntämistä avustuksista on tämän vuosikymmenen aikana asteittain alentunut. Talousarvioesityksen mukaan aleneva suunta jatkuu.

Tilanne on kaiken kaikkiaan sekava, ja tuki- ja asumispalvelujen tuotanto on vaikeuksissa.

EU:n komissio on kuitenkin heinäkuussa 2005 antanut päätöksen, jonka mukaan yleishyödyllisiä palveluja tuottavalle yritykselle maksettava korvaus voi tietyillä ehdoilla olla yhteenso-piva EU:n kilpailu- ja valtiontukisäädösten kanssa.

Komission päätöksen toteuttamiseksi ympäristöministeriö on perustanut valtioneuvoston työryhmän, jonka tehtävänä on selvittää, täyttävätkö sosiaaliseen asuntotuotantoon Suomessa myönnettävät tuet EU:n asettamat edellytykset, joiden nojalla tuet voidaan katsoa yhteismarkkinoilla soveltuviksi.

Erityisryhmien tuki- ja asumispalvelujen turvaaminen ja edelleen kehittäminen on välttämätöntä. Valiokunta pitääkin työryhmän asettamista erittäin tärkeänä ja katsoo, että työryhmän työn valmistuttua asia on käsiteltävä koko valtioneuvoston kokoonpanossa, sillä se liittyy useiden ministeriöiden toimialaan.

Talousarvioesityksen mukaan ensi vuoden avustusvaltuus on 40 miljoonaa euroa. Avustuksen vilkkaasta kysynnästä johtuen määräraha on jo osoittautunut riittämättömäksi. Valiokunta ehdottaa, että avustusvaltuus korotetaan 45 miljoonaan euroon. Valiokunta pitää myös välttämättömänä, että jatkossa valtuuden riittävyyttä arvioidaan ja asia otetaan tarvittaessa huomioon lisätalousarviossa.

Valiokunta kiinnittää vielä huomiota asunnottomien tilanteeseen. Asunnottomuus on vähentynyt koko maassa, mutta asunnottomien moniongelmaisuus on lisääntynyt. Asunnottomuuden vähentäminen edellyttääkin ennen kaikkea riittäviä asumisen tukipalveluita. Asunnottomuus on pahinta pääkaupunkiseudulla, jossa valtio, pääkaupunkiseudun kunnat sekä eräät muut toimijat ovat hyväksyneet vuoden 2007 loppuun ulottuvan asunnottomuuden vähentämishjelman. Valiokunta korostaa kuntien ja muiden toimijoiden yhteistyötä ja pitää tärkeänä, että valtio huolehtii omalta osaltaan ohjelman rahoituksesta.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

(1.—9. kappale kuten HE 119/2005 vp)

Vuonna 2006 saa Valtion asuntorahaston varoista myöntää avustuksista erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain (1281/2004) mukaisia avustuksia yhteensä enintään 45 000 000 euroa.

(11. ja 12. kappale kuten HE 119/2005 vp)

(13. kappale kuten HE 201/2005 vp)

(14.—16. kappale kuten HE 119/2005 vp)

99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut menot

65. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Järjestöavustusmomentin määräraha nousee tästä vuodesta neljänneksellä eli yhteensä 2 miljoonaan euroon. Määrärahan korotus osoitetaan pääasiassa saariston jätehuollon ja ympäristöhoidon kehittämiseen.

Valiokunta on tyytyväinen siihen, että saariston jätevesihuoltoa kehitetään ja että septitankkien tyhjennysverkostoa laajennetaan. Avustuksia jaettaessa on syytä kiinnittää huomiota myös sellaisten järjestöjen avustuksiin, joilta pyydetään runsaasti virallisia lausuntoja ja kannanottoja ja joiden edustusta tarvitaan toistuvasti työryhmissä ja toimikunnissa.

Rantasalmen ympäristökasvatusinstituutti on ympäristökasvatuksen tärkeä asiantuntija. Valiokunta viittaa aiempiin kannanottoihinsa ja korostaa sen perusrahoituksen turvaamista. Ympäristökasvatusinstituutin toiminta-alueella on opetushallinnolla keskeinen rooli. Jatkossa tulisi selvittää, olisiko instituutin perusrahoitus otettava huomioon opetusministeriön hallinnonalan pääluokassa.

TULOARVIOT

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille ehdotetaan lisättäväksi 50 222 000 euroa nimellisarvoiseen nettolainanottoon, jolloin nimellisarvoinen lainanotto on yhteensä 492 039 000 euroa. Lisäys johtuu menomomen-

teille ehdotetuista muutoksista, joiden yhteismäärä on 50 222 000 euroa.

Momentti muuttuu seuraavaksi:

Momentille merkitään nettotuloa 446 039 000 euroa.

(2. kappale kuten HE 119/2005 vp)

YHTEENVETO

Valiokunnan ehdotuksen mukaan sekä tulo- että menoarvio päätyvät 39 581 620 000 euroon.

Näin ollen sekä menojen että tulojen loppusummat ovat 50 222 000 euroa hallituksen esittämää suuremmat.

Tuloarvioiden eroavuudet esitysten ja mietinnön välillä ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	Esitys €	Valiokunta €
Os. 11	33 409 949 000	33 409 949 000
Os. 12	4 490 873 000	4 490 873 000
Os. 13	1 005 895 000	1 005 895 000
Os. 15	624 681 000	674 903 000
Yhteensä	39 531 398 000	39 581 620 000

Määrärahojen eroavuudet esitysten ja mietinnön välillä ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	Esitys €	Valiokunta €
Pl. 21	104 480 000	104 480 000
Pl. 22	11 615 000	11 615 000
Pl. 23	74 529 000	74 529 000
Pl. 24	895 384 000	895 384 000
Pl. 25	695 122 000	696 122 000
Pl. 26	1 547 896 000	1 551 296 000
Pl. 27	2 274 035 000	2 274 035 000
Pl. 28	5 792 275 000	5 792 275 000
Pl. 29	6 464 665 000	6 470 315 000
Pl. 30	2 700 461 000	2 703 461 000
Pl. 31	1 728 158 000	1 752 158 000
Pl. 32	972 966 000	974 238 000
Pl. 33	11 314 749 000	11 324 749 000
Pl. 34	1 965 218 000	1 965 218 000
Pl. 35	751 845 000	753 745 000
Pl. 36	2 238 000 000	2 238 000 000
Yhteensä	39 531 398 000	39 581 620 000

PÄÄTÖSEHDOTUS

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että ehdotus valtion talousarvioksi vuodelle 2006 hyväksytään hallituksen esityksen ja sitä täydentävän esityksen mukaisesti edellä mainituin muutoksin,

että edellä ehdotetut lausumat 1 ja 2 hyväksytään,

että talousarvioaloitteet TAA 54, 85, 95, 119, 241, 327, 572, 575, 582, 735, 816, 863 ja 1254/2005 vp hyväksytään,

että talousarvioaloitteet TAA 1—53, 55—84, 86—94, 96—118, 120—240, 242—326, 328—571, 573—574, 576—581, 583—734, 736—815, 817—862, 864—1253 ja 1255—1269/2005 vp hylätään ja

että talousarviota sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2006 alkaen.

VaVM 45/2005 vp — HE 119/2005 vp, HE 201/2005 vp

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Olavi Ala-Nissilä /kesk		Jukka Vihriälä /kesk
vpj.	Matti Ahde /sd	vjäs.	Janina Andersson /vihr
jäs.	Christina Gestrin /r		Eva Biaudet /r
	Jyri Häkämies /kok		Arto Bryggare /sd
	Kyösti Karjula /kesk		Klaus Hellberg /sd
	Jari Koskinen /kok		Mikko Immonen /vas
	Pekka Kuosmanen /kok		Timo Kalli /kesk
	Reijo Laitinen /sd		Bjarne Kallis /kd
	Maija-Liisa Lindqvist /kesk		Esko Kiviranta /kesk
	Mika Lintilä /kesk		Mikko Kuoppa /vas
	Pekka Nousiainen /kesk		Eero Lämsä /kesk
	Pirkko Peltomo /sd		Sinikka Mönkäre /sd
	Iivo Polvi /vas		Olli Nepponen /kok
	Virpa Puisto /sd		Tuija Nurmi /kok
	Markku Rossi /kesk		Maija Perho /kok
	Matti Saarinen /sd		Aulis Ranta-Muotio /kesk
	Kimmo Sasi /kok		Maija Rask /sd
	Anni Sinnemäki /vihr		Sari Sarkomaa /kok
	Irja Tulonen /kok		Pia Viitanen /sd
	Kari Uotila /vas		Jaana Ylä-Mononen /kesk

Valiokunnan sihteereinä jaostokäsittelyissä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Alpo Rivinoja
valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen
valiokuntaneuvos Marjo Hakkila.

VASTALAUSE 1

Yleisperustelut

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä esittää tässä vastalauseessa hallituksen budjettiesitykselle oman tasapainoisen vaihtoehdon, jossa korostuu pyrkimys sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen, perheiden ja peruspalvelujen tukemiseen sekä työllistämisedellytysten parantamiseen. KD:n esittämä vaihtoehto on linjassa puolueen niin eduskunta- kuin kunnallisvaaleisakin esittämien tavoitteiden kanssa.

Huolenpitoa heikoimmista eli KD:n köyhyyspaketti

Köyhyys liittyy usein pitkäaikaistyöttömyyteen, mutta myös sairaus- ja vanhempainrahojen sekä lasten kotihoidon tuen alhaiseen vähimmäistasoon, pieneen opintotukeen tai eläkkeeseen. Heikoimmassa asemassa olevien väestöryhmien tulot ovat jääneet pahasti jälkeen yleisestä kehityksestä, mitä indeksisidonnaisuuden puuttuminen keskeisistä tulonsiirroista on vain vahvistanut. Siksi kristillisdemokraatit esittävät monipuolista, eri väestöryhmiin ulottuvaa "köyhyyspakettia", jolla pyritään vastaamaan kunkin ryhmän akuuteimpaan ongelmaan.

Kiireellisimpänä tukea tarvitsevat yksihuoltajaperheet, joiden tulokehitys on lapsiperheidenkin joukossa ollut heikointa. Kristillisdemokraatit haluavat korottaa lapsilisien yksinhuoltajakorotusta 5,29 eurolla ja nostaa pienimmät äitiys- ja vanhempainpäivärahat työmarkkinatuen tasolle.

Suomessa on 88 000 pienimmän kansaneläkkeen varassa toimeen tulevaa eläkeläistä, jotka odottavat edelleen varsinaista tasokorotusta kansaneläkkeeseensä. Kristillisdemokraatit esittävät siihen 20 euron kuukausikorotusta.

Toisen asteen koulutuksessa olevan opiskelijan vanhempien taloudellisen aseman perusteella toteutettava tuloharkinta on todellisuudessa tiukentunut, koska tulorajat ovat olleet samat vuodesta 1994. Kristillisdemokraatit katsovat,

että tulorajojen korottaminen olisi perusteltua, jotta opintotuen myöntämisperusteet eivät kiristyisi ansio- ja kustannustason nousun myötä. Opiskelijoiden asemaa tulee helpottaa lisäksi ympärivuotistamalla opintotuen asumislisä.

Pitkäaikaistyöttömien eläketuen lisäämisen avulla noin 1 000 henkilöä enemmän yli 10 vuotta työttöminä olleista yli 58-vuotiaista voitaisiin siirtää odottamaan varsinaista eläkettä eläketuen turvin. Tämä olisi inhimillistä kohtelua henkilöille, joilla ei ole tosiasiallista työllistymismahdollisuutta.

Terveyspalvelujen saatavuus jakaantuu kansainvälisesti vertaillen Suomessa poikkeuksellisen vahvasti, ja julkisten terveyspalvelujen omavastuuosuudet ovat kansainvälisesti vertailen suuret. Kristillisdemokraatit esittävät 6 miljoonaa euroa reseptikohtaisen omavastuun poistamiseksi. Tämä helpottaisi erityisesti pitkäaikaissairaiden tilannetta.

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä katsoo, että panostukset vankien elämän hallintaan kaltereiden ulkopuolisessa maailmassa maksaisivat itsensä takaisin, ja esittää korotusta kriminaalihuollon määrärahoihin. Myös päihdetyötä tekeviä kolmannen sektorin järjestöjä tulisi tukea niiden ennaltaehkäisevässä ja toisaalta hoitavassa ja kuntouttavassa toiminnassa.

Kuntien talous ja peruspalvelut turvattava

Kunnat ovat talousahdingossaan kohdistaneet leikkaukset keskeisiin peruspalveluihin, ja suorittavaa henkilöstöä on jo nyt varsinkin sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta supistettu liikaa. Vuosikatteeltaan negatiivisten kuntien määrä on viime vuodesta kaksinkertaistunut. Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä katsoo, että valtionosuuksien tarkastusrahat on maksettava kunnille mitä pikimmin ja lisättävä harkinnanvaraisten rahoitusavustusten määrää. Lisäksi valtionosuuksien indeksitarkistukset on tehtävä täysimääräisinä, toisin kuin hallitus esittää.

Hoitotakuu on lisännyt terveydenhuollon kustannusrasitusta entisestään. Kristillisdemokraatit vaativat hoitotakuun valtionosuuteen tehdyn kehysleikkauksen perumista, mikä tarkoittaa 25 miljoonan euron palauttamista ensi vuodelle.

Tukea pienyritysten työllistämiseen

Kristillisdemokraatit esittävät tuntuvaa määrärahaa ensimmäisen vieraan työntekijän palkkakulujen ja sosiaaliturvamaksujen keventämiseen määrääjäksi. Tämä on välttämätöntä, jotta hallitusohjelman tärkein tavoite 100 000 uudesta työpaikasta ja työllisyysasteen nostamisesta 75 prosenttiin saavutetaan.

Liikenteen lisäeuroilla vauhtia kansantalouteen

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä näkee liikenneväylien suuren merkityksen työllisyyden ja kansantalouden parantamisessa. Lisämäärärahoista osa tulee käyttää perustienpidon rahoitusosuuden lisäämiseen, yksityisteiden valtionosuuksiin ja olemassa olevan, rapautuvan rataverkon pikaiseen korjaamiseen. Lisäksi varoja tulee osoittaa yhteiskunnallisesti tärkeiden ja tarpeellisten väylähankkeiden nopeampaan toteuttamiseen.

Kristillisdemokraatit haluaa estää hallituksen leikkaukset joukkoliikenteen valtionapuun ja turvata näin tuhansien päivittäisten bussivuorojen säilymisen ja bussipalvelut myös haja-asutusalueilla.

Polttoaineiden hinta on pitkien etäisyyksien Suomessa ja erityisesti haja-asutusalueen ihmisille saavuttanut kipurajansa. Valtion kassaan liikennepolttoaineiden verotus tuo vuosittain noin 2,2 miljardia euroa, ja nousseet litrahinnat merkitsevät valtiolle yhä suurempia verotuloja. Tämä hinnannoususta aiheutunut polttonesteiden alv:n lisäkertymä voidaan kustannusneutraalisti palauttaa kallistuneesta öljystä kärsiville toimialueille.

Turvallisuus tarvitsee tekijänsä

Avoinna olevien poliisinvirkojen välitön täyttäminen on tärkeää tilanteessa, jossa huumausainerikollisuus levittäytyy yhä uusille alueille.

Resurssipula on aiheuttanut normaalin päivystysvalmiuden heikentymistä ja lisännyt kansalaisten turvattomuuden tunnetta, kun virka-avun saaminen on viivästynyt. Tavanomaisen poliisi-työn lisäksi voimavaroja tarvitaan monimutkautuvan talousrikollisuuden selvittämiseen. Myös tuomioistuimet tarvitsevat lisäresursseja jutturuuhkien ja valitusten purkamiseen.

Kristillisdemokraattien mielestä valtion tulee kantaa vastuunsa myös pelastushelikopteritoiminnasta, jolla säästetään paitsi ihmishenkiä myös sairaanhoidon kustannuksia.

Tukea ekologisimmille energiamuodoille

Kristillisdemokraatit haluaa tukea uusiutuvien energiamuotojen käyttöönottoa auttaen näin kotimaista kasvavaa ympäristöteknologia-alaa, työllisyyttä ja maaseudun elinvoimaisuutta sekä huoltovarmuutta.

Maatalous turvattava

Maatalouden murros jatkuu kiihtyvällä vauhdilla. Muutoksissa tarvitaan uusia investointeja, joiden rahoitus on Mäkelän rahoitusedellytysten riittävällä tasolla turvattava.

Globaali vastuu

Kristillisdemokraatit pitävät tärkeänä kehitysapumäärärahojen lisäämistä siten, että YK:n suosittama 0,7 prosentin taso voidaan saavuttaa vuonna 2010. Tähän myös hallitus on ohjelmassaan sitoutunut, mutta esitetyt määrärahat eivät mahdollista tämän tavoitteen toteutumista.

Verotus oikeudenmukaisemmaksi

Lapsiperheiden köyhyysaste on kaksinkertaistunut kymmenen viime vuoden aikana. Stakesin tuoreen selvityksen mukaan yli 130 000 suomalaislasta elää köyhyysrajan alapuolella. Kansainvälisesti vertaillen lapsiperheiden tuloverotus on Suomessa kireää. Kristillisdemokraatit haluavat tukea erityisesti pienituloisia lapsiperheiden tulonsaajia kohdistamalla heille erityisen ansiotulovähennyksen korotuksen. Puolisoista vain jompikumpi voisi saada vähennyksen verotuksessaan. Myös yksinhuoltaja saisi saman edun.

Kristillisdemokraatit esittävät edelleen myös ruuan arvonlisäveron keventämistä viidellä prosenttiyksiköllä. Tämä merkitsisi sitä, että veronkevennykset koituisivat kaikkien tulonsaajaryhmien hyväksi yhtä suurina, mikä palvelisi etenkin lapsiperheiden ja pienituloisimpien kansalaisten tarpeita.

Alkoholiveron alennus oli selkeä virhe, josta kertovat lukuisat indikaattorit. Väkevien alkoholijuomien verotuksen palauttaminen lähemmäs aiempaa tasoa on kulutuksen ja haittojen vähentämiseksi välttämätöntä. Viro on myös tehnyt periaatepäätöksen nostaa alkoholiveroaan.

Valtion omaisuuden myynnistä saatavia tuloja tulee käyttää tutkimus- ja kehitystoiminnan lisäksi työllisyyttä edistäviin toimenpiteisiin ja

tärkeiden julkisten investointien toteuttamiseen. Yli 500 miljoonan euron nousevista osakemyyntituloista vähintään 20 prosentin osuus tulisi nykyisen 10 prosentin osuuden sijasta käyttää näin.

Kristillisdemokraatit ovat valmiita eräiden pääomaliikkeiden tuntuvamman verottamisen avulla rahoittamaan peruspalvelujen ja heikompiosaisten eduksi tulevia parannuksia. Ryhmä ehdottaa edelleen pörssissä noteerattujen osakkeiden myyntiin kohdistettavan 0,1 prosentin suuruisen veron käyttöönottoa sekä lyhytaikaiseen omistukseen perustuneiden myyntivoittojen verotuksen kasvattamista. Ryhmä pitää myös perusteltuna haittaveron säätämistä henkisellemme saasteelle ns. K18/15-verona.

Kd:n budjettivaihtoehdon yhteenveto

Kustannusvaikutus hallituksen
budjettiesitykseen

euroa

TULOT

Alkoholiveron korotus 15 %	+ 150 000 000
Pörssivero	+ 180 000 000
Lyhytaikaisen omistuksen myyntivoittovero	+ 110 000 000
K15/18-vero	+ 4 000 000
Valtion osakemyyntituloista yli 500 milj. ylittävästä osuudesta 20 %	+ 360 000 000
Tuloveronalennus pienempi kuin hallituksella	+ 470 000 000
Alv-maksu EU:lle pienenee	+ 6 000 000
Yhteensä:	+ 1 290 000 000

MENOT

Ruuan alv:n alentaminen	- 320 000 000
-------------------------	---------------

"KÖYHYYS-PAKETTI"

PERHETUET

Lapsen huoltajan verovähennys	- 150 000 000
Vähimmäisvanhempainpäivärahan lisäys	- 11 000 000
Yksinhuoltajien lapsilisäkorotus	- 10 000 000

ELÄKELÄISET

Peruskansaneläkkeen nosto 20 €	- 16 000 000
--------------------------------	--------------

OPISKELIJAT

Kd:n budjettivaihtoehdon yhteenveto	
Opiskelijoiden vanhempien tulojen vaikutus	- 10 000 000
Opintotuen asumislisän ympärivuotistaminen	- 18 000 000
TYÖTTÖMÄT	
Pitkäaikaistyöttömien eläketuki	- 6 000 000
TERVEYDENHUOLTO	
Reseptikohtaisen omavastuun poistaminen	- 3 000 000
Päihdetyötä tekevien yhteisöjen avustaminen	- 3 000 000
Kriminaalihuolto	- 2 500 000
Lasten ja nuorten liikuntaharrastuksen tukeminen	- 1 000 000
KÖYHYYS-PAKETTI, yhteensä	- 228 500 000
KUNTIEN PERUSPALVELUT	
Kuntien pakkolainan palautus	- 140 000 000
Täydet indeksikorotukset valtionosuuksiin	- 40 000 000
Hoitotakuun kehysleikkauksesta luopuminen	- 25 000 000
Kuntien harkinnanvaraiset rahoitusavustukset	- 10 000 000
TYÖLLISYYS	
Ensimmäisen ulkopuolisen työntekijän palkka- ja sivukulujen korvaaminen	- 350 000 000
LIIKENNE	
Perustienpito	- 30 000 000
Rautateiden päällysrakenteiden uusiminen	- 32 000 000
Väylähankkeet	- 30 000 000
Yksityisteiden valtion avustukset	- 5 000 000
Joukkoliikenteen valtion avustus	- 3 500 000
Polttonesteiden alv:n "lisäkertymän" palautus	+/- 0
TURVALLISUUS	
Poliisien toimintamenot / 250 virkaa	- 10 000 000
Pelastushelikopteritoiminta	- 2 000 000
Tuomioistuinten työn tehostaminen	- 3 000 000
YMPÄRISTÖ	
Uusiutuvien energiamuotojen tuki	- 5 000 000
MAATALOUS	
Maatilatalouden kehittämisrahasto	- 6 000 000
KEHITYSYHTEISTYÖ	
Määrärahan korotus, jolla 0,7 % BKT:sta saavutetaan 2010	- 48 000 000
Yhteensä	- 1 290 000 000

Hallituksen budjettiesitys ei edistä sosiaalista oikeudenmukaisuutta, työllisyyttä eikä laadukaiden peruspalvelujen tuottamista kunnissa.

Edellä olevan perusteella ehdotan, että yleisperusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta toteaa, että hallituksen talouspoliittinen linja kasvattaa kuilua yhteiskuntaryhmien välillä. Esimerkiksi yksinhuoltajaperheiden ja eläkeläisten aseman parantamiseksi hallituksen toimenpiteet ovat täysin riittämättömiä. Ensi vuodelle jälleen ennätysmäärä kuntia on joutunut korottamaan tuloveroprosenttiaan. Tästä huolimatta kunnissa kansalaisille tärkeiden peruspalvelujen taso heikkenee. Eduskunta toteaa, että hallitus ei nauti eduskunnan luottamusta.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Suomen hallitus on sitoutunut hallitusohjelmassaan ja viime vuonna hyväksymässään kehityspoliittisessa ohjelmassaan mahdollistamaan Suomen kehitysyhteistyövarojen nousun YK:n suosittamalle 0,7 prosentin BKTL-tasolle vuonna 2010. Muista Pohjoismaista Norja, Tanska ja Ruotsi ovat jo aikapäiviä sitten saavuttaneet 0,7 prosentin tavoitteen ja ovat jopa sen ylittäneet. Jotta Suomi etenisi uskottavasti tavoitteensa saavuttamiseksi, hallituksen olisi tullut noudat-

taa Holkerin selvitysryhmän vuonna 2003 asettamaa aikataulua, jonka mukaan kehitysapu nousisi tasaisesti saavuttaen 0,55 prosentin tason vuonna 2007 ja 0,7 prosentin tason vuonna 2010.

Hallitus esittää kehitysyhteistyövarojen nostamista ensi vuonna 0,42 prosenttiin bruttokansantuotteesta ja kokonaismäärärahaksi 670,8 miljoonaa euroa. Kuluneena vuonna kehitysavun osuus on arviolta 0,39 prosenttia BKT:sta. Jotta määrärahojen nosto tapahtuisi tasaisesti vuoden 2010 tavoitetta kohti, osuuden tulee kuitenkin olla ensi vuonna 0,45 prosenttia. Tämä edellyttää arviolta 48 miljoonan euron lisäystä hallituksen esittämiin kehitysyhteistyövaroihin.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 889/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 24.30.66 otetaan lisäyksenä 48 000 000 euroa.

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Tuomioistuineläinlaitos

23. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Kansalaisten oikeusturva edellyttää, että tuomioistuimilla on riittävät resurssit ratkaista asiat kohtuullisessa ajassa ja huolellisesti. Nykyisin tämä ei toteudu. Hovioikeuksissa on jutturuuhkaa. Ongelmia on myös hallinto-oikeuksissa, joissa esimerkiksi kaava-asioihin liittyvät valitukset viipyvät jopa yli vuoden ajan.

Tuomioistuinten toimintakyvyn parantaminen edellyttää lisärahoitusta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 244/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 25.10.23 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa.

50. Rangaistusten täytäntöönpano

21. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Vankiloiden vankimäärät ja vankien ongelmat sekä vankiloissa että niiden ulkopuolella ovat vaikeutuneet vuosi vuodelta, eikä tälle kehitykselle ole näkyvissä loppua tulevaisuudessakaan. Toimintaresurssit ja henkilöstö eivät ole vankienhoidossa eivätkä kriminaalihuollon vankilan ulkopuolisessa ennaltaehkäisevässä toiminnassa lisääntyneet samassa tahdissa kasvavien haasteiden kanssa. Resurssipula näkyy kriminaalihuollon mahdollisuuksissa suorittaa perustehtävänsä ennaltaehkäistä uusintarikollisuutta.

Vankilan jälkeen siviilissä selvitäkseen entinen vanki tarvitsee vankilassa aloitetun hoidon ja kuntoutuksen jatkoa, joka ei nykyisin aina toteudu, vaikka monenlaisia projekteja asian tiimoilta on aloitettukin. Vain harvalla vangilla on vapautuessaan työpaikka, ja useilta puuttuu myös vakituinen asunto. Arkielämän perusasioiden kuntoon saattaminen on edellytyksenä negatiivisen kierteen loppumiselle. Askel takaisin rikolliseen elämäntapaan on erittäin todennäköinen, mikäli vankilajakson jälkeiseen elämään ei löydy riittävää tukea perusasioiden järjestämisessä. Monen vapautuvan vangin rikoskierre voitaisiin katkaista tehokkailla tukitoimilla vapautumisen jälkeen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 793/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 25.50.21 otetaan lisäyksenä 2 500 000 euroa kriminaalihuollon ennalta ehkäisevään toimintaan.

Pääluokka 26**SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA****01. Sisäasianministeriö**

Pääministeri Matti Vanhasen hallitus käynnisti keväällä 2005 koko yhteiskuntaa syvästi koskevan kunta- ja palvelurakennemuutoksen (PARAS-hanke). Hanketta ei ole mainittu lainkaan hallitusohjelmassa, eikä siitä ole käyty yhtään keskustelua eduskunnassa. PARAS-hanke koskettaa jokaista ihmistä Suomessa. Lisäksi sillä on tärkeä merkitys elinkeinoelämälle, kunta-alan palveluksessa oleville sadoilletuhansille ihmisille sekä kuntien ja valtion suhteelle ja vastuunjaolle. Uudistusta voidaan perustellusti kutsua vuosisadan kuntareformiksi. PARAS-hanke on tarpeellinen osaratkaisu kuntien talouteen ja palvelujen turvaamiseen.

Näin tärkeää yhteiskunnallista uudistusta ei voida demokraattisessa järjestelmässä ja hyvän päätöksenteon periaatteita noudattaen valmistella eteenpäin ilman, että lainsäädäntö- ja budjettilaite käyttää käyttävä ja kokonaisvastuuta kantava eduskunta käsittelee uudistuksen keskeiset lähtökohdat, tavoitteet, toteutuskeinot ja aikataulun sekä lausuu arvionsa erilaisista malleista. PARAS-hankkeen pikainen eduskuntakäsittely on välttämätöntä siksi, että hanketta ei ole voitu käsitellä hallitusohjelman hyväksymisen yhteydessä eikä muissakaan yhteyksissä.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että luvun 26.01 perusteluissa kohdassa "Kunnat" lausuttaisiin:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa vuoden 2006 valtiopäivien alussa eduskunnalle selonteon tai tiedonannon kunta- ja palvelurakennemuutoksen (ns. PARAS-hanke) lähtökohdista, keskeisistä tavoitteista, toteutuskeinoista, erilaisista malleista ja aikataulusta.

75. Poliisitoimi

21. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Avoinna olevien poliisinvirkojen välitön täyttäminen on tärkeää tilanteessa, jossa huumausainerikollisuus levittäytyy yhä uusille alueille. Resurssipula on aiheuttanut normaalin päivystysvalmiuden heikentymistä ja lisännyt kansalaisten turvattomuuden tunnetta, kun virka-avun saaminen on viivästynyt etenkin syrjäseuduilla. Tavanomaisen poliisityön lisäksi resursseja tarvitaan monimutkaistuvan talousrikollisuuden selvittämiseen ja kansainvälisten rikollisverkostojen torjumiseen. Kymmenen miljoonan euron lisäpanostuksella saataisiin noin 250 poliisin virkaa täytettyä vuodeksi.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 404/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 26.75.21 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa.

80. Pelastustoimi

22. Erityismenot (arviomääräraha)

Eduskunta päätti vuoden 2003 talousarvion käsittelyn yhteydessä, että se edellyttää, että mahdollisuudet aloittaa lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminta valtakunnallisena, valtion talousarviosta rahoitettavana toimintana selvitetään pikaisesti, jotta sen keskeiset periaatteet voidaan sisällyttää jo keväällä 2003 nimitettävän uuden hallituksen hallitusohjelmaan. Vanhasen hallituksen hallitusohjelmassa otettiin tavoitteeksi, että lääkäri- ja pelastushelikopteritoimintaa kehitetään osana turvaverkostoa koko maassa. Tarkoituksena on pelastushelikopteritoiminnan rahoituksen siirtäminen raha-automaattivastustien sijaan valtion talousarviosta tapahtuvaksi.

Rahoitusta selvittänyt työryhmä päätyi tamikuussa 2004 ns. kumppanuusmalliin, jossa lentotoiminnan kustannukset katettaisiin raha-automaattivastuksilla, terveydenhuollon lisäkustannukset sisällytettäisiin täysimääräisesti sairaanhoitopiirien valtionosuuteen ja pelastus-

toiminnassa sekä kadonneiden henkilöiden etsinnässä käytettäisiin sisäasiainministeriön erityismäärärahaa. Yhdistykselle jäisi vielä tarve omarahoituksen hankkimiseen, mutta sen osuus laskisi oleellisesti. Tarkoituksena on, että lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminta osana terveydenhuolto- ja pelastusjärjestelmää tulee täysin määriteltä ja toiminta vakiinnutetaan.

Kuitenkaan vuoden 2006 talousarvio ei toteuta eduskunnan alkuperäistä tavoitetta siirtää lääkäri- ja pelastushelikopteritoiminta valtion rahoitettavaksi. Rahoituksen osittainen jakaminen sairaanhoitopiireille heikentää entisestään taloudellista asemaa kunnissa, jotka vastaavat pitkälti näiden rahoituksesta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 405/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 26.80.22 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa pelastushelikopteritoiminnan tukemiseen.

97. Avustukset kunnille

31. Kuntien yleinen valtionosuus ja verotuloihin perustuvat tasaukset ja siirtymätasaukset (arviomääräraha)

Pääministeri Paavo Lipposen I hallitus leikkasi kuntien valtionosuuksia vuodesta 1997 alkaen. Samanaikaisesti heikennettiin kuntien oikeutta yhteisöveron tuottoon. Kuntien veropohjaa on leikattu vuodesta 1997 peräti 1,5 miljardilla eurolla. Lipposen II hallitus antoi kuntien valtionosuuksiin vuosittain indeksikorotukset vain 50-prosenttisesti. Vaalilupaukset pettäen ei pääministeri Vanhasenkaan hallitus halua antaa kuntien valtionosuuksiin täysimääräistä indeksikorotusta vuonna 2006. Näin kunnat kärsivät kustannusten noususta edelleen huomattavan osan. Vain 75 prosentin indeksikorotus leikkaa kunnilta 40 miljoonaa euroa niille kuuluvia valtionosuuksia.

Köyhimmille kunnille, joilla on suuria vaikeuksia lakisääteisten palvelujen ylläpitämisessä, indeksileikkaus on kaikkein pahin, koska niille valtionosuuksien suhteellinen merkitys on

kaikkein suurin. Hallitus lisää näin edelleen kuntien ja kuntalaisten eriarvoisuutta.

Kuntien valtionosuudet jakautuvat kolmen pääluokan kesken siten, että noin 40 000 000 euron lisäystarve kohdistuu seuraavasti:

- sisäasiainministeriö 2 400 000 euroa (6 %)
- opetusministeriö 15 000 000 euroa (37 %)
- sosiaali- ja terveysministeriö 22 600 000 euroa (57 %).

Kuntien valtionosuuksiin esitetään täysimääräistä indeksitarkistusta kaikissa em. pääluokissa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 246/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 26.97.31 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 2 400 000 euroa täysimääräisen indeksitarkistuksen tekemiseen kuntien yleisiin valtionosuuksiin.

34. Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus (kiinteä määräraha)

Pääministeri Matti Vanhasen hallitus leikkaa vuoden 2006 talousarvioehdotuksessaan kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin osoitettua määrärahaa yli 15 000 000 euroa, vaikka negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä ja kuntatalouden ongelmat ovat kasvussa. Vuodelle 2006 esitetään kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen määrärahaa 25 miljoonaa euroa, kun vastaava määrä vuoden 2004 tilinpäätöksen mukaan oli hieman yli 48 miljoonaa euroa. Vuoden 2005 varsinaisessa talousarviossa määräraha oli 30 miljoonaa euroa, ja sitä on tarkoitus korottaa lisätalousarviossa 10 miljoonalla eurolla.

Harkinnanvaraista rahoitusavustusta on tänä vuonna hakenut 238 kuntaa, kun vuonna 2004 avustusta haki 215 kuntaa. Tämäkin osoittaa kuntien taloudellisen tilanteen entisestään heikentyneen. Erityisesti väestöään menettävät maaseutukunnat ajautuvat hallituksen politiikan takia yhä vakavampaan talousahdinkoon, kun verotulot vähenevät ja asukas- ja oppilaskohtaiset valtionosuudet supistuvat. Hallituksen politiikka ajaa kansalaiset asuinpaikan perusteella

niin eriarvoiseen asemaan, että kansalaisten perustuslaillinen tasavertaisuus on vakavasti uhatuna.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 406/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 26.97.34 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Yleissivistävä koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

a) Kuntien menot kasvavat viiden prosentin vuosivauhtia, selvästi kansantaloutta nopeammin. Viime vuoden tilinpäätöstiedot kertovat, että joka kolmannessa kunnassa vuosikate oli miinuksella ja talous alijäämäinen. Kuntien velka- taakka kasvoi peräti miljardilla eurolla. Tilanne tulee vielä vaikeutumaan, sillä väestön ikääntymisestä johtuva palveluiden kasvava kysyntä saavuttaa huippunsa vasta ensi vuosikymmenellä.

Valtio on velkaa kunnille vuosien 2001—2004 valtionosuuksien kustannustenjaon tarkistusten perusteella 366 miljoonaa euroa. Alun perin velka oli 502 miljardia euroa, josta kuntien opetustoimesta puuttuva osuus on noin neljännes. Velan maksua on osittain siirretty vuoteen 2008 asti. Tämä ns. yksipuolinen pakkolaina on kunnille kuuluvaa rahaa, joka on jäänyt valtiolle vain, koska kunnallisten palvelujen todellisista kustannuksista ei maksuhetkellä ole ollut reaaliaikaista tietoa. Kunnat ovat heikon taloustilanteen vuoksi pakotettuja heikentämään peruspalveluja sekä lomauttamaan ja irtisanomaan henkilöstöä. Työllisyyden ja henkilöstön jaksamisen näkökulmastakin tilanne on kestävätkö.

Valtio saa lainaa rahamarkkinoilta euroalueen alhaisimmalla korolla, mutta kunnat joutuvat ottamaan uutta velkaa korkeammalla ko-

rolla kuin valtio. Koko julkisen talouden kannalta on perusteltua, että valtio maksaa merkittävän osan velkaansa kunnille viipymättä ja helpottaa kuntien pahenevaa talousahdinkoa, josta vaikeimmassa asemassa olevat ihmiset kärsivät eniten.

Edellä esitetyn perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 250/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.40.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 15 000 000 euroa täysimääräisen indeksitarkistuksen tekemiseen kuntien yleissivistävän koulutuksen käyttökustannusten valtionosuuksiin.

b) Momentin 26.97.31 kohdalla esitetyn perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 890/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.40.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 35 000 000 euroa kuntien opetustoimen valtionosuuteen.

70. Opintotuki

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

a) Opintotuki on välttämätön edellytys sille, että kaikilla nuorilla on sosiaalisesta taustastaan riippumatta mahdollisuus opiskella tehokkaasti kykyjensä mukaisesti. Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä ja valtion takaamasta opintolainasta.

Muut kuin opiskelijat voivat saada yleistä ympärivuotisesti maksettavaa asumistukea. Näin opiskelijat ovat perusteettomasti epäoikeudenmukaisessa asemassa muihin väestöryhmiin verrattuna. Lähtökohtana tulisi olla opiskelijoiden ja muun väestön asumisen tuen tason yhtenäisyys. Tämä on myös opetusministeriön työryhmän mietinnössä Kannustava opintotuki 18:2002 esittämä kanta. Lisäksi opiskelijan taloutta rasittaa se, että opintotukijärjestelmään liittyvää asumislisää ei makseta opiskelijalle niiltä kuukausilta, joina hän ei opiskele päätoimisesti. Pääsääntöisesti opiskelijoille aiheutuu

asumisesta samanlaiset kustannukset kaikkina kuukausina.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 804/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.70.55 otetaan lisäyksenä 18 000 000 euroa opintotuen asumislisän budjettiperusteiseen maksamiseen ympärivuotisesti.

b) Opintotuen toinen epäkohta on se, että muussa kuin korkeakoulussa opiskelevien opiskelijoiden vanhempien tulot otetaan huomioon opintorahaa myönnettäessä, kun opiskelija on alle 20-vuotias, ja asumislisää myönnettäessä, kun opiskelija on alle 18-vuotias. Huomioon otettavien tulojen rajaa ei ole nostettu lainkaan vuoden 1994 jälkeen. Tulorajat ovat jääneet kohtuuttoman alhaiselle tasolle. Tämän johdosta noin 40 000 opiskelijaa on tuen ulkopuolella. Monille tämä merkitsee opiskelumahdollisuuksien epäämistä. Lisäksi järjestelmä kohtelee eri-arvoisesti eri tasoilla opiskelevia nuoria. Vanhempien tulorajoja tulee nostaa ensi vaiheessa niin, että vuoden 1994 jälkeen tapahtunut rahan arvon aleneminen otetaan huomioon. Tämä edellyttää 10 000 000 euron lisäystarvetta määrärahaan.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 253/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.70.55 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa opintotuen budjettiperusteiseen korottamiseen vanhempien tulorajoja nostamalla.

98. Liikuntatoimi

50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)

Erityisesti lasten ja nuorten saaminen urheiluharrastusten pariin on tärkeää. Lasten ja nuorten fyysinen kunto on viime vuosina huolestuttavasti heikentynyt, koska vain kolmannes heistä liikkuu kehityksensä kannalta riittävästi. Liikunta-

harrastukset ehkäisevät myös nuorten syrjäytymistä ja auttavat itsetunnon kehittämisessä. Liikunnalla on selkeä merkitys terveydelle, sosiaalisuuden kehittämiselle ja jopa koulumenestykselle.

Liikuntajärjestöjen toiminta ja kasvavat kustannukset (mm. kuntien perimät liikuntapaikkavuokrat) on jouduttu yhä enemmän rahoittamaan tavallisten perheiden kukkarosta sillä seurauksella, että monissa perheissä lapsilla ei ole taloudellisia edellytyksiä harrastaa haluamiaan urheilulajeja. Tilanteen korjaamiseksi valtion rahoitusosuutta liikuntajärjestöjen budjeteista on nostettava.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 75/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 29.98.50 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa ja

että momentin perusteluihin lisätään maininta, että määrärahasta osoitetaan 32 350 000 euroa jaettavaksi liikuntajärjestöille.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Maatalous

61. Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (kiinteä määräraha)

Hallitus osoittaa Maatilatalouden kehittämisrahastoon (Makera) siirrettäväksi vain 1,3 miljoonaa euroa. Tämä ei riitä lain edellyttämiin tarpeisiin. Määrärahaa tulee kasvattaa, jotta maatalouden ja muiden rakennepoliittisesti perusteltujen hankkeiden rahoitus voidaan turvata. Näin voidaan maatalouden ja maaseudun alaseitoa estää.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 256/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 30.20.61 otetaan lisäyksenä 8 000 000 euroa.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

24. Tiehallinto

Pääministeri Matti Vanhasen hallituksen menokehyspäätöksessä on vahvistettu, että valtion osakemyyntitulojen 500 miljoonan euron yli menevästä osasta enintään 10 prosenttia voidaan käyttää infrastruktuuri-investointeihin ja tutkimus- ja kehitystoimintaan. Hallituksen päätös merkitsee sitä, että omaisuuden myyntituloja ei voida käyttää perustellusti uuden omaisuuden luomiseen siten, että hyöty koituisi erityisesti elinkeinotoiminnoille sekä kansantaloudelle liikenneolojen parantamisen kautta. Monet tärkeät hankkeet, jotka parantaisivat elinkeinotoimintoja, maakuntien elinvoimaisuutta ja turvallisuutta, odottavat rahoitusta. Näihin on perusteltua käyttää myyntituloja. Määrän tulisi olla vähintään 20 prosenttia.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 260/2005 vp viitaten ehdotan,

että luvun 31.24 perusteluissa lausutaisiin

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että valtion 500 000 000 euroa ylittävistä osakemyyntituloista vähintään 20 prosenttia käytetään kertaluonteisiin liikenneinvestointeihin.

21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)

Suomen tieverkon (mukaan lukien kadut) yhteispituus on noin 460 000 km, ja sen pääoma-arvo on noin 26 miljardia euroa. Tätä merkittävää

kansallista pääomaa ei tule päästää rappeutumaan, koska siinä tapauksessa tiestön saattaminen ennalleen muodostuu kohtuuttoman kalliiksi. Tieverkon laadun vähittäinen heikkeneminen aiheuttaisi myös merkittäviä haittoja perusteellisuuden kuljetuksille ja osaltaan vaikeuttaisi maaseudun väestön ja yritystoiminnan toimintaedellytyksiä.

Viime vuosikymmenellä valtion kokonaisrahoitus liikenneinfrastruktuuriin on pysynyt suhteellisen vakaana. Tänä aikana on erityisesti panostettu rataverkkoon, minkä vuoksi tienpidon vuosirahoitus on pienentynyt 200—300 miljoonaa euroa vuosikymmenen alusta. Vähennykset ovat erityisesti kohdistuneet tieverkon kehittämisen rahoitukseen.

Tämän vuoksi maamme perustiestön kunto on viime vuosina heikentynyt varsin huomattavasti. Tiestön perusparannukseen ei ole riittänyt tarpeeksi määrärahoja, ja myös kunnossapitotyöt ovat jääneet vähiin. Perustienpito on infrastruktuurin ylläpitoa ja yleisen turvallisuuden parantamista, mutta samalla tehokas keino tukea tasapainoista aluekehitystä ja työllisyyttä.

Valtion vuoden 2006 talousarvioesityksessä perustienpidon rahoitus pienenee edelleen parin viime vuoden rahoitukseen verrattuna, mikä merkitsee toiminta- ja taloussuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden olennaista vaikeutumista.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 806/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 31.24.21 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa.

78. Eräät tiehankkeet (arviomääräraha)

a) Valtatie 4 eli E75-tie on osa eurooppalaista TEN-päätieverkkoa. Se on Suomen selkeästi tärkein pääväylä, joka kulkee Helsingistä Lahden, Jyväskylän ja Oulun kautta pohjoiseen. Liikennemäärät ovat erittäin suuret ja kasvavat jatkuvasti. Valtatie 4 on ainoa keskeltä Suomea kulkeva väylä, koska sen rinnalla ei ole rautatietä eikä vesiteitä. Siksi tiellä on myös valtaisa raskas liikenne henkilöliikenteen ohella. Valtatie 4 on Heinolan Lusin ja Vaajakosken väliltä kapea,

mutkainen, mäkinen ja sen varrella on melko paljon asutusta. Tieosuus on hyvin vaarallinen, mistä kertoo karusti myös suuret vakavien onnettomuuksien määrät. Lusi—Vaajakoski-tieosuuden kunnostaminen on kiireellistä. Se kuuluu valtioneuvoston hyväksymään I koriin eli tällä vaalikaudella aloitettavien hankkeiden joukkoon. Määräraha kuitenkin yhä puuttuu. Edelleen tulee kiirehtiä Jyväskylän pohjoispuolella olevan Kirri—Hirvaskangas-osuuden kunnostusta. Suunnitteluun pitää osoittaa varat ja työt saattaa alulle heti, kun eteläisempi osuus on kunnostettu.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 261/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 31.24.78 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa valtatie 4 perusparantamiseen välillä Lusi—Vaajakoski sekä perusparannuksen suunnitteluun välillä Kirri—Hirvaskangas.

b) Valtatie 5 on Pohjois-Savon ja Kainuun tärkein pohjois-eteläsuuntainen maantieyhteys, ja se on samalla yksi tärkeimmistä Suomen valtateista. Veneilykauden aikana siltojen avaus pysäyttää usein liikenteen viitostiellä. Kunnostuksen kustannusarvio on 49,7 miljoonaa euroa.

Kuopion seudun ja koko Itä-Suomen kehittämisen kannalta on tärkeää kehittää nopeita henkilö-, tavara- ja tietoliikenneyhteyksiä vastaamaan nykyisiä ja tulevia tarpeita. Liikenteellisenä pullonkaulana Kuopion kaupunkiseudulla ovat Kallan sillat. Liikennemäärät silloilla ovat 27 000—32 000 autoa vuorokaudessa.

Kallan siltojen korottaminen parantaa viitostien liikennöintiä ja turvallisuutta sekä edistää merkittävästi Kuopion pohjoispuolella sijaitsevien Sorsasalon ja Lentokentän yritysalueiden kehitysedellytyksiä. Siltojen korottamissuunnitelmat on käynnistettävä mahdollisimman pian.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 410/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 31.24.78 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa Kuopion

Kallan siltojen korottamishankkeen aloittamiseen.

c) Määrärahan osoittaminen kantatien 51 perusparantamiseen välillä Kivenlahti—Kirkkonummi.

Eräs Suomen liikenteellisesti vaarallisimpia tieosuuksia on kantatie 51. Liikenne tiellä on jatkuvasti kasvanut ja kasvaa edelleen. Länsiväylän jatkoa moottoritienä Kirkkonummelle pidetään eri liikennejärjestöissä lähes välttämättömänä. Tästä huolimatta hallitus ei ole sitä sisällyttänyt tämän hallituskauden ohjelmaan. Liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden kannalta on erityisen tärkeää, että työt edellä mainitulla tieosuudella voidaan aloittaa niin pian kuin vain on mahdollista. Hankkeen koko kustannusarvio on 49 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 226/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 31.24.78 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa kantatien 51 kunnostamiseen välillä Kivenlahti—Kirkkonummi.

25. Tienpidon valtionavut

50. Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Yksityistiet ovat tärkeä osa kokonaistieverkkoa. Näiden teiden kunnossapito ja parantaminen on koko yhteiskunnan asia. Viime vuosina valtio on osallistunut näiden teiden ylläpitoon niin vähän, että ihmisten eriarvoisuus on kasvanut ja tiestön kunto on heikentynyt. Turvallisuus ja monipuoliset kuljetustarpeet edellyttävät, että valtio palauttaa avustukset yksityisille teille riittävän korkealle tasolle. Tämä on myös aluepoliittisesti perusteltua ja keventää kuntien kasvanutta taakkaa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 263/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 31.25.50 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa.

40. Ratahallintokeskus

21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)

Rataverkon kunto on edelleen monin paikoin kriittinen. Ratojen huonokuntoisuuden takia kuljetusten turvallisuusriskit kasvavat ja aikataulun noudattaminen vaikeutuu. Useille rataosuuksille on asetettu liikennerajoituksia, ja niitä saatetaan joutua lisäämään tuntuvasti. Liikennerajoitukset aiheuttavat rautatiejärjestelmän si-
donnaisuuksien takia ongelmia koko päärataverkolle. Nämä ongelmat puolestaan heikentävät rautateiden asiakaspalvelua ja kilpailukykyä.

Henkilöliikenteen osalta alennetut nopeusrajoitukset heikentävät rautateiden kilpailukykyä nopeana liikkumismuotona muihin kulkuvälineisiin verrattuna. Alenevat matkustajamäärät puolestaan johtavat lipputulosten vähenemiseen, mikä näkyy valtion kassan osalta siten, että VR:n tuotot pienenevät.

Rataverkon kehittämisen rinnalla on huolehdittava siitä, että rataverkko pidetään jatkossakin koko maan kattavana. Ratojen kunnossapitoon ja korjausinvestointeihin on suunnattava budjettivaroja niin, että Ratahallintokeskuksella on mahdollisuus suunnitelmallisesti pääratojen lisäksi pitää myös ns. vähäliikenteiset radat liikennöitävässä kunnossa.

Tavaraliikenteen osalta ratojen huonokuntoisuudesta johtuvat painorajoitukset vaikeuttavat merkittäväällä tavalla esimerkiksi puutavaraliikenteen kuljetuksia. Tämä vaikuttaa suoraan näitä kuljetuksia käyttävien yritysten toimintaedellytyksiin. Vaunukuormien kasvattaminen vastaavasti lisäisi rautatiekuljetusten kilpailukykyä. Rataverkon huono kunto johtaa vähitellen siihen, että yhä enemmän teollisuuden kuljetuksia ja myös matkustajaliikennettä siirtyy jo ennestään suuresti rasisetuille ja huonokuntoisille maanteille.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 412/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 31.40.21 otetaan lisäyksenä 32 000 000 euroa rautateiden päällysrakenteiden uusimiseen.

**60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot,
korvaukset ja tuet**

63. *Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)*

Joukkoliikenteen toimintaedellytykset ja palvelut ovat koko hallituskauden ajan heikentyneet ja rahoitus vähentynyt. Valtion talousarviossa 2006 valtion avustusta joukkoliikenteelle leikataan noin 3,8 miljoonaa euroa, mikä merkitsisi noin 1 400 päivittäisen bussivuoron lakkauttamista ja vaikuttaisi kymmenien tuhansien ihmisten liikkumistapoihin. Vuorojen raju karsiminen vähentäisi paitsi kuntakeskusten välisiä tärkeitä yhteyksiä myös 400 työpaikkaa maaseudulla, missä työtilaisuuksia on muutenkin enää vähän jäljellä.

Kaupunki-, seutu- ja työmatkalippujen hinnanalennuksiin varattujen määrärahojen budjetileikkaukset (1,3 miljoonaa euroa) nostaisivat bussimatkojen hintoja ja heikentäisivät entisestään joukkoliikenteen kysyntää ja tarjontaa. Seutulippuja käytetään yli 300 kunnan alueella.

Raju tosiasia on se, että joukkoliikenteen toimintaedellytykset esimerkiksi Pohjois- ja Itä-Suomen haja-asutusalueilla tulevat vaikeutumaan ja matkustaminen kallistuu. Joukkoliikenteen osto- ja kehittämismäärärahojen leikkaaminen puree myös kaupunkien joukkoliikenteeseen: joukkoliikenteen kehittäminen hidastuu ja paineet lippujen hintojen korottamiseen kasvavat. Hallituksen tavoite kasvattaa joukkoliikenteen osuutta henkilöliikenteestä kaupunkiseuduilla ei tämän määrärahan puitteissa näin ollen tule toteutumaan. Lisäksi kallistuneiden polttoaineiden aikana on suurta viisautta tukea joukkoliikennettä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 413/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 31.60.63 otetaan lisäyksenä 3 500 000 euroa.

Pääluokka 32**KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN
HALLINNONALA****60. Energiapolitiikka**

40. *Energiatuki (arviomääräraha)*

Kotimaisten ja uusiutuvien energiamuotojen kehittämiseen on panostettava sekä energiantarpeen kasvun että ilmastokysymysten takia. Hallitus esittää määrärahan vähennystä, vaikka energiansäästön sekä erityisesti puun, tuulivoiman ja kierrätyspolttoaineiden käytön lisäämiseksi panostusten tulisi olla tuntuja juuri nyt.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 77/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 32.60.40 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa energiatukeen energiansäästön sekä puun ja kierrätyspolttoaineiden käytön edistämiseksi.

Pääluokka 33**SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN
HALLINNONALA****15. Perhekustannusten tasaus**

52. *Lapsilisät (arviomääräraha)*

Lapsiperheiden köyhyysaste on kaksinkertaistunut kymmenen viime vuoden aikana. Kiireellisenä tukea tarvitsevat yksihuoltajaperheet, joiden tulokehitys on lapsiperheidenkin joukossa ollut heikointa. Osasyynä köyhien perheiden määrän kasvuun on se, että lapsilisien ostovoima ei ole noussut kuluttajahintojen mukana.

Yksihuoltajan lapsesta lapsilisä maksetaan korotettuna. Lapsilisää saavista on yksihuoltajien lapsia noin 157 500. Yksihuoltajalle maksetaan nyt jokaisesta lapsesta lapsilisään yksihuoltajakorotusta 36,60 euroa. Lapsiperheiden

aseman parantamiseksi tulee lapsilisän yksinhuoltajakorotuksen nostaa 5 eurolla kuussa eli 41,60 euroon.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 891/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.15.52 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa yksinhuoltajille maksettavien lapsilisien budjettiperusteiseen korottamiseen.

18. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

a) Perustoimeentuloksi on laskettu riittävän työttömyyspäiväraha, joten ei voi ajatella, että vähemmällä korvauksella tulisi toimeen. Äideistä noin neljäsosalla on alle työttömän peruspäivärahan suuruinen vanhempainraha. Äitiyspäivärahan pienuutta perustellaan lapsilisän tuomalla kompensatiolla. Tosiasiallisesti lapsilisä ei riitä kattamaan lapsesta aiheutuvia kuluja, joten 15,20 euron suuruinen minimiäitiys- ja vanhempainpäiväraha ei ole kohtuullinen.

Pienin äitiys- ja vanhempainraha on edelleen pienempi kuin matalin työttömyyskorvaus. Tämä on kohtuutonta ja väärin, siksi tulee äitiys- ja vanhempainpäivärahan minimimäärää nostaa pienimmän työttömyysturvan tasolle kaikkien etuuden saajien osalta. Nykyisen äitiys- ja vanhempainpäivärahan minimimäärä on 15,20 euroa päivässä, ja sitä maksetaan kuudelta päiväältä viikossa. Ilman lapsikorotuksia maksettu täysi työmarkkinatuki tai vastaavasti työttömän peruspäiväraha on 23,24 euroa päiväältä, ja sitä maksetaan viideltä päiväältä viikossa. Jotta äitiyspäiväraha olisi kuukausitasolla vastaavan suuruinen, sen tulisi olla 19,37 euroa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 807/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.18.60 otetaan lisäyksenä 11 000 000 euroa vanhempainrahan korottamiseen budjettiperusteisesti.

b) Suomalaisen potilaan maksama osuus lääkemennoista on yksi Euroopan korkeimmista. Suomessa sairauskulujen, etenkin lääkkeiden omavastuut ovat kansainvälisesti vertailtuna hyvin korkeita ja niitä on viime vuosina korotettu. Hallituksen esittämä lääkekorvausjärjestelmän uudistus on esityksen mukaan potilaiden kannalta keskimäärin kustannusneutraali. Lääkekohtaisen omavastuun kohdistaminen vuotuisen maksukaton ylittäviin lääketoisiin kohdentaa kustannuksia kuitenkin niille potilaille, joiden lääkemenot ovat suuria ja joiden elintasoon sairastaminen vaikuttaa merkittävästi. Pitkäaikaissairaalla omavastuun vuotuinen maksukatto saattaa täytyä jo alkuvuodesta ja, jos käytettäviä lääkkeitä on useita, lisälasku saattaa nousta yli sataan euroon vuodessa. Uudistuksesta hyötyvät satunnaisesti lääkkeitä tarvitsevat.

Terveys on ihmisen elämän tärkeimpiä arvoja, ja terveystalouden saaminen ei saa olla riippuvaista ihmisen varallisuudesta. Sairauden aiheuttamat kustannukset tulee jakaa yhteisvastuullisesti koko väestön kesken. Vuoden 2006 talousarvioon tulee lisätä 3 miljoonaa euroa, jotta lisäkorvauksia saavan potilaan omavastuuosuus lääkemennoista voidaan jättää kokonaan toteuttamatta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 892/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.18.60 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa lääkekustannusten korvaamiseen budjettiperusteisesti.

19. Eläkevakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Tuoreiden tietojen mukaan Suomessa on huomattava määrä pelkän kansaneläkkeen varassa eläviä, jotka EU:n laskentatavan mukaan ovat jatkuvasti köyhyysrajan alapuolella. Tilanne on valtava häpeä maallemme. Pääministeri Matti Vanhasen hallitus lupaa näille eläkeläisille vain

viisi euroa kuukaudessa ja senkin vasta syksystä 2006 alkaen.

Kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjetissa ehdotetaan peruskansaneläkkeisiin 20 euroa/kk korotusta vuoden 2006 alusta alkaen. Tämä on sellainen määrä, joka tuntuvasti parantaa pienimmän eläkkeen varassa elävien asemaa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 265/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.19.60 otetaan lisäyksenä 16 000 000 euroa kansaneläkkeiden budjettiperusteiseen korottamiseen.

28. Muu toimeentuloturva

60. Pitkäaikaisesti työttömien henkilöiden eläketuki (arviomääräraha)

Suomeen jäi laman jälkeisenä runsaiden kymmen vuoden aikana vaikeasti työllistettävien ikääntyvien pitkäaikaistyöttömien suuri joukko. Työttömyyden kovan ytimen, jopa 65 000—70 000 iäkkään pitkäaikaistyöttömän, on lähes mahdotonta työllistyä avoimilla työmarkkinoilla. Kuitenkin nämä henkilöt ovat työttömien työnhakijoiden joukossa, jolloin he ovat veloitettuja aktiivisesti etsimään työtä ilman todellista työkykyä tai työpaikan mahdollisuutta.

Eräiden pitkäaikaisesti työttömien henkilöiden eläketuesta annetun lain (39/2005) perusteella vuonna 1941—1947 syntyneelle erityisen pitkään työttömänä olleelle henkilölle on turvattu kertaratkaisuna pysyvä toimeentulo eläketukena ennen vanhuuseläkettä. Lain mukaisen tuen myöntämisedellytysten tulkinnasta on kuitenkin aiheutunut ongelmatilanteita, jotka jättävät edelleen osan yli 10 vuotta työttömänä olleista yli 58-vuotiaista työttömistä eläketuen ulottumattomiin. Lakia on tältä osin selkeytettävä ja tuen myöntämisedellytyksiä inhimillistettävä. Tämä toisi pitkäaikaistyöttömien eläketuen piiriin arviolta noin 1 000 henkilöä, jotka ovat olleet yli 10 vuotta työttöminä ja ovat yli 58-vuotiaita. Tämä olisi inhimillistä kohtelua

henkilöille, joilla ei ole tosiasiallista työllistymismahdollisuutta.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 808/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.28.60 otetaan lisäyksenä 6 000 000 euroa.

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

a) Momentin 26.97.31 kohdalla esitetyn perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 267/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.32.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 22 600 000 euroa täysimääräisen indeksitarkistuksen tekemiseen kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuteen.

b) Kuntien menot kasvavat viiden prosentin vuosivauhtia, selvästi kansantaloutta nopeammin. Viime vuoden tilinpäätöstiedot kertovat, että joka kolmannessa kunnassa vuosikate oli miinuksella ja talous alijäämäinen. Kuntien velkataakka kasvoi peräti miljardilla eurolla. Tilanne tulee vielä vaikeutumaan, sillä väestön ikääntymisestä johtuva palveluiden kasvava kysyntä saavuttaa huippunsa vasta ensi vuosikymmenellä.

Valtio on velkaa kunnille vuosien 2001—2004 valtionosuuksien kustannustenjaon tarkistusten perusteella 366 miljoonaa euroa. Alun perin velka oli 502 miljardia euroa, josta kuntien sosiaali- ja terveydenhuollosta puuttuva osuus on noin kolme neljännestä. Velan maksua on osittain siirretty vuoteen 2008 asti. Tämä ns. yksipuolinen pakkolaina on kunnille kuuluvaa rahaa, joka on jäänyt valtiolle vain, koska kunnallisten palvelujen todellisista kustannuksista ei maksuhetkellä ole ollut reaaliaikaista tietoa. Kunnat ovat heikon taloustilanteen vuoksi pakotettuja heikentämään peruspalveluja sekä

lomauttamaan ja irtisanomaan henkilöstöä. Työllisyyden ja henkilöstön jaksamisen näkökulmastakin tilanne on kestämaton.

Valtio saa lainaa rahamarkkinoilta euroalueen alhaisimmalla korolla, mutta kunnat joutuvat ottamaan uutta velkaa korkeammalla korolla kuin valtio. Koko julkisen talouden kannalta on perusteltua, että valtio maksaa merkittävän osan velkaansa kunnille viipymättä ja helpottaa kuntien pahenevaa talousahdinkoa, josta vaikeimmassa asemassa olevat ihmiset kärsivät eniten.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 894/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.32.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 105 000 000 euroa kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuteen.

c) Stakesin selvitysten mukaan maaliskuussa 2005 voimaan tulleesta hoitotakuusta tulee kuitenkin noin 145 miljoonan euron lasku ja kuntien terveysmenoihin kolmen prosentin lisäys. Kuntaliitto arvioi lisälaskun jopa 200 miljoonaksi euroksi. Kansallisen terveysprojektin keskeinen esitys hoitotakuusta uhkaa vesittyä kuntien rahoitusongelmiin. Hallitus kuitenkin käsittämättömällä tavalla päätti leikata juuri hoitotakuun valtionosuutta. Kristillisdemokraatit vaativat hoitotakuun valtionosuuteen tehdyn kehysleikkauksen perumista, mikä tarkoittaa 25 miljoonan euron palauttamista ensi vuodelle.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 893/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.32.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 25 000 000 euroa kansallisen terveysprojektin kunnille aiheuttamiin kustannuksiin.

92. Raha-automaattiyhdistyksen tuoton käyttö

50. Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (arviomääräraha)

Maassamme arvioidaan olevan tällä hetkellä noin 500 000 päihdeongelmaista, eli väestötämme noin 10 prosentin toimintakyky on huomattavasti heikentynyt. Alkoholisti ja huumeriippuvuus ovat erittäin vaikeasti hoidettavia ongelmia. Alkoholin tuonnin vapauduttua ja hintojen laskettua kulutus on kasvanut jyrkästi ja sosiaaliset ja terveydelliset ongelmat ovat lisääntyneet entisestään. Alkoholi tappaa vuodessa jo nykyisellään 3 000 suomalaista, ja 700 lasta syntyy vuosittain alkoholin pysyvästi vaurioittamina. Onkin tärkeää, että päihteiden vastaista työtä tehostetaan kaikin mahdollisin tavoin.

Päihdekuntoutuksen saatavuus on viime vuosina voimakkaasti laskenut, vaikka päihdeongelmaisten määrä on lisääntynyt. Laitoskuntoutuspaikat ovat vähentyneet ja hoitajaksot lyhentyneet. Kaikkein vakavin hoitoon liittyvä ongelma on se, että hoidon kustannusten maksajia ei aina löydy. Koska tuloksellinen hoito kestää yhdestä kahteen vuotta, hoidon kustannukset yhden henkilön osalta nousevat jopa 84 000 euroon. Tällainen summa on henkilön kotikunnalle kunnallistalouden vaikeuksien ja muiden paineiden vuoksi usein ylivoimainen. Pienen kunnan osalta yksikin huumehoitotapausta johtaa kunnan suuriin vaikeuksiin. On vaarana, että päihteidenkäytön lisääntyessä yhä useampi hoitoon haluava ei sinne pääse kotikunnan maksuvaikeuksien takia.

Myös monet kolmannen sektorin yhteisöt tekevät tuloksellista päihdetyötä niin ennaltaehkäisevässä kuin toisaalta myös hoitavassa ja kuntouttavassa toiminnassa. Monien järjestöjen toiminta perustuu lahjoitusvaroihin ja vapaaehtoistyöhön sekä kunnilta tuleviin maksusitoumuksiin. Kunnallistalouden ongelmat heijastuvat sinnekin, kun monet kunnat ovat joutuneet leikkaamaan päihdehoitoon varattuja määrärahoja. Aatteelliselta pohjalta toimivien järjestöjen hoitopaikkamaksut ovat usein kuitenkin laitoshoidon edullisempia ja työn tuloksellisuus

asiakkaiden ohjaamisessa päihteettömään elämäntapaan jopa parempaa kuin julkisella sektorilla. Kun päihteiden käyttö lisääntyy, vaatii myös hoidon järjestäminen käytöstä vapautumaan pyrkiville entistä enemmän toimenpiteitä ja resursseja. Päihdetyötä tekevät yhteisöt tuovat lisäresursseja kuormitetulle sektorille ja toimivat muun päihdekuntoutuksen työn täydentäjinä.

Edellä olevan perusteella sekä talousarvioaloitteisiin TAA 83/2005 vp ja TAA 417/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 33.92.50 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa päihdetyötä tekevien yhteisöjen avustamiseen.

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

Pitkäaikaistyöttömyys on suurin yksittäinen syrjäytymisriski ja monien sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien aiheuttaja. Suuri huolenaihe on kasautuva työttömyys, jossa pitkäaikaisyöttömyydestä sen kaikkine seurannaisvaikutuksineen on tullut joidenkin ryhmien kohtalo ja jopa oma alakulttuurinsa. Kuitenkaan viranomaistaholla ei perheiden työttömyyttä tarkastella kokonaisvaltaisesti ja hallinnolliset esteet koetaan suurina. Poikkihallinnollisen tarkastelun puute on synnyttänyt tilanteen, jossa itse asiassa mikään taho ei edes seuraa työttömyyden kasautumista perheisiin. Työttömien perheiden kokonaisvaltainen kohtaaminen ja ongelmanratkaisu on akuutti tarve, johon niin valtakunnan tasolla kuin paikallistasollakin on kiinnitettävä nykyistä enemmän huomiota.

Hyvinvointiyhteiskunnastamme ei pitäisi löytyä yhtäkään perhettä, jossa molemmat huoltajat ovat yhtä aikaa työttöminä. Työttömän perheen kannalta tämä ei ole kohtuuton vaatimus, eikä sen täyttäminen edellytä yhteiskunnalta kohtuutonta panosta.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että pääluokan 34 perusteluissa lausutaisiin:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla mm. aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpitein jokaisessa perheessä ainakin toiselle huoltajalle taataan työpaikka.

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)

Työllisyyden kannalta kynnyskysymys on, kuinka suuret työnantajan työllistämiskustannukset ovat. Työllistämiskustannukset puolestaan määräytyvät työehtosopimuksien ja lakisääteisten maksujen suuruudesta. Erityisen suuri kynnys työllistämiseen syntyy juuri yksinyrittäjien kohdalla, kun yrityksen pitäisi palkata ensimmäinen ulkopuolinen työntekijä. Suomen n. 228 000 yrityksestä huomattava määrä eli 128 000 on yksinyrittäjiä. Suomen Yrittäjien viime keväänä tekemä kysely osoitti, että vastanneista yksinyrittäjistä kolme neljänestä harkitsisi ensimmäisen työntekijän palkkaamista, mikäli yrittäjälle myönnettäisiin helpotusta työnantajan sivukulusta. Vajaalla kolmanneksella vastanneista olisi myös tarjota töitä vähintään 25 tuntia viikossa.

Kristillisdemokraattien esittämässä työllistämistukimallissa puututaan juuri ensimmäisen ulkopuolisen työntekijän työllistämiskynnykseen sivukulujen korvaamisen ja palkkatuen muodossa. Yksinyrittävä työnantaja olisi oikeutettu tukeen, jos hän palkkaisi ensimmäisen ulkopuolisen työntekijän työsuhteeseen, jossa töitä olisi tarjolla vähintään 30 tunniksi viikossa. Työnantaja voisi saada tukea ainoastaan kerran yrittäjäurallaan. Tuki myönnettäisiin siten, että ensimmäisenä vuonna työntekijän palkasta korvattaisiin 30 prosenttia, kuitenkin enintään 700 euroa/kk, ja palkan sivukulut kokonaisuudessaan. Seuraavana vuonna tuki koskisi pelkästään palkan sivukuluja. Tuen piiriin voisivat ta-

kautuvasti hakeutua ne työnantajat, jotka ovat täyttäneet tuen saannin ehdot vuonna 2005, kuitenkin niin, että tuen maksaminen myös heidän osaltaan alkaisi vuoden 2006 alusta.

Jos arvioidaan, että tuen avulla syntyneiden työpaikkojen keskipalkat olisivat samaa tasoa kuin 1—4 henkilön työpaikoissa keskimäärin, ja toisaalta huomioidaan, että tuen avulla syntyneiden työpaikkojen työaika jäisi hivenen lyhyemmäksi kuin kokopäiväisissä työpaikoissa, voisi tuen avulla luotujen työpaikkojen keskipalkka olla noin 25 000 euroa vuodessa. Pienessä, matalan pääoman omaavassa yrityksessä sivukulut olisivat noin 22 prosenttia palkkasummasta. Tutkimuksen perusteella varovaisesti arvioiden hivenen alle neljännes yksinyrittäjistä tulisi tuen piiriin.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 84/2005 vp viitaten ehdotan,

että momentille 34.06.51 otetaan lisäyksenä 350 000 000 euroa

ja että momentin perusteluihin lisätään maininta siitä, että

määrärahaa saa käyttää ensimmäisen ulkopuolisen työntekijän kulujen korvaamiseen työnantajalle.

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

Kansantuotteen kasvusta on työllisyyden vahvistamiseksi ja oikeudenmukaisuuden lisäämiseksi kohdennettava oma osuutensa kaikille kansalaisryhmille.

Elintarvikkeiden arvonlisäveron alentamisesta hyötyisivät kaikki kansalaiset euomääräisesti kutakuinkin yhtä paljon. Kuitenkin suhteellisesti eniten hyötyisivät ne kansalaisryhmät, joiden ruokamenot ovat suhteessa kokonaismenoi-

hin kaikkein suurimmat. Kristillisdemokraatit alentaisivat kaikille kansalaisille keskeistä elintarvikkeiden arvonlisäveroa viidellä prosenttiyksiköllä (LA 39/2003 vp).

Hallituksen esitys vuoden 2006 tuloveroasteikkolaiksi vähentää valtion verotulon tuottoa vuodelta 2006 noin 540 miljoonaa euroa. Tuloveroasteikon lievennyksen inflaatiotarkistus on tästä noin 150 miljoonaa euroa. Kristillisdemokraatit ovat verokeskusteluissa esittäneet, että olisi ollut sosiaalisesti oikeudenmukaisempaa kohdistaa veronalennukset elintarvikkeiden arvonlisäveron alentamiseen. Elintarvikkeiden arvonlisäveron alentamisen lisäksi olisi tullut tehdä asteikkoihin kahden prosentin inflaatiotarkistus ja tämän lisäksi yhden prosenttiyksikön alennus alimman tuloluokan marginaaliveroprosenttiin.

Kristillisdemokraatit ovat esittäneet satunnaisten luovutusvoittojen verotusta lisättäväksi 50 prosenttiin, silloin kun luovutusvoitto perustuu alle kuuden kuukauden omistamiseen (LA 114/2004 vp). Mielestämme verojärjestelmän pitäisi suosia pitkäjänteistä säästämistä, mitä tarkoitusta esittämämme muutos myös palvelisi. Esimerkiksi USA:ssa lyhytaikaisen omistuksen myyntivoittoa verotetaan huomattavasti ankarammin kuin yli vuoden omistuksessa olleen omaisuuden myyntiä.

Olemme myös esittäneet palaamista maltilliseen pörssikaupan leimaveroon (LA 103/2003 vp). Muutos lisäisi valtion verotuloja merkittävästi myös talouden taantumana olosuhteissa. Talouden nousukauden aikana veromuutos hillitsi arvopaperikaupan ylikuumenemista. Pörssin kansainvälisen kilpailutilanteen kannalta pörssikaupan 0,1 prosentin vero ei olisi kohtuuton.

Alkoholiveron alentaminen tämän vuoden maaliskuun alusta on lisännyt kulutusta ja sen johdosta myös kasvusta johtuvia ongelmia. Veronalennus vähentää myös valtion tuloja noin 300 miljoonalla eurolla vuositasolla. Kristillisdemokraatit ovat esittäneet (LA 115/2004 vp) veron korottamista väkevien alkoholijuomien osalta.

Lähes kaikissa Euroopan maissa myönnetään lapsiperheille erilaisia vähennyksiä verotukses-

sa. Suomi kuuluu niihin harvoihin maihin, joissa ei ole käytössä mitään puoliso- tai lapsikoh- taista verovähennystä. Kristillisdemokraattien esittämä (LA 105/2005 vp) lapsen huoltajan ansiotulovähennys suosisi pienituloisia lapsiper- heiden tulonsaajia. Puolisoista vain jompikumpi voisi saada vähennyksen verotuksessaan. Myös yksinhuoltaja saisi saman edun. Vähennyksen kustannusvaikutukset vuoden 2006 tasolla ovat noin 150 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että osaston 11 perusteluissa lausuttai- siin:

Vastalauseen lausumaehdotus

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus sel- vittää maaliskuuhun 2006 mennessä mah- dollisuudet hyvinvointipalvelujen rahoi- tuspohjan vahvistamiseksi palauttamalla ns. pörssiveron ja lisäämällä lyhytaikai- seen omistamiseen perustuvaa myyntivoi- ton verotusta.

Vastalauseen lausumaehdotus

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus sel- vittää mahdollisuuden laajentaa "saas- tuttaja maksakoon" -periaatetta sovellet- tavaksi myös mielen saastuttamiseen niin,

että väkivaltaista tai muutoin epäeettistä kuvausta sisältäville kuvatallenteille sää- detään erillinen haittavero.

Vastalauseen lausumaehdotus

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus sel- vittää helmikuun 2006 loppuun mennessä mahdollisuudet korottaa alkoholiveroa väkevien alkoholijuomien osalta.

Vastalauseen lausumaehdotus

4. Eduskunta edellyttää, että tulevissa ve- roratkaisuissa varmistetaan se, että kaik- ki kansalaisryhmät pääsevät kasvusta osallisiksi, alentamalla elintarvikkeiden arvonlisäveroa 12 prosenttiyksikköön.

Vastalauseen lausumaehdotus

5. Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle lakiesityksen lapsen huol- tajan ansiotuloverovähennyksestä, jolla tuetaan etenkin pienituloisten lapsiper- heiden toimeentuloa.

Vastalauseen lausumaehdotus

6. Eduskunta edellyttää, että öljyn hin- nannoususta aiheutunut polttonesteiden arvonlisäveron lisäkertymä palautetaan kustannusneutraalisti kustannusten nou- susta pahiten kärsiville toimialoille.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2005

Bjarne Kallis /kd

VASTALAUSE 2

*Yleisperustelut**Vastuuta taloudesta ja toisistamme*

Vihreä eduskuntaryhmä tähtää talouden ja työllisyyden suotuisaan kehittymiseen ja painottaa kohtuullisempaa tulonjakoa, ilmastosuojelua ja kestäväää kuntapolitiikkaa. Hallituksen on osattava reagoida hitaisiin muutoksiin ajoissa, se on järkevää toimintaa. Politiikkaa ei voida tehdä tulipaloperiaatteen mukaisesti, jolloin akuutit ongelmat kyllä ratkaistaan, mutta pitkäjänteisempään kehittämiseen ei rahkeita riitä.

Köyhyys ei ole oikein maailmassa tai Suomessa

Suomessa ei kukaan kuole köyhyyden takia, mutta tuloerot ovat kasvaneet ja köyhien lasten määrä on lisääntynyt. Ei ole kohtuullista, että osa ihmisistä on jäänyt osattomaksi talouskasvusta ja myönteisestä tulokehityksestä. Kasvun hedelmien täytyy olla kaikkien ulottuvilla. Julkilausuttujen tavoitteiden vastaisesti on päässyt syntymään lasten luokkayhteiskunta, jossa samaan aikaan suurimmalla osalla menee hyvin ja tulojen kehitys on heikkoa suurilla perheillä ja perheillä, joissa on alle kolmivuotias lapsi. Eri-tyisen huonosti vertailussa pärjäävät yksinhuoltajat.

Perustuslaki takaa jokaiselle oikeuden toimeentuloon työttömyyden, sairauden, työkyvyttömyyden ja vanhuuden aikana sekä lapsen syntymän ja huoltajan menetyksen perusteella. Tämä perustuslain kohta on otettava vakavasti. Toimeentulotuki on tarkoitettu vain viime sijaiseksi turvaksi, eikä vakituisesti täydentämään esimerkiksi työmarkkinatukea.

Yksinhuoltajien ja köyhien lapsiperheiden ongelmat tarvitsevat lisäksi omaa tarkasteluaan. Tämä on jäänyt hallitukselta tekemättä. Vihreä eduskuntaryhmä esittää yksinhuoltajien asemaa parantavaksi täsmätoimenpiteeksi elatustuen korottamista. Elatustuen korotus kohdistuisi hyvin

vaikeassa tilanteessa oleville yksinhuoltajille ja voisi lisäksi vaikuttaa yleisemmin elatusapujen tasoon. Vanhempainpäivärahojen minimitasoa korottamalla voitaisiin puolestaan puuttua pienten lasten vanhempien köyhyYTEEN.

Lapsiperheiden ahdinkoa korostaa se, ettei laman jälkeen työmarkkinoille tulleen sukupolven asema ole tänäkään päivänä vakiintunut. Töiden pätittäisyys heijastuu paitsi puuttuvana palkkatulona, myös etuuksien tasossa. Vanhempainvapaiden kustannusten jakaminen kaikkien työnantajien kesken parantaisi naisten asemaa työmarkkinoilla ja toisi sitä kautta helpotusta yksinhuoltajien ja muiden vanhempien tilanteeseen. Tätä vihreät ovat esittäneet jo pitkään, ja asiassa on pikaisesti edettävä.

Köyhyyttä esiintyy edelleen myös sen tappavassa muodossa, joka viides sekunti maailmassa kuolee lapsi nälkään. Viisi vuotta sitten valtiot sitoutuivat puolittamaan alle yhdellä dollarilla elävien ja nälkää näkevien ihmisten määrän. Asiantuntijat ovat arvioineet, että nyt ollaan kriittisessä vaiheessa vuosituhattavoitteiden saavuttamisen kannalta. Epäonnistuminen olisi paitsi inhimillisesti katsoen traagista, myös talouden näkökulmasta katastrofaalista. Vihreä eduskuntaryhmä haluaa jälleen kerran vahvistaa sitoutumisensa kehitysrahoituksen 0,7 prosentin osuuteen BKTL:stä vuoteen 2010 mennessä. Se on teollisuusmaiden osuus köyhyyden poistamiseksi tehtävässä työssä.

Veronalennusten sijaan rahaa kunnille

Hallituksella on ollut yksi järkkymättömän poliittisen tahdon asia: veronalennukset. Samaan aikaan kun monien ongelmien ratkaiseminen on siirretty seuraaville vaalikausille, hallitus on alentanut veroja yhteensä kolmella miljardilla eurolla. Veronalennuspolitiikalla on päinvastoin kavennettu tulevien vuosien liikkumavaraa, julkisen talouden ylijäämä on supistunut. Tätä ei voida pitää hyvänä politiikkana, etenkin kun tiedämme, että väestön ikääntyminen on suuri

haaste tulevina vuosina. Hallituksen veronalennuspolitiikka ei ole edes työllisyyspolitiikan näkökulmasta perusteltua. Kolmella miljardilla eurolla on saatu syntymään 13 000 uutta työpaikkaa. Näin laskettuna yhden työpaikan hinta on ollut aika kallis, 230 000 euroa.

Suomalaiset arvostavat kouluja, terveyskeskuksia, nuorisotaloja ja kirjastoja. Kunnalliset palvelut ovat tärkeitä myös syrjäytymisen ennaltaehkäisyyn kannalta, on helppoa ymmärtää, että hyvin järjestetty päivähoido tukee työllistymistä ja kotipalvelu auttaa jaksamaan. Tästä näkökulmasta tuntuu käsittämättömältä, että kunnat, peruspalveluiden tuottajat, on ajettu niin ahtaalle. Kuntien näivettyminen lisää kansalaisten syrjäytymisen vaaraa, kun tarpeellisia peruspalveluita ja tukea on aina vain vaikeampaa saada.

Vihreä eduskuntaryhmä uskoo, että kuntiin panostaminen kannattaa. Jos kunnilla on varaa hoitaa maahanmuuttajien kotouttaminen kunnolla, työmarkkinoitamme rikastuttamaan saadaan uusia työntekijöitä. Jos kuntien perusterveydenhuolto on toimivaa, se auttaa ennaltaehkäisemään monia sairauksia ja myös vähentää erikoissairaanhoidon kuluja. Jos kunnat palkkaavat riittävästi opettajia ja kouluavustajia, lapsilla on parempi oppimisympäristö. Hyödyllisten ja tarpeellisten kehittämiskohteiden lista on niin pitkä, että vain hölmö jättäisi kunnissa piilevät mahdollisuudet käyttämättä.

Mahdollisuuksia on myös kuntien rakennuudistuksessa, joka on välttämätön, jotta tulevaisuudessakin voimme kehittää kunnallisia palveluita ihmisten toiveita ja tarpeita vastaaviksi. Uudistuksilla voidaan saavuttaa riittävän suuri väestöllinen pohja, mikä auttaa hillitsemään kustannusten nousua. Laajempien kuntien avulla voidaan myös parantaa palveluiden alueellista tasa-arvoa. Kuntien rakennuudistuksessa voidaan myös parantaa vallan ja vastuun kohtaimista, keskeisten päätösten tekijät pitää valita suorilla vaaleilla. Verotuksen osalta oleellisinta on, että verotus on siellä, missä on vastuu palveluista.

Ympäristön tilasta on huolehdittava

Vastuullisuus edellyttää myös ympäristöstä huolehtimista. Ympäristöuhat etenevät usein hitaasti, joskus jopa niin hitaasti, että toisten mielestä kyse on vain luonnollisesta vaihtelusta. Jos sammakko laitetaan tulikuumaan veteen, niin se loikkii siitä heti pois. Mutta jos vesi vähitellen lämmitetään kuumaksi, niin sammakko ei ymmärrä loikata pois ennen kuin on jo liian myöhäistä. Tietoa hitaista muutoksista on kyllä saatavilla, ongelma on enemmänkin haluttomuudessa ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Pitkällä tähtäimellä teollisuusmaiden päästöt on leikattava murto-osaan nykyisestä, jotta ilmaston lämpeneminen voidaan rajoittaa kahteen asteeseen. Valtaosa ilmastopäästöistä syntyy energiantuotannossa, minkä vuoksi ehdotamme runsaita kannustimia uusiutuvien energialähteiden ja energiansäästön edistämiseen ja teknologiseen tutkimukseen. Pientalojen lämmitysjärjestelmien vaihtamisessa valtion tuki on tarpeen. Määrärahoja on osoitettava myös joukko-liikenteeseen ja järkevämpään jätepolitiikkaan. Toimenpiteemme ovat edullisia paitsi ilmaston, myös työllisyyden ja aluekehityksen kannalta.

Suomalaisille luonto on virkistätymispaikka, monelle retket saaristoon tai metsiin ovat tärkeä henkireikä. Suuri osa meistä on havahtunut huomaamaan, että rakastamamme metsät, järvet ja meret eivät ole entisellään. Vesistöjen rehevöityminen ja metsälajien monimuotoisuuden väheneminen ovat yksiä suurimmista huolenaiheista. Herkän Itämeren tilanteen pelastamiseksi on ryhdyttävä vaikeisiin ratkaisuihin. Pieni, mutta tehokas toimenpide on kalankasvatuksen siirtäminen suljettuihin kasseihin. Etelä-Suomen metsiin tarvitaan kiireellisesti lisää luonnonsuojelualueita, jotta luontaisen metsälajistomme monimuotoisuus säilyisi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme yleisperusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ohjelmansa ja perustuslain mukaisesti kantaa vastuunsa kansalaisten hyvinvoinnista ja kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ihmisten toimeentulosta muun muassa

huolehtimalla siitä, että tulevaisuuden talousarvioissa on varattu riittävät määrärahat kuntien valtionosuuksiin opetustoimen, terveydenhoidon, vanhustenhuollon, lasten päivähoitojen ja muiden sosiaalipalvelujen parantamiseksi pitämällä veropohja riittävän laajana ja siten kohdennettuna, että veropolitiikka mahdollisimman hyvin tukee ihmisten työllistymistä ja hyvinvointivaltion kehittämistä.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Suomen kehityspolitiikan keskeisin päämäärä on köyhyyden vähentäminen. Vuosituhattavoitteissa on sitouduttu myös selviin määrällisiin tavoitteisiin, viisi vuotta sitten valtiot sitoutuivat puolittamaan alle yhdellä dollarilla elävien ja nälkää näkevien ihmisten määrän. Valitettavasti tavoitteessa ei ole edetty toivotulla tavalla. Vuosituhannen vaihteen jälkeen nälkään on kuollut 45 miljoonaa ihmistä, ja määrä kasvaa edelleen. Yksi lapsi kuolee nälkään joka viides sekunti, mutta se ei onnistu enää vaikuttamaan draamatiselta. Jos nykyinen kehitys jatkuu, vuoteen 2015 mennessä yli 150 miljoonaa ihmistä on kuollut nälkään vuosituhattavoitteiden julistamisen jälkeen.

Asiantuntijat ovat arvioineet, että tämä vuosi on vuosituhattavoitteiden kannalta merkityksellinen. Jos emme pääse oikealle raiteelle tavoitteiden saavuttamisessa tänä vuonna, emme luultavasti pääse sille enää ikinä. Valitettavasti keskustelussa vain harvoin nostetaan esiin sitä, että

epäonnistuminen on paitsi inhimillisesti katsoen kamalaa myös talouden kannalta todella kielteistä.

Suomi on sitoutunut YK:n vuosituhattavoitteiden mukaisesti nostamaan kehitysyhteistyömäärärahojen tason 0,7 prosenttiin BKTL:stä vuoteen 2010 mennessä. Vuosituhattavoitteiden saavuttaminen vaatii valtioilta yhteistyötä. Suuri osa vastuusta on asetettu kehityksille itselleen. Teollistuneiden maiden vastuu kehityksestä on ennen muuta kehitysrahoituksen turvaamista, ja tästä Suomi on nyt lipeämässä. Myös Suomen kehitysyhteistyötä tutkinut OECD:n kehitysapukomitea DAC suosittelee selkeän suunnitelman vahvistamista sille, miten Suomi aikoo saavuttaa 0,7 prosentin tason kehitysyhteistyömäärärahoissa.

Suomalaiset ovat suhtautuneet kehitysyhteistyömäärärahojen nostamiseen myönteisesti. Heinäkuussa 2005 julkaistun mielipidemittauksen mukaan ainoastaan 22 prosenttia suomalaisista pitää Suomen kehitysavun määrää riittävänä. Enemmistö suomalaisista kannattaa avun nostamista vähintään 0,5 prosenttiin BKTL:stä. Joka kolmas suomalainen nostaisi avun 0,7 prosentin tasolle BKTL:stä.

Kehitysyhteistyömäärärahojen nostaminen 0,7 prosenttiin BKTL:stä vuoteen 2010 mennessä vaatii pitkäjänteistä työtä ja kehitysyhteistyömäärärahojen tasaista kasvattamista. Hallituksen esittämä 670,8 miljoonan euron taso vuodelle 2006 tarkoittaa 0,42 prosenttia BKTL:stä. Jos nykytasosta edettäisiin tasaisin prosenttikorotuksin kohti tavoitetta, kehitysyhteistyömäärärahojen pitäisi olla 0,45 prosenttia BKTL:stä vuonna 2006. Tämäkin on hitaampi tahti kuin valtioneuvos Harri Holkerin työryhmän esittämä aikataulu tavoitteen saavuttamiselle, jossa kehitysyhteistyömäärärahojen tasoksi esitettiin 0,46 prosenttia BKTL:stä vuodelle 2005 ja 0,51 prosenttia BKTL:stä vuodelle 2006.

Jotta Suomi kantaisi vastuunsa vuosituhattavoitteiden toteuttamisesta ja kehitysyhteistyömäärärahojen 0,7 prosentin taso BKTL:stä voitaisiin saavuttaa vuonna 2010, esitämme varsinaiseen kehitysyhteistyöhön 80 miljoonan euron lisäystä, mikä nostaisi Suomen kehitys-

yhteistyömäärärahojen kokonaistason 0,47 prosenttiin BKTL:stä.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 118/2005 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 24.30.66 otetaan lisäyksenä 80 000 000 euroa.

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)

Crisis Management Initiative ry (CMI) on suomalainen hallituksista riippumaton toimija, joka osaltaan vastaa uuden ajan turvallisuushaasteisiin. CMI:n tavoitteena on kansainvälisen yhteisön kriisinhallintakyvyn tehostaminen sekä ratkaisujen etsiminen globaaleihin ongelmiin eri toimijoiden yhteistyön avulla. CMI:n vahvuus on sen laaja kumppanuusverkosto poliittisten päättäjien, kansainvälisten järjestöjen, kansalaisjärjestöjen, tutkimuslaitosten ja yritysten kanssa. Innovatiivista, laajapohjaista ja päämäärätietoista yhteistyötä turvallisuus- ja kehitys-ongelmien ratkaisemiseksi tarvitaan, koska tavanomaiset kansainväliset mekanismit eivät pysty ratkaisemaan globalisaation, konfliktien ja heikkojen ja hajonneiden valtioiden aiheuttamia ongelmia.

Presidentti Ahtisaaren vuonna 2000 perustama CMI on suomalaisessa kansalaisjärjestökentässä uudenlainen toimija, joka yhdistää tutkimuksen sekä toiminnan ja vaikuttamisen kansainvälisissä verkostoissa. CMI tarjoaa asian tuntijapalveluita voittoa tavoittelemattomasti suomalaisille viranomaisille ja muille toimijoille, joista hyvinä esimerkkeinä voidaan mainita mm. Suomen ja Tansanian ulkoasiainhallintojen käynnistämä Helsinki-prosessi, jonka sihteeristönä CMI toimii, sekä yhteistyö siviilikriisinhallinnan kehittämiseksi.

CMI on voittoa tavoittelematon yhdistys, joka saa pääasiassa korvamerkittyä ja projektirahoitusta toimintaansa kansainvälisiltä säätiöiltä, järjestöiltä, tutkimuslaitoksilta, hallituksilta ja joiltakin yrityksiltä. CMI ei harjoita liiketoimin-

taa. Vaikka yhdistyksen toiminta on laajentunut ja syventynyt, on sen rahoituksesta suuri osa sidoksissa edelleen presidentti Ahtisaaren henkilöön. Yhdistyksen nykyinen rahoitusrakenne johtaa siihen, että osaamispääoma suuntautuu liiaksi kansainvälisten rahoittajajärjestöjen työn kehittämiseen ja edistämiseen. Tämä heikentää osaltaan yhdistyksen mahdollisuutta paneutua omien tavoitteittensa kannalta keskeisiin hankkeisiin.

Vaikuttavuutensa, merkittävyytensä ja kansainvälisen näkyvyytensä vuoksi CMI:n tekemä työ voidaan rinnastaa jo pitempään toimineiden kansalaisjärjestöjen työhön, joille on valtion budjetissa varattu tietty perusrahoitus. CMI:n toiminnan vakiinnuttamisen ja syventämisen edellytyksenä on tarvittavan perusrahoituksen turvaaminen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 45/2005 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 24.99.50 otetaan lisäyksenä 500 000 euroa Crisis Management Initiative ry:n toimintaan.

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Oikeudelliset palvelut ja julkinen oikeusapu

21. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajavalituslautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Kuluttajavalituslautakunnan asiat ovat ruuhkautuneet jo vuosien ajan resurssipulan vuoksi. Lautakunnalle saapuneiden valitusasioiden määrä on viime vuosina lisääntynyt ja ruuhkautumisen vuoksi käsittelyajat pidentyneet niin, että apulaisoikeuskansleri totesi vuonna 2003, ettei tilannetta voida pitää tyydyttävänä ja että kuluttajavalituslautakunnan toimintaedellytysten kehittämisessä on päästävä mahdollisimman pian perustuslain joutuisuussäännöksen edellyttämälle tasolle. Myös valtiovarainvaliokunta kiinnitti

asiaan huomiota vuoden 2005 talousarvioesityksestä antamassaan mietinnössä.

Kuluttajavalituslautakunnan sisäisiä toimintatapoja on muutettu ja sillä on saatu aikaan myönteisiä tuloksia. Näillä toimenpiteillä ei kuitenkaan ole voitu riittävästi nopeuttaa käsittelyaikoja. Vihreät pitävät tärkeänä, että käytettävissä on menettelyjä, joilla syntyneitä riitaisuuksia voidaan ratkaista ilman oikeudenkäyntiä. Kuluttajavalituslautakunnalla on tässä tärkeä merkitys, ja sen vuoksi sen toimintamenot on turvattava sellaiselle tasolle, että aiemmat ruuhkat voidaan purkaa eikä uusia enää synny.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.30.21 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa kuluttajavalituslautakunnan toimintamenoihin.

50. Rangaistusten täytäntöönpano

21. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Vuonna 2004 vankien määrä ei kasvanut. Merkittävin syy tähän oli sakon muuntorangaistusten täytäntöönpanon lähes täydellinen tyrehtyminen ulosoton uudessa tietojärjestelmässä esiintyneiden ongelmien vuoksi. Vankeusvankien määrä nousi kuitenkin edellisvuodesta 135:llä. Tämä johtui pääasiassa kasvusta väkivalta- ja huumerekoksista tuomittujen määrässä. Vuoden 2004 keskivankiluku oli 3 577. Vuodesta 1999 vankiluku on kasvanut noin 30 prosenttia. Elinkautisvankeja oli vuoden 2004 lopulla 104. Kasvua on tapahtunut kahdessa vuodessa peräti 41 prosenttia.

Nykyisin vankimäärä on suljetuissa laitoksissa suurempi kuin vahvistettujen vankipaikkojen määrä. Vankimäärän jatkuva kasvaminen merkitsee nykyisen yliasutuksen jatkumista ja tilanteen pahenemista. Yliasutustilanne näkyy vankien rauhattomuutena ja lisääntyvänä väkivaltaisena käyttäytymisenä laitoksissa.

Vankimäärän kasvu, ammattilaistunut huum- ja muu rikollisuus sekä erilaiset jengiytymisilmiöt ovat korostaneet laitosturvallisuudel-

le asetettuja vaatimuksia. Yliasutus ja tila-ahtaus vaikeuttavat vankien sijoittelua. Osa vangeista joutuu asumaan omasta pyynnöstään eristettynä, vaikka asiointilan pitäisi olla juuri päinvastainen: muille vangeille tai henkilökunnalle uhkaa aiheuttavien vankien asuminen ja toiminnot olisi järjestettävä erilleen muista vangeista. Vankilarikollisuuden ja vankien välisen väkivallan kasvu sekä huumekontrollien tarpeet ovat asettaneet uusia vaatimuksia erityisesti valvontahenkilökunnalle.

Rangaistusten täytäntöönpanolain mukaan vangille on mahdollisuuksien mukaan järjestettävä sellaista hänen taipumuksiaan vastaavaa työtä tai muuta toimintaa, joka on omiaan ylläpitämään tai kehittämään ammattitaitoa tai muuten edistämään hänen mahdollisuuksiaan tulla toimeen yhteiskunnassa. Vanki puolestaan on rangaistusaikanaan velvollinen tekemään varsinaisena työaikana työtä tai osallistumaan koulutukseen taikka muuhun rangaistuslaitoksen järjestämään tai hyväksymään toimintaan, jollei häntä esim. terveydentilansa vuoksi voida kokonaan tai osittain vapauttaa siitä.

Vankien määrän kasvaessa toimintaan päivittäin osallistuvien osuus on vähentynyt. Vuonna 2004 vangeista keskimäärin 58 prosenttia osallistui päivittäin toimintoihin. Työssä käyvien vankien osuus pysyi lähes samana kuin edellisvuonna. Työssä kävi päivittäin keskimäärin 1 450 vankia eli 41 prosenttia päivittäisestä vankiluvusta. Vuoden aikana opiskeli yhteensä 1 665 vankia.

Kun päivittäin toiminnoissa olevien vankien osuus on 58 prosenttia arvioidusta vankien kokonaismäärästä, merkitsee tämä sitä, että keskimäärin 1 430 vankia ei ole mukana toiminnoissa vaan pääosan päivästä sellissä. Muutos muutama vuoden takaiseen tilanteeseen, jolloin aktiiviprosentti oli lähellä 70:tä, on huomattava.

Vankeinhoitolaitoksen toiminnat ja henkilökunnan työn sisällöt muuttuivat 1990-luvulla vankiluvun laskun myötä. Tähän vaikutti myös päihdeongelmien kasvu, jota varten tarvittiin uusia toimintamalleja. Perustettiin erilaisia päihdeohjelmia osastoja ja otettiin käyttöön ohjelmia, joissa vanki sitoutuu päihdeettömyyteen.

Toimintaohjelmilla pyritään vaikuttamaan vangin selviytymismahdollisuuksien parantamiseen. Ohjelmien ohjaamiseen on koulutettu vankienhoidon henkilöstöä, myös vartijoita.

Vankiloissa on tällä hetkellä käytössä kolmenlaisia toimintamuotoja:

- Kognitiivinen ns. Cognitive Skills -ohjelma, jonka tarkoituksena on parantaa vankien valmiuksia rikoksettomaan elämään.
- Tiettyihin rikoksiin vaikuttavia ohjelmia ovat väkivaltarikoksista tuomituille suunnatut ohjelmat, kuten Suuttumuksen hallinta -kurssi, Omaehtoisen muutoksen ohjelma, Pinna Pidemmäksi -ohjelma ja STOP-ohjelma. Näistä ensimmäinen on suunnattu vangeille, joilla on ongelmia vihan tunteen hallinnassa ja joiden väkivallanteot johtuvat tästä. Omaehtoisen muutoksen ohjelma on tarkoitettu vangeille, joiden taustalla on vaikea väkivaltaisen käyttäytymisen historia. STOP-ohjelma on suunnattu seksuaalirikoksista tuomituille.
- Päihdekuntoutuksen yhtenä osana on myös muutamasta viikosta muutama kuukauden kestäviä kurssimuotoisia kuntoutusohjelmia.

Toimintaohjelmien vaikuttavuutta on seurattu alusta alkaen eli vuodesta 1997, ja seuranta jatkuu edelleen. Tilastollisesti ja tieteellisesti luotettavia päätelmiä ei vielä ole voitu tehdä ohjelmiin osallistuneiden vankien pienen määrän ja seuranta-ajan lyhyiden takia. Yleisvaikutelma ohjelmista on kuitenkin myönteinen. Vangit suhtautuvat kursseihin positiivisesti, ja henkilökunnan mielestä vangit ovat aikaisempaa rauhallisempia. Toimintaohjelmien kattavuutta on edelleen syytä lisätä.

Toimintaohjelmien varjopuolena on se, että ylikuormitettu henkilöstö kokee erilaisiin ohjelmiin osallistumisen tai niiden johtamisen vaikeaksi ja osin mahdottomaksi, koska perustehtävään ei yleensä saada toista henkilöä.

Henkilöstön niukkuus koetaan vankiloissa entistä pahempana ongelmana. Valvontahenkilökunnan mitoitus ei nykyisin vastaa toiminnallisia eikä laitosturvallisuuden edellyttämiä tarpeita. Henkilöstöpulan vuoksi toimintoja perutaan

tai ne pyritään hoitamaan tinkimällä tauoista ja hoidattamalla yhdellä henkilöllä useaa työpistettä. Vartijavajauksen vuoksi valvonta vankien työpaikoilla jää työnjohtohenkilöstön hoidettavaksi tai, jos työryhmä toimii vartijajohtoisena, työryhmän vangit jäävät lukituiksi selliin koko päiväksi.

Henkilökunnan määrä ei vastaa nykyisestä vankimäärästä johtuvia toiminnallisia tai turvallisuustarpeita. Kun toimintoja joudutaan peruuttamaan päivittäin ja useita työpisteitä joudutaan hoitamaan yhden henkilön varassa, ilmapiiri kiristyy asunto-osastoilla. Vangit kokevat, ettei heidän asioitaan haluta hoitaa tai että niihin suhtaudutaan välinpitämättömästi. Jatkuva työskentely psyykkisesti sairaiden ja vaikeasti käsiteltävien vankien kanssa lisää työn raskautta. Henkilökunnan vähäisyys näkyy myös vankien välisen väkivallan kasvuna.

Henkilökunta joutuu toimimaan jaksamisen äärirajoilla. Työmotivaatio kärsii, koska oman työn hoitaminen jää usein pinnalliseksi ja vain välttämättömistä tehtävistä suoriutumiseksi. Tällainen tehtävien hoito taas johtaa siihen, että lainsäädännössä asetetut tavoitteet jäävät toteutumatta.

Lain mukaan vankiloiden terveydenhuolto on järjestettävä siten, että vangilla on muun väestön kanssa yhdenvertainen mahdollisuus terveytensä edistämiseen, sairauksien ehkäisyyn ja riittäviin terveydenhuollon palveluihin. Vangin terveydelle ei saa aiheutua haittaa vankilassa olostta. Vankilassa pyritään myös terveydenhuollon keinoin edistämään vangin selviytymistä vapaudessa. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista koskee myös vankipotilaita.

Vankiloissa on entistä enemmän sairaanhoidtoa tarvitsevia vankeja. Sekä ulkopuolisesta sairaanhoidosta aiheutuneet menot että lääkemenot ovat viime aikoina kasvaneet kymmenien prosenttien vuosivauhtia. Vankiloihin näkyy keraantuvan yhä enemmän erittäin vaikeahoitoisia ja vakavasti sairaita potilaita, joilla on sekä krooninen psykiatrinen sairaus että henkeä uhkaavia päihdevieroitusoireita. Lisäksi on ilmeistä, että syrjäytyneisyyteen liittyvät vakavat

terveysongelmat lankeavat enenevässä määrin vankeinhoidon terveydenhuollon hoidettaviksi.

Vankien terveydenhuolto on kriisiytynyt. Vankiloihin ei enää tahdota saada vakinaisia lääkäreitä. Kaikki vankien terveydenhuollon kustannukset maksaa vankila. Vankeinhoitolaitos ei juuri voi itse vaikuttaa kustannusten kehittymiseen: sairaat ja hoidon tarpeessa olevat vangit on hoidettava rangaistuksen täytäntöönpanon aikana.

Terveydenhoidon menot kasvavat siten vankeinhoitolaitoksesta riippumattomista syistä hallitsemattomasti. Mikäli niihin ei osoiteta riittävää rahoitusta, ne osaltaan syövät vankeinhoidon toimintamenoja ja kaventavat toimintaa aluetta.

Jotta vankeinhoitolaitos pystyisi asianmukaisesti huolehtimaan vankeinhoidon pitkäjänteisestä kehittämisestä tavoitteena vankien kuntoutus sekä päihderiippuvuuden ja uusintarikollisuuden vähentäminen sekä huolehtimaan henkilökunnan riittävyydestä ja asianmukaisesta palkkauksesta, tulee rangaistusten täytäntöönpanon määrärahaa korottaa vähintään 8 miljoonalla eurolla.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 58/2005 vp ehdotamme,

että momentille 25.50.21 otetaan lisäyksenä 8 000 000 euroa.

Pääluokka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sisäasiainministeriö

21. Sisäasiainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Nykypäivän kansainvälisissä konfliktitilanteissa haasteet ovat aivan toiset kuin ensimmäisissä rauhanturvaoperaatioissa vuosia sitten. Siviilien nöyryyttämisestä, kiduttamisesta ja tappamisesta on tullut monissa konflikteissa keskeinen osa

strategiaa. Naiset ja lapset kärsivät pitkittyneestä konfliktista ja ihmisoikeusloukkauksista erityisen paljon.

Suomi on korostanut konfliktinehkäisyn ja siviilikriisinhallinnan kehittämistä EU:ssa. Monissa EU-maissa siviilikriisinhallintakoulutus on jo laajempaa kuin Suomessa. Suomen kansainvälisen uskottavuuden kannalta on hämmästyttävää, että hallitus ei esitä siviilikriisinhallinnan koulutukseen määrärahaa.

Sisäasiainministeriössä on käynnistettävä siviilikriisinhallinnan koulutusohjelma, jossa paneuduttaisiin erityisesti sukupuolinäkökulmaan sekä naisten ja lasten rooliin konfliktitilanteissa ja niiden jälkeen siviiliyhteiskuntaa rakennettaessa.

Myös ulkoasiainvaliokunta on vuoden 2006 talousarvioesityksestä antamassaan lausunnossa todennut, että siviilikriisinhallinnalle on turvattava riittävät voimavarat sisäasiainministeriön kehukseen siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksien ylläpidolle ja kehittämiselle.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 46/2005 vp ehdotamme,

että momentille 26.01.21 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa siviilikriisinhallinnan koulutuksen kustannuksiin.

97. Avustukset kunnille

31. Kuntien yleinen valtionosuus, verotuloihin perustuvat tasaukset ja siirtymätasaukset (arvionmääräraha)

Suomi on hyvinvointiyhteiskunta, joka tarjoaa maksuttoman koulutuksen, kohtalaisen sosiaaliturvan ja yhteiskunnan pääosin rahoittaman terveydenhuollon. Hyvinvointivaltio tarkoittaa Suomessa oikeasti hyvinvointikuntaa, sillä kunnat vastaavat pääosin peruspalveluiden järjestämisestä. Palvelut rahoitetaan osittain kunnan omilla verotuloilla ja osittain valtionosuuksilla. Valtiovalta kuitenkin päättää sekä lakisääteisistä palveluista että kuntien käytössä olevista rahoista. Tästä seuraa rakenteellinen ristiriita

palvelujen ja niiden rahoituksen välillä. Jos kuntien talous jää plussalle, valtiovalta ulosmittaa ylijäämän löysät pois -periaatteella. Tästä seuraa, että kuntien ei kannata tarjota piiruakaan parempia palveluita kuin minimitaso. Vastuu palveluista hämärtyy: kunnat vierittävät vastuuta valtiovallalle ja valtiovalta kunnille.

Tämänhetkinen tilanne osoittaa, kuinka huomattavasti kustannukset alimitoitetaan silloin, kun kunnille annetaan tehtäviä ja ohjeistusta. Kuntatalouden heikoista näkymistä huolimatta kuntien velvoitteet edelleen lisääntyvät. Terveystenhuollon menojen kovassa kasvussa näkyy mm. hammashuollon laajennus ja ns. hoitotakuu. Silloin kun vaaditaan menokuria, järjestelmän pitää olla sellainen, että menokurin hallinta on kunnan päättäjien vallassa.

Palveluiden nykyinen rahoitusjärjestelmä on tulossa tiensä päähän. Perustuslain takaama kunnallinen itsehallinto on nykyisellään pelkkä kirjain. Valtion on annettava kunnille mahdollisuudet parempien palveluiden järjestämiseen.

Suomessa tuleekin ryhtyä palveluelvytykseen. Veronalennukset eivät rahoita itseään, eikä niiden työllistävästä vaikutuksesta ole riittävä näyttöä. Meidän on suunnattava kunnille ylimääräistä valtion tukea, johon liitetään sopimus lisärahan käyttämisestä henkilökunnan lisäämiseen. Julkisten palveluiden tuottamiseen suunnatut varat työllistävät ja elvyttävät kotimaista kysyntää. Opettajien, kouluavustajien, sairaanhoitajien ja vanhustenhuollon henkilökunnan lisääminen parantaa työllisyyttä, kunnallisten palveluiden laatua, työn paljouteen uupuvan henkilökunnan tilannetta ja pätkätyöläisten elämää. Palveluelvytys lisäisi kokonaiskysyntää samalla tavoin kuin veroale, mutta parantaisi samalla kunnallisia palveluja ja ennen kaikkea naisten työllisyyttä. Sen sijaan, että kuntien annetaan nyt velkaantua, olisi järkevämpää, että valtio velkaantuu.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 282/2005 vp ehdotamme,

*että momentille 26.97.31 otetaan
budjettiperusteisena lisäyksenä
350 000 000 euroa kuntien palvelutuo-
tannon turvaamiseen.*

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLIN- NONALA

10. Sotilaallinen maanpuolustus

16. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 2 v)

Suomen itsenäinen puolustus voidaan turvata jonkin verran hallituksen esitystä pienemmällä satsauksella uusiin puolustusmateriaalihankintoihin. Suomen asukaslukuun suhteutetut puolustusmäärärahat ovat yli kaksinkertaiset Natoon kuulumattomien Euroopan valtioiden keskiarvoon verrattuna. Toisaalta asejärjestelmämme on jo nykyisellään Nato-yhteensopiva. Valtionhallinnon tiukan menokurin on ulotuttava tasapuolisesti kaikille hallinnonaloille, ja viime vuosina puolustuksen pääluokka on kasvanut voimakkaasti suhteessa valtion muihin menoihin. Tämän vuoksi ehdotamme, että puolustusmateriaalihankintoja leikataan viisi prosenttia hallituksen esittämästä siten, että leikkaus painottuu ulkomailta tehtäviin asehankintoihin.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 976/2005 vp ehdotamme,

*että momentilta 27.10.16 vähennetään
32 000 000 euroa.*

Pääluokka 29**OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA****10. Yliopisto-opetus ja -tutkimus***21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Yliopistoille ohjattu julkinen rahoitus on viime vuosina käytetty yliopistojen laajentamiseen, ei niiden tason nostamiseen. Vuosina 1992—2004 opiskelijoiden määrä kasvoi 43 prosenttia, valmistuneiden maisterien määrä 44 prosenttia ja tohtorien määrä 165 prosenttia.

Opiskelijamäärien kasvusta huolimatta opetushenkilökunnan määrää ei ole kasvatettu. Nykyiset tehostamispaineet uhkaavat päinvastoin vähentää yliopistojen henkilöstöä merkittävästi. Vaikka Suomessa puhutaan tutkimuksen laadusta enemmän kuin koskaan ennen, panostetaan yliopistojen rahoituksessa vain määrän, ei laadun kasvattamiseen.

Oman ongelmansa muodostaa yliopistojen palkkausjärjestelmän uudistus, joka muun muassa noudatettavan kalleusluokituksen vuoksi asettaa yliopistot alueellisesti epätasa-arvoiseen asemaan ja johtaa joillakin paikkakunnilla henkilökunnan määrän vähentämiseen entisestään.

Nykyisen kaltainen yliopistojen rahoitusmalli ajaa yliopistoja ensi sijassa haalimaan paljon tutkintoja. Tuloksena on, että perusopetus on kärsinyt resurssipulan vuoksi. Tämä perusopetuksen resurssipula näkyy massaluentoina, kirjatentteinä ja paljon puhutun henkilökohtaisen palautteen ja ohjauksen puutteena. Puutteet opetuksessa viivästyttävät valmistumista turhaan.

Opettajien liian pieni määrä suhteessa opiskelijoihin laskee opetuksen tasoa. Samaan aikaan uusia tutkimusaloja syntyy, tutkimuslaitteet kallistuvat ja kansainvälisissä tapahtumissa on oltava mukana. Resursseja tulee nyt kohdentaa perusopetuksen laadun parantamiseen. Momentille ehdotetaan lisättäväksi 15 000 000 euroa kohdennettavaksi yliopistojen perusopetukseen.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 712/2005 vp ehdotamme,

että momentille 29.10.21 otetaan lisäyksenä 50 000 000 euroa yliopistojen perusopetukseen.

40. Yleissivistävä koulutus*30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)*

Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisy on koulutuksen tärkeä tehtävä. Koulutuksellinen syrjäytyminen on ongelma sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta. Suomessa muutamaa sataa nuorta lukuun ottamatta lähes kaikki nuoret suorittavat peruskoulun loppuun. 7—8 prosenttia nuorista kuitenkin joko jää toisen asteen koulutuksen ulkopuolelle koulutuksen aloittamisvaiheessa tai keskeyttää myöhemmin opintonsa. Koulutuksesta tapahtuvan syrjäytymisen ehkäisemisessä keskeistä on panostaa peruskouluopetuksen laatuun ja jatko-opintojen ulkopuolelle syystä tai toisesta jäävien tai jättäytyvien nuorten ohjaukseen ja motivointiin.

Tämä tarkoittaa sitä, että kunnilla olisi oltava riittävästi resursseja esimerkiksi perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen, lukio-opetuksen laadun parantamiseen ja riittävän opintojen ohjauksen takaamiseen lukioissa sekä ammatillisen toisen asteen lähiopetustuntien määrän riittävyuden varmistamiseen.

Perusopetuksen oppilasmäärän arvioidaan ensi vuonna pienenevän 8 042 oppilaalla. Kun perusopetuksen määrärahan mitoituksessa käytetty keskimääräinen yksikköhinta peruskoulussa on 5 043 euroa oppilasta kohti, syntyy oppilasmäärän pienentymisestä valtiolle säästöjä noin 40 000 000 euroa. Tämä summa tulee kokonaisuudessaan palauttaa perusopetuksen laadun parantamiseen hallitusohjelman mukaisesti.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 713/2005 vp ehdotamme,

että momentille 29.40.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 40 000 000

euroa perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen laadun parantamiseen.

70. Opintotuki

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Yli puolet yliopisto-opiskelijoista käy töissä. Työssäkäynti opintojen ohella hidastaa opintojen etenemistä. Toisaalta omaan alaan liittyvät lyhytkestoiset täyspäiväiset työsuhteet tai jatkuva työskentely opiskelun lomassa valmentavat työelämään. Suomessa yliopistoista valmistuvat ovat työelämään valmistautuneita aivan toisella tapaa kuin monissa muissa maissa. Suomalaiset vastavalmistuneet työllistyvät nopeammin ja varmemmin kuin muualla Euroopassa.

Epävarmuus opintojen jälkeisestä pysyväisluontoisesta työllistymisestä on yksi syy siihen, että opiskelijat karttavat lainanottoa ja rahoittavat ennemmin opintonsa työtuloilla. Huoli lainan takaisinmaksukyvyistä tulevaisuudessa ei ole turha, vaikka suurten ikäluokkien eläköityminen avaa työpaikkoja. Työelämän luonne on muuttumassa. Nuorille on tarjolla pysyvien työsuhteiden sijasta yhä useammin vain määräaikaista työsuhteita.

Opintojen tavoiteaikoja pidempi kesto johtuu useista tekijöistä, joihin pystytään vaikuttamaan parhaiten lisäämällä sekä yliopistojen että opiskelijoiden resursseja.

Opintotuki on jäänyt jälkeen elinkustannusten kehityksestä. Se ei riitä kattamaan elämisen ja asumisen kustannuksia. Opintorahaa ei ole korotettu vuoden 1992 jälkeen. Korkeakouluopiskelijan opintorahan (259,01 euroa) ostovoima vuonna 1992 vastaa nykyrahassa 314:ää euroa.

Esitämme, että opiskelijan opintorahaa korotetaan 10 prosentilla. Korkeakouluopiskelijan kohdalla tämä tarkoittaisi opintorahan noususta 285 euroon kuukaudessa ja toisella asteella 21,86—213,60 euroa opiskelijan iästä ja asumismuodosta riippuen. Korotuksen kustannusvaikutus on 43,7 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 580/2005 vp ehdotamme,

että momentille 29.70.55 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 44 000 000 euroa opintorahan korottamiseen.

90. Taide ja kulttuuri

31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Esitetyllä määrärahakorotuksella paikattaisiin teatterilain piirissä olevien teattereiden yhä syvenevää rahoitusongelmaa. Työvoimavaltaisen teatterialan kustannukset ovat nousseet vuosittain ilman, että teattereiden valtionosuuden perustana olevan henkilötövuoden hintaa on korotettu. Kriisiä pahentaa se, että laskennallisten henkilötövuosien määrä on jäänyt jälkeen todellisuudesta noin 200 henkilötövuotta.

Esitetty määräraha käytettäisiin lain mukaisesti heikoimmassa asemassa olevien teatterilain piiriin kuuluvien alueellisten teattereiden, lastenteattereiden ja ruotsinkielisten teattereiden tilanteen helpottamiseen.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 581/2005 vp ehdotamme,

että momentille 29.90.31 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa teatterilain piirissä olevien alueellisten teattereiden, lastenteattereiden ja ruotsinkielisten teattereiden tilanteen helpottamiseen.

34. Valtionosuus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)

Kirjasto on kunnallisten palvelujen helmi. Tämä helmi himmenee monissa suurissa kaupungeissa, pienemmistä kunnista puhumattakaan. Niissä kirjastoverkkoa uhkaa karsiminen. Leikkaukset heikentävät kansalaisten elämänlaatua, perusoikeuksia tietoon, kulttuuriin ja omatoimiseen itsensä kehittämiseen. Muualla Euroopassa suunta on päinvastainen. Siellä perustetaan lisää

lähikirjastoja, koska ne nähdään tärkeinä yhteisöllisinä keskuksina.

Suomen kirjastolaitos tavoittaa kaiken ikäiset kansalaiset kautta maan. Kattava kirjastoverkko korkealuokkaisine palveluineen on ollut Suomen ylpeys ja jopa kansainvälinen menestystarina. Se on saavutettu sitkeällä ja määrätietoisella työllä pienillä resursseilla. Kirjastot edistävät kansalaisten henkistä hyvinvointia, auttavat torjumaan yksinäisyyttä ja syrjäytymistä. Lähikirjastot ovat ratkaisevan tärkeitä kuntalaisten sihteen vahvistamiseksi tiedon käyttöön, kulttuuriin ja yhteisöön. Erityisesti lapsille, vanhukille ja työttömille ne ovat tärkeitä. Kirjastot tukevat kansalaisten aktiivista toimintaa ja tarjoavat mahdollisuuden itsensä kehittämiseen. Juuri tästä syntyy luovuus ja osaaminen, jotka nähdään Suomen menestyksen edellytyksinä ja mahdollistajina.

Kirjastojen kautta vahvistuu myös demokratia, kun palvelut ovat tarjolla maksutta kaikille tasapuolisesti. Kirjastot ovat kansalaisten ja kansanvallan turvaverkko, jonka toimintaa ja tulevaisuutta hallituksen tulee tukea ja vahvistaa. Suomalainen kirjastomalli kelpaa esimerkiksi muillekin maille niiden kehittäessä kirjastotoimintaansa.

Kirjastopalvelujen arvo on moninkertainen niihin käytettyyn rahaan verrattuna. Kirjastoverkon harventamiselle ei löydy kestäviä kansantaloudellisia perusteita. Kun jokainen kirjastoon sijoitettu euro tuottaa nelinkertaisen hyödyn, kunta sahaa omaa oksaansa kirjastomenoja leikkaamalla. Kirjastojen sulkemisella ja palvelujen supistamisella on hyvin laajakantoiset vaikutukset.

Vihreän eduskuntaryhmän mielestä valtion tulee jatkossakin tukea kirjastoja. Tietoyhteiskunta, uudet digitaaliset materiaalit ja kirjastojen käytön jatkuva kasvu asettavat uusia haasteita kirjastoille ei ainoastaan tiloina, jotka ovat lähellä kansalaisia ja avoimia kaikille, vaan myös tiloina, jotka johdattavat ihmisiä uuden kulttuurin ja sivistyksen pariin.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteisiin TAA 65/2005 vp ja TAA 345/2005 vp ehdotamme,

että momentille 29.90.34 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 1 000 000 euroa kirjastojen perusparantamiskustannuksiin.

52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)

Määrärahakorotuksella nostettaisiin teatterilain ulkopuolisen ns. vapaan teatterikentän tuki 1,7 miljoonaan euroon, mikä olisi se taso, jolle sitä teatterilain valmisteluvaiheessa vuonna 1993 kaavailtiin. Tämä olisi hätäapu, jolla pystyttäisiin turvaamaan vapaan teatterikentän toiminta tällä hetkellä.

Teatterilain ulkopuolinen vapaa ammattiteatterikenttä tuottaa Suomessa 17 prosenttia esityksistä, kerää 12 prosenttia katsojista ja saa 1,9 prosenttia valtionavusta. Palkattoman työn osuus on tällä hetkellä n. 66 prosenttia työajasta. Tämän palkattoman työn arvo on n. 3,5 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 346/2005 vp ehdotamme,

että momentille 29.90.52 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa näyttämötaiteen edistämiseen ja erityisesti vapaan teatterikentän rahoittamiseen.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSHALLINNON HALLINNONALA

60. Metsätalous

44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (arviomääräraha)

Kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain mukaan voidaan rahoittaa mm. energiapuun korjuuta. Se on yhdistetty nuoren metsän hoi-

toon. Vuonna 2005 käytettiin näihin yhteensä 28,3 miljoonaa euroa. Hallitus esittää vuodelle 2006 määrärahan pienentämistä 26,6 miljoonaa euroon. Valiokunta palautti leikkauksesta osan, mikä ei kuitenkaan riitä vastaamaan kasvaaneeseen tarpeeseen.

Viimeaikainen tutkimus on osoittanut, että nuoren metsän hoidon mekanisme käyttäen energiapuun saantoa voidaan olennaisesti lisätä. Olennaista tässä vaiheessa on, ettei hoitorästejä synny ja tarjolla oleva energiapuu todella otetaan talteen. On luotava toimiva keräys- ja logistiikkajärjestelmä. Potentiaalia on nykyisen 1,7 miljoonan kiintokuutiometrin sijaan lähes 10 miljoonaa mottia.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 759/2005 vp ehdotamme,

että momentille 30.60.44 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa energiapuun korjuun tukemiseen.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

Hallituksen liikennepolitiikka ei hallitusohjelman kirjauksista huolimatta tue ponnisteluja liikenneturvallisuuden parantamiseksi ja liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Se on johdonmukaisesti tukenut yksityisautoilua ja tavarankuljetuksia kumipyörillä. Raide- ja joukkoliikenteeseen panostaminen tukee aluekehitystä ja alueellista tasapainoa, lisää liikenneturvallisuutta, edistää elinkeinotoimintaa ja työllisyyttä sekä vähentää päästöjä. Toimiva rataverkko mahdollistaa nykyistä laajemmat työssäkäyntialueet ja siirtää tavara- ja henkilöliikennettä teiltä raiteille. Ympäristön kannalta on välttämätöntä, että joukkoliikenteen osuutta henkilöliikenteestä pystytään nostamaan pysyvästi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

pääluokan 31 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy välittömästi toimiin joukkoliikenteen ja erityisesti raideliikenteen kilpailukyvyyn parantamiseksi suhteessa henkilöauto- ja rekkaliikenteeseen.

40. Ratahallintokeskus

21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)

Rataverkon hyvä toimivuus on perusta koko liikennejärjestelmän toimivuudelle. Rataverkon keskeiset ongelmat ovat ikääntyminen ja rataparasiteetin puute. Ratojen yli-ikäisen päällysrakenteen uusiminen on välttämätöntä, ja myös sähköistysten ja junien kulunvalvonnan rakentaminen on tärkeää. Rataverkon ja rautatieliikenteen kehittäminen on edellytys junaliikenteen kilpailukyvyyn parantamiselle. Tehokas radanpito edellyttää riittävää ja hyvissä ajoin tiedossa olevaa rahoitusta. Vain tätä kautta voidaan parantaa palvelutasoa, turvata rautatieliikenteen kilpailukyky ja säilyttää sen markkinaosuus.

Perusradanpitoon kuuluvat ratojen kunnossapito ja korvausinvestoinnit, mm. päällysrakenteen uusiminen ja turvalaitetyöt. Suomen radat ovat ikääntyneet, ja korvausinvestointitarve on kasaantunut 1980-luvulla tapahtuneiden laiminlyöntien takia. Korvausinvestointitarpeiden kasautumisesta on tulossa niukan rahoituksen vuoksi merkittävä ongelma jo lähivuosina.

Vaikka 1990-luvulta alkaen korvausinvestointeja on tehty runsaasti, ne sitovat edelleen suuren osan perusradanpidon rahoista. Ratahallintokeskuksen mukaan ratojen korvausinvestointeihin tarvittaisiin vuositasolla 170 miljoonaa euroa. Hallituksen korvausinvestointeihin osoittama määräraha on jatkuvasti lähes kolmanneksen jäljessä vuositarpeesta. Tämä merkitsee sitä, että sellaisia Ratahallintokeskuksen omia töitä tai ostettavia palveluja, jotka ovat välttämättömiä mm. hallituksen vuodelle 2007 sopi-

mien uusien ratahankkeiden kannalta, joudutaan jättämään tekemättä noin 80 henkilötyövuoden edestä.

Lisätalousarvioissa saatu lisärahoitus on ollut välttämätön lisä perusradanpidon rahoitukseen. Radanpidon töiden taloudellisen suunnittelun ja toteutuksen kannalta olisi kuitenkin parempi, että radanpitoon käytettävä vuosirahoitus varmistuisi jo varsinaisen budjetin yhteydessä. Tällöin työt voitaisiin tehdä riittävän pitkissä työraoissa, mikä on otettu huomioon junaliikenteen aikataulusuunnittelussa.

Kolmasosa rataverkosta vaatii perusteellista kunnostusta seuraavien kymmenen vuoden aikana. Pelkällä kehysrahoituksen tasolla esimerkiksi Helsingistä Ouluun johtavan Pohjanmaan radan kunnostus kestää jopa 30 vuotta. Hallitus on viimeaikaisissa lisätalousarvioissaan lisännyt radanpidon rahoitusta jonkin verran, nämä summat ovat kuitenkin surkean pieniä ja edelleen tarpeeseen nähden täysin riittämättömiä.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 33/2005 vp ehdotamme,

että momentille 31.40.21 otetaan lisäyksenä 32 000 000 euroa.

78. Eräät ratahankkeet (arviomääräraha)

Raideliikenteeseen panostaminen tukee aluekehitystä, lisää liikenneturvallisuutta, edistää elinkeinotoimintaa ja vähentää päästöjä. Toimiva rataverkko mahdollistaa nykyistä laajemmat työssäkäyntialueet ja siirtää tavara- ja henkilöliikennettä teiltä raiteille. Etelä-Suomen rautatieliikenteen visiotarkasteluista tehtäessä löydettiin useita mahdollisia kehittämisväyliä, joiden pohjalta olisi mahdollista rakentaa liikennettä ja kuljetuksia raiteiden varaan. Tulevaisuuteen voisivat kuulua toisaalta nykyistä suurempia reittejä kulkevat suurnopeusradat, toisaalta monipuolisempi taajamajunaliikenne. Kansainvälisesti tärkeä hanke on nykyistä nopeampi juna-yhteys Pietariin.

Hallituksen väylätyöryhmän työskentelystä lähtien on ollut selvää, että hallituksen linja on

kovin tieinvestointipainotteinen. Vaikka ratojen perusrannuksen rahoitustarve on hiljalleen otettu vakavasti, rataliikenteestä puuttuvat visiot. Pääkaupunkiseudun hankkeissakin etusijalla ovat edelleen autoliikennettä helpottavat hankkeet, ja raideliikennehankkeita on lykätty tuleviin vaalikausiin. Tässä valossa ei näytä hämmästyttävältä, että hallituksesta Suomen hiilidioksidikiintiöt tuntuvat ahtailta. Kun hallitus suosii henkilöautoliikennettä jopa pääkaupunkiseudun liikenteessä, ei ole ihme, jos hiilidioksidikiintiöt ylittyvät.

Vihreän eduskuntaryhmän mielestä raideliikenteen investointeihin on kohdennettava riittävä rahoitus. Nyt teiden rakentamisen suora rahoitus ylittää raideinvestointien rahoituksen. Ilmasto- ja liikennepoliittiset tavoitteet huomioon ottaen suhteen pitäisi olla aivan toisenlainen. Teiden kunnossapito on tärkeää ja monella kohtaa jopa välttämätöntä, mutta täytyy muistaa, että ratahankkeet pienentävät myös teiden kuormitusta.

Raideliikenteen investoinnit vaativat suunnittelua ja esitöitä, joten raideliikenteen investointien tason nostaminen tavoitetasolle vaatii parin vuoden siirtymäajan. Päätökset investointien kasvattamisesta pitäisi tehdä kuitenkin jo nyt, jotta suunnittelu ja valmistelu voi edetä hallitusti tulevina vuosina.

Ratahankkeista Vantaalle sijoittuva Kehärata (entinen Marja-rata) on kuitenkin hanke, joka on yhteiskunnallisesti kannattava ja merkittävä ja joka olisi mahdollista käynnistää jo vuonna 2006. Kehärata on 18 kilometriä pitkä uusi rataosuus, joka muodostaa yhdessä Keravan ja Loppävaaran kaupunkiratojen sekä Martinlaakson radan kanssa yhtenäisen kaupunkiratalenkin, jolloin lähiliikenteen junakaluston käyttöä voidaan tehostaa.

Kehäradan kokonaiskustannukset ovat noin 300 miljoonaa euroa, mutta tarkoituksena on sopia kustannustenjaosta valtion ja kuntien välillä. Esitämme, että Kehäratahankkeen käynnistämiseen varataan vuodelle 2006 viisi miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 978/2005 vp ehdotamme,

että momentille 31.40.78 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa Kehärata-hankkeen käynnistämiseen Vantaalla.

60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Joukkoliikennepalvelujen ostoon ja kehittämiseen suunnatut rahat ovat alhaisimmillaan kahteenkymmeneen vuoteen. Määrärahat ovat pienentyneet tasolle, joka uhkaa romuttaa joukkoliikenteen palveluverkoston.

Joukkoliikenteen kilpailutilanne on vuonna 2003 toteutetun autoveron alennuksen sekä käytettyjen autojen tuonnin kasvun myötä tällä hetkellä Euroopan kovin. Liikenteen määrän kasvu kiihtyy, mutta tästä huolimatta hallitus jälleen kerran esittää joukkoliikenteen osto- ja kehittämismäärärahojen tuntuva leikkaamista. Ympäristön kannalta on välttämätöntä, että joukkoliikenteen osuutta henkilöliikenteestä pystytään nostamaan pysyvästi. Joukkoliikenteen tukeminen edistää myös työllisyyttä, alueellista tasapainoa sekä elinkeinoelämän edellytyksiä.

Riittämätön joukkoliikenteen rahoitus merkitsee muun muassa sitä, että mahdollisuudet alue- ja kuntatason liikenteen tarkoituksenmukaiseen kehittämiseen heikkenevät entisestään. Karu tosiasia on se, että kaupunki- ja seutulippujen hinanalennuksiin varattujen määrärahojen budjetileikkaukset vähentävät entisestään joukkoliikenteen kysyntää ja tarjontaa. Esimerkiksi Pohjois- ja Itä-Suomen haja-asutusalueilla joukkoliikenteen toimintaedellytykset tulevat vaikeutumaan huomattavasti ja bussimatkojen hinnat nousevat.

Joukkoliikenteen osto- ja kehittämismäärärahojen leikkaaminen puree myös kaupunkien joukkoliikenteeseen: joukkoliikenteen kehittäminen hidastuu ja paineet lippujen hintojen ko-

rottamiseen kasvavat. Hallituksen tavoite kasvattaa joukkoliikenteen osuutta henkilöliikenteestä kaupunkiseuduilla ei näillä toimilla tule toteutumaan. Päinvastoin, joukkoliikenteen toimintaedellytykset ja palvelut ovat koko hallituskauden ajan heikentyneet ja rahoitus vähentynyt.

Joukkoliikenteen tarjonnan vähentyessä yksilölliset julkisen liikenteen kyyditykset lisääntyvät ja maksavat yhteiskunnalle moninkertaisesti enemmän. Joidenkin laskelmien mukaan Kansaneläkelaitos ja kunnat käyttävät jo nyt erillisten taksikyytien ostoihin vuosittain jopa yli 200 miljoonaa euroa.

Hallituksen joukkoliikennepolitiikka ei myöskään tue ponnisteluja liikenneturvallisuuden parantamiseksi, sillä joukkoliikenteen osuuden kasvattaminen henkilöliikenteestä on tutkimusten mukaan paras tapa parantaa liikenneturvallisuutta.

Joukkoliikenteen kehittämiseen tarvitaan myös uusia avauksia. Esimerkiksi alueellisten joukkoliikennejärjestelmien kehittämiseen (mm. pikaraitiotieyhteyksien rakentaminen) koko valtakunnan alueella tulisi valtion budjetista olla mahdollista anoa määrärahoja. Joukkoliikenteen tukea tulee osoittaa nykyisten paikkakuntien lisäksi myös suurten kaupunkien, kuten Helsingin, Turun ja Tampereen seutujen, joukkoliikenteelle.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 34/2005 vp ehdotamme,

että momentille 31.60.63 otetaan lisäyksenä 10 500 000 euroa.

Lisäksi ehdotamme

momentin perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että joukkoliikennetukea osoitetaan nykyisten paikkakuntien lisäksi myös suurten kaupunkien, kuten Turun ja Tampereen seutujen sekä YTV-alueen, joukkoliikenteelle.

Pääluokka 32**KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN
HALLINNONALA****20. Teknologia- ja innovaatiopolitiikka***40. Avustukset teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen (arviomääräraha)*

Maailman energiasektorin vuotuinen investointitarve on noin 450 miljardia euroa, mikä merkitsee huomattavia markkinoita kestäväälle energia-osaamiselle. Tekes on arvioinut hajautettujen energijärjestelmien markkinoiden kasvavan Euroopassa 15 prosenttia vuodessa ja nousevilla markkinoilla vielä nopeammin.

Yhdysvaltalainen kestävään energiaan erikoistunut konsulttiyhtiö Clean Edge arvioi tuuli-voiman maailmanmarkkinoiden kuusinkertaistuvan 37 miljardiin euroon vuosina 2004—2014. Polttokenno- ja vetyteknologian markkinoiden ennakoitaan jopa 17-kertaistuvan 12 miljardiin euroon.

Suomella on merkittävää kestävään energiateknologian osaamista. Ilmastoteknologia-alan suuruudeksi Suomessa arvioidaan viisi miljardia euroa, mikä vastaa jo perusmetalli- tai kemianteollisuutta. Bioenergia- ja tuulivoimateknologiassa suomalainen osaaminen on maailman kärkeä.

Satsaamalla lisää voimavaroja kestävään energiateknologian tutkimukseen ja kehitykseen luodaan suomalaisyrityksille merkittäviä vientimahdollisuuksia. Kestävästä energiateknologiasta voi tulla yksi kansantaloutemme kivijalka, parhaimmillaan ehkä jopa uusi nokia.

Uuden teknologian avulla päästövähennysten kustannuksia voidaan laskea, mikä on merkittävää kansallisen kilpailukyvyn kannalta. Uuden teknologian kehittäminen on myös välttämätöntä, jotta teollisuusmaiden päästöt voidaan leikata viidennekseen vuosisadan puoliväliin mennessä ja näin välttyä ilmastomuutoksen pahimmilta tuhoilta.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 1121/2005 vp ehdotamme,

että momentille 32.20.40 otetaan lisäyksenä 16 000 000 euroa kestävään energiateknologian tutkimukseen ja kehittämiseen.

60. Energiapolitiikka

Hallituksen esittämä energia- ja ilmastostrategia on lyhytnäköinen, ja sen tavoitteet ja toimenpiteet ulottuvat vaivaisen kymmenen vuoden päähän. Strategiasta puuttuu kokonaan näkemys ilmastopolitiikan suunnasta. Lyhytnäköisyys tulee kalliiksi veronmaksajille, sillä vailla suuntaa ajelehdittaessa voidaan tehdä päätöksiä, jotka kostahtavat myöhemmin. Se tulee kalliiksi myös yrityksille, sillä tarvittaviin muutoksiin ei osata varautua riittävän ajoissa.

Strategiassa varaudutaan ostamaan päästöoikeuksia ulkomailta veronmaksajien rahoilla. Tämä johtaisi siihen, että vuonna 2013 silloisen hallituksen tulisi selvittää sekä uusista päästövetoitteista että vanhasta, maton alle lakaistusta kymmenestä miljoonasta päästötonnista. Ongelmat eivät kuitenkaan ratkea vetkuttelemalla ja tuleville hallituksille kasaamalla.

Strategia kitsastelee satsauksissa uusiutuviin energianlähteisiin, mutta kylvää satoja miljoonia teollisuudelle. Esimerkiksi uusiutuvien energiatukeen käytettiin viime vuonna 30 miljoonaa euroa, mutta strategiassa tavoite on vain 26 miljoonaa. Hallitus siis haluaa vähentää satsauksia kotimaisiin, uusiutuviin energianlähteisiin.

Samalla mietitään tekohengityksen antamista ilmastolle haitalliselle turvelauhteelle. Vihreiden mielestä veronmaksajien niukoilla euroilla kannattaa mieluummin tukea päästöjen vähentämistä kuin päästöjen tuottamista.

Hallitus uskottelee, ettei päästökaupan ulkopuolisella sektorilla voisi vähentää päästöjä juuri lainkaan. Näin hallitus laiminlyö ilmastonsuojelun mahdollisuudet erityisesti liikenteessä ja pientalojen lämmityksessä. Energiantuotanto ja teollisuus jätetään lähes yksin vastaamaan päästöjen vähentämisestä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

luvun 32.60 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus vastaa ilmastonsuojelun haasteeseen kunnianhimoisella energiapolitiikalla, joka luo Suomeen työpaikkoja ja hyvinvointia sekä varmistaa Kioton sopimuksen tavoitteiden toteutumisen Suomen kohdalla.

40. Energiatuki (arviomääräraha)

Uusiutuvien energianlähteiden käyttöä ja energiansäästöä pyritään edistämään investointituelle ja suurten demonstraatiohankkeiden tuella. Investointituki on hanketyypistä riippuen enimmillään 25—40 prosenttia investointikustannuksista. Suurinta tukea voidaan myöntää tuulivoimaa ja muuta uutta tekniikkaa hyödyntäville hankkeille.

Vuonna 2004 tukia myönnettiin yhteensä 33,5 miljoonaa euroa, josta noin puolet meni puuenergian, runsas neljännes energiansäästön ja kymmenys tuulivoiman edistämiseen. Kuluvana vuonna tuki on edellisvuoden tasolla.

Epävarmuus tuen määrästä ja yleensä sen saamisesta hankaloittaa merkittävästi investointipäätösten tekemistä. Tämä näkyy mm. tuulivoiman kansainvälisesti vertailtuna huomattavan hitaana etenemisenä.

Investointitukea tulee kehittää niin, että markkinatoimijoilla on varmuus sen jatkuvuudesta ja tasosta. Samalla tuen määrää on olennaisesti lisättävä, jotta kestävä energiatekniikan käyttöönotto saadaan ilmastotavoitteiden edellyttämään nopeaan nousuun. Vihreät esittävät tuen tason kolminkertaistamista hallituksen esitykseen verrattuna.

Päästökauppa muuttaa tukien tarvetta mutta ei poista sitä. Koska päästökauppa luo taloudellisen kannustimen uusiutuvien energianlähteiden käytölle, voidaan investointituki suunnata erityisesti uusimman, kokeiluasteella olevan teknologian kuten biomassan kaasutuksen ja merituulivoiman soveltamiseen.

Demonstraatiotuella voitaisiin uusiutuvien energianlähteiden edistämishjelman mukaan rahoittaa joka kolmas vuosi suuri (luokkaa 17—34 milj. euroa) uuden teknologian hanke. Ensimmäistä kertaa tämä tuki sisällytettiin vuoden 2003 budjettiin 9,6 miljoonan suuruisena. Demonstraatiohankkeiden, kuten merituulipuistojen, tukeen on varattava riittävä rahoitus. Vihreät esittävät 10 miljoonan euron varaamista investointituesta demonstraatiohankkeiden rahoitukseen.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 1122/2005 vp ehdotamme,

että momentille 32.60.40 otetaan lisäyksenä 70 000 000 euroa uusiutuvien energianlähteiden ja energiansäästön edistämiseen sekä demonstraatiohanketukiin.

Pääluokka 33

**SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN
HALLINNONALA**

15. Perhekustannusten tasaus

53. Eräät valtion korvattavat perhe-etuudet (arviomääräraha)

Yksinhuoltajuuden kasvu on yksi näkyvimmistä läntisissä hyvinvointivaltioissa tapahtuvista muutoksista. Kaikissa teollistuneissa länsimaissa yksinhuoltajien määrä on kasvanut ja samalla heidän asemansa muuttunut leskistä naimattomiin ja eronneisiin naisiin. Yksinhuoltajien toimeentuloa ja taloudellista hyvinvointia tutkitessa pitää tarkastella myös yksinhuoltajien asemaa muihin lapsiperheisiin nähden, sillä sosiaalipolitiikka vaikuttaa eri perhetyyppeihin eri tavalla. Esimerkiksi Suomessa yksinhuoltajien taloudellinen asema suhteessa kahden huoltajan perheisiin on selvästi heikentynyt 1990-luvulla.

Tutkimusten mukaan yksinhuoltajien työssäkäynti sekä ansiotulojen osuus yksinhuoltajien tulopaketissa on vähentynyt. Samanaikaisesti

sosiaaliturvan merkitys yksinhuoltajien toimeentulon turvaajana on kasvanut. Tämä johtuu lähinnä työmarkkinoilla tapahtuneista muutoksista. Yksinhuoltajien työttömyys on kasvanut, ja epätyypilliset työsuhteet ovat lisääntyneet. Tämä johtaa yksinhuoltajien riippuvuuteen hyvinvointivaltiosta, sillä työmarkkinoiden ulkopuolella elävien yksinhuoltajien toimeentulo on riippuvaista valtion tulonsiirroista. Elatusvelvollisen osuus yksinhuoltajien toimeentulon turvaajana on vähäinen.

Yksi yksinhuoltajan taloudelliseen asemaan vaikuttava tekijä on elatustuen suuruus. Elatustuki on se etuus, mikä maksetaan yksinhuoltajalle silloin, jos elatusapu on jäänyt maksamatta tai lapsen isää ei ole vahvistettu. Elatustuki on myös eräänlainen elatusavun minimisumma, sillä jos elatusapu on elatustukea pienempi, yksinhuoltaja saa erotuksen kunnalta.

Yksinhuoltajien taloudellinen asema heijastuu suoraan heidän lapsiinsa. Yksinhuoltajaperheissä ollaan keskimääräistä useammin tilanteessa, jossa esimerkiksi lasten harrastusten valintaa joudutaan rajaamaan taloudellisista syistä. Yksinhuoltajien aseman parantaminen on tärkeää myös lasten tasavertaisten lähtökohtien turvaamiseksi.

Kaikkein köyhimpien yksinhuoltajien aseman parantamiseksi esitämme, että elatustuki korotetaan 118,15 eurosta 140 euroon kuukaudessa. Korotuksen kustannusvaikutus olisi noin 30 000 000 euroa.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 979/2005 vp ehdotamme,

että momentille 33.15.53 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa elatustuen korottamiseen.

Lisäksi ehdotamme

perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta toteaa, että hallitus ei ole riittävissä määrin huolehtinut köyhimpien lasten elatuksen ja tulevaisuuden turvaamisesta, ja edellyttää, että hallitus välit-

tömästi ryhtyy toimenpiteisiin yhden huoltajan perheissä elävien ja köyhimpien lapsiperheiden lasten tulevaisuuden turvaamiseksi.

18. Sairausvakuutus

60. Valtionosuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Apurahataiteilijoiden ja -tutkijoiden sosiaaliturva

Suuri joukko taiteilijoista ja tieteellistä tutkimustyötä tekevästä ihmisistä työskentelee jossakin vaiheessa apurahan turvin. Osalla heistä apurahalla työskentely muodostaa huomattavan osan työhistoriasta. Apurahalla työskentelyyn liittyy merkittäviä epäkohtia, apuraha ei kerrytä ansiosidonnaista työttömyysturvaa tai vaikuta korottavasti sairaus- tai vanhempainpäivärahoihin. Apurahoista ei myöskään kerry eläkettä.

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 7.3.2003 työryhmän selvittämään apurahalla työskentelevien sosiaaliturvaa. Työryhmän työn tulokset julkaistiin toukokuussa 2004. Työryhmän työ oli tuloksellista, ja työryhmä pystyi tekemään yksimielisiä, konkreettisia esityksiä apurahansaajien sosiaaliturvan parantamisesta. Nämä esitykset ovat tämän esityksen lähtökohtana. Työryhmän keskeisimmät ehdotukset liittyvät eläketurvan ja sairausvakuutuslain mukaisten päivärahojen uudistamiseen. Sen sijaan tapaturmavakuutukseen tai työttömyysturvaan työryhmä ei esitä muutoksia.

Apurahansaajien eläketurva koskisi Suomessa asuvia 18—68-vuotiaita tutkijoita ja taiteilijoita, jotka tekevät tieteellistä tutkimusta tai harjoittavat taiteellista toimintaa henkilökohtaisella apurahalla, mutta eivät ole työ- tai virkasuhteessa. Apurahalla työskentelyn täytyy jatkua yhtäjaksoisesti vähintään puoli vuotta, ja apurahan määrän täytyy olla vähintään 9 000 euroa. Jokaisen apurahan on erikseen täytettävä nämä kriteerit. Kun edellytykset täyttyvät, eläkevakuutuksen ottaminen olisi pakollista. Eläkkeen ja vakuutusmaksun perusteena olevaksi vuotuisiksi tuloiksi vahvistettaisiin 18 000 euroa.

Eläketurvan rahoituksesta vastaisi ensisijaisesti apurahansaaja. Hänen maksuosuutensa olisi puolet YEL:n mukaisesta vakuutusmaksuprosentista, joka on 21,4 prosenttia vuonna 2005. Mikäli vakuutusmaksut eivät kata eläkkeitä, valtio osallistuisi ylijäävältä osalta eläkkeiden kustantamiseen, kuten tapahtuu nykyään esimerkiksi yrittäjäeläkkeiden kanssa. Työryhmän esityksen liitteenä olevissa laskelmissa rahasto voisi mennä matalalla tuotto-odotuksella negatiiviseksi 2050-luvulla, joten eläkejärjestelmästä ei aiheudu kustannusvaikutuksia vuoden 2006 budjettiin. Mikäli huomioon otetaan eläkkeistä saadut verotulot ja kansaneläkemenon alenema, eläkejärjestelmästä ei näytä aiheutuvan julkiselle vallalle lainkaan nettokustannuksia.

Apurahansaajien sairausvakuutuslain mukaisen päivärahojen määräytymistä ehdotetaan uudistettavaksi niin, että päivärahojen laskemisen pohjana käytettäisiin 18 000 euron työtuloa, joka on myös eläkejärjestelmässä määritelty vuositulo. Käytännössä uudistuksen arvioidaan maksavan noin 800 000 euroa vuonna 2006, kun uudistus tulee voimaan heti vuoden alusta. Ennakkolaskelmien mukaan päivärahoista puolet maksettaisiin sairauden ja puolet vanhemmuuden perusteella. Vanhempainpäivärahojen sitominen vuosittain vahvistettavaan työtuloon on tärkeä uudistus etenkin nuorten tutkijoiden kannalta, joille perheen perustamisen ja tieteellisen ja taiteellisen työn yhdistäminen on jo ilman taloudellista niukkuuttakin haastavaa.

Eläketurvan kehittäminen vaatii merkittäviä taloudellisia panostuksia apurahansaajilta. Puolet YEL:n mukaisesta eläkemaksusta tarkoittaa 1 926 euroa vuoden 2005 mukaisella tasolla, kun vuotuiseksi työtuloksi on vahvistettu 18 000 euroa. Apurahansaajan toimeentulon kannalta on tarpeellista, ettei käteen jäävän apurahan määrä pienene merkittävästi sosiaaliturvan kehittämisen takia. Jotta näin ei tapahtuisi, verovapaan apurahan ylärajaa korotettaisiin 19 000 euroon vuodessa nykyisestä tasosta, joka määräytyy valtion taiteilija-apurahan tason mukaan. Taiteilija-apuraha vertautuu palkkaluokan A 9 mukaiseen palkkaan. Muutos tarkoittaisi vero-

vapaan apurahan ylärajan nousua noin 4 500 eurolla.

Valtiovarainvaliokunta kiinnitti huomiota apurahansaajien sosiaaliturvaan liittyviin ongelmiin ja kiirehti uudistusten eteenpäin viemistä vuoden 2005 talousarvioesitystä koskevassa mietinnössään. Samalla se katsoi, että uudistukset tulisi toteuttaa viimeistään vuonna 2006. Hallitus ei kuitenkaan tällaista esitystä ole aikaansaanut. Vihreät katsovat, että esitys on toteutettava valiokunnan aiemmin esittämän vaatimuksen mukaisesti vuoden 2006 alusta lukien.

Vaikeavammaisten henkilökohtaiset avustajat
Vammaisten sosiaaliturva olisi ajanmukaistettava ja voimavarat kohdennettava niin, että ne kannustavat vammaisia henkilöitä aktiivisuuteen, kuten opiskeluun, työssäkäyntiin ja kuntoutukseen. Vammaisten sosiaaliturvaan ei ole yli kymmeneen vuoteen tehty merkittäviä parannuksia.

Hallitusohjelman ja valtioneuvoston periaatepäätöksen (2.10.2003) tavoite siitä, että ihmisten omaehtoista ponnistelua heidän hyvinvointinsa edistämiseksi kannustetaan, ei vammaisten henkilöiden osalta voi toteutua ilman välttämättömiä avustajapalveluja. Henkilökohtaisen avustajan järjestelmän kehittäminen on tärkeää vaikeavammaisten perusoikeuksien kannalta. Avustajapalveluiden myöntämisessä on valitettavasti suuria kuntakohtaisia eroja. Henkilökohtaisen avustajan järjestelmä tulisikin muuttaa nykyistä laajemmaksi oikeudeksi vaikeavammaisille henkilöille ja samalla siirtää sen rahoitus Kansaneläkelaitoksen alaisuuteen. Tasavertaisuuden kannalta on tärkeää, että valtio rahoittaa avustajapalveluita. Esitämmeikin määrärahaa vaikeavammaisten henkilökohtaisten avustajien aiheuttamien kustannusten maksamiseksi kokonaan valtion menona.

Selvitysmies Erkki Paara on keväällä 2005 valmistuneessa selvityksessään sosiaali- ja terveysministeriölle esittänyt kehitysvammalain ja vammaispalvelulain yhdistämistä. Tässä yhteydessä hän myös esittää, että valtio kustantaisi lisäpanostuksellaan puolet kuntien vammaispalveluista. Näin siksi, että vammaisille ihmisille

välttämättömät palvelut ovat nykyisellään liiaksi riippuvaisia kuntien taloudellisista voimavaroista ja vammaismyönteisyydestä. Asumiseen ja itsenäiseen elämään liittyvien vammaispalvelujen lisätarve aiheuttaa jatkossakin suurimmat kustannukset vammaispalveluissa. Selvitysmiehen raportti osoittaa, kuinka tärkeitä avustajapalvelut ovat vammaisille henkilöille. On tärkeää, että avustajapalvelut ja niiden rahoitus turvataan vaikeavammaisille jo ensi vuonna.

Äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistason korottaminen

Vähimmäismääräistä vanhempainpäivärahaa saaneiden naisten määrä kasvoi voimakkaasti 1990-luvulla. Kun vuonna 1990 vanhempainpäivärahaa saaneista äideistä vain 5,3 prosenttia sai sitä vähimmäismääräisenä, oli vastaava osuus vuonna 1996 jo 30,1 prosenttia. Vähimmäismääräisen vanhempainpäivärahan saajien määrä on jäänyt myönteisestä kehityksestä huolimatta pysyvästi varsin korkealle tasolle. Vuonna 2004 maksettiin 18,5 prosenttia äitien vanhempainpäivärahoista vähimmäismääräisinä. Vuonna 2003 vastaava luku oli 21,3 prosenttia.

Vähimmäismääräisen päivärahan alhaisen tason takia vähimmäismääräistä vanhempainpäivärahaa saavat joutuvat turvautumaan toimeentulotukeen huomattavasti useammin kuin työtuloihin perustuvaa vanhempainpäivärahaa saavat.

Pentti Arajärven vuonna 2002 ilmestyneen väitöskirjan mukaan vanhemmuuteen perustuvien päivärahojen vähimmäistaso on niin alhainen, että sen perustuslainmukaisuus on kyseenalainen.

Kasvukeskuksissa lapsiperheiden taakkana ovat korkeat asumiskustannukset, jotka rasittavat pienituloisia perheitä voimakkaammin kuin jo asumisolonsa vakiinnuttaneita perheitä. Suurin ongelma lapsiperheiden tulonsiirroissa koskee kuitenkin äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistasoa.

Esitämme äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistason korottamista samalle tasolle kuin työmarkkinatuen ja työttömän työttömyys-

päivärahan eli keskimäärin 588 euroon kuukaudessa.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteisiin TAA 48/2005 vp, TAA 284/2005 vp ja TAA 1027/2005 vp ehdotamme,

että momentille 33.18.60 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 800 000 euroa apurahataiteilijoiden ja -tutkijoiden sosiaaliturvan järjestämiseen,

että momentille 33.18.60 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 10 000 000 euroa vaikeavammaisten henkilökohtaisten avustajien aiheuttamien kustannusten korvaamiseen ja

että momentille 33.18.60 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 40 000 000 euroa äitiys-, isyys- ja vanhempainrahan vähimmäistason korottamiseen.

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)

Vammaiset kärsivät usein muita ryhmiä enemmän syrjinnästä työelämässä. Vaikeasti työllistettävien vammaisten ja vajaakuntoisten työnhakijoiden joukko tarvitsee mm. nykyistä tuloksellisempia työllistämistukitoimenpiteitä. Tarvetta on myös työhön perehdyttämiseen ja työnohjaukseen koskien koko työyhteisöä. Erityisesti työvalmentajia tarvitaan enemmän.

Vajaakuntoisten avoimille työmarkkinoille työllistämiseen on ohjattava enemmän työhallinnon määrärahoja ottaen huomioon työvoimaasetukseen tehty muutos, jossa vajaakuntoiset tulivat nuorten ja pitkäaikaistyöttömien rinnalle priorisoiduksi asiakasryhmäksi. Työministeriön vastikään julkaistussa selvityksessä ehdotetaankin erilaisia toimenpiteitä vaikeasti työllistettä-

vien henkilöiden työllistämiseksi mm. työllistämistuen avulla. Työllistymisen onnistumisen kannalta oleellista on mm. työllistämistuen määrä sekä tukitoimien yksilöllinen räätälöiminen.

Koska vammaisten ja vajaakuntoisten joukko on hyvin heterogeeninen, tulisi työllistämistuki olla nykyistä selkeämmin suhteutettu vamman aiheuttamaan haittaan. Näin on mm. Ruotsissa, jossa palkkatuen suuruus on suoraan suhteessa työkyvyttömyyteen. Ruotsissa palkkatukea voidaan maksaa työnantajalle jopa 80 prosenttia kokonaispalkkakustannuksesta. Aloitteen määräraha voidaan käyttää vammaisten ja vajaakuntoisten työllistämishankkeisiin, joissa työllistämistuen määrä on suhteessa vamman, oppimisvaikeuden tms. aiheuttamaan haittaan.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 49/2005 vp ehdotamme,

että momentille 34.06.51 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa vammaisten työllistämishankkeiden tukemiseen.

52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha)

Perustuslain 19 §:n 2 momentin mukaan "Lailla taataan jokaiselle oikeus perustoimeentulon turvaan työttömyyden, sairauden, työkyvyttömyyden ja vanhuuden aikana sekä lapsen syntymän ja huoltajan menetyksen perusteella." Tämän perusteella ns. syyperusteista toimeentuloa saavien ei tulisi joutua viimesijaisen toimeentuloturvan eli toimeentulotuen piiriin.

Stakesin tietojen mukaan marraskuussa 2003 toimeentulotukea saaneista kotitalouksista 45,5 prosentilla pääasiallisena tulolähteenä oli työmarkkinatuki. Suhde on ollut samankaltainen aiempinakin vuosina.

Näyttää siltä, että työmarkkinatuen taso on jäänyt yleisestä kustannuskehityksestä jälkeen tavalla, johon olisi saatava korjaus.

VATTin laskelmien mukaan työmarkkinatuen nostaminen 3,82 eurolla/päivä nostaisi järjestelmän kustannuksia 100 miljoonalla eurolla. Kustannukset muodostuisivat työmarkkinatuen ja sen tasoon kytketyn peruspäivärahan tason sekä niihin kytketyn ansiosidonnaisen työttömyysturvan menojen lisäyksistä. Näiden kusan-

nuksia kompensoisivat toimeentulotukimenojen ja asumistukimenojen pieneneminen sekä kunnallisverotulojen kasvu.

Työmarkkinatuki ja työttömän peruspäiväraha ovat tasoltaan samansuuruisia: 23,24 euroa päivältä. Korotuksen jälkeen työmarkkinatuki olisi 27,06 euroa/päivä. Korotus nostaisi vastaavalla summalla myös ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa, koska sen taso on kytketty työmarkkinatuen tasoon.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 583/2005 vp ehdotamme,

että momentille 34.06.52 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 100 000 000 euroa työmarkkinatuen korottamiseen.

07. Pakolais- ja siirtolaisuusasiat

63. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Maahanmuuttajien hyvä kotoutuminen ehkäisee tehokkaasti syrjäytymistä. Hyvän kotoutumisen edellytys on riittävä kielitaito. Opetuksessa tuleekin panostaa riittävään suomen tai ruotsin kielen hallintaan, mikä luo pohjaa jatko-opinnoille ja tukee kotoutumista. Erityisesti kotiaitinä olevien maahanmuuttajajanaisten kieliope-
tusta tulee syventää, koska käytännön tilanteissa hankittu kielenosaaminen jää heillä usein vähäiseksi. Myös se, että lapset säilyttävät oman äidinkielen, on tärkeää, siksi opettajien valmiuksia tukea toimivaa kaksikielisyttä tulee parantaa täydennyskoulutuksella.

Myös valiokunta on pitänyt tilannetta monella tavalla epätydyttävänä. Erityisesti valiokunta on kiinnittänyt huomiota lasten syrjäytymisen estämiseen. Valiokunta ei kuitenkaan ole esittänyt määrärahakorotuksia. Vihreät pitävät maahanmuuttajien työllistymisen ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi välttämättömänä, että toimiin ryhdytään välittömästi, senpä vuoksi esitämme pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoon varatun määrärahan korottamista yhdellä miljoonalla eurolla.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvio-aloitteeseen TAA 347/2005 vp ehdotamme,

että momentille 34.07.63 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden kielikoulutukseen.

99. Työministeriön hallinnonalan muut menot

23. Siviilipalvelus (arviomääräraha)

Siviilipalvelusmiehet ovat siviilipalveluksen aikana oikeutettuja ilmaiseen majoitukseen, jonka kustantaminen on siviilipalveluslaissa säädetty palveluspaikan tehtäväksi. Käytännössä tämä laissa turvattu oikeus ei kuitenkaan toteudu. Työministeriön vuonna 2000 tekemän selvityksen mukaan vain kolmannes siviilipalveluspaikoista selviytyy asumiskustannusten korvaamisesta moitteitta. Ääritapauksissa palveluspaikat ovat vaatineet siviilipalvelusmiehiltä kirjallisia sopimuksia, joissa miehet luopuvat lakisääteisestä oikeudestaan ilmaiseen majoitukseen palvelusaikana. Lainvastaiseen käytäntöön syyllistyvät mm. useat suuret kaupungit ja yliopistot.

Tilanne on hyvin vakava, sillä siviilipalvelusmiehet, joiden asumiskustannuksia ei palveluspaikka korvaa, eivät yleensä saa tukea asumiskustannuksiin muualtakaan. Ongelma on niin laaja, ettei se ole ratkaistavissa yksin viranomaisvalvontaa lisäämällä. Valvonnan kiristyminen myös luultavasti johtaisi siviilipalveluspaikkojen, joista jo nyt on ajoittain pulaa, määrän vähenemiseen. Tällöin osa siviilipalvelusmiehistä jäisi vaille palveluspaikkaa. Tälläkin hetkellä esimerkiksi monet kuntien organisaatiot tarvitsisivat ja ottaisivat mielellään vastaan siviilipalvelustyövoimaa, mutta kyseisillä tahoilla ei ole varoja asumiskustannusten korvaamiseen.

Ainoa järkevä ratkaisu, joka turvaisi siviilipalvelusmiesten oikeuksien tasavertaisen toteutumisen, olisi siviilipalvelusmiesten asumiskustannusten siirtäminen valtion vastuulle. Asumiskustannusten osittainen siirto valtiolle sisältyi työministeriön keväällä 2000 laatimaan siviili-

palveluslain muutosesitykseen. Parannus kuitenkin karsiutui esityksestä ennen hallituksen käsittelyä.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvio-aloitteeseen TAA 35/2005 vp ehdotamme,

että momentille 34.99.23 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa siviilipalvelusmiesten asumiskustannusten korvaamiseen.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Ympäristön suojelu

63. Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Arviot Itämeren tilasta ja sen tulevaisuudesta vaihtelevat. Pessimistisimmät tutkijat ovat sitä mieltä, että Itämeren ekosysteemi on tuhoutunut eikä sen suhteen ole enää tehtävissä mitään. Toisten arvioiden mukaan Itämeri voidaan pelastaa tehokkaiden vesisuojeletoimien avulla. Itämeren tilaa parantavat mm. Pietarin jätevesien puhdistaminen, hajakuormituksen vähentäminen sekä kalankasvatuksen ja maatalouden ravinnekuormituksen pienentäminen. Suomi on ollut mukana rahoittamassa Pietarin jätevesipuhdistamoa, ja maataloudenkin päästöjä on saatu vähennettyä mm. luomuviljelyn ja peltojen suojakaistaleiden avulla.

Kalassa on monia hyviä ominaisuuksia, joiden vuoksi se kuuluu monipuoliseen ruokavalioon. Kalan säännöllinen käyttö voi mm. vähentää sydän- ja verisuonitautiriskiä ja parantaa diabeetikoiden sokerinsietokykyä. Kalan hyvät monityydyttymättömät rasvahapot ovat erityisen tärkeitä mm. keskushermoston, aivojen ja näkökyvyn kehitykselle. Kala on myös merkittävä D-vitamiinin lähde. Kalaa pitäisikin syödä ainakin kaksi kertaa viikossa, eri kalalajeja vaihdellen.

Nykyuotoisen kalankasvatuksen suurin ongelma on kuitenkin Saaristomeren sekä Ahvenanmeren rehevöityminen. Rehevöityminen oli suurinta 1950-luvulta noin vuoteen 1990 asti. Vaikka kuormitus on vähentynyt jopa 30—40 prosentilla viimeisen 15 vuoden aikana, ei Saaristomeressä ole voitu havaita merkittävää parannusta, vaan päinvastoin edelleen on merkkejä jatkuvasta lisääntyneestä rehevöitymisestä mm. Ahvenanmaan itäisessä saaristossa.

Vaikka rehujen laatu on parantunut, niin arviolta 10—20 prosenttia ravinnekuormituksesta Turunmaan saaristossa on peräisin kalanviljelylaitoksista, Kustavissa joillakin alueilla jopa 70 prosenttia. Ahvenanmaalla on havaittu, että 60 henkeä työllistävä kalanviljelylaitos päästää veteen satoja kertoja enemmän fosforia kuin 400 henkeä työllistävä Birka Princess -alus. Vanhamuotoisen kalankasvatuksen ympäristöongelmaa ei pidä vähätellä. Yksittäinen kalanviljelylaitos voi tuntua harmittomalta, mutta kokonaisuutena kalankasvatuksen päästöt vastaavat noin miljoonakaupungin puhdistetun jäteveden päästöjä.

Vastuullisten kuluttajien, valtion sekä kuntien tulee välttää kirjolohta ja suosia villiä kalaa sekä suljetuissa kasseissa kasvatettua kalaa. Suljetuissa kasseissa kasvatetut kalat ovat mitä luultavimmin myös ravintona terveellisempiä kuin avokasseissa viljelty kala. Tämä johtuu siitä, että suljettuihin kasseihin pumpataan happea ja kalat uivat vasta-virtaan ja pysyvät näin terveempinä eivätkä tarvitse suuria määriä antibiootteja rehun mukana.

Suljetuissa kasseissa kasvatetun kalan terveellisyttä olisi hyvä selvittää vielä tarkemmin, kuten myös terveellisten rasvojen esiintymistä eri kaloissa. Jotkut tutkijat ovat esittäneet, että nykyruokinnalla kassikalat eivät sisällä samalla tavalla terveydelle tärkeitä rasvoja kuin villikalat.

Hallituksen tulee laatia 5—10 vuoden siirtymä-ohjelma, jonka aikana siirtymätukien avulla kalanviljelijöitä kannustetaan ja heitä tuetaan siirtymään suljettuihin kasseihin, joista ylimääräinen ravinne voidaan ottaa ylös ja kompostoida. Avokasseille ei tulisi myöntää enää uusia lu-

pia. Kalankasvattajien tulisi jatkossa huomioida uusimmat ja parhaimmat saatavissa olevat ympäristöystävälliset kasvatusmenetelmät koskien sekä viljelytekniikkaa että kalalajeja.

Ympäristönsuojelun edistämiseen suunnattua määrärahaa on lisättävä, jotta kalanviljelijöitä voidaan tukea kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti ja heille voidaan maksaa investointitukea suljettuun kassikasvatukseen siirtymiseen.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 36/2005 vp ehdotamme,

että momentille 35.10.63 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa kalan suljetun kassikasvatuksen investointitukeen.

77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta 35.10.77 rahoitetaan mm. vesihuoltohankkeita, pilaantuneiden alueiden kunnostuksia ja vesistökunnostuksia. Näistä jokaisen osalta tarve on kasvanut mm. pilaantuneiden alueiden kunnostamista koskevien velvoitteiden lisääntymisen takia. Ympäristötöiden rahoittamista koskeva määräraha on tästä huolimatta pienentynyt viime vuodesta noin 2 miljoonaa euroa.

YTY eli ympäristönsuojelua ja -hoitoa edistävä hanketyö sai alkunsa vuonna 1993. Tarkoituksena on ollut yhdistää ympäristönsuojelu ja -hoito sekä työllistäminen. Hankkeiden käynnistämiseksi työministeriön, TE-keskuksen työvoimaosaston ja ympäristöministeriön rahoituspäätöksillä on keskeinen merkitys. YTY-töitä tehdään ympäri maata, mutta erityisesti Lapissa YTY-toiminta on ollut merkittävää.

Ympäristötöiden tarve on selvästi suurempi kuin käytettävissä olevat voimavarat. Ympäristötöinä on tehty mm. kuntien vesihuoltorakentamista, vesistöjen kunnossapitoa ja hoitoa, sekä saastuneiden maa-alueiden puhdistamista. YTY-töinä on rakennettu myös palvelurakenteita arvokkaisiin luontokohteisiin ja siten vähennetty luonnon kulutusta, korjattu ränsistyneitä rakennuksia ja raivattu tienvarren pusikoitunutta maisemaa automatkailijoiden iloksi, rakennettu linnunpönttöjä tuhansille kolopesijöille sekä

kunnostettu kalastuspaikkoja. Suuri haaste tulee olemaan Itämeren suojeluun liittyvät tehtävät sekä EU:n vesipolitiikan puitteiden toteuttamiseen liittyvät vesisuojelutyöt.

YTY-työkohteet ovat työllisyyden kannalta merkittäviä: esimerkiksi Lapissa ympäristökeskus on työllistänyt YTY-kohteilla vuosittain 300–400 pitkäaikaistyötöntä. Työllisyysvaikutusten lisäksi hankkeilla on merkittävä myönteinen vaikutus alueen elinkeinoihin: noin kahden kolmasosan töistä on todettu vaikuttavan matkailuelinkeinoa tukevasti, ja kunnat ovat hyötynneet myös palkkatuloista kerättävän kunnalliseron muodossa.

Vaikka YTY-työsuhteista ei voida tehdä pyysyviä, ne vaikuttavat selkeästi kylien elinvoimaisuuteen ja asuttuna säilymiseen. Järkeviä töitä on tarjolla koko maakunnassa syrjäkyliä myöten. Paikallista työvoimaa käytettäessä matkustuskulut jäävät vähäisiksi. Työskentely oman asuin ympäristön parantamiseksi pitää työmotivaation ja -moraalin korkealla. Työn luonteen vuoksi tekijä saa työstään pikaista palautetta; työn jälki näkyy välittömästi, mikä estää syrjäytymistä ja nostaa itsetuntoa. Erityisesti vanhan rakennuskannan kunnostuksissa pääsee verestämään tai opettelemaan perinteisiä työtapoja ja käden taitoja. YTY-työt virittävät kylien oma-toimista talkootoimintaa ja tervettä kotiseutuyhteisyyttä.

YTY-töiden ongelmaksi on muodostunut oheiskulujen rahoitus ja toiminnan lyhytjänteisyys rahoituksen ja työvoiman suhteen. Ympäristötyö määrärahan lisäys mahdollistaisi YTY-töiden pitkäjänteisemmän suunnittelun ja rahoituksen sekä myös uusien hankkeiden käynnistämisen.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 37/2005 vp ehdotamme,

että momentille 35.10.77 otetaan lisäyksenä 3 100 000 euroa.

20. Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnon-suojelu

76. Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (siirtomääräraha 3 v)

Metso-kokeiluohjelman puitteissa käytetään monia uusia maanhankintakeinoja, niistä yksi on tarjouskilpailu. Siinä ympäristöviranomaiset pyytävät maanomistajilta tarjouksia hinnasta, joilla he olisivat valmiita suojelemaan luonnonsuojelullisesti arvokkaan metsäkohteen määräaikaista tai pysyvästi.

Tarjouskilpailuun ohjataan tällä hetkellä 5 miljoonaa euroa vuodessa Metsähallituksen kautta. Määrärahaa olisi perusteltua kasvattaa ainakin kaksinkertaiseksi, sillä muita keinoja arvokkaiden yksityismaiden metsäkohtojen suojelemiseen ei tällä hetkellä juurikaan ole käytössä. Kaikkien suojelun arvoisten metsien suo-jelu Etelä-Suomessa on tärkeää, sillä uhanalaisille lajeille sopivia elinympäristöjä on jäljellä hyvin vähän.

Vihreä eduskuntaryhmä esittää, että luonnonsuojelualueiden hankintaan lisätään 5 miljoonaa euroa käytettäväksi edellä mainittuun tarjouskilpailuun.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 980/2005 vp ehdotamme,

että momentille 35.20.76 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa luonnonsuojelualueiden hankintaan tarjouskilpailulla.

30. Asumisen edistäminen

55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Noin 200 vuoden ajan teollistuneiden yhteiskuntien rakentaminen on nojannut uusiutumattomaan energiaan, kuten fossiilisiin polttoaineisiin ja ydinvoimaan. Uusiutumattomat luonnonvarat hupenevat, ja niiden käyttö aiheuttaa ympäristöongelmia. Vakavin on ilmastomuutoksen uhka. Ilmastomuutoksen estäminen vaatii energiatekniikan uudistamista. Suomen kansalaisten

enemmistö kannattaa uusiutuvien energianlähteiden ja energiansäästön lisäämistä. Suomalaisen energiapolitiikan pitää asettaa nämä kotimaiset keinot etusijalle tulevaisuuden energiaratkaisuja pohdittaessa.

Hallituksen esittämän vero-ohjauksen rinnalle tarvitaan tukea: reilua rahallista avustusta vanhojen pientalojen lämmityksen vaihtamiseen lämpöpumpuilla, kaukolämmöllä tai pelleteillä toimivaksi. Hallituksen tarjoama tuki asuntojen energiainvestointeihin on minimaalisia verrattuna Ruotsin vastaavaan tukeen.

Tilanne, jossa lähes 70 prosenttia uusista pientaloista valitsee sähkölämmityksen, ei voi jatkua. Verotuksella kaavoitusta voidaan ohjata alueille, joissa rakennuksen lämmitystavaksi on mahdollista valita ekologisempi vaihtoehto kuin sähkölämmitys. Kaukolämpö on ympäristöystävällisin vaihtoehto, ja sen käyttöä on kannustettava kaikin toimin. Jos sähkölämmityksen rajoittaminen on mahdollista Ruotsissa, se on varmasti mahdollista myös Suomessa.

Pientalot ovat kiinteistöjen lämmitysenergian suurin kuluttajaryhmä. Niiden osuus kulutuksesta on kolmasosa. Suomen hiilidioksidipäästöistä kiinteistöjen lämmityksen ja sähkönkäytön osuus on edelleen peräti 40 prosenttia. Pientalojen sähkölämmitystä ei voi jättää ilmastopolitiikan ulkopuolelle.

Öljyn osuus uusien talojen lämmitysratkaisuna pienenee jatkuvasti, ja nyt sähkölämmityksen kanssa kilpailevat pelletit, kaukolämpö ja lämpöpumput. Vanhojen pientalojen asukkaat tarvitsevat kannustimia sähkölämmityksen vaihtamiseen. Eri järjestelmien yhdistelmät ovat myös varteenotettava ratkaisu. Budjetissa on korotettava asuntojen korjaus- ja energiainvestointeihin tarkoitettua määrärahaa ja suunnattava sitä entistä selkeämmin pientalojen sähkölämmitysjärjestelmän korvaamista suunnitteleville.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteisiin TAA 38/2005 vp ja TAA 67/2005 vp ehdotamme,

että momentille 35.30.55 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa pientalo-

jen lämmitysenergian muutosinvestointien tukemiseen.

Lisäksi ehdotamme

momentin perusteluja täydennettäväksi:

Määrärahaa saa käyttää asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista annetun lain mukaisiin avustuksiin *sekä pientalojen energiamuutuskorjauksiin.*

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Tulo- ja varallisuusvero

Harmaan talouden vastaisen toiminnan tehostaminen

Sisäministeriö ilmoitti kesäkuussa 2005, että harmaassa taloudessa ja talousrikoksissa liikkuu noin viisi miljardia euroa vuodessa ja että tästä koituu valtiolle verojen ja maksujen menetyksiä 2—2,5 miljardia euroa samassa ajassa. Kotimaiseen työpanokseen liittyvän harmaan talouden arvo yksin rakennusalaalla on 700—800 miljoonaa euroa eli 10—11 prosenttia koko rakennustuotannon arvosta. Vero- ja sosiaalimaksujen menetykset ovat tästä noin 350 miljoonaa euroa vuodessa.

Tarvittavat, harmaata taloutta ja talousrikollisuutta kuriin saattavat lainsäädäntötoimet ovat tiedossa: pakollinen kulkulupajärjestelmä rakennustyömaille, käännetty arvonalisäverojärjestelmä käyttöön, yritysten ennakkoperintärekisteriotteen korvaaminen rekisteröinnin reaaliaikaisella tarkistamisvelvollisuudella neljännesvuosittain, lähdeveron automaattinen perintä joukkovelkakirjalainoista, velvollisuus ilmoittaa verohallinnolle neljännesvuosittain luettelo aliurakoitsijoista ja heidän palkansaajistaan,

kaikkien työnantajien velvoittaminen ilmoittautumaan ennakkoperintärekisteriin, ulkomaalaisien vuokratyöntekijöiden palkkatulojen säätäminen veronalaisiksi oleskelun ensimmäisestä päivästä lukien, liiketoimintakieltojen valvonnan tehostaminen, kuittikaupan lopettaminen ja kaksoislaskutuksen lopettaminen Venäjän kaupassa.

Tehostettu toiminta tuottaa tuloksia: vuoden 2005 tammi—kesäkuussa saatiin valtiolle talousrikollisilta rahaa yhtä paljon kuin edellisen vuoden aikana yhteensä (noin 35 miljoonaa euroa). Viemällä läpi em. lainsäädäntöuudistukset käytettäviksi vuonna 2006 voidaan arvioida saatavan valtiolle lisääntyneinä vero- ja maksutulokertyminä vähintään 200 000 000 euroa.

Veronkevennysten osittainen peruuttaminen

Hallitus esittää ansiotuloverotusta kevennettäväksi yhteensä 840 miljoonalla eurolla. Osa tästä kevennyksestä liittyy sairausvakuutusjärjestelmän muutoksen kompensointiin ja osa on inflaatiotarkistuksen aiheuttamaa. Näiltä osin Vihreällä eduskuntaryhmällä ei ole huomauttamista veron kevennyksiin.

Hallituksen esittämä budjetti on kuitenkin alijäämäinen ja jo nyt on tiedossa, että kuntien talous kiristyy entisestään tulevana vuonna. Sen vuoksi Vihreä eduskuntaryhmä katsoo, että veronkevennysten toteuttaminen hallituksen esittämässä laajuudessa ei tässä vaiheessa ole tarkoituksenmukaista ja osa niistä tulisi peruuttaa. Sen vuoksi esitämme tuloverokertymän arvioidun tuoton lisäämistä 290 miljoonalla eurolla.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteisiin TAA 756/2005 vp ja TAA 974/2005 vp ehdotamme,

että momentin 11.01.01 tuottoarviota korotetaan 490 000 000 eurolla.

08. Valmisteverot

04. Alkoholijuomaverot

Alkoholijuomien hinnalla on suora vaikutus kansanterveyteen. Väestön enemmistön osalta

alkoholin hinnalla ei liene suurta merkitystä alkoholien kulutukseen, koska sitä rajoittavat jo nyt muut syyt. Eniten alkoholien hinta vaikuttaa niiden suurkuluttajien kulutukseen, jotka käyttävät jo nyt pääosan liikenevistä rahoistaan alkoholiin. Nuoret ovat toinen ryhmä, jonka alkoholien kulutukseen hinta merkittävästi vaikuttaa.

Viime vuosikymmenten aikana ovat miedot alkoholijuomat kasvattaneet yhä enemmän suosiotaan. Sen sijaan väkevien alkoholijuomien eli ns. viinien kulutuksen suhteellinen osuus oli ennen alkoholiverouudistusta 1980-luvulta asti ollut koko ajan laskussa. Vuonna 2004 toteutetun veroalennuksen seurauksena alkoholien hinta on alin viinassa, minkä seurauksena viinien kulutus nousi enemmän kuin viinien kulutus. Välittömästi alkoholiveron alennuksen jälkeen viinien myynti nousi 20 prosenttia. Vaikka kasvu on nyt taipunut tai kesän aikana lähes pysähtynyt, liike väärään suuntaan on tapahtunut, ja se on kansanterveyden kannalta vakava asia. Alkoholiveron alennus teki Suomesta taas viinamaan.

Alkoholien lisääntyneen kulutuksen vaikutukset ovat olleet odotetun mukaisia. Alkoholinkäytön kasvu on kärjistynyt etenkin suurkuluttajien kohdalla. Uudistuksen sosiaali- ja terveystieteistä vaikutuksista ei ole vielä tilastoitua tietoa, mutta suurkuluttajien entistä kovemman alkoholinkulutuksen seuraukset ovat ennakolta arvioitavissa. Alkoholismille on tyypillistä lähes täydellisen käytön hallinnan puutteen vuoksi, että alkoholistin juomaputki katkeaa vasta varojen loppumiseen. Pidentyneet ryypyputket tarkoittavat mm. pidempiä ja vaikeampia katkaisuhoidoja, lisääntyviä alkoholipsykooseja ja epileptisiä kohtauksia sekä somaattisia komplikaatioita kuten infektioita, vammoja, maksavaurioita ja haimatulehduksia. Alkoholien suurkulutuksen lisääntyminen vaikuttaa myös naisiin ja lapsiin kohdistuvaan perheväkivaltaan ja huostaanottoihin.

Surullista kyllä alkoholiveron alennuksella on ollut selvä vaikutus myös nuorten alkoholien käyttöön. Stakesin koululaiskyselyn mukaan nuoret ovat ruvenneet juomaan kerralla suurempia määriä alkoholia ja kulutus on siirtynyt väkempiin juomiin. Tämä ei ole kestävä tilanne.

Tehokasta alkoholin käyttöön ja kansanterveyteen vaikuttavaa alkoholipolitiikkaa saadaan alkoholin hintaa ja saatavuutta sääntelemällä. Tämän vuoksi vihreä eduskuntaryhmä esittää väkevien alkoholijuomien veron kiristämistä niin, että uudistuksen jälkeen veroa perittäisiin 50,46 senttiä senttilitralla etyylialkoholia. Tämä tarkoittaisi, että väkevien alkoholijuomien vero palaisi vuoden 2004 uudistusta edeltäneelle tasolle. Muun alkoholiverotuksen pysyessä ennallaan uudistus tarkoittaa palaamista pitkäaikaiseen suomalaiseen politiikkaan, jossa mietoja alkoholijuomia suositetaan väkevien alkoholijuomien kustannuksella.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 975/2005 vp ehdotamme,

että momentin 11.08.04 tuottoarviota korotetaan 150 000 000 eurolla.

10. Muut verot

08. Jätevero

Jäteveroa peritään eräin poikkeuksin kaikenlaisesta yleiselle kaatopaikalle toimitettavasta jätteestä. Veron piiriin kuuluu 1,9 miljoonaa tonnia yleiselle kaatopaikalle toimitettavaa jätettä. Vero ei kuitenkaan koske yksityisille kaatopaikoille eli teollisuuden ja muun tuotantotoiminnan omille kaatopaikoille toimitettavaa jätettä, jota oli vuonna 2003 noin 6,7 miljoonaa jätetonnina.

Jäteveron taso on Suomessa olennaisesti alhaisempi kuin monissa Pohjoismaissa, vain 30 euroa yleiselle kaatopaikalle toimitetulta jätetonnilta. Esimerkiksi Norjassa jätevero on 39,4 euroa ja Tanskassa 50,2 euroa kaatopaikalle toimitetusta jätetonnista. Useassa Euroopan maassa jätevero on lisäksi korkeampi, jos kaatopaikalle tuodaan hyödyntämiskelpoista jätettä.

Jätteen synnyn ehkäisyyn ja toisaalta hyötykäyttöön ja kierrätykseen voidaan vaikuttaa hallinnollisilla ja taloudellisilla keinoilla. Ohjauskeinoja on kuitenkin vahvistettava, jotta valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa sovitut kierrätyks- ja jätteiden määrän vähentämistavoitteet

sekä kansallisen ilmasto-ohjelman mukaiset päästövähennystavoitteet saavutettaisiin.

Käsitellessään valtioneuvoston selontekoa kansallisesta ilmastostrategiasta eduskunta katsoikin, että jäteveroa tulisi nostaa ja se tulisi asteittain ulottaa koskemaan teollisuuden kaatopaikkoja. Teollisuuden kaatopaikkojen saaminen veron piiriin vähentäisi myös kaatopaikoille vietyjen biohajoavien jätteiden määrää nykyisestä. Biohajoavat jätteet tulisi saada kokonaan pois kaatopaikoilta, koska niistä kaatopaikoilla muodostuva metaani on noin 20 kertaa voimakkaampi kasvihuonekaasu kuin hiilidioksidi.

Esitämme, että jätevero nostettaisiin 40 euroon jätetonnilta. Tämä lisäisi verotuloja veron keräystavasta johtuen 15 miljoonalla eurolla ensi vuonna. Samalla esitämme, että jätevero laajennetaan koskemaan myös yksityisiä kaatopaikkoja. Yksityisille kaatopaikoille toimitettavan jätteen veroksi esitämme 20 euroa jätetonnilta, jolloin yksityisille kaatopaikoille kertyvästä jätteestä voidaan arvioida saatavaksi ensi vuonna verotuloina 120 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella ja viitaten talousarvioaloitteeseen TAA 44/2005 vp ehdotamme,

että momentin 11.10.08 tuottoarviota korotetaan 135 000 000 eurolla.

09. Päästökauppasähkövero (uusi)

Windfall-voitoilla tarkoitetaan energiayhtiöiden ansiotta päästökaupan takia saamaa voittoa. Voitto kertyy siitä, että päästökauppa nostaa sähkön hintaa sähkömarkkinoilla huomattavasti tuotantokustannuksia enemmän. Ylimääräisiä voittoja kertyy erityisesti vesi- ja ydinvoiman tuottajille.

Windfall-voittojen maksajiksi joutuvat kaikki markkinoilta sähköä ostavat toimijat kohonneen sähkön hinnan kautta. Teollisuudessa maksamaan joutuu erityisesti ostosähkön varassa oleva metalliteollisuus. Asumiseen, kiinteistöihin ja maatalouteen kohdistuva lisäkulu olisi jo 10 euron päästö-oikeuden hinnalla suunnilleen 150 miljoonaa euroa vuodessa.

Osa windfall-voitoista palautuu valtiolle energiayritysten verotuksen kautta. Valtaosa

voitoista päätyy kuitenkin poliittisten päätösten synnyttämänä ansiottomana tulonsiirtona kuluttajilta energiayhtiöille. Siksi on perusteltua pyrkiä järjestelmään, jossa voittoja syntyy mahdollisimman vähän ja suurempi osa voitoista palautuu valtiolle.

Windfall-voittojen verottamiseksi voitaisiin säätää erillisvero, joka pohjautuu energiayhtiöille kertyvän voiton suuruuden arviointiin. Vero koskisi vain voimaloita, joiden investointipäättös tehtiin ennen tietoa päästökaupasta. Sen ulkopuolelle jätettäisiin pienvoimalat ja metsähake, tuulivoima, pienvesivoima ja muut uudet uusiutuvat energianlähteet.

Windfall-verolla voitaisiin nykyisillä päästöoikeuksien hinnoilla tuottaa varovaisesti arvioidenkin 270 miljoonaa euroa vuodessa. Summassa on otettu huomioon veron peittoa koskevat ra-

joitukset ja se, että osa windfallista palautuu valtiolle ilman erillistä veroakin.

Osa veron tuotosta tulisi kohdistaa takaisin energiasektorille. Vihreät esittävätkin uusiutuvien energianlähteiden ja energiansäästön investointituen kolminkertaistamista, merkittävää lisäsatsausta energiateknologian tutkimukseen ja kehitykseen sekä huomattavaa tukea pientalojen siirtymisessä kestäviin energiaratkaisuihin.

Edellä olevan perusteella ja viitaten lakialoitteeseen LA 147/2005 vp ja talousarvioaloitteeseen TAA 1116/2005 vp ehdotamme,

että lukuun 11.10 otetaan uusi momentti 09. Päästökauppasähkövero ja

että tälle momentille 11.10.09 otetaan päästökauppasähköveron tuottoarviona 270 000 000 euroa.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2005

Anni Sinnemäki /vihr
Janina Andersson /vihr

VASTALAUSE 3

*Yleisperustelut***Kokoomus panostaisi tulevaisuuden kasvuun ja hyvinvointiin vuoden 2006 talousarviossa***Hallitus ei kanna vastuutaan tulevaisuuden hyvinvoinnista*

Tulevien vuosien talouskasvu pohjautuu niihin toimenpiteisiin ja niihin päätöksiin, jotka tehdään tänä päivänä. Jotta tulevaisuuteen voitaisiin vaikuttaa, tarvitsee siis tehdä päätöksiä. Pitää olla visio ja toimenpideohjelma, jolla tämä visio toteutetaan. Euroopan tasolla tämä tavoitteenasettelu on tehty Lissabonin strategiassa, jonka mukaisesti Euroopan on oltava maailman kilpailukykyisin mantere vuonna 2010. Tätä tavoitetta varten EU:n jäsenet ovat toimittaneet Euroopan komissiolle omat toimenpideohjelmansa, joilla pyritään talouskasvun vauhdittamiseen ja työllisyyden kohentamiseen. Suomen kansallinen toimenpideohjelma Lissabonin strategian toteuttamisesta vuosille 2005—2008 on parhaillaan eduskunnassa kommentoitavana.

Suomen hallitukselta tuntuu valitettavasti puuttuvan kaikkein tärkein eli visio siitä, millainen tulevaisuuden Suomi on. Hallitus vaikuttaa kansallisen toimenpideohjelman tarkastelun perusteella todenneen Suomen kilpailukykyyn olevan jo nyt riittävällä tasolla. Suomen kansallinen toimenpideohjelma perustuukin jo julkaisuille asiakirjoille (mm. Suomi maailmantaloudessa -selvitys) sekä jo tehdyille päätöksille (mm. hallituksen esitys vuoden 2006 valtion talousarvioksi). Hallitus lähinnä listaa kaikki mahdolliset jo tehdyt toimenpiteet ja selvitykset sekä jo käynnissä olevat prosessit ja lainsäädäntöhankkeet yhdelle paperille. Tätä voidaan tulkita niin, ettei hallitus näe tarpeelliseksi tehdä talouden kasvun, työllisyyden ja kilpailukykyyn eteen uusia ponnistuksia ennen vuotta 2009. Nykytilanteessa, kehitystrendien ollessa talouskasvun edellytysten ja kilpailukykyyn säilymistä vastaan

tämän kaltaisesta odottelusta voidaan joutua maksamaan kohtuuttoman suuri hinta.

Suomi on sijoittunut kärkisijoille World Economic Forumin ja Institute for Management Developmentin kilpailukykyvertailuissa. Erilaisen kuvan Suomen kilpailukykyvyydestä antaa Keskuskauppakamarin lokakuussa julkistama vertailu, jossa talouksien menestystä tarkastellaan talouden tunnuslukujen toteutuneesta kehityksestä lähtien. Tällä mittarilla Suomi sijoittautui Euroopassa yhdeksänneksi. Sijoitus oli koko vuosituhatvuoden huonoin. Erityisen huono sijoitus oli kasvua mitattaessa, jolloin ylsimme ainoastaan sijaluvulle 17. Kasvua mittaava indikaattori ottaa huomioon bruttokansantuotteen kasvuvauhdin sekä työllisyyden ja investointien kehityksen. Näistä kaikista tekijöistä katsoen Suomen kehitys oli vaatimatonta.

Selkeät kilpailukykyä ja talouskasvun edellytyksiä nakertavat tosiasiat ovat kaikkien tiedossa. Suomi ikääntyy vauhdilla. Samanaikaisesti rakennetyöttömyydestä ei ole päästy eroon viime aikojen kohtuullisen hyvästä talouskehityksestä huolimatta. Kaikki työikäiset ja työkykyiset eivät edelleenkaan ole töissä. Yrittäjäkentaläkään ei mene tarpeeksi hyvin. Suomalaisen yrittäjyysaktiivisuus on laskenut vuosituhatvuoden alkuvuosista, pk-yrityksistä voimakkaasti kasvuhakuisia on ainoastaan 8 prosenttia, ja kansainvälistyminen kiinnostaa edelleen harvoja. Investoinnit polkevat paikallaan, ja viime vuonna poistojen määrä oli jopa suurempi kuin investointien määrä. Samanaikaisesti puhutaan Suomen paluusta halpaviejien kastiin nousevien tuontihintojen ja laskevien vientihintojen myötä. Palvelusektorin osuus tuotannosta ja työllisyydestä on meillä edelleenkin matalampi kuin muualla EU:ssa keskimäärin. Hallituksen viestinä näyttää olevan se, että Lissabonin prosessin minimitavoitteiden saavuttaminen riittää Suomelle. Näin ei voi olla, vaan Suomen osalta tavoitteet on asetettava tuntuvasti muita Euroopan maita korkeammalle.

Taloukasvu perustuu pidemmällä aikavälillä tuottavuuden kasvulle. Tuottavuuden kasvu selittyy pääoman määrän ja työllisyyden kasvulla ja osaltaan kokonaistuottavuuden kasvulla, johon vaikuttavat mm. koulutus ja uudet innovaatiot. Näistä kaikista osatekijöistä tulisi pitää huolta, jotta tulevaisuudessakin Suomi olisi hyvä paikka asua, opiskella, tehdä töitä ja yrittää. Hallitus tuntuu nyt unohtavan tulevaisuuden rakentamisen, mistä kertoo myös tapa lykätä tärkeitä päätöksiä seuraavalle hallituskaudelle. Näin on käynyt mm. kuntatalouden tilanteen ja tiettyjen veroratkaisujen kanssa. Kokoomus on omalta osaltaan pyrkinyt tuomaan esiin niitä toimia, joilla voitaisiin luoda tulevan kasvun edellytyksiä. Näitä toimenpiteitä sisältyy myös tähän vastalauseeseen, esimerkkeinä mm. perusopetuksen laadusta ja yliopistojen toimintamenojen riittävydestä huolehtiminen.

Kuntatalouden tilanne jatkuu heikkona

Uutiset kuntataloudesta eivät ole valoisia. Talouden heikkeneminen, väestön ikääntyminen sekä verotulojen hidas ja menojen nopea kasvu ovat kuntapäätäjien suuria huolenaiheita tänä päivänä. Kunnallisveron nostaminen ja velanotto eivät ole pitkällä aikavälillä kestäviä ratkaisuja, mikäli tavoitteeksi asetetaan palvelujen turvaaminen myös tulevalle sukupolvelle. Tämän vuoksi on todettava, että käynnissä oleva keskustelu kunta- ja palvelurakenteen uudistamisesta on noussut todellisesta tarpeesta. Hankkeen puitteissa järjestetyissä alueellisissa keskustelutilaisuuksissa esiin on tullut laaja yhteisymmärrys siitä, että nykyisellä järjestelmällä ei palveluita pystytä enää turvaamaan.

Keskeisintä kunta- ja palvelurakenneuudistuksessa on se, miten kustannusten kasvu saadaan kunnissa kuriin. On löydettävä ne keinot, joilla turvataan hyvinvointipalvelut kohtuullisella verorasituksella myös väestön ikääntyessä, palvelutarpeen kasvaessa ja työssäkäyvän ikäluokan ollessa entistä pienempi. Tähän päästäksemme palvelutuotantoa on tehostettava ja tuotantotapoja monipuolistettava. Kuntien rooli on jatkossa yhä enemmän se, että ne järjestävät palvelut ja valvovat laatua, mutta tuottaja on joku

toinen, esimerkiksi yksityinen palveluyritys. Tämä on yksi avaintekijä, kun palvelujen laatu halutaan turvata samalla, kun palveluja tuotetaan enemmän mutta pienemmällä rahalla.

Väestön ikääntyminen ja siitä johtuva palvelutarpeiden kasvu ja julkisen talouden niukkuus pakottavat avoimesti pohtimaan uusia palvelutuotannon tapoja ja hyvää hinta-laatusuhdetta. Kuntien, järjestöjen tai yksityisten palvelutuottajien tuottamia palveluita ei pidä asettaa vastakkain. Kunnat vastaavat siitä, että tarvittavat palvelut ovat saatavilla, mutta niiden tuottamistapa on tarkoituksenmukainen yhteistyökysymys, ei ideologinen kysymys. Tämän vuoksi kuntien osto-osaamista on kehitettävä jatkuvasti. Toimivalle kilpailulle ja palvelumarkkinoiden kehittymiselle on kunnissa luotava edellytyksiä. Se edellyttää niiltä pitkän aikavälin strategisia ratkaisuja, joilla sitoudutaan ostamaan palveluja myös ulkopuolisilta tuottajilta. Näin yrityksiä syntyy ja useita tarjoajia myös löytyy, kun kilpailutus toteutetaan kunnolla. Kehittyneet palvelumarkkinat edesauttavat työllisyyttä, ja monet palvelualan yritykset voivat osaamisen kehittyessä laajentua myös vientimarkkinoille. Tuotantotapojen monipuolistaminen tai uudistaminen ei tarkoita sitä, että asukkaat joutuisivat maksamaan palveluista enemmän, vaan ennemminkin päinvastoin.

Kokoomus on korostanut, että palvelujen turvaamiseksi tarvitaan elinvoimaisia, vahvoja kuntia eikä uutta ylimääraistä tai päällekkäistä hallintoa, jota esimerkiksi 20 aluekunnan malli merkitsisi. Vahva peruskunta mahdollistaa laadukkaan monipuolisen palvelutuotannon, asukkaiden valinnan vaihtoehdot, riittävän tulopohjan, elinkeinopolitiikan ja työllisyyden edistämisen sekä investointien rahoituksen. Näin palvelut ovat parhaiten kaikkien saatavilla. Paras malli uudeksi kuntajaoksi on sellainen työssäkäynnin ja asioinnin alue, jossa asukkailla ja elinkeinoilla on yhteinen, käytännön läheinen intressi hyvinvoinnin, ympäristön ja palveluiden kehittämiseen. Nykyisten kaupunkikeskusten ympärillä oleville ympäristökunnille on luontevinta liittyä yhteen vapaaehtoisesti keskuksen kanssa. Näin kunnan asukasluvu voi kasvaa hyvinkin

suureksi. Haja-asutusalueilla ja syrjäseuduilla kuntakoko voi olla selvästi pienempi johtuen etäisyyksistä ja siitä, että kunta muodostaa oman työssäkäyntialueensa.

Alueiden erilaisuuden ja olosuhteiden mukaiset ratkaisut tehdään parhaiten paikallisina päätöksinä, ei pakon sanelemana. Kunnille voitaisiin esimerkiksi antaa kolme vuotta aikaa muodostaa elinvoimaisia yksiköitä yhdistymällä itse. Vasta jos kunnat eivät itse saisi tuloksia aikaan, valtio voisi puuttua tilanteeseen. Tanskassa tällainen uudistus on jo tehty ja sitä kautta on saatu varsin hyviä kokemuksia.

Koska kuntien talous on jo kolmatta vuotta peräkkäin syvässä kriisissä, ei kuntauudistuksen ratkaisuja voida siirtää kauas tulevaisuuteen palvelujen vaarantumatta. Erittäin ongelmallisena onkin nähtävä päähallituspuolueista erityisesti keskustassa herännyt halu hidastaa uudistuksen etenemistä. Kuntakentällä on nyt selvästi halua ja valmiutta kunta- ja palvelurakenteen uudistamiseen, joten hallituksenkin on kannettava vastuunsa ja vedettävä piakkoin loppuvan kenttäkierroksen keskusteluista ripeästi johtopäätökset sekä toimittava niiden perusteella jo kuluva vaalikauden aikana. Vastuun pakoilu ja päätösten viivyttäminen ovat vahingollisia erityisesti niiden kuntien ja asukkaiden kannalta, joiden asiat ovat kaikista heikoiten. Päätösten toimeenpano on joka tapauksessa hidasta.

Hallitukselta taas alijäämäinen budjetti kotuullisen talouskehityksen aikana

Vuoden 2006 talousarvioesitys on hallituksen jo tutuksi tulleen linjan mukaisesti alijäämäinen. Samalla tavoin vuoden 2005 varsinainen talousarvioesitys oli alijäämäinen. Kuitenkin vuoden 2005 ensimmäisessä lisätalousarviossa budjetin katteeksi tuloutettu vuoden 2004 ylijäämä käänsi valtion budjettitalouden ylijäämäiseksi. Kuluva vuoden kolmanteen lisätalousarvioon sisältyvä 3,7 miljardin euron ylijäämä koostuu tämän 2,7 mrd. euron erän lisäksi 1,49 mrd. eurosta vuodelle 2005 budjetoituja osakemyyntituloja. Näin ollen valtion velan lyhentäminen kuluva vuonna on täysin kertaluonteisten erien varassa. Tästä kertoo myös se, että uudessa

vakaushjelman tarkistuksessa kansantalouden tilinpidon mukaisen tasapainon arvioidaan olevan -0,5 prosenttia alijäämäinen suhteessa bruttokansantuotteeseen tänä vuonna.

Kokoomus on kantanut oman vastuunsa finanssipolitiikan kestävydestä myös oppositiosta käsin. Sekä vaaliohjelmamme että aikaisempien vuosien talousarvioihin jätetyt vastalauseet on koottu hyvin maltillisesti. Kokoomuksen talouspolitiikan johtava linja, ansiotulojen verotuksen keventäminen kaikilla tulotasoilta työllisyyskehityksen tukemiseksi, on kelvanut myös hallitukselle. Talouspolitiikan onnistuneisuudesta onkin kiittäminen juuri näitä maltillisia veroratkaisuja, jotka ovat noudattaneet kokoomuksen vaaleissa asettamia tavoitteita. Olemme tukeneet näitä veroratkaisuja niiden eduskuntakäsittelyissä. Hallituksen päätökset keventää tuloverotusta poikkeavat selkeästi vaalienaluspäuheista, jolloin mm. nykyinen valtiovarainministeri totesi: "Kokoomuksen isot veronalennuslupaukset vaarantavat julkiset palvelut ja ovat pettymys SDP:lle."

Työllisyyskehitys ja talouskasvu ovat pidemmällä aikavälillä avain julkisten palvelujen rahoitus pohjan säilymiseen. Etlan laskelman mukaan yhden prosenttiyksikön lisäys työllisyysasteessa lisää välittömiä verotuloja 760 milj. eurolla ja välillisiä verotuloja 420 milj. eurolla ja vähentää sosiaalimenoja 400 milj. eurolla. Tällöin siis koko julkisen talouden tasapaino parantuu noin 1,5 miljardilla eurolla. Kokoomuksen esityksillä myös ensi vuoden talousarvioon on pyritty työllisyyden ja yrittäjyyden edistämiseen sekä talouden kasvun edellytysten luomiseen ja ylläpitämiseen. Esimerkkejä tällaisista suoraan työllisyyskehitykseen vaikuttavista esityksistämme ovat kokoomuksen malli matalapalkkatueksi ja kotitalousvähennyksen kehittäminen. Pelkästään matalapalkkatukimallillamme olisi arvioitu saatavan aikaan 10 000 uutta työpaikkaa. Nämä esityksemme eivät hallitukselle ole kelvanneet, ja esittämämme lakialoitteet on hallituspuolueiden toimesta äänestetty nurin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme yleisperusteluissa lausuttavaksi seuraavaa:

Vastalauseen lausumaehdotus

1) Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo kevään 2006 aikana eduskunnan käsitte-
lyyn ne toimenpiteet, joilla tuetaan ta-
louskasvua, työllisyyttä sekä kilpailu-
kyvyn säilymistä ja tätä kautta hyvinvoin-
tiyhteiskunnan rahoituspohjan vahvistu-
mista.

Vastalauseen lausumaehdotus

2) Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo kevään 2006 aikana eduskunnan käsitte-
lyyn kunta- ja palvelurakennehankkeen
linjaukset pääministerin ilmoituksella en-
nen lopullisten päätösten tekemistä hank-
keen sisällöstä.

Yksityiskohtaiset perustelut**MÄÄRÄRAHAT****Pääluokka 25****OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA****10. Tuomioistuinlaitos**

23. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siir-
tomääräraha 2 v)

Taloudellinen tilanne oikeusministeriön hallin-
nonalalla on kireä. Erityisesti tuomioistuinten
määrärahatilanne on jatkuvasti heikentynyt, ja
menojen sopeuttamiseksi virkoja onkin merkit-
tävästi vähennetty. Laskelmien mukaan kansa-
laisten asioita on käräjä- ja hovioikeuksissa rat-
kaisemassa ensi vuoden lopussa noin 60 laki-
miestä vähemmän kuin nyt. Säästöt kohdistuvat
eniten suurimpiin tuomioistuimiin, jotka ovat jo
ennestään ruuhkautuneet. Tästä seuraa käsittely-
aikojen pidentymistä sekä alueellista eriarvoi-
suutta, joka vaarantaa kansalaisten oikeustur-
van. Kohtuullinen käsittelyaika on tärkeä osa
oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä, ja se tulisi

kaikissa oloissa pyrkiä turvaamaan riittävillä re-
sursseilla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

*momentin 25.10.23 perusteluissa lau-
suttavaksi*

Vastalauseen lausumaehdotus

Pitkät käsittelyajat eri tuomioistuimissa
vaarantavat kansalaisten oikeusturvaa ja
aiheuttavat taloudellisia menetyksiä
hankkeiden viivästyessä. Eduskunta edel-
lyttää, että hallitus turvaa riittävät mää-
rärärahat tuomioistuimille, jotta asioiden
käsittelyaikoja voidaan nykyisestä olen-
naisesti lyhentää.

Pääluokka 26**SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLIN-
NONALA****75. Poliisitoimi**

21. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomäärä-
raha 2 v)

Hallitusohjelmassa luvataan, että poliisin palve-
lukykyistä ja toimintaedellytyksistä huolehdi-
taan niin, että kansalaisten luottamus poliisin
kykyyn suoriutua sille kuuluvista tehtävistä säi-
lyy korkealla tasolla. Myös poliisipalvelujen
saatavuutta kaikkialla Suomessa parannetaan.
Huume- ja väkivaltarikollisuuden määrä on kas-
vanut, sekä lisääntynyt alkoholin käyttö on kas-
vattanut omaisuus- ja muiden rikosten määrää,
mikä on lisännyt poliisin työmäärää. Mikäli po-
liisille ei osoiteta riittäviä voimavaroja, tulee po-
liisien määrä vähentymään varsinaisessa kenttä-
työssä ja ennalta ehkäisevässä työssä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että momentille 26.75.21 otetaan
lisäyksenä 5 000 000 euroa.*

Pääluokka 27**PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA****10. Sotilaallinen maanpuolustus***21. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2v)*

Puolustusvoimien vuoden 2006 toiminnan mittaaminen annettuihin kehyksiin johtaa mittaviin kokonaisvaikutuksiin. Kehittämisohjelmista syntyvien seurannaisvaikutusten, tuottavuusohjelman, rakennemuutoksen, kustannustason nousun sekä vastoin turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon linjauksia tehdyn 20 miljoonan euron kehysleikkauksen vaikutus johtaa vuonna 2006 yhteensä 57 miljoonan euron suuruisiin toiminnan ja talouden tasapainottamistoihin. Puolustusvoimat joutuu supistamaan ydintoimintaansa eli operatiivista valmiutta ja koulutusta sekä säästämään tukitoimissa ja siirtämään jälleen kerran materiaalihankintoja.

Toiminnan sopeuttaminen kehykseen vuosina 2006 ja 2007 ennen rakenteellisten toimien mahdollistamaa kohdentamispotentiaalia edellyttää puolustusvoimilta seuraavaa: reserviläiskoulutuksen supistamista 5 000 koulutettavaan, kun vuonna 2004 koulutettiin 37 000 ja vuonna 2005 30 000 reserviläistä, pääsotaharjoituksen peruuttamista ja aselajien valtakunnallisten harjoitusten puolittamista, lentotoiminnan supistamista 1 000 tuntia eli 10 prosenttia tavoitetasosta, alusvuorokausien supistamista 200 alusvuorokautta eli 11 prosenttia tavoitetasosta sekä puolustusvoimien henkilötövuosien vähentämistä vähintään 100 henkilötövuodella ja säästämistä yleisissä hallintomenoissa ja virkamatoissa 10 prosenttia. Sota- ja leiriharjoitusten vähentäminen merkitsee voimakasta puuttumista myös varusmieskoulutukseen toisin kuin puolustusvaliokunnan lausunnossa todetaan. Lentotuntien supistamisella on vakava vaikutus lentäjien ammattitaidon ylläpitoon.

Vasta vuonna 2008 puolustusvoimat voi palata vuonna 2004 hyväksytyn turvallisuus- ja puo-

lustuspoliittisen selonteon mukaiseen TT-suunnitelman vuositason. Puolustusvoimien toiminnan turvaaminen edellyttää lisäresursseja, joilla voidaan turvata ydintoiminta, parantaa tuottavuutta, toteuttaa rakennemuutosta ja alueellistamista sekä kompensoida polttoaineiden hinnan nousua. Kokoomus esittää puolustusvoimien toimintamenojen korottamista 20 miljoonalla eurolla kohdennettuna erityisesti kertausharjoituksiin ja kattamaan polttoaineiden hinnannoususta aiheutuneita kuluja.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 27.10.21 otetaan lisäyksenä 20 000 000 euroa.

Pääluokka 29**OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA****10. Yliopisto-opetus ja -tutkimus***21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Yliopistot joutuvat toimimaan entistä kovemmassa kansainvälisessä kilpailutilanteessa tutkimusrahoituksen hankkimiseksi sekä korkeatasoisten tutkijoiden ja opiskelijoiden houkuttelemiseksi. Yliopistoihin kohdistuu entistä kovempia vaatimuksia myös kolmanteen tehtävään liittyvän alueellisen vaikuttavuuden ja tutkimustulosten kaupallisen hyödyntämisen suhteen. Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan yliopistojen tulisi panostaa jatkossa tutkimuksen laatuun ja kansainvälisesti korkeatasoiseen tutkijakuntaan. Myös yliopistolain muutos on tuonut yliopistoille lisää velvoitteita, kun opintoja pyritään nopeuttamaan ja opintojen ohjausta tehostamaan. Tutkintojen määrää tulisi myös kasvattaa.

Hallituksen kehyspäätöksen mukaan valtionhallinnosta pitää vuoteen 2011 mennessä vähentää 17 500 työntekijää. Myös opetusministeriön hallinnonalan tuottavuusohjelma uudistettiin lokakuussa 2005. Valtiovarainvaliokunnan saa-

man selvityksen mukaan yliopistojen tuottavuushankkeiden mukaiseksi vähenemiseksi arvioidaan yhteensä 1 500 virkaa. Yliopistojen rehtorien neuvoston mukaan tuottavuusohjelma on selkeässä ristiriidassa yliopistojen itsehallinnon ja tulosoajausjärjestelmän kanssa ja uhkaa yliopistojen perustuslaillista autonomiaa. Yliopistot ovat arvioineet, että henkilökunnan radikaali vähentäminen johtaisi opetuksen karsimiseen ja sisään otettavien opiskelijoiden määrän rajoittamiseen. Ongelmia tulee erityisesti pienillä eikä taloudellisesti kovin houkuttelevilla aloilla, kuten humanistissa tieteissä, joissa ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet ovat vähäisempiä. Yliopistojen hallintoa, tieto-, kirjasto- ja muita tukipalveluja joudutaan myös karsimaan kovalla kädellä. Nämä säästöt heikentävät tutkijoiden ja opiskelijoiden työskentely- ja opiskelumahdollisuuksia ja pitkittävät osaltaan opintoja sekä vaarantavat tutkimuksen laadun. Yliopistot ovat valmiita tuottavuuden parantamiseen omilla toimenpiteillään, joita on jo toteutettu varsinkin opetuksen ja tutkimuksen tukipalveluissa.

Vuoden 2006 talousarvioehdotuksessa yliopistojen toimintamenorahoitus kasvaa ainoastaan 21 miljoonalla eurolla, kun huomioidaan vuoden 2005 lisätalousarvioesitykset. Tästä lisäyksestä 20 miljoonaa euroa tulee korkeakoulutuksen kehittämisestä annetun lain perusteella yliopistojen tehokkaan ja tuloksellisen toiminnan varmistamiseksi. Suuri osa tästä lisäyksestä kohdistuu palkkausmenojen ja kiinteistökulujen kasvuun, joten yliopistojen mahdollisuudet lisätä tutkimusta ja tutkintojen määrää ja kehittää opetusta eivät tosiasiallisesti kohene. Tämän vuoksi yliopistojen perusrahoitusta on lisättävä 10 miljoonalla eurolla.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1258/2005 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 29.10.21 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa.

40. Yleissivistävä koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Kuntien rahoitusosuus perusopetuksen kustannuksista kasvaa vuosi vuodelta yhä suuremmaksi samaan aikaan, kun kuntien yleinen taloustilanne on varsin heikko. Kuntien rahoitusosuus opetus- ja kulttuuritoimen kustannusten laskennallisesta kasvusta on talousarvioesityksen mukaan 115 miljoonaa euroa, ja valtionosuuksien lisäys on vain 75 miljoonaa euroa. Viimeksi tehdyssä valtion ja kuntien välisessä kustannusten jaon tarkistuksessa ilmeni, että valtion on maksettava kunnille opetuksen valtionosuuksia 132 miljoonaa euroa vuonna 2005, mutta hallitus päätti jaksottaa maksatukset vuosille 2005–2008. Kokoomuksen kannan mukaan OPM:n hallinnonalaa koskevat kustannusten jaon tarkistukset olisi pitänyt maksaa kokonaisuudessaan vuonna 2005 ja STM:n osuus jaksottaa vuosille 2005 ja 2006. Hallituspuolueet päätyivät kuitenkin jaksottamaan tämän ns. pakkolainan neljälle vuodelle. Useiden muutosten jälkeenkin lähes puolet tarkistuksista jätettiin maksettavaksi seuraavalla vaalikaudella. Kokoomuksen kannan mukaisesti loppuosa maksamatta jääneestä pakkolainasta tulisi sisällyttää vuoden 2006 talousarvioon. Tämä summa on yhteensä 280 miljoonaa euroa, josta 73 miljoonaa euroa kohdistuu OPM:n hallinnonalalle ja 207 miljoonaa euroa STM:n hallinnonalalle.

Perusopetuksen oppilasmäärät pienenevät tulevina vuosina, minkä vuoksi kuntien perusopetuksen valtionosuudet vähenevät vuosittain. Vuonna 2006 vähennys on talousarvioesityksen peruspalveluohjelmataarkastelun mukaan 23 miljoonaa euroa. Tämä heikentää kuntien mahdollisuuksia huolehtia perusopetuksesta, koska kustannukset ovat usein kiinteitä eivätkä pienene samassa suhteessa kuin oppilasmäärät. Hallitusohjelman mukaan "Ikäluokkien pienenemisen vuoksi vapautuvat voimavarat käytetään koulutuksen vahvistamiseen". Hallitus on kuitenkin valitettavasti luopunut tästä hyvästä periaatteesta. Mielestämme ikäluokkien pienenemisestä aiheutuvat

säästöt olisi palautettava kuntien valtionosuuksiin käytettäväksi opetuksen kehittämiseen.

Hallituksen perusopetukseen kohdistamat säästötoimet ajoittuvat varsin huonosti, sillä kunnat kohtaavat jatkuvasti uusia menopaineita. Valtiovarainvaliokunnan saaman selvityksen mukaan jo noin joka 5. perusopetuksen oppilas eli jopa 120 000 oppilasta on osa-aikaisen erityisopetuksen piirissä ja noin 7 prosenttia on otettu tai siirretty erityisopetukseen. Määrät vaihtelevat kunnittain. Suurissa kunnissa erityisopetukseen siirrettyjen lasten määrä on jopa 10 prosenttia tai ylikin. Lisäksi on vedetty rahoitus pois vuonna 2003 käynnistyneeltä oppilaan- ja opinto-ohjauksen kehittämishankkeelta, joka kohdistuu juuri oppilaille hankaliin nivelvaiheisiin ja auttaa erityisesti syrjäytymisvaarassa olevia nuoria.

Kaiken edellisen johdosta kuntien mahdollisuudet turvata oppilaille laadukas perusopetus heikkenevät. Luokkakoot suurenevät, kouluverkkoa karsitaan, erityisopetuksen kasvu jatkuu, syrjäytymisriski kasvaa, opettajat uupuvat ja lomautukset jatkuvat. Lisäämällä resursseja perusopetuksen valtionosuuksiin kunnilla olisi paremmat mahdollisuudet pienentää perusopetuksen ryhmiä, turvata tukiopeus ja opintojen ohjaus sekä toteuttaa mm. uutta lakia oppilashuollosta ja uusia opetussuunnitelmia. Tällä olisi myös ehkäisevä vaikutus syrjäytymisongelmiin.

Esitämme, että jäljellä oleva valtion velka eli ns. pakkolaina kunnille 73 miljoonaa euroa maksetaan kokonaisuudessaan takaisin vuonna 2006 ja että ikäluokkien pienenemisestä aiheutuva valtionosuuksien alenema 23 miljoonaa euroa palautetaan kuntien valtionosuuksiin käytettäväksi opetuksen kehittämiseen.

Edellä olevan perusteella sekä talousarvioaloitteisiin TAA 1259/2005 vp ja TAA 1260/2005 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 29.40.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 96 000 000 euroa.

69. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

34. Valtionavustus aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan (siirtomääräraha 3 v)

Talousarvioesityksessä esitetään 30 miljoonaa euroa NOSTE-ohjelmaan, vaikka jo nyt on tulut selväksi, ettei hanke etene suunnitellusti. Lääninhallitusten tekemistä sitoumuksista päättävyyksensä maksatukseen asti vain noin puolet hankkeista. Vuoden 2005 tilanne marraskuussa on se, että NOSTE-ohjelmassa aloittaneiden määrä on vain 5 500 henkilöä eikä 8 000 aloittaneen määrällinen tavoite tule toteutumaan kuluvana vuonna. Näin ollen on realistista olettaa, ettei talousarviossa esitetty 9 300 aloittajan määrä tule toteutumaan vuonna 2006. Esitämme, että ohjelman rahoitusta vähennetään noin kolmanneksella eli 5,25 miljoonalla eurolla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 29.69.34 vähennetään 5 250 000 euroa.

90. Taide ja kulttuuri

33. Valtionosuus ja -avustus kuntien kulttuuri-toimintaan (arviomääräraha)

Valtionosuuden laskentaperusteiden yksikköhinta on monta vuotta ollut 4,20 euroa/asukas, eikä siihen ole tehty minkäänlaisia indeksitarkistuksia. Tästä valtionosuus on ollut 37 prosenttia ja kunnan osuus 63 prosenttia. Vuoden 2006 talousarvioesityksessä kuntien yleisen kulttuuri-toiminnan yksikköhinta esitetään leikattavaksi 4,20 eurosta 3,50 euroon. Kun tähän lisätään valtionosuusuudistuksen mukanaan tuoma muutos prosenttijakoon (valtio 29,7 % ja kunta 70,3 %) on vähennys kokonaisuudessaan vielä suurempi. Valtiovarainvaliokunnan saaman selvityksen mukaan yksikköhinnan laskun taustalla on kehyspäättöksen yhteydessä sovittu velvoite kaikille hallinnonaloille kohdistuvista säästöistä.

Valtiovarainvaliokunnan mietintöön sisältyvä määrärahan leikkaus tarkoittaa tuen vähentämistä nimenomaan ruohonjuuritason kulttuuri-

toiminnasta. Kyseessä ovat juuri ne määrärahat, joilla tuetaan tavallisen kansalaisen kulttuuriharrastusta. Opetusministeriössä toteutettu linjanveto on hämmästyttävä varsinkin, kun samassa talousarvioesityksessä on kirjattu ministeriön toiminnan tavoitteeksi taiteen ja kulttuurin saatavuuden parantaminen. Kuntaliiton mukaan kunnat ovat käyttäneet kulttuuritoimen valtionosuutensa juuri siihen, mihin ne on osoitettu. Jos valtionosuutta nyt pienennetään, se merkitsee väistämättä eriarvoistumista. Pienille kunnille, joissa ei ole valtionosuutta saavaa ammatteatteria, orkesteria tai museota, on tämä yleisen kulttuuritoimen valtionosuus ainoa valtiolta tuleva raha kulttuuritoiminnan ylläpitämiseksi.

Esitämme yksikköhinnan säilyttämistä vuoden 2005 tasolla eli 4,20 euron/asukas. Tämä tarkoittaisi 1,6 miljoonan euron lisämäärärahaa tarvetta kuntien kulttuuritoimintaan osoitettuihin valtionosuuksiin ja avustuksiin.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1114/2005 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 29.90.33 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 1 600 000 euroa.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

24. Tiehallinto

21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)

Tieverkolla on Suomessa suuri merkitys teollisuuden kilpailukykyyn ja alueiden elinvoimaisuuden kannalta. Liikenneväylien kunto ja toimivuus vaikuttavat monella tavalla kuljetuskustannuksiin, talouselämän kilpailukykyyn ja kuluttajahintoihin. Valtiovallan on liikennepolitiikallaan huolehdittava laadukkaiden, turvallisten ja edullisten yhteyksien tarjoamisesta. Tieverkon

välityskyvyllä ja kunnolla on tässä keskeinen rooli.

Suomen päätieverkko on rakennettu valtaosin 1960- ja 1970-luvuilla, ja väylien suunnittelu on useassa tapauksessa tehty jo 1950-luvulla. Perustienpitoon kohdistuvia haasteita on monenlaisia. Huonot päällysteet, soratiet, kelirikko, ruuhkat sekä painorajoitetut sillat lisäävät maantieliikenteen kustannuksia. Lisäksi suurin osa 1960- ja 1970-luvuilla rakennetuista silloista on tulossa peruskorjausikänsä. Alempiasteisen tieverkon kunto on heikentynyt viime vuosien aikana, ja huonokuntoisia päällystettyjä teitä on jo muutettu sorateiksi. Useille alempiasteisen tieverkon teille on jouduttu asettamaan painorajoituksia, jotka hankaloittavat etenkin teollisuuden kuljetuksia.

Kun sekä ajoneuvojen painot nousevat että liikennemäärät kasvavat, pitäisi väyläverkon tason ja turvallisuuden parantua samassa suhteessa. Ns. infraministeriöryhmän mietinnössä esitettiin perustienpidon sopivaksi rahoitustasoksi 630 miljoonaa euroa. Tiehallinnon asiantuntijoiden mukaan perustienpidon rahoituksen tavoitetaso on vieläkin suurempi eli 710 miljoonaa euroa. Perustienpidon määrärahaa leikataan 10,5 miljoonalla eurolla 578,4 miljoonaa euroon. Viime vuosina on toistuvasti käynyt niin, että perustienpidon riittävästä rahoituksesta ei ole huolehdittu. Uhkana on ajautuminen merkittäviin palvelutason ja liikenneturvallisuusongelmiin sekä suuriin kertainvestointitarpeisiin. Kuten valiokunnan mietinnössä todetaan, kunnossapitoon liittyvän jälkeenjääneisyyden poistamiseen perustienpitoon esitetty määräraha ei anna mahdollisuuksia.

Hallituksen politiikan seurauksena liikenneturvallisuutta parannetaan turvallisuusinvestointien sijaan tiedotusta, nopeusrajoituksia ja automaattista liikenteenvalvontaa lisäämällä. Alueellisia perustienpidon investointeja, kuten taajamien liikennejärjestelyjä ja kevyen liikenteen väyliä, voidaan tiepiireissä toteuttaa huolestuttavan vähän. Hallitus on talousarviossaan hyväksynyt liikenteen ja väylien palvelutason alenemisen sekä tienkäyttäjien ja yhteiskunnan tarpeiden sivuuttamisen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1262/2005 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 31.24.21 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa.

25. Tienpidon valtionavut

50. Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Valtiovarainvaliokunta on päättänyt mietinnössään lisäämään yksityisteiden valtionapuja 2 miljoonalla eurolla 14 miljoonaan euroon. Tämä lisäys kuitenkin ainoastaan estää yksityisteiden valtionapujen pienentymisen verrattuna kuluvaan vuoteen. Kuten valiokunta toteaa, yksityistiet ovat tärkeä osa liikennejärjestelmää ja niiden kunnan säilyminen on välttämätöntä työmatkaliikenteen sekä elinkeinoelämän kuljetusten kannalta. Tästä johtuen yksityisteiden valtionapuja tulisi lisätä 2 miljoonalla eurolla niiden nykytasosta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.25.50 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa.

40. Ratahallintokeskus

21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)

Suomen rataverkon pituus on liki 6 000 kilometriä. Siitä kolmannes on yli 30 vuotta vanhaa eli yli-ikäistä ja välitöntä uusimista vaativaa. On todettu, että rataverkon kunto on jopa tieverkon kuntoa heikompä. Ratahallintokeskus on laskenut, että rataverkon säilyttäminen liikennöitävyydeltään ja turvallisuudeltaan riittävässä kunnossa edellyttäisi vuosittain 170 miljoonan euron korvausinvestointeja ilman vähäliikenteisiä ratoja. Nykyinen kehysrahoitustaso johtaa noin 100 miljoonan euron korvausinvestointeihin vuosittain, jolloin tähän tarkoitukseen on

käytettävissä vain kaksi kolmannesta viime vuosien rahoitustasosta.

Tavaraliikenteelle välttämätön ratapihojen perusparantaminen ja toiminnallinen kehittäminen eivät edisty nykyisillä määrärahoilla. Määrärahojen niukkuuden seurauksena on yli-ikäisen päällysrakenteen lisääntyminen ja nopeusrajoitusten kasvu. Rataverkon rapautuminen uhkaa rautatieliikenteen turvallisuutta. Tavaraliikenteen kilpailukyvyyn vähentyminen heikentää yritysten toimintamahdollisuuksia. Lisääntyvät nopeusrajoitukset ja junien myöhästeleminen aiheuttavat ongelmia sekä henkilöliikenteessä että tavaraliikenteessä. Kehyysuunnitelmien mukainen rahoitustaso johtaakin pitkällä aikavälillä negatiiviseen kierteseen, jossa ratojen ylläpidon kustannukset kasvavat ja kehittämismahdollisuudet supistuvat. Rataverkon liikennerajoitukset yli kaksinkertaistuvat vuoteen 2009 mennessä alle 300 kilometristä 700 kilometriin. Ratapihojen vanhenemisen johdosta liikenteen sujuvuus huononee.

Yllä sanottu merkitsee ennen kaikkea rautateiden kilpailukyvyyn selvää heikentymistä ja markkinaosuuden kääntymistä laskuun. Suorat vaikutukset näkyvät junaliikenteen imagossa, asiakastytytyväisyydessä, rahdin ja matkustajien määrissä sekä myös VR:n tuloksessa ja kannattavuudessa. Hallituksen esitys perusradanpidon määrärahaksi on tarpeeseen nähden alimitoitettu. Määrärahapuute johtaa perusradanpidon suunnittelun lyhytjänteisyyteen. Korvausinvestointien taloudellisesti tarkoituksenmukaista toteuttamista on hankaloittanut rahoituksen perustuminen suurelta osin lisätalousarvioihin. Rataverkon ylläpitäminen turvallisena liikenneväylänä edellyttää esitettyä korkeampaa korvausinvestointien tasoa.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1263/2005 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 31.40.21 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN
HALLINNONALA

15. Perhekustannusten tasaus

52. Lapsilisät (arviomääräraha)

Lapsilisien tasoa ei ole sidottu indeksiin. Tämä merkitsee sitä, että lapsilisien reaalin arvo laskee elinkustannusten noustessa inflaation vaikutuksesta. Eduskunta hyväksyi jo 4.10.2002 käsitellessään valtioneuvoston selontekoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista yksimielisesti ponnen, jonka mukaan lapsilisät on sidottava indeksiin. Tästä huolimatta nykyinen hallitus ei ole tehnyt esitystä eduskunnan yksimielisen päätöksen toimeenpanemiseksi. Lapsilisien tehtävä on korvata perheille lapsista aiheutuvia taloudellisia kustannuksia. Tämän vuoksi on perusteltua muuttaa lakia niin, että lapsilisän taso sidotaan elinkustannusten nousua seuraavaan indeksiin.

Lisäksi hallituksen budjettiesitykseen sisältyvässä köyhyyspaketissa on unohdettu lapsiperheet. Tutkimusten mukaan erityisesti yksinhuoltajaperheissä on köyhyyden riski keskimääräistä suurempi. Tätä epäkohtaa voidaan lieventää korottamalla lapsilisän yksinhuoltajakorotusta. Lapsilisän yksinhuoltajakorotus on tällä hetkellä 36,60 euroa kuukaudessa. Jotta yksinhuoltajaperheiden taloudellista asemaa voidaan parantaa, on lapsilisän yksinhuoltajakorotus nostettava 45 euroon kuukaudessa. Tämä uudistus on saatava voimaan samanaikaisesti hallituksen muun köyhyyspaketin kanssa eli 1.9.2006 alkaen.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 1265/2005 vp viitaten ehdotamme

momentin 33.15.52 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy pikaisesti toimiin lapsilisien reaalisien arvon säilyttämiseksi sitomalla ne elin-

kustannusten nousua seuraavaan indeksiin ja yksinhuoltajaperheiden toimeentulon parantamiseksi yksinhuoltajakorotuksen tasoa nostamalla.

18. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Työntekijän lapsen syntymästä ja hoidosta aiheutuvat kustannukset ovat työnantajalle työhön liittymättömiä kuluja, jotka maksaa nykytilanteessa pääosin äidin työnantaja. Vaikka isien mahdollisuus käyttää perhevapaita laajeni viime hallituskaudella, isät käyttävät oikeuttaan edelleen hyvin vähän. Työmarkkinoidemme voimakkaasta segregaatista seuraa se, että äidit työskentelevät usein naisvaltaisissa yrityksissä naisvaltaisilla aloilla. Naisvaltaiset alat puolestaan ovat pitkälti keskittyneet palvelusektorille, jossa tuottavuus on matalaa ja vanhempainvapaista (joita yhdessä pienessäkin yrityksessä saattaa hyödyntää usea työntekijä samanaikaisesti) voi koitua kohtuuttoman suuria taloudellisia rasitteita. Pienempien yritysten kohdalla ne voivat jopa uhata koko toiminnan kannattavuutta. Vanhempainvapaiden kustannusten epätasainen jakautuminen vaikeuttaa nuorten naisten työllistymistä, ylläpitää pätkätyösuhteita, edesauttaa naisvaltaisten alojen sijaisten palkkausten väärinkäytöksiä sekä estää kasvua hakevien yritysten mahdollisuuksia palkata tarpeellista lisätyövoimaa.

Suomessa monet työnantajat maksavat äitiyslomalle jäävälle työntekijälle täyttä palkkaa 72 arkipäivän ajalta (esim. valtion virkaehtosopimus, rahoitusalan työehtosopimus, vakuutusalan työehtosopimus), josta Kela korvaa työnantajalle äitiyspäivärahan eli noin 65 prosenttia palkasta. Tämä velvoite johtaa monesti siihen, että työnantajat pyrkivät välttämään vakituisten työsuhteen sopimista synnytysikäisen naisen kanssa. Samalla tämä työehtosopimukseen sisältyvä velvoite asettaa nais- ja miesvaltaiset alat ja työpaikat keskenään hyvin erilaiseen asemaan. Yrittäjä, joka on palkannut paljon naisia, joutuu hyvin epäoikeudenmukaiseen asemaan suhtees-

sa yritykseen, joka on palkannut vain miehiä. Toisaalta kaikissa työehtosopimuksissa (esim. kaupan työehtosopimus) ei työnantajaa velvoiteta maksamaan työntekijälle palkkaa äitiysloman ajalta.

Tämän epäkohdan poistaminen edellyttää lain muuttamista siten, että Kela velvoitetaan korvaamaan työnantajalle täysimääräisesti äitiysloman palkka 72 ensimmäisen päivän osalta. Jotta äitiyslomalla olevat työntekijät eivät joudu keskenään eriarvoiseen asemaan, on lakia edelleen muutettava niin, että kaikki työnantajat velvoitetaan maksamaan täyttä palkkaa äitiysloman ensimmäisen 72 päivän ajalta. Tällä tavalla voitaisiin sekä helpottaa perheiden taloudellista tilannetta että tukea työnantajien asemaa ja halukkuutta palkata naisia.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1266/2005 vp viitaten ehdotamme

momentin 33.18.60 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy pikaisesti toimiin naisten työmarkkina-aseman parantamiseksi velvoittamalla työnantajan maksamaan täyttää palkkaa äitiysloman ensimmäisten 72 päivän ajalta ja korvaamalla tästä aiheutuvat kustannukset kokonaisuudessaan työnantajalle.

19. Eläkevakuutus

60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Kansaneläkkeen varassa elävät seniorikansalaiset ovat suomalaisen yhteiskunnan pienituloisia, joiden asemaa on parannettava. Kansaneläkkeen lisäksi moni heistä saa asumistukea, ja osa joutuu turvautumaan toimeentulotukeen. Tilanne heikentää eläkeläisen omanarvontuntoa ja uskoa kykyyn selviytyä itsenäisesti vanhuuden mukanaan tuomista haasteista. Myös kansaneläkkeiden ja työeläkkeiden erilainen indeksisidonnaisuus on ongelmallista kansaneläkkeen

saajien ostovoiman ja toimeentulon kehityksen kannalta. Tästä syystä olisi perusteltua harkita kansaneläkkeiden ja työeläkkeiden indeksitarkistujärjestelmien yhtenäistämistä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

momentin 33.19.60 perusteluissa lausuttavaksi:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää pikaisesti, miten eläkeläisten ostovoiman kehitys ja toimeentulo voidaan jatkoissa turvata, ja tuo tarvittavat esitykset eduskunnan käsittelyyn kevälistuntokaudella 2006.

22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot

59. Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2v)

Sotiemme veteraaneja elää keskuudessamme noin 95 000. Heidän toimintakykynsä heikenee, ellei omatoimista selviytymistä tueta tehokkaasti. Riittävä, asianmukainen ja ennen kaikkea säännöllisesti tapahtuva kuntoutus turvaa ja edistää ikääntyneiden veteraanien kykyä selviytyä päivittäisistä toiminnoista kotiloissa, omin avuin ja mahdollisimman pitkään. Samalla vähennee kalliin laitoshoidon tarve. Potentiaalinen kuntoutettavien lukumäärä vuonna 2006 on noin 70 000, kun veteraanien kokonaismäärästä on vähennetty sotainvalidit, joilla on oikeus vuosittaiseen kuntoutukseen.

Vuoden 2005 alusta lähtien rintamaveteraanien kuntoutuksen painopistettä on siirretty asetuksen muutoksella laituskuntoutuksesta päivä-, koti- ja muuhun avokuntoutukseen siten, että jatkossa vähintään puolet kuntoutuksesta toteutetaan avokuntoutuksena. Ongelmalliseksi on myös koettu se, että rintamaveteraanien kuntoutuksesta annettun uuden asetuksen mukaan veteraanien aviopuolisoilla on mahdollisuus osallistua vain laituskuntoutukseen samanaikaisesti veteraanin kanssa. Aviopuolisoilla ei ole siten oikeutta päivä- ja muuhun avokuntoutukseen,

jolloin puoliset jäävät kokonaan ilman tarvitsemaansa kuntoutusta hoitaessaan rintamaveteraanipuolisoaan kotona.

Rintamaveteraaniasiain neuvottelukunta, joka koostuu kaikkien veteraanijärjestöjen edustajista, on asettanut jo useana vuonna ykköstavoitteeksi kuntoutuksen saamisen jokavuotiseksi. Rintamaveteraaneja poistuu keskuudestamme kiihtyvällä vauhdilla. Samanaikaisesti on kuitenkin tärkeää kehittää kuntoutuksen sisältöjä vastaamaan paremmin ikääntyvien veteraanien tarpeita. Veteraanien keski-ikä on jo yli 83 vuotta, mikä vaikuttaa olennaisesti kuntoutuksen ja avun tarpeeseen. Ikääntyminen, sairaudet, mahdollisesti kotona odottava heikkokuntoinen puoliso ym. edellyttävät entistä yksilöllisempää kuntoutusta, jossa kotiolosuhteet ja kotona selviytyminen ovat avainasemassa. Tämän vuoksi veteraanien määrän pienentymisen kautta vapautuvat määrärahat tulisi ohjata kuntoutuksen kehittämiseen eikä leikata hallituksen esittämällä tavalla pois. Myös hallitusohjelmassa on todettu, että rintamaveteraanien säännönmukaista kuntoutusta kehitetään.

Hallitus esittää veteraanikuntoutuksen määrärahoja vähennettävän 5,5 miljoonaa euroa, vaikka ne jatkosodan päättymisen 60-vuotisjuhla-vuotena päätettiin korottaa tasolle, jolla olisi mahdollisuus saada kuntoutus jokaiselle rintamaveteraanille vuosittain ainakin lähikuntoutuksena. Leikkaus on suurempi kuin veteraanien vuosittainen poistuma edellyttäisi. Määrärahan mitoituksessa on myös huomioitava kuntoutusmaksujen nousu, minkä vuoksi veteraaneja pääsee kuntoutukseen entistä vähemmän. Nyt on jo tiedossa, etteivät kuluvalle vuodelle myönnetty määrärahat riitä kaikkien halukkaiden rintamaveteraanien kuntoutukseen. Rintamaveteraanien neuvottelukunta on esittänyt vakavan vetoomuksen määrärahojen säilyttämisen puolesta. Tämän vuoksi veteraanikuntoutuksen määrärahat tulee säilyttää nykytasollaan.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteeseen TAA 623/2005 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.22.59 otetaan lisäyksenä 5 500 000 euroa.

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Kuntien taloustilanne on kuluvalle vaalikaudella kiristynyt monilla eri mittareilla mitattuna. Vuonna 2004 negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 137 ja vuotta aikaisemmin 64. Sisäasiainministeriö on laskenut, että näiden kuntien määrä lisääntyisi kuluvana vuonna peräti yli kahdensadan. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että lähes puolella Suomen kunnista on vakavia vaikeuksia saada taloutensa tasapainoon. Se merkitsee myös vaikeuksia tarjota kuntalaisille laadukkaita palveluja. Kun palvelut ovat uhattuina, monet kunnat joutuvat kiristämään kunnallisverotusta, mikä kumoo samanaikaisesti valtion tasolla tehtävien veronkevennyspäätösten vaikutuksia.

Kuntien keskeisiä ongelmia ovat kansallisen terveydenhuollon hankkeen rahoituksen leikkaaminen sekä valtion päätös ottaa pakkolaina kunnilta. Nämä ratkaisut vaarantavat kuntien järjestämät sosiaali- ja terveysterveyst, kuten esimerkiksi lasten päivähoidon, vanhusten kotipalvelut sekä perusterveydenhuollon. Valtion ja kuntien välisen kustannusten jaon tarkistuksen perusteella valtio on sosiaali- ja terveydenhuollon menojen osalta yhä velkaa kunnille 270 miljoonaa euroa. Tästä summasta Vanhasen hallituksella on budjettiesityksen mukaan tarkoitus maksaa ensi vuonna 63 miljoonaa euroa. Loppusumman hallitus aikoo maksaa vuosina 2007 ja 2008 eli osin vasta seuraavalla vaalikaudella. Koko valtion kunnilta sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuden osalta ottaman pakkolainan takaisin maksaminen edellyttää ao. valtionosuuden nostamista 207 miljoonalla eurolla.

Hallitus on tehnyt myös päätöksen leikata kansallisen terveydenhuollon hankkeen määrärahoja. Kun koko hankkeesta keväällä 2004 eduskunnassa päätettiin, ilmoitti hallitus tulevaisuutta vastaan hankkeen kustannusten kattamiseksi 288 miljoonaa euroa. Hyvin nopeasti Vanhasen hallitus on pettänyt tämän viime vaalikaudella tehdyn lupauksen. Keväällä

2005 valtiontalouden kehyksistä päätettäessä hallitus päätti leikata kansallisen terveyshankkeen rahoitusta 25—50 miljoonalla eurolla. Vaikka hallituksen päätöksessä puhutaan "uudelleen aikatauluttamisesta", on kysymys leikkauksesta. Tämän leikkauksen voimaantulo vahvistettiin elokuun budjettiriihessä, jonka perusteella hallitus antoi esityksensä ensi vuoden talousarvioksi. Talousarvioesityksessä on kansallisen terveydenhuollon määrärahoja leikattu ensi vuoden osalta 25 miljoonalla eurolla. Tämä päätös vaarantaa hoitotakuun toteuttamisen. Kansallisen terveyshankkeen kustannukset, joista suurin osa johtuu hoitotakuun käyttönotosta, ovat suurimmillaan lähivuosina. Tällöin kunnat tarvitsevat sen valtionosuuden, jonka hallitus on aiemmin luvannut.

Esiin on noussut myös lisämäärärahan tarve omaishoitajien aseman parantamiseen ja omaishoidon kehittämiseen. Tähän esitämme lisättäväksi 4 miljoonaa euroa.

Edellä olevan perusteella sekä talousarvioaloitteisiin TAA 1267/2005 vp ja TAA 1268/2005 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 236 000 000 euroa.

37. Valtionavustus sairaanhoitopiirien kuntayhtymille lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien mielenterveyspalveluiden kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin (kiinteä määräraha)

Hallitus esitti jälleen talousarvioesityksessään kunnille suunnatun kiinteän valtionavustuksen poistamista koskien lasten ja nuorten psykiatrisia palveluja. Tarvittavat varat oli jälleen tarkoitettu liittämään valtionosuuksien kokonaisuuteen ilman, että niitä erikseen kohdennetaan kyseisiin palveluihin. Tämän suuntainen kehitys kuitenkin vaarantaa lasten ja nuorten valtakunnallisesti tasa-arvoisen kohtelun hoitoon pääsyssä.

Sosiaali- ja terveysministeriön antamalla asetuksella pyrittiin aikanaan turvaamaan nuorten mielenterveyspotilaiden diagnosointi ja hoitoon pääsy kohtuullisessa ajassa. Valittu suunta on

ollut oikea, mutta lasten ja nuorten psykiatriset ongelmat ovat yhä synkkää todellisuutta eivätkä tehdyistä toimenpiteistä huolimatta näytä vielä vähentyneen. Yksiselitteinen viesti sairaanhoitopiireistä on ollut se, että tämän ns. korvamerkityn määrärahan poistuminen merkitsisi monen hyvän hoitosuhteen päättymistä ja jonojen pidentymistä. Varsinaisen psykiatrisen hoidon lisäksi varoja käytetään myös ennaltaehkäisyyn. Kyseessä on pitkän aikavälin prosessi, jonka turvaaminen on oleellista pysyvien tulosten varmistamiseksi. Monet kunnat kamppailevat taloudellisten vaikeuksien kanssa, ja resurssien jaossa esiintyy huomattaviakin epätasaisuuksia. Tästä syystä on tärkeää, että lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden hyvin käyntiin lähtenyt kehitys turvataan edelleen.

Valtiovarainvaliokunta onkin päättänyt ottaa kyseiselle momentille 4 miljoonan euron määrärahan. Tämä jakautuu niin, että 2 miljoonaa euroa siitä saa käyttää lasten oikeuspsykiatristen tutkimusten kustannuksiin. Tämän vuoksi momentille tarvitaan vielä 3 miljoonan euron lisämääräraha, että kuluvan vuoden määrärahasäilytetään.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 735/2005 vp viitaten ehdotamme,

että momentille 33.32.37 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa.

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

50. Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opintososiaaliset edut (arviomääräraha)

Määrärahaa käytetään koulutustukien ja ylläpitokorvausten maksamiseen työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuville. Momentille 34.06.51 esitetyn muutoksen myötä myös

tälle momentille osoitettavien määrärahojen tarve vähenee.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 34.06.50 vähennetään 5 000 000 euroa.

51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)

Hallitusohjelmassa luvataan lisätä työllisten määrää 100 000:lla vaalikauden loppuun mennessä. Hallituksen työllisyyspolitiikan linjaksi on jo vakiintunut perinteinen tukityöllistäminen, jonka määrärahoja edelleen lisätään vuodelle 2006. Kuitenkin useiden selvitysten mukaan perinteinen tukityöllistäminen ei juuri paranna työllistetyin mahdollisuuksia tukikauden jälkeen työllistyä varsinaisilla työmarkkinoilla. Työllistämistoimin on vain hetkellisesti pystytty keskeyttämään työttömyys, mutta tukikauden jälkeen ei työllistetyille tai ammatillisen aikuiskoulutuksen kurssin käyneelle ole löytynyt töitä avoimilta työmarkkinoilta. Selvitysten mukaan työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin osallistuneen työllistymisen todennäköisyys ei ole korkeampi kuin työttömän, joka vastaaviin toimiin ei ole osallistunut. Erityisesti pitkään jatkunutta rakennetyöttömyyttä ei ole aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpitein kyetty oleellisesti vähentämään. Usein työvoimapolitiittisiin toimiin osallistuminen jopa ehkäisee työllistymistä. Työttömyyden vähentäminen edellyttää toimenpiteitä, jotka luovat pysyviä oikeita työpaikkoja. Tämän vuoksi talouskasvu on tuettava, työelämän rakenteita on muutettava sekä työvoimahallinnon palveluita on tehostettava. Aktiivista työvoimapolitiikkaa tarvitaan työttömyyden ongelmien lieventämiseksi, mutta nykyinen työvoimapolitiikka ei ole täysin onnistunut tehtävässään. Työvoimapolitiikan toimeenpanoon esitettyjä määrärahoja voidaan tällä perusteella vähentää. Vähentämistä tukee myös kyseisten määrärahojen vajaakäyttö sekä ensi vuoden työllisyyskehitysarvioiden parantuminen kesän jälkeen.

Selvitysten mukaan tukityöllistäminen yksityiselle sektorille luo paremmat edellytykset sille, että työsuhde jatkuu tukikauden jälkeen. Eri-

tyisesti starttiraha yrittäjäksi ryhtyvälle on havaittu erinomaiseksi keinoksi torjua työttömyyttä. Vuodelle 2005 oli starttirahaa varattu 25 miljoonaa euroa. Ennakkotietojen mukaan tämä määräraha ei riitä kattamaan tämän vuoden tarvetta. Tästä huolimatta hallitus esittää ko. määrärahan leikkaamista 3 miljoonalla eurolla. Tämä toimenpide on vääränsuuntainen. Starttirahaa on päinvastoin nostettava nykyisestä 25 miljoonasta eurosta vuoden 2006 budjetissa 30 miljoonaan euroon. Tämä lisäys voidaan tehdä suuntaamalla samalla momentilla muihin tarkoituksiin varattua rahaa 8 miljoonalla lisää starttirahaan.

Edellä olevan perusteella ja talousarvioaloitteen TAA 1269/2005 vp viitaten ehdotamme,

että momentilta 34.06.51 vähennetään 35 000 000 euroa ja

että eduskunta lisää momentin perusteluihin maininnan, että määrärahasta käytetään 30 000 000 euroa starttirahaan.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Ympäristön suojelu

63. Ympäristön suojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Kesällä 2001 julkaistu Itämeren suojeluohjelma perustuu pääministeri Lipposen II hallituksen hallitusohjelmaan, jossa Itämeren ekologisen tilan parantaminen mainitaan yhtenä tärkeimmistä hallituksen suojelutavoitteista. Ohjelmassa on nimetty yli 30 keinoa, joilla Itämeren tilaa voidaan parantaa. Vakavin ongelma on rehevöityminen, mikä näkyy kesällä runsaina leväkukintoina ja rantojen limoittumisena. Rehevöityminen johtuu liian suuresta ravinnekuormasta, joka on peräisin haja-asutuksen ja yhdyskuntien jäte-

vesistä, maataloudesta, liikenteestä ja teollisuudesta. Lisäksi Itämeren tilaa uhkaavat lisääntyvät öljy- ja kemikaalikuljetukset. Hyvän ekologisen tasapainon saavuttamiseksi ja Itämeren meri- ja rannikkoluonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi tarvitaan pitkäjänteistä ja pysyvää toimintaa.

Itämeren suojelun tulisi olla eräs kiireellisimpiä ympäristöpoliittisia tavoitteitamme. Monet tahot, kuten Suomen WWF, ovat esittäneet huolensa siitä, että Suomen Itämeren suojeluohjelman tavoitteista lipsutaan ja että Itämeren rehevöitymisongelman ratkaisu ei ole edennyt suunnitellulla tavalla. Määrätietoiset toimet edellyttävät riittävän rahoituksen turvaamista, joten pelkkä projektirahoitus ei ole riittävää. Itämeren kannalta suotuisten ja pysyvien vaikutusten aikaansaaminen vaatii pysyvän rahoituksen lisäystä ja ajankohtaista tietoa Itämeren tilasta. Tänä päivänä tietoa ja asiantuntemusta Itämerestä on paljon, mutta sen jalostamiseksi ympäristöpäätösten pohjaksi tarvitaan lisää voimavaroja. Itämeren suojelun puutteet tulisivat kartoittaa ja budjetissa osoittaa lisävoimavaroja niiden korjaamiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.10.63 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa.

77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2004 alusta tuli voimaan uusi jätevesiasetus. Sen perusteella mm. kaikki haja-asutusalueella asuvat joutuvat saattamaan ajan tasalle jätevesiasiat. Ratkaisumalleja on monia. Ympäristön ja ihmisten kannalta olisi järkevää, että jätevedet käsiteltäisiin kootusti aina, kun se taloudellisesti on järkevintä. Eri puolella Suomea on monia suunnitelmia jätevesien käsittelyn parantamiseksi. Nyt olisi tärkeätä, että myös valtiolta suuntaisi panostuksia jätevesien käsittelyyn, jotta välttyttäisiin turhilta kiinteistökohtaisilta ratkaisuilta. Määrärahat eivät nykyään riitä kuin osaan suunnitelluista hankkeista, ja ympäristöihin olisivat lisättävä 4 miljoonan euron määräraha.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.10.77 otetaan lisäyksenä 4 000 000 euroa.

20. Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnon-suojelu

76. Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentilla 35.20.76 osoitetaan rahoja luonnonsuojelualueiden hankintaan. On tärkeää, että jo vahvistettujen luonnonsuojeluohjelmien maanhankintaa toteutetaan. Uuden jätevesiasetuksen voimaantulon myötä ympäristöasioissa pitää painopistettä siirtää ympäristöihin ja jättää uusien luonnonsuojelualueiden hankinta myöhempään ajankohtaan. Momentilta voidaankin vähentää 5 miljoonaa euroa käytettäväksi ympäristöihin ja ympäristönsuojelun edistämiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 35.20.76 vähennetään 5 000 000 euroa.

30. Asumisen edistäminen

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Osana hallituksen asuntopoliittista ohjelmaa vuosille 2004—2006 otetaan vuoden 2006 alusta käyttöön pääkaupunkiseudulla (Helsinki, Espoo ja Vantaa) Valtion asuntorahaston varoista rahoitettava asuntotuotannon kasvua tukeva viisivuotinen asuntoaluekohtainen avustusjärjestelmä lähiöiden kehittämiseen. Avustusta on tarkoitus käyttää erityisesti täydennysrakentamisen tukemiseen. Sinällään avustusjärjestelmä edistää pääkaupunkiseudun asuntotuotannon kasvua kestäväällä tavalla. Voimakkaan asuntokysynnän alueilla, kuten mainituissa pääkaupunkiseudun kunnissa, yhdyskuntarakenteen hallitseminen on välttämätöntä. Avustuksen määrä — yhteensä 5 000 000 euroa vuosina 2006—2010 — on kuitenkin tarpeellisten hankkeiden määrään nähden riittämätön.

Lisäksi ilman hyväksyttäviä perusteita avustuksen enimmäismäärä — 10 prosenttia kustannuksista — poikkeaa vakiintuneesta käytännöstä. Valtion asuntorahastosta myönnettävien avustusten (esimerkiksi avustukset uusien asuntoalueiden kunnallistekniikan rakentamiseen tai niin ikään ensi vuonna käynnistyvä viisivuotinen avustusjärjestelmä aravavuokra-asuntojen vähentyneestä kysynnästä kärsivien kerrostalovaltaisten alueiden kehittämiseksi) enimmäismäärä on johdonmukaisesti ollut 35 prosenttia kustannuksista. Molempien käynnistyvien uusien avustusjärjestelmien tärkeyttä osoittaa se, että ympäristöministeriö esitti avustusten enimmäismääräksi 50 prosenttia kustannuksista. Vain pääkaupunkiseudulle korvamerkityn avustusjärjestelmän osalta hallitus teki sanotun varsin poikkeuksellisen leikkauksen tuen enimmäismäärään. On todennäköistä, että tämän leikkauksen johdosta pääkaupunkiseudun kaupungeilla ei tule omalta osaltaan olemaan edellytyksiä rahoittaa suunniteltua hankekokonaisuutta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentin 35.30.60 perusteluissa todetaan, että Valtion asuntorahasto saa vuonna 2006 myöntää pääkaupunkiseudun kunnille (Helsinki, Espoo ja Vantaa) määräraikaisia asuntoaluekohtaisia avustuksia lähiöiden kehittämiseen erityisesti täydennysrakentamiseen liittyen yhteensä enintään 2 000 000 euroa, että avustuksen määrä on enintään 35 prosenttia kustannuksista ja että vuosina 2007—2010 tehtävien ehdollisten ennakkopäätösten mukaan myönnettävien avustusten määrä saa olla yhteensä enintään 8 000 000 euroa.

TULOARVIOT

Osasto 13

KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET

03. Osinkotulot

01. Osinkotulot

Ennakkotietojen ja aikaisempien vuosien toteutuneen kehityksen perusteella voidaan olettaa, että valtion osinkotulot tulevat vuonna 2006 olemaan hallituksen budjetoimaa suuremmat. Tämän lisäksi radanpidon määrärahoihin tarvittava 10 miljoonan euron lisämääräraha on johdonmukaista rahoittaa tulouttamalla valtiolle vastaava summa VR Oy:n voitosta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 13.03.01 lisätään 60 000 000 euroa.

05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

Perustienpidon määrärahoihin tarvittava 10 miljoonan euron lisämääräraha on johdonmukaista rahoittaa tulouttamalla vastaava lisämäärä Tielikelaitoksen voittoa valtiolle.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 13.05.01 lisätään 10 000 000 euroa.

Osasto 15

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

LAINAT

*että momentille 15.03.01 lisätään
280 000 000 euroa.*

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

Kuntien pakkolainan maksamiseksi valtion nettolainanottoa pitää lisätä 280 miljoonalla eurola.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2005

Jyri Häkämies /kok
Jari Koskinen /kok
Pekka Kuosmanen /kok
Irja Tulonen /kok
Olli Nepponen /kok

Tuija Nurmi /kok
Maija Perho /kok
Sari Sarkomaa /kok
Kimmo Sasi /kok

VASTALAUSE 4

Yleisperustelut

Ylimoitettut, erityisesti suurituloisia hyödyttävät veronkevennykset ja 30 000 rikkaimman ja ennen kaikkea vain muutaman tuhannen tosirikkaan suomalaisen maksaman varallisuusveron poistaminen ovat osoitus hallituksen eriarvoisuutta lisäävästä politiikasta.

Verotuksen keventämisestä eivät ole hyötyneet pieniä etuusia saavat. Vain palkkatuloja koskevan ansiotulovähennyksen korottaminen, ilman että vastaavatyypistä vähennystä sovelletaan etuustuloihin, johtaa verotuksen vääristymiseen. Työmarkkinatukeen ei ole tehty tasokorotusta, eikä Vanhasen ja Heinäluoman hallitus tukijoiheen halua sitä ensi vuonnakaan. Kansaneläkkeen vuodeksi 2007 kaavailtua vähäistä korotusta aiennettiin muutamalla kuukaudella vuoden 2006 puolelle, me taas katsomme, että kohtuullista olisi ollut korottaa kansaneläkettä 20 euroa kuukaudessa ensi vuoden alusta lukien.

Hallitus on asettanut tiukat menokatot kunnille osoitettaviin valtionosuuksiin voidakseen toteuttaa nämä veronkevennykset. Se on johtanut kuntien velkaantumiseen siitakin huolimatta, että täksi vuodeksi ennätysmäärä kuntia korotti veroäyriä ja uusi ennätys saavutetaan ensi vuoden osalta. Sen lisäksi kunnat joutuvat karsimaan palveluja.

Kuntien tarjoamat palvelut ovat kansalaisten arjen sujuvuuden ja turvallisuuden kannalta oleellisen tärkeitä. Kansalaisilla pitää olla oikeus kattaviin ja kohtuuhintaisiin terveys-, sosiaali-, päivähoito-, koulutus- ja vanhuspalveluihin. Kunnat eivät kykene huolehtimaan kuntaalaisten palveluista ilman lisäpanostusta. Siksi me esitämme tässä vastalauseessa useissa eri kohdissa lisäyksiä kunnille osoitettaviin määrärahoihin, jotta palvelut voidaan säilyttää.

Julkisilla palveluilla ja niiden kehittämisellä on myös tärkeä työllistävä ja työmarkkinoiden toimintaan osallistumista tukeva vaikutus. Julkisiin palveluihin panostamalla tuetaan myös su-

kupuoitten välistä tasa-arvoa, sillä julkisilla palveluilla on suuri merkitys naisten työllistäjänä.

Selvästikin hallituksen politiikka johtaa julkisen sektorin supistamiseen rajoittamalla tulonsiirtoja ja kansalaisen arjessa tarpeellisia palveluja.

Eniten kuntien ahdingosta kärsivät kaikkein heikoimmassa asemassa olevat, esimerkiksi lasten ja nuorten psykiatrian palveluja tarvitsevat. Siksi esitämme erityismäärärahaa tämän ryhmän palvelujen turvaamiseksi. Yhtälailta me vastustimme Vanhasen hallituksen lakia, jonka tarkoituksena on nopeuttaa kyläkoulujen sulke-
mista.

Vasemmistoliiton esittämä vaihtoehto on se, että kuntien palvelut, työllisyys, oikeudenmukaisuus ja alueellinen tasapaino ovat veronkevennyksiä tärkeämpiä.

Suomalaisten työmarkkinoiden ongelmana ovat entistä useammin pätkätyöt. Työministeriö asetti selvityshenkilön selvittämään määräaikaisten työn yleisyyttä, käytön lainmukaisuutta ja lainsäädännön kehittämistarpeita. Työssä esiin tulleita lainsäädännön muutostarpeita on vietävä eteenpäin. Valtiovallan on kuitenkin suoraan puututtava julkisen sektorin tilanteeseen. Julkisella sektorilla on pitkään pidetty paljon työntekijöitä toistuvissa määräaikaississa töissä. Tähän on saatava muutos.

Ehdotamme, että yleisperusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

1. Eduskunta toteaa, että suomalainen yhteiskunta on jakautumassa uudelleen. Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen vähävaraisimpien kansalaisten elämäntilannetta helpottavasta eriarvoisuuden vähentämisestä toimenpidekokonaisuudella, johon sisältyy työttömien peruspäivärahan ja työmarkkinatuen, opintorahan sekä muiden alimpien etuuksien tasokorotus siten, että muutokset astuvat voimaan viimeistään 1.7.2006.

Vastalauseen lausumaehdotus

2. Eduskunta toteaa, että kuntatalous on ahdingossa, ja edellyttää hallituksen varaavan tulevissa talousarvioissa suuremmat määrärahat kuntien valtionosuuksiin opetustoimen, terveydenhoidon, vanhus-tenhuollon, lasten päivähoidon ja muiden sosiaalipalvelujen parantamiseksi.

Vastalauseen lausumaehdotus

3. Eduskunta toteaa, että julkisella sektorilla työskentelee huomattava joukko työntekijöitä usein jopa vuosikausia määräkaisissa työsuhteissa, ja edellyttää, että hallitus ryhtyy määrätietoisesti toimiin näiden määräaikaisten työsuhteiden pysyväistämiseksi.

Vastalauseen lausumaehdotus

4. Eduskunta toteaa, että kansaneläke ja työeläkkeet jäävät yhä enemmän jälkeen yleisestä palkkakehityksestä. Eduskunta edellyttää kansaneläkkeen tasokorotusta, joka poistaa jälkeenjääneisyyden, ja että eläkkeiden indeksitarkistukseksi otetaan käyttöön taitetun työeläkeindeksin ja vielä huonomman kansaneläkeindeksin sijaan puoliväli-indeksi (50 % palkat, 50 % hinnat).

Yksityiskohtaiset perustelut**MÄÄRÄRAHAT****Pääluokka 24****ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA****30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö**

Vanhasen hallituksen hallitusohjelmassa todetaan seuraavasti: "Hallitus toimii YK:n vuosituhatjulistuksen tavoitteiden mukaisesti myös kansainvälisen kauppapolitiikan keinoin kestävä kehityksen edistämiseksi ja äärimmäisestä köyhyydestä sekä nälänhädästä kärsivien mää-

rän puolittamiseksi vuoteen 2015 mennessä. Hallitus kasvattaa kehitysyhteistyömäärärahoja tavoitteena nostaa niiden osuus 0,7 prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2010 mennessä yleinen talouskehitys kuitenkin huomioon ottaen. Köyhyyden vähentämistä, tasa-arvoa ja koulutusta painottavan kehitysyhteistyömme laatua parannetaan kestävien kehitysvaikutusten aikaansaamiseksi." Myös ensi vuoden talousarvioon hallitus on kirjannut hallitusohjelmassa olevan takaportin. Kehitysyhteistyömäärärahoja korotetaan kohti 0,7 prosentin tavoitetta "yleinen talouskehitys kuitenkin huomioon ottaen".

Hallituksen itselleen jättämä takaportti on moraaliton. Taloudellista tilannetta tarkastellessa voidaan aina valita sellaiset luvut, joilla yleiseen talouskehitykseen vedoten voidaan jättää kehitysyhteistyömäärärahoja korottamatta riittävästi. Holkerin selvitysryhmä esitti 0,05 prosentin vuotuisia nostoja. Koska olemme jäljessä tämän työryhmän esityksistä, vuotuisen noston tulisi olla hieman suurempi. Tasainen kehitys edellyttäisi tällöin seuraavaa:

vuosi	prosenttia
2005	0,39
2006	0,45
2007	0,51
2008	0,58
2009	0,64
2010	0,70

Luvut ovat peräisin Kehitysyhteistyön palvelukeskuksen (Kepa) kommentista.

Viite: Lapintien /vas ym. TAA 535/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

että luvun 24.30 perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että kehitysyhteistyömäärärahoja nostetaan määrätietoisesti vuoteen 2010 mennessä 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta.

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Maaailman inhimillistä kehitystä mittaava YK:n köyhyysjärjestön eli UNDP:n vuosiraportti keskittyi tänä vuonna arvioimaan YK:n vuosituhattavoitteiden toteutumista. Sen huolestuttava pääviesti oli, että ilman välitöntä muutosta maailma ei onnistu saavuttamaan vuonna 2000 asetettuja kahdeksaa tavoitetta, joihin kuuluu muun muassa köyhyyden puolittaminen vuoteen 2015 mennessä.

Maaailman hyväosainen vähemmistö vaurastuu päivä päivältä, ja maailman kasvava köyhien joukko jatkaa elämäänsä jatkuvasti kurjituissa olosuhteissa. Suomi ja koko ihmiskunta on vauraampi kuin koskaan aiemmin. Vauraudesta huolimatta tälläkin hetkellä noin 2,5 miljardia ihmistä elää alle kahdella dollarilla päivässä ja 10 miljoonaa lasta kuolee vuosittain sairauksiin, jotka olisivat parannettavissa tai ehkäistävissä.

Tekemällä enemmän työtä köyhyyden ja kehitysmaiden muiden vakavien ongelmien vähentämiseksi voimme poistaa maailmassa vallitsevaa eriarvoisuutta. Eriarvoisuuden poistaminen estää samalla tehokkaasti konflikteja, jotka heikentävät maailmanlaajuisia turvallisuutta. Eriarvoisuuden vähenemisen sijaan eriarvoisuus sen sijaan näyttää vain lisääntyvän. Vuodesta 1990 lähtien keskimääräiset, henkeä kohden lasketut tulot ovat rikkaissa maissa kasvaneet 6 070 dollarilla. Samaan aikaan on teollisuusmaiden asukasta kohden laskettu kehitysapu sen sijaan laskenut yhdellä dollarilla.

Köyhyyden vähentämisellä on suorat vaikutukset paitsi kehitysmaiden kansalaisten ihmis-oikeuksien toteutumiseen myös koko maailman kansalaisten turvallisuuteen, ympäristön tilaan ja kaupankäynnin mahdollisuuksiin.

Talousarvioesityksessä vuodelle 2006 hallitus esittää, että sen tavoitteena on kehitysyhteis-

työmäärärahojen nostaminen 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta vuoteen 2010 mennessä yleinen talouskehitys kuitenkin huomioon ottaen. Kehitysyhteistyön arvioidaan olevan tässä talousarvioesityksessä noin 0,42 prosenttia BKT:stä. Hallituksen esitys on aivan liian kaukana tavoitteeksi asetetusta 0,7 prosentin tasosta. Nykyinen aikataulu siirtää ison osan Suomen määrärahakasvusta seuraavan hallituksen vastuulle.

Pääministeri Vanhasen hallitus toimii juuri tavalla, jota UNDP:n raportti kritisoi. Hallitus lisää ennestään rikkaiden varallisuutta poistamalla varallisuusveron ensi vuoden alusta, mutta tarjoaa vain murusia maailman köyhille. Surullista on, että hallitus rahoittaa rikkaiden veronalennukset ottamalla lisää velkaa valtiolle. Velkaranahan oikea kohde olisi ennemminkin saanut olla kehitysmaiden kurjissa oloissa elävät köyhät kuin jo ennestään varakkaat suomalaiset.

Viite: Lapintien /vas ym. TAA 534/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 24.30.66 otetaan lisäyksenä 50 000 000 euroa.

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

22. Suomalaisten rauhanturvajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)

Valiokunnan enemmistö on hyväksynyt EU:n taistelujoukkojen menoihin runsaat 3 milj. euroa. Emme pidä määrärahaa tarpeellisena.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 24.99.22 vähennetään 3 195 000 euroa EU:n taistelujoukkojen koulutus- ja valmiusmenoista.

Pääluokka 25**OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA****01. Ministeriö ja sen yhteydessä toimivat viranomaiset**

51. Eräät valtion maksamat korvaukset ja avustukset (arvionmääräraha)

Perustuslakivaliokunta on mietinnössään todennut, että vähemmistökieltä puhuvilla koltansaa-melaisilla ja inarinsaamelaisilla on oikeus oman kielensä käyttöön kunnan virastoissa asioidessaan. Lisäksi kaikki viralliset päätökset ja ilmoitukset pitää esittää myös vähemmistökielellä. Nämä oikeudet eivät ole täysin toteutuneet, koska kielenkääntäjiä ja tulkkeja ei ole riittävästi. Jotta perustuslakivaliokunnan tarkoittama oikeus toteutuisi paremmin, vasemmistoliiton ryhmä esittää lisämäärärahaa koltansaamen ja inarinsaamen kieliasiamiehen virkoihin.

Viite: Tennilä /vas ym. TAA 1033/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.01.51 otetaan lisäyksenä 200 000 euroa koltansaamen ja inarinsaamen kieliasiamiehen virkoihin.

10. Tuomioistuinlaitos

23. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Vakuutusoikeuteen saapuneiden asioiden määrä on kasvanut lähes joka vuosi. Kun keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2004 oli 13,1 kuukautta, niin nyt hallitus asettaa tavoitteeksi 14 kuukautta, mikä viittaa siihen, että todellisuudessa käsittelyaika uhkaa muodostua tätäkin pidemmäksi.

Vakuutusoikeuden suurimpia asiaryhmiä ovat olleet työttömyysturva-, opintotuki-, tapaturma- sekä työ- ja kansaneläkeasiat. Kun kyse on tällaisista merkittävästi asianomaisen toimeentuloon vaikuttavista tekijöistä sangen alhaisella

tulotasolla, on perusteltua lyhentää keskimää-
raistä käsittelyaika.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että momentille 25.10.23 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa vakuutus-
oikeuksien käsittelyaikojen lyhentämi-
seksi.*

**30. Oikeudelliset palvelut ja julkinen oikeus-
apu**

*21. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajavalituslau-
takunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Kuluttajavalituslautakunnan tehtävät ovat kas-
vamassa mm. asuntoasioiden tullessa sen tehtä-
viin. Näin ollen on perusteltua myös korottaa
määrärahaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että momentille 25.30.21 otetaan
lisäyksenä 2 000 000 euroa kuluttaja-
valituslautakunnan toimintamenoihin.*

**40. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssival-
vonta**

*21. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toi-
mintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Harmaan talouden torjunnan haasteellisuutta li-
sää rajat ylittävä työskentely. Torjunta vaatiikin
aloitteessa TAA 197/2005 vp ehdotetun määrä-
rahan lisäyksen ohella muita toimia. Toisessa
aloitteessa ehdotamme lisää rahaa syyttävöviran-
omaisille tulostavoitteen saavuttamiseksi ja ta-
lousrikosten ja muiden vakavien rikosten käsit-
telyn tehostamiseen. Lisäksi tarvitaan lainsääd-
ännöllisiä muutoksia.

Tarvitaankin tehokas toimenpideohjelma har-
maan talouden torjumiseksi. Siinä keskeistä tuli-
si olla

- tilaajan tai teettäjän velvoitteiden kasvatta-
minen
- arvonlisäveron käännetty verovelvollisuus
- työmarkkinajärjestöjen kanneoikeus

— rakennustyömaiden kulkulupajärjestelmän tehostaminen.

Työmarkkinajärjestöt ovat sopineet yleiset linjat tilaajanvastuun toteuttamisesta, mutta käytännön toteuttamisesta on sovittava vielä vuodenvaihteeseen mennessä. Yritysten ennakkoperintärekisteriote tulisi korvata rekisteröinnin reaaliaikaisella tarkistamisvelvollisuudella neljännesvuosittain. Lisäksi pääurakoitsijan tulisi ilmoittaa luettelo aliurakoitsijoista ja heidän henkilöstöstään verohallinnolle neljännesvuosittain.

Käännetyn arvonlisäverovelvollisuuden käyttöönotto ei ole Suomessa edennyt, vaikka veron maksamatta jättämisestä koituu valtion verotulojen menetyksen lisäksi eräillä aloilla rehellisille toimijoille merkittävä kilpailuhaitta. Jättäessään veron maksamatta valtiolle markkinoiden epärehelliset toimijat voivat tarjota hyödykkeitä alhaisemmalla hinnalla kuin normaalit yritykset.

Käännetyllä verovelvollisuudella tarkoitetaan sitä, että aliurakoitsijan (myyjä) sijasta pääurakoitsija (ostaja) määrätään verovelvolliseksi alihankintapalvelujen myynnistä suoritettavasta verosta. Tämä on erityisen tärkeää siksi, että nykyään urakat muodostavat usein pitkiä ketjuja ja veron ja maksujen laiminlyöntiä esiintyy nimenomaan ketjujen etäpäässä. Käännettyyn arvonlisäverovelvollisuuteen on nyt siirtynyt puolenkymmentä EU-maata, ensimmäisenä Hollanti.

Vaikka EU:n komissio on torjunut käännetyn verovelvollisuuden, se on käytännössä suostunut poikkeuksiin, milloin kyse on ollut harmaan talouden torjunnasta. Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 27 artiklan mukaan neuvosto voi yksimielisesti komission ehdotuksesta antaa jäsenvaltiolle luvan ottaa käyttöön direktiivistä poikkeavia erityistoimenpiteitä veronkannon yksinkertaistamiseksi tai tietyn tyyppisten veropetosten ja veron kiertämisen estämiseksi.

Vaikka työmarkkinajärjestöjen kanneoikeus vaikuttaakin ensisijaisesti sopimusten noudattamiseen, sillä on toissijainen vaikutus myös harmaaseen talouteen, mm. siksi että tällöin puututaan pimeään palkanmaksuun.

Viite: Immosen /vas ym. TAA 197/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.40.21 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa konkurssi-asiamiehen toimiston menoihin ns. harmaan talouden torjumiseksi.

50. Rangaistusten täytäntöönpano

21. Rangaistusten täytäntöönpanon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Vuonna 2004 vankien määrä ei kasvanut oikeastaan vain siksi, että sakon muuntorangaistusten täytäntöönpano tyrehtyi ulosoton uudessa tietojärjestelmässä esiintyneiden ongelmien vuoksi. Vankeusvankien määrä nousi kuitenkin edellisvuodesta 135:llä. Tämä johtui pääasiassa kasvusta väkivalta- ja huumorikoksista tuomittujen määrässä. Vuoden 2004 keskivankiluku oli 3 577. Vuodesta 1999 vankiluku on kasvanut noin 30 prosenttia. Elinkautisvankeja oli vuoden 2004 lopulla 104.

Vuoden 2005 talousarviossa vankien määräksi arvioitiin 3 700, mutta tämän vuoden loka-kuussa vankeja oli jo 4 014. Vankipaikkoja oli sen sijaan vain 3 480. Paha ongelma on myös se, että henkilökunnan määrä on mitoitettu 3 200 vangin mukaan.

Se, että vankimäärä suljetuissa laitoksissa on suurempi kuin vahvistettujen vankipaikkojen määrä, näkyy vankien rauhattomuutena ja lisääntyvänä väkivaltaisena käyttäytymisenä laitoksissa.

Edellisen kerran 4 000 vangin raja keskivankiluvussa rikkoutui vuonna 1987. Sen jälkeen määrä laski tasaisesti aina 2 600 vankiin. Vuoden 1999 jälkeen vankien määrä lähti jälleen nousuun mm. rikollisuuden muuttumisen, ankaramman oikeuskäytännön ja pidempien vankeusaikojen vuoksi.

Sakon muuntorangaistuksia lievennetään 1.1.2006 lukien niin, että maksamattomat sakot voi jatkossa korvata entistä vähemmällä vankilapäivillä. Tämän muutoksen arvioidaan alentavan sakkovankien päivittäistä määrää noin 80 vangilla. Se ei siis tuo oleellista helpotusta vankiloiden ahtauteen.

Hallitus esitti näennäistä lisäpanostusta vankiloiden toimintaan noin 1,5 miljoonalla eurola. Todellisuudessa kasvu lähes kokonaisuudessaan menee laitosten pääomavuokrien kohoamisen kattamiseen. Todellista lisäpanosta toiminnan kehittämiseen ei talousarvio siis sisällä.

Oikeusministeriön oman arvion mukaan kuluvan vuoden vaje vankeinhoidon osalta on yli neljä miljoonaa euroa. Tämä vaje sekä se tosiasia, että vankeusrangaistusta koskeva uusittu lainsäädäntö uusine aktivointivaatimuksineen astuu voimaan lokakuussa 2006, olisivat edellyttäneet tuntuvaan panostusta vankeinhoidon toiminnan kehittämiseen ja muun muassa henkilöstöresurssien tuntuvaan lisäämiseen ensi vuonna.

Talousarviopohja lähtee siitä, että vankien määrä edelleen kasvaa tästä vuodesta. Samaan aikaan talousarvio edellyttää, että uuden lainsäädännön hengen mukaisesti vankien osallistuminen toiminta- ja päihdeohjelmiin lisääntyisi nykyisestä. Valitettavasti nämä talousarvion perusteet eivät kuitenkaan näy riittävässä määrin taloudellisessa resursoinnissa: vaikka aktivointitoimet edellyttävät onnistuakseen riittävää lisäresursointia, vankikohtaiset kustannukset päinvastaisesta tarpeesta huolimatta eivät nousisi edes vuoden 2004 tasolle.

Ensi vuoden lokakuussa voimaan astuvan uuden lainsäädännön tarkoitus oli muuttaa nykyisiä toimintatapoja ja -resursseja siihen suuntaan, että ennaltaehkäistään uusintarikollisuutta ja erilaisin aktivointitoimin kannustetaan rikoksettomaan elämään. Lain hengen mukainen lisäpanos alkuvaiheessa tuottaisi pysyviä säästöjä yhteiskunnalle pitemmällä aikavälillä. Nyt annettu talousarvioesitys kuitenkin uhkaa vaarantaa lakiuudistuksen keskeisimmät tavoitteet.

Hallituksen esityksen lisäpanos ei riitä myöskään kattamaan niitä kustannuksia, jotka aiheutuvat siitä, että vankiloiden osalta on luvassa myös suuria organisatorisia muutoksia.

Jo pitkään vankien terveydenhuollossa on ollut selviä puutteita, muun muassa oikeusministeriö on ollut huolissaan tilanteesta. Vankien määrä on viime vuosina lisääntynyt ja vankiloiden täyttöaste on ylittänyt reilusti normit, mutta samaan aikaan terveydenhuoltopalveluita tai van-

kien kuntouttamispalveluita ei ole pystytty lisäämään tarvetta vastaavasti.

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän tavoitteena on parantaa tuomittujen valmiuksia rikoksettomaan elämään lisäämällä rangaistusten täytäntöönpanon suunnitelmallisuutta ja tehostamalla siihen liittyviä tavoitteellisia toimintoja. Lisämäärärahan tarkoituksena on myös turvata riittävät työvoimaresurssit vankiloihin sekä resurssit vankien terveydenhuollon asianmukaiseen järjestämiseen, toiminta- ja päihdeohjelmiin, sopimushoitoihin, nuorisorangaistuksiin ja sekä vankien että vankeinhoidon henkilökunnan turvallisuuden lisäämiseen.

Viite: Sirnön /vas ym. TAA 982/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.50.21 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa, jolloin määrärahasta saa käyttää 2 000 000 euroa vankien terveydenhuoltopalveluihin ja 3 000 000 euroa henkilöstön lisäämiseen sekä vankien aktivointitoimiin.

74. Avolaitostyöt (siirtomääräraha 3 v)

Talousarviopohja lähtee siitä, että niiden vankien määrä, jotka suorittavat rangaistustaan avolaitoksissa, kasvaa tästä vuodesta.

Samaan aikaan talousarvio edellyttää, että uuden lainsäädännön hengen mukaisesti vankien osallistuminen työtoimintaan lisääntyisi nykyisestä. Valitettavasti nämä talousarvion perusteet eivät kuitenkaan näy riittävässä määrin taloudellisessa resursoinnissa. Päinvastoin avolaitosten kohdalla resursseja leikataan noin puolella miljoonalla, mikä käytännössä tarkoittaa, että vankikohtaiset työllistämisen ja ylläpitomenot laskisivat kuluvan vuoden 25 600 eurosta 23 000 euroon. Tällä valtaosalle vangeista, noin 70 prosentille, ei voida järjestää työtoimintaa.

Ensi vuoden lokakuussa voimaan astuvan uuden vankeuslainsäädännön tarkoitus oli muuttaa nykyisiä toimintatapoja ja -resursseja siihen suuntaan, että ennaltaehkäistään uusintarikollisuutta ja erilaisin aktivointitoimin kannustetaan rikoksettomaan elämään. Lain hengen mukai-

nen lisäpanos alkuvaiheessa tuottaisi pysyviä säästöjä yhteiskunnalle pitemmällä aikavälillä. Nyt annettu talousarvioesitys kuitenkin uhkaa vaarantaa lakiuudistuksen keskeisimmät tavoitteet.

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän tavoitteena on parantaa tuomittujen valmiuksia rikoksettomaan elämään lisäämällä rangaistusten täytäntöönpanon suunnitelmallisuutta ja tehostamalla siihen liittyviä tavoitteellisia toimintoja. Lisämäärärahan tarkoituksena on myös turvata riittävät työvoimaresurssit vankiloihin sekä taa- ta resurssit vankien työtoiminnalle.

Viite: Sirnön /vas ym. TAA 984/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.50.74 otetaan lisäyksenä 600 000 euroa henkilöstön lisäresursointiin sekä vankien työllistämistoimiin.

60. Syyttäjälaitos

21. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Viittaamme edellä momentin 25.01.51 perusteluihin.

Osana harmaan talouden torjuntaa sekä talousrikosten ja vakavien rikosten käsittelyn tehostamista on myös tarpeen panostaa syyttäjälaitokseen.

Viite: Immosen /vas ym. TAA 198/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 25.60.21 otetaan lisäyksenä 600 000 euroa syyttäjälaitoksen toimintamenoihin harmaan talouden torjuntaan sekä talousrikosten ja vakavien rikosten käsittelyn tehostamiseen.

Pääloukka 26

SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sisäasiainministeriö

21. Sisäasiainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Sotilasmenot ja asekauppa kääntyivät rajuun kasvuun 2001. Maailman vuotuisissa sotilasmenoissa ylitettiin vuonna 2004 jo miljardin dollarin raja. Kokemukset tämän päivän konflikteista ja kriiseistä osoittavat kuitenkin, että sotilaallisin keinoin saadaan yhä vähemmän turvallisuutta uusien uhkien edessä.

Vaikka sotilaallista kriisinhallintaa tarvitaan- kin tietyissä tilanteissa suojamaan siviilejä ja avustustoimintaa sekä erottamaan osapuolet toisistaan kärjistyneessä tilanteessa, ovat siviilikei- not kriisinhallinnassa ja sotien ennaltaehkäisyssä aina ensisijaisia.

Osallistuminen kansainväliseen kriisinhallintatoimintaan on keskeinen osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Osallistumisen tavoitteena on pyrkiä parantamaan kansainvälistä turvallisuutta ja vahvistaa siten myös Suomen turvallisuutta. Erityisenä haasteena on nopean valmiuden kyvyn luominen EU:n puitteissa myös siviilikriisinhallinnan osalta.

Suomi osallistuu mm. EU:n vaatimaan siviilikriisinhallintamissioon Acehissa. Aceh-operaation onnistuminen edellyttää asiantuntijoilta muun muassa aseidenriisunta-, poliisi-, oikeus- valtio-, ihmisoikeus- ja media-alan asiantunte- musta. Lisäksi Suomi on tarjoutunut osallistu- maan EU:n tarkkailijakoulutuksen järjestämi- seen.

Käytännössä siviilikriisinhallintaan ei ole kuitenkaan panostettu taloudellisesti kuin murto-osa sotilaalliseen kriisinhallintaan varatuista varoista. Jotta siviilikriisinhallintaa voidaan kehittää ja siihen osallistua niin EU:ssa kuin globaalistikin, myös taloudellisia voimavaroja pitää olla käytössä.

On myönteistä, että siviilikriisinhallinnan kottimaan valmiuksia kehitetään perustamalla koulutuskeskus pelastuskeskuksen yhteyteen. Mutta keskuksen toiminta ja sen kehittäminen vaativat myös määrärahaa.

Nyt sitä ei budjetissa ole. Suomalaiseen osamiseen, pelastustoiminnan kehittämisen lisäksi, voimavaroja tarvitaan myös kansainväliseen siviilikriisinhallintakoulutukseen ja eri toimijoiden, myös kansalaisjärjestöjen, kanssa, tehtävään yhteistyöhön ja näiden järjestöjen voimavarojen vahvistamiseen.

Lisäksi siviilikriisinhallintaan on momentilla 24.99.25 14,4 milj. euroa, jotka olisi tarkoituksemukaista siirtää samalle momentille.

Viite: Siimeksen /vas ym. TAA 971/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.01.21 otetaan lisäyksenä 28 600 000 euroa siviilikriisinhallinnan koulutukseen ja kehittämiseen.

97. Avustukset kunnille

Kunnat ovat ahdingossa, palvelut kärsivät

Täksi vuodeksi ennätysmäärä kuntia korotti veroäyriä. Uusi ennätys saavutettiin nyt, kun 140 kuntaa korottaa veroäyriä ensi vuodeksi. Silti kunnat velkaantuvat edelleen. Kaikki tämä vain siksi, että hallitukselle ylisuuret veronalennukset ja erityisesti suurituloisimpia hyödyttävät veronalennukset ja rikkaiden varallisuusveron poistaminen ovat tärkeämpiä kuin määrärahojen osoittaminen kunnille kansalaisten palveluihin.

Kuntien ahdingosta huolimatta hallitus esitti ja valiokunnan enemmistö hyväksyi valtionosuuksiin kustannusten nousun korvaamista kunnille 75-prosenttisesti, vaikka kuntien asema on tällä hetkellä erittäin vaikea. Ne joutuvat veroprosentin ja maksujen korottamisen lisäksi myös karsimaan palveluja.

Tässä vastalauseessa esitämme kunnille lisää rahaa eri momenteilla.

Yleisiin valtionosuuksiin esitämme 57 milj. euron lisäystä ja kuntien harkinnanvaraiseen avustamiseen lisää 3 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon täysimääräisen indeksitarkistuksen lisäksi esitämme kunnille lisää rahaa hoitotakuun toteuttamiseen. Yhdessä nämä kaksi merkitsevät 101 milj. euron lisäpanostusta. Edelleen esitämme vielä lisäystä valtionkorvauksiin lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin 7 milj. euroa sen lisäksi, että valiokunta korotti määrärahaa 5 milj. euroa.

Koulupuolen valtionosuuksiin esitimme lisäystä 118 milj. euroa, mistä 25 milj. euroa, jotta luokkakokoja voidaan pienentää. Myös kulttuuripuolella esitimme valiokunnassa lisäpanostusta.

Kokonaisuudessaan nämä ehdotukset parantavat oleellisesti kuntien tilannetta ja parantavat niiden mahdollisuuksia huolehtia niin lasten ja nuorten kuin työikäisten ja vanhusväestönkin tarpeista.

31. Kuntien yleinen valtionosuus, verotuloihin perustuvat tasaukset ja siirtymätasaukset (arviomääräraha)

Kuntien taloudellinen tilanne on edelleen kiristynyt, eikä hallitus ole valmis maksamaan tarkistuskaskenoissa kuuluvia valtionosuuksia kunnille ajallaan, vaan maksatukset jaetaan neljälle vuodelle. Tapahtunut kustannuskehitys osoittaa, että kohonneet kustannukset tulee korvata kunnille täysimääräisesti. Osoitamme vastalauseessamme myös eräillä muilla momenteilla lisärahoitusta kunnille, jotta voidaan turvata kansalaisille tärkeät hyvinvointipalvelut. Vuodeksi 2006 veroprosenttia nostaa 140 kuntaa, mikä on uusi ennätys lamavuosien jälkeen. Edellinen ennätys oli tämä vuosi. Tästä huolimatta kunnat velkaantuvat.

Viite: Kuopan /vas ym. TAA 362/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.97.31 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 57 000 000 euroa.

34. Kuntien harkinnanvarainen rahoitusavustus (kiinteä määräraha)

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2006 esitetään kuntien harkinnanvaraiseen rahoitusavustukseen määrärahaa 25 miljoonaa euroa, kun vastaava määräraha vuoden 2003 tilinpäätöksen mukaan oli 47 092 000 euroa. Vuoden 2004 tilinpäätöksessä määrärahaa oli käytetty 48 068 000 euroa.

Vuoden 2005 talousarviossa oli tämä kaikkien heikoimmassa asemassa olevien kuntien tueksi tarkoitettu määräraha pudotettu jo 30 miljoonaan euroon. Samaan aikaan, kun kuntatalous on merkittävästi heikentynyt ja erityistä tukea tarvitsevien kuntien määrä on lisääntynyt, valtio on puolittamassa harkinnanvaraisen rahoitusavustuksen määrää.

Kuntataloudesta tehtyjen ennakoarvioiden mukaan kuntien taloudellinen tilanne on edelleen heikko, ja voimakkaana jatkuva muuttoliike heikentää erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa kuntien taloudellista asemaa. On käsittämätöntä, että hallitus tässä tilanteessa haluaa alenuttaa kuntien harkinnanvaraisen rahoitusavustuksen määrärahaa, vaikka yhä useampi kunta täyttää ja tulee vuonna 2006 täyttämään määrärahan saannin edellytykset. Kuntien harkinnanvaraista rahoitusavustusta tulee lisätä eikä vähentää, jotta kunnat voisivat selvittää edes lakisääteisistä tehtävistään.

Viittaamme lisäksi siihen, mitä vastalauseesamme sanomme edellä momentin 26.97.31 kohdalla perusteluissa.

Viite: Virtasen /vas ym. TAA 1183/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.97.34 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa.

98. Alueiden kehittäminen

43. Maakunnan kehittämisraha (siirtomääräraha 3 v)

Maakunnan kehittämisrahaa käytetään alueiden elinkeinotoiminnan omaehtoiseen kehittämiseen mukaan lukien osaamiskeskus-, aluekes-

kus- ja kaupunkipoliittiset toimenpiteet ja ohjelmat sekä seudullisia yhteistyöhankkeita. Se on alueiden kehittämislaisissa tarkoitettua alueiden kehittämiseen tarkoitettua rahoitusta, joka suunnataan erityisesti alueellisen osaamisen ja kehittämisen vahvistamiseen.

Kun varsin suuri osa rahasta on näin sidottu, siitä ei liikene maakunnan omista tarpeista nouseviin kehittämishankkeisiin. Tarvitaan siksi lisää rahaa maakunnan kehittämisrahan ns. sitomattoman osan korottamiseen. Sitomattoman osan pienentymisen takia siitä ei liikene myöskään avustuksiin äkillisissä rakennemuutos- tapauksissa.

Vuoden 2005 talousarviossa tarkoitukseen oli osoitettu 29,9 miljoonaa euroa, mutta ensi vuodelle hallitus esittää vain 29 880 000 euroa. Maakunnan kehittämisrahaan talousarviossa varattu määräraha onkin vuosittain laskenut, vaikka tarve rahoitukseen ja kehittämispäinostuksiin ei ole vähentynyt.

Viite: Huotarinen /vas ym. TAA 170/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 26.98.43 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa maakunnan kehittämisrahan ns. sitomattoman osan korottamiseen.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Sotilaallinen maanpuolustus

16. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 2 v)

Hallitus noudattaa erittäin tiukasti päättämiensä talousarvion menokehyksiä: esim. työministeriön määrärahoja leikataan lähes 200 miljoonaa euroa. Puolustusbudjettia kasvatetaan 125 miljoonalla eurolla eli 6 prosenttia. Näin puolustusmenojen leikkaamisesta antaa täysin har-

haan johtavan kuvan. Puolustuslaitoksen menot ovat olleet hallituksen erityisessä suojeluksessa.

Indeksi- ja valuuttakurssimuutosten kattamiseksi määrärahaa halutaan korottaa 28,7 milj. euroa. Emme ole voineet hyväksyä tätä lisäystä.

Talousarviossa on myös 547 miljoonan euron tilausvaltuus, josta ensi vuonna aiheutuisi menoja 63 657 000 euroa.

Tilauksvaltuus pitää sisällään miinantorjuntalusten hankintavaltuuden, ja niiden hinta on noin 300 miljoonaa euroa. Ilmavoimien kehittämisohjelmaan kuuluu ilmakuljetuskapasiteetin uusiminen, parannetaan torjuntahävittäjien suoritus- ja lähitaistelukykyä sekä eräitä muita hankkeita. Armeijan hankintaohjelmia tulee hidastaa ja nyt esitettyä ohjelmaa supistaa.

Puolustusvoimien henkilöstöä on tarkoitus supistaa noin 1 200 henkilötyövuotta, sillä mitattavien aseostojen takia toimintamenot eivät riitä nykyisen henkilöstön pitämiseen.

Viite: Kuopan /vas ym. TAA 365/2005 vp ja Tiusasen /vas ym. TAA 1084/2005 vp (indeksi- ja valuuttakurssimuutokset).

Viite: Kuopan /vas ym. TAA 364/2005 vp (asehankinnat).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 27.10.16 vähennetään 28 700 000 euroa indeksi- ja valuuttakurssimuutosten aiheuttamasta nettolisäyksestä.

Lisäksi ehdotamme,

että momentilta 27.10.16 vähennetään 63 000 000 euroa ja momentille merkitty Puolustusvoimien materiaallisen kehittämisen tilausvaltuus (547 milj. euroa) poistetaan.

30. Rauhanturva

Ehdotamme luvun otsikkoa muutettavaksi.

21. *Rauhanturvaamistoiminnan kotimaan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Budjetissa ei tule osoittaa määrärahaa EU:n taistelujoukkoihin.

Viite: Kuopan /vas ym. TAA 366/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 27.30.21 vähennetään 2 500 000 euroa

22. *Rauhanturvaamistoiminnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)*

Hallitus esittää kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelmaan huomattavan suurta määrärahaa, jolla ollaan hankkimassa muuta kuin puolustusvoimain normaalikalustoa. EU:n nopean toiminnan taisteluosastoille ei pidä hankkia kalustoa, jolla ei edes ole käyttöä oman turvallisuuden ylläpitämisessä. Momentille hallitus on esittänyt 16 milj. euroa kriisinhallintajoukkojen kehittämiseen.

Viite: Kuopan /vas TAA 367/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 27.30.22 vähennetään 16 000 000 euroa.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

07. Valtion maksamat eläkkeet ja korvaukset

06. *Ylimääräiset eläkkeet (arviomääräraha)*

Uusia ylimääräisiä taitelijaeläkkeitä on vuosittain myönnetty 35. Yhä useampi taiteilija on ilman vakituista tulonlähdettä, eikä heillä ole takuuta taloudellisesta mahdollisuudesta tehdä taidetta, ei vakituista työsuhdetta, ei vakituiseen työsuhteen tuomaa sosiaaliturvaa eikä eläkettä. Varsinkin kuva- ja tanssitaiteilijoiden asema Suomessa on heikko. Alhaisista, epäsäännöllisistä ja epävarmoista tuloista ei myöskään ole

varaa maksaa itselleen kohtuukokoista yrittäjä-eläkettä tai sosiaaliturvaa, ja monen yllätykseksi vuosien yrittäjäeläkkeen maksamisen tuloksena onkin vain muutama euro kansaneläkkeen lisukkeena. Lisärahan tarkoituksena on nostaa vuosittain myönnettävien ylimääräisten taiteilijaeläkkeiden määrä 35:stä 55:een ja ylimääräisten sanomalehtimieseläkkeiden määrä 10:stä 15:een.

Viite: Laakson /vas TAA 418/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 28.07.06 otetaan lisäyksenä 400 000 euroa ylimääräisten taiteilijaeläkkeiden ja ylimääräisten sanomalehtimieseläkkeiden lukumäärän nostamiseen.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Yleissivistävä koulutus

30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Kuntatalous on ennusteiden mukaan alijäämäinen koko kehyskauden. Ensi vuodelle ajoittuvat leikkaukset valtionosuuksissa heikentävät entisestään kuntien taloudellista mahdollisuutta taata tasalaatuisia ja tasa-arvoisia peruspalveluita. Perusopetukseen tulevat indeksikorotukset eivät täytä kokonaisuudessaan edes palkkojen nousua, joten kunnilla ei ole riittävästi rahoitusta perusopetukseen ja luokkakokojen pienentämiseen. Tilanne johtaa myös pienten koulujen, erityisesti kyläkoulujen lakkauttamiseen ja pienten koululaisten koulumatkojen pidentymiseen alueilla, joissa jo nyt on pitkät matkat.

Näillä näkymin peruskoulun luokkakoot ovat kasvamassa liian suuriksi, mikä heikentää erityisesti erityistä tukea tarvitsevien lasten mahdollisuuksia pärjätä koulussa. Lisäksi se vaikeuttaa opettajien mahdollisuuksia ottaa huomioon las-

ten erilaiset oppimistarpeet. Peruskoulun keskeyttäneiden määrä on huolestuttava.

Tukiopetukseen ja oppilashuoltoon kohdistettuja voimavaroja on viime vuosina leikattu tuntuvasti. Erityisen voimakkaasti leikkaukset ovat kohdistuneet erityisopetukseen. Säästöjen vuoksi luokkiin on myös integroitu erityistä ohjausta tarvitsevia lapsia. Samalla ryhmäkoot ovat jatkuvasti kasvaneet. Liian suuret ryhmäkoot ovat todellinen ongelma, joka tuli kouluihimme laman säästöjen seurauksena. Suurimmissa luokissa yksi opettaja opettaa jopa 36:ta oppilasta, kun sopiva määrä yhden opettajan opetettavaksi olisi noin puolet tästä eli enintään 20 oppilasta.

Koululuokkien liian suuren koon takia opettajan on mahdotonta ottaa huomioon riittävästi kaikkien oppilaiden erilaisia tarpeita. Opettajan riittävä huomio ja keskinäinen vuorovaikutus opetuksessa on kiireisessä yhteiskunnassa eläville nykylapsille ensiarvoisen tärkeää. Lasten ja nuorten laiminlyönti koulussa edistää syrjäytymistä, joka tulee yksilölle ja yhteiskunnalle myöhemmin kalliiksi.

Suomalaiset koululaiset ovat viime vuosien aikana useissa kansainvälisissä mittauksissa saavuttaneet erinomaisia tuloksia. Tästä huolimatta oppimisvaikeuksista kärsivien lasten määrä lisääntyy jatkuvasti. Oppilaskohtaisen tuen tarjoaminen on tärkeää etenkin oppimisvaikeuksista kärsiville lapsille. Tutkimukset ovat osoittaneet, että lapsen syrjäytyminen on estettävissä turvaamalla hänen menestymisensä koulussa. Perusopetuksen ryhmäkokoja on oltava kohtuullisia, jotta opettajalla on mahdollisuus nykyistä oppilaslähtöisempään opetukseen. Pienemmissä opetusryhmissä opettajalla olisi mahdollisuus osallistua enemmän myös oppilaiden kasvatustyöhön ja tukea siten perheitä.

Kuntien taloudellisten vaikeuksien takia on pelkona, että ensi syksynä useissa kunnissa joudutaan opetusryhmäkokoja taas kasvattamaan entisestään. Jo nykyisellä ryhmäkoolla oppilaan yksilöllisen tason ja tarpeiden ottaminen huomioon on opettajalle lähes mahdotonta.

Kunnille on siis turvattava mahdollisuus järjestää laadukasta perusopetusta. Laadukas opetus- ja kasvatustyö, turvallinen koulu ja riittävät

resurssit mahdollistavat koulutuksellisen tasarvon toteutumisen. Lisäksi vasemmistoliitto on tehnyt lakialoitteen (Lapintie /vas ym., LA 79/2005 vp), joka lähtee siitä, että paras keino lasten huonon olon lieventämiseksi olisi säätää koululuokkien koolle yläraja. Sopiva määrä olisi lakisääteinen 20 oppilaan yläraja.

Tästä syystä esitimme valiokunnassa 25 milj. euron lisäystä.

Viite: Sirnön /vas ym. TAA 987/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.40.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 25 000 000 euroa luokkakokojen pienentämiseen.

Edellä sanotun lisäksi esitimme 93 milj. euroa kustannustason tarkistamisesta jääneen velan maksamiseksi kunnille. Yhteensä nämä ovat 118 milj. euroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.40.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 93 000 000 euroa kustannustason tarkistamisesta jääneen velan maksamiseen.

34. Valtionosuus yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)

Kuntien talousvaikeuksien vuoksi niin koulurakennusten rakentamista kuin kunnossapitoaakaan ei ole kyetty toteuttamaan tarvetta vastaavasti. Useissa tapauksissa koulurakennusten kunto on kosteus- ja muiden vaurioiden vuoksi ("homekoulut") oppilaiden ja opettajien terveyttä vaarantava. Korvaavaa koulutilaa ei kunnissa luonnollisesti ole, eikä peruskorjauksia kyetä toteuttamaan yksinomaan kuntien rahoituksella.

Kun nykyiselläkin määrärahasolla voidaan rahoittaa vain vajaa neljännes kiireellisen peruskorjauksen tarpeessa olevien koulutilojen peruskorjauksista, on käsittämätöntä, että hallitus esittää ensi vuodelle tarkoitukseen tänä vuonna käytettävissä olevaa pienempää määrärahaa. Sen vuoksi perustamishankkeiden määrärahaa tulee

korottaa niin, että oppilaitosten kunnostushankkeet ja tarvittaessa uudisrakentaminen voidaan toteuttaa suunnitelmallisesti ja kohtuullisen ajan puitteissa. Rakentaminen on lisäksi yksi tehokkaimmista työllisyyttä edistävästä toimista, mikä vuoksi määräraha tulee ensiksi ohjata pahiten työttömyydestä kärsivien alueiden käyttöön.

Valiokunta on korottanut määrärahaa 1,1 milj. eurolla. Se ei kuitenkaan riitä, sillä määräraha sen jälkeenkin jää alle viime- ja toissavuotisen. Lisäyksen olisi tullut olla 5 milj. euroa. Samalla tulee vastaavasti muuttaa myöntämisvaltuuksia.

Viite: Polven /vas ym. TAA 736/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.40.34 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 3 900 000 euroa.

60. Ammatillinen koulutus

31. Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen (arviomääräraha)

Oppisopimuskoulutus on joustava tapa hankkia ammattitaito ja suorittaa perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkinto työn ohessa. Oppisopimuskoulutus sopii sekä nuorille että vanhemmille oppijoille. Oppisopimuksella voi opiskella eri ammattialojen perustutkintoja, lisäksi se tarjoaa mahdollisuuden ammatilliseen lisäkoulutukseen. Oppisopimuskoulutus räätälöidään aina opiskelijan ja työpaikan tarpeiden mukaisesti. Oppisopimuskoulutus on tuloksekasta koulutusta, sillä oppisopimuskoulutetuista työllistyy noin 90 prosenttia. Koulutusmuoto on tehokas myös työnantajapuolelle. Yritys pystyy kouluttamaan ihmisiä nopeasti ja täsmällisesti niihin tehtäviin, joihin se kaipaa lisätyövoimaa. Lisäksi oppisopimuskoulutus on hyväksi koettu tapa siirtää työpaikalla eteenpäin niin kutsuttua hiljaista tietotaitoa.

Oppisopimuskoulutuksen suosio on kasvanut vuosi vuodelta, ja opiskelijoiden määrä on kasvanut samaa tahtia. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2003 tutkintoon johtavaan oppisopimus-

koulutukseen osallistui 45 300 opiskelijaa. Tämän lisäksi tutkintoon johtamattomaan koulutukseen osallistui 5 900 opiskelijaa.

Hallitus on ohjelmassaan asettanut tavoitteeseen kehittää työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen laatua ja vaikuttavuutta painottaen yksilöiden ja yritysten tarpeita. Lisäksi hallitusohjelmassa on erikseen luvattu, että oppisopimuskoulutusta ammatillisen peruskoulutuksen ja lisäkoulutuksen järjestämismuotona vahvistetaan. Vähintä, mitä hallitus voi tehdä, on pitää oppisopimuskoulutukseen osoitettu määräraha vuoden 2005 tasossa.

Viite: Kankaan /vas ym. TAA 234/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.60.31 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 5 500 000 euroa.

69. Ammatillinen lisäkoulutus ja vapaa sivistystyö

50. Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Hallituksen kansalaisvaikuttamisen politiikkaohjelman tavoitteena on vahvistaa kansalaisten osallistumismahdollisuuksia. Erityistä huomiota tullaan kiinnittämään myös vähemmän koulutettujen, pienituloisten, syrjäytyneiden ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten kansalaisyhteiskuntaan kiinnittymiseen. Vapaa sivistystyö pysyy tarjoamaan monia laajoja valmiuksia, jotka valmistavat aikuisten ammatilliseen koulutukseen ja joita tarvitaan työelämässä. Näitä ovat muun muassa yhteistyö- ja aloitekyky, luovuus, joustavuus ja tasapainoisuus. Vapaalla sivistystyöllä on erityinen merkitys myös maahanmuuttajien koulutuksessa. Aikuiskoulutuksen eri työmuodoille esitetään kuitenkin riittämättömästi määrärahoja. Määrärahojen jälkeenjääneisyys uhkaa johtaa lukukausimaksujen korotuksiin. Tämän vuoksi vasemmistoliiton eduskuntaryhmä ehdottaa, että vapaan sivistystyön määrärahaa nostetaan lähemmäs tarvetta, jotta mah-

dollisilta lukukausimaksujen korotuksilta voidaan säästyä.

Viite: Tennilän /vas ym. TAA 1035/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.69.50 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 500 000 euroa vapaan sivistystyön lukukausimaksujen korotusten estämiseen.

70. Opintotuki

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Itsenäisesti asuvat alle 20-vuotiaat toisen asteen opiskelijat

Alle 20-vuotiailla itsenäisesti asuvilla korkeakouluopiskelijoilla opintorahan määrään eivät vaikuta vanhempien tulot, mutta toisen asteen opiskelijoilla ne vaikuttavat. Tällainen tilanne asettaa siten toisen asteen opiskelijat ja korkeasteen opiskelijat perusteettomasti eriarvoiseen asemaan.

Epäoikeudenmukainen vanhempien tuloihin perustuva opintorahan tarveharkinta pitää poistaa myös itsenäisesti asuvilta alle 20-vuotiailta toisen asteen opiskelijoilta. Tämä helpottaisi näiden opiskelijoiden toimeentulo-ongelmia. Opintorahan tarveharkinnan poistaminen kaikilta itsenäisesti asuvilta yli 18-vuotiailta maksaisi Kelan arvioiden mukaan noin 20 miljoonaa euroa. Tällä määrärahalla voidaan yhdenmukaistaa opintotukijärjestelmää ja tasa-arvoistaa eri kouluasteiden opiskelijoiden asemaa. Perustuslain 6 §:n 2 momentti on yksiselitteinen: "Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella".

Opiskelijoiden yhdenvertaisuuden kannalta tämä määrärahaesitys on tärkeä, koska toisen asteen opintotuki on tasoltaan selvästi heikompi kuin korkea-asteen opiskelijoiden opintotuki.

Valiokunta on tyytynyt vain korottamaan vanhempien tulorajoja 15 prosentilla 1.11.2006 lu-

kien eli aivan vuoden lopusta. Vaikka tulo-
rajan korotetaankin, eriarvoisuus jää olemaan. Tulo-
rajan korotuksen menovaikutus vuonna 2006 on
1 milj. euroa. Tulosidonnaisuuden poistamiseksi
tarvittaisiin tämän lisäksi 19 milj. euroa.

Viite: Valppaan /vas ym. TAA 1142/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että momentille 29.70.55 otetaan
lisäyksenä 19 000 000 euroa tarvehar-
kinnan poistamiseksi itsenäisesti asu-
vilta alle 20-vuotiailta toisen asteen
opiskelijoilta budjettiperusteisesti.*

Opintorahan taso

Vuonna 2005 opintorahaa saavia opiskelijoita on
Kelan arvion mukaan 238 900, joista korkeakou-
luopiskelijoita on 150 000 ja keskiasteen opiske-
lijoita 88 900. Asumislisän saajia on opiskeli-
joista arviolta 159 900.

Nykyisellä tasolla opintoraha ei vastaa elin-
kustannusten tasoa. Opintorahan taso on vuodes-
ta 1995 jäänyt noin 15 prosenttia jälkeen yleises-
tä kustannusten noususta. Opintorahan jälkeen-
jääneisyys onkin yksi tärkeimpiä syitä opiskelu-
aikojen pitkittymiseen, koska opiskelijoiden on
käytävä ansiotyössä opintojensa ohessa.

Ehdotamme, että opintoraha on

- vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle
47,07 euroa korkeakoulussa ja 25,46 euroa
muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on
alle 20-vuotias, sekä 123,46 euroa korkea-
koulussa ja 74,47 euroa muussa oppilaitok-
sessa, kun opiskelija on täyttänyt 20 vuot-
ta,
- muualla kuin vanhempansa luona asuvalle
opiskelijalle 146,98 euroa korkeakoulussa
ja 97,98 euroa muussa oppilaitoksessa, kun
opiskelija on alle 18-vuotias sekä
- muualla kuin vanhempansa luona asuvalle
opiskelijalle korkeakoulussa 301,77 euroa
ja muussa oppilaitoksessa 248,87 euroa,
kun opiskelija on täyttänyt 18 vuotta tai on
avioliitossa taikka elatusvelvollinen.

Viite: Valppaan /vas ym. TAA 1141/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että momentille 29.70.55 otetaan
lisäyksenä 23 930 000 euroa opintora-
han korottamiseksi budjettiperusteises-
ti 1.8.2006 alkaen seuraavasti:*

*- vanhempansa luona asuvalle opiskeli-
jalle 47,07 euroa korkeakoulussa ja
25,46 euroa muussa oppilaitoksessa,
kun opiskelija on alle 20-vuotias, sekä
123,46 euroa korkeakoulussa ja 74,47
euroa muussa oppilaitoksessa, kun
opiskelija on täyttänyt 20 vuotta,*

*- muualla kuin vanhempansa luona asu-
valle opiskelijalle 146,98 euroa korkea-
koulussa ja 97,98 euroa muussa oppi-
laitoksessa, kun opiskelija on alle 18-
vuotias sekä*

*- muualla kuin vanhempansa luona asu-
valle opiskelijalle korkeakoulussa
301,77 euroa ja muussa oppilaitokses-
sa 248,87 euroa, kun opiskelija on täyt-
tänyt 18 vuotta tai on avioliitossa taikka
elatusvelvollinen.*

Opintotuen asumislisän ympärivuotistaminen

Opintotuen taso on nykyisin riittämätön, ja opin-
totukea on syytä kehittää ja korottaa eri tavoin.
Yksi osaparannus olisi opintotuen asumislisän
muuttaminen ympärivuotiseksi siten, että opiske-
lijalla olisi mahdollisuus saada opintotuen
asumislisää koko kalenterivuodelle eli myös lo-
makaudella, mikäli hänen tulonsa eivät ylitä
opintotukilain 17 §:ssä säädettyä määrää. Asu-
mislisän puuttuminen kesäkuukausilta aiheuttaa
opiskelijoille usein ylimääräisiä toimeentulo-
ongelmia, koska esim. yleistä asumistukea ei
myönnetä niin lyhyeksi ajaksi. Opiskelijat ovat
usein joutuneet hakemaan toimeentulotukea ke-
säkuukausiksi. Asumislisän ympärivuotisuus
kohentaisi etenkin niiden opiskelijoiden ase-
maa, jotka opiskelevat myös kesäkuukausina tai
jotka eivät onnistu saamaan kesätyötä. Opiskeli-
ja-asuntojen tyhjäkäyttö vähenisi. Muutos vä-
hentäisi myös kuntien toimeentulotukimenoja.

Opetusministeriön selvityksessä (Opetusministeriön työryhmien muistioita 18:2002) arvioidaan, että noin 35 500 opiskelijan opintotuki lisääntyisi, jos asumislisää voisi nostaa myös kesäloma-aikana. Kustannukset olisivat noin 21,5 miljoonaa euroa.

Viite: Valppaan /vas TAA 1140/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.70.55 otetaan lisäyksenä 21 500 000 euroa opintorahan asumislisän maksamiseen budjetti-perusteisesti koko kalenterivuoden ajan.

57. *Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)*

Opiskelijoiden sosiaalista asemaa ei ole parannettu samassa tahdissa elinkustannusten nousun kanssa. Jälkeenjääneisyys on erityisen paha opiskelijoiden ateriatuen kohdalla. Siksi vasemmistoliitto esittää tuntuvaa nousua opiskelijoiden ateriatukeen.

Ateriatuki vaikuttaa suoraan opiskelijoiden hyvinvointiin, sillä opiskelijalounas on yleensä opiskelijalle päivän ainoa lämmin ateria. Ateriatuki myös kohdistuu opintotukea eniten tarvitseville, päätoimisille opiskelijoille. Siksi ateriatuen määrä tulee nostaa mielestämme nykyisestä 1,47 eurosta 1,70 euroon ateriala kohti. Ehdotamme lisäyksenä 2 600 000 euroa korkeakouluopiskelijoiden ateriatukeen ja momentin perusteluihin mainintaa, että ateriatuen määrä on 1,70 euroa ateriala kohti.

Viite: Siimeksen /vas ym. TAA 972/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.70.57 otetaan lisäyksenä 2 600 000 euroa korkeakouluopiskelijoiden ateriatukeen ja

että samalla momentin perusteluita muutetaan seuraavasti: "Ateriatuen määrä on 1,70 euroa ateriala kohti."

90. Taide ja kulttuuri

30. Valtionosuudet ja -avustukset yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Kirjastojen rahoitus

Hallituksen talousarvioesityksessä on lähtökohdana se, että pääosa kirjastojen valtionosuuksista rahoitetaan edelleen Veikkauksen ja raha-arpajaisten tuotosta. Eduskunta on kuitenkin useana vuonna valtion talousarvioehdotusta käsitellessään katsonut, että valtiontalouden tilanteen parantua Veikkauksen ja raha-arpajaisten tuotto tulee käyttää arpajaislain mukaisiin tarkoituksiin eli urheilun ja liikuntakasvatukseen, tieteeseen, taiteeseen ja nuorisotyön edistämiseen.

Edetäksemme eduskunnan tahdon mukaisesti ehdotimme valiokunnassa yleisten kirjastojen käyttökustannusten valtionosuuden määrärahaa korotettavaksi ja samalla määrärahan perusteluissa todettavaksi, että kirjastojen valtionosuuksien kattaminen veikkausvoittovaroilla puretaan kuluvan vaalikauden aikana.

Viite: Uotilan /vas TAA 1125/2005 vp.

Tietoyhteiskunta

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä korostaa kirjastojen merkitystä kansalaisten tasavertaisuuden ja demokratian edistämisessä. Tehtävämme on taata tasa-arvoiset mahdollisuudet tietoyhteiskunnan hyödyntämiseen ja siihen osallistumiseen kaikille. Tähän asti periaatteenamme on ollut, että keskeinen rooli tässä työssä on kirjastoillamme. Tämä ratkaisu on kansainvälisestikin katsottuna toiminut hyvin. Siksi on luontevaa, että tietokoneet ja netti ovat käytettävissä asiantuntevan palvelun kera juuri kirjastoissa.

Rahoituskysymyksenä asia on ongelmallinen. Aikanaan kunnalliset kirjastot saivat valtiolta tuntuvaan summaan koneiden ja yhteyksien hankintaan. Nyt aina vain uudistuva teknologia ja ohjelmistot vievät suhteettoman suuria summia kirjastojen vuosittaisista budjeteista. Tämä raha on yleensä pois kirjastojen muusta toiminnasta. Vasemmistoliiton mielestä vastuu tasa-arvoisesta tietoyhteiskunnasta ja sen rahoittamisesta ei voi olla yksin kirjastoilla.

Tietoyhteiskuntaa ei saa digitalisoida muun kulttuurin kustannuksella. Siksi tarvitaan valtion tuntuva panostus, jotta tulevaisuudessa kaikki kirjastomme ovat kiinteässä yhteydessä verkkoon. Viime vuosina julkinen kirjastoverkkomme on kiihtyvällä tavalla eriarvoistunut teknisten mahdollisuuksien tai lähinnä niiden puutteen vuoksi. Erityisesti ongelma on kasaantunut niihin kuntiin, joissa jopa kaupallisten palveluiden saatavuus pienen väestöpohjan tai syrjäisen sijainnin johdosta on ollut olematonta.

Tietoverkkojen käyttäjistä noin 90 prosenttia on alle 35-vuotiaita miehiä. Tutkimusten mukaan tietotekniikan hyödyntäjistä noin 80 prosenttia on miehiä. Kirjastoilla on erityinen rooli tyttöjen ja naisten tukemisessa tietoteknisten taitojen hankinnassa ja ylläpitämisessä. Se tulee ottaa huomioon kirjastopalveluja kehitettäessä. Näin vaikutetaan ratkaisevasti siihen, millaisia sovelluksia kehitetään ja millaista tietoyhteiskuntaa rakennetaan.

Koulutuksen ja tutkimuksen tietostrategian (2000—2004) tavoitteena on ollut, että Suomi on maailman kärkimaita osaamis- ja vuorovaikutusyhteiskuntana. Kirjastostrategia 2010 -asiakirjassa puolestaan asetetaan vuosittaisia taloudellisia tavoitteita, joilla kirjastot vastaavat muuttuviin haasteisiin. Tässä asiakirjassa vuosille 2004—2005 tavoitteeksi asetettiin yhteensä kahdeksan miljoonan euron lisäpanostus, jotta muun muassa tietoyhteiskuntahankkeet edistyisivät toivotussa aikataulussa.

Tietoyhteiskuntahankkeiden tarkoituksena on myös edistää kansalaisten tasa-arvoisia mahdollisuuksia selviytyä muuttuvassa maailmassa sekä estää tiedollista ja taidollista syrjäytymistä. Tavoitteena on kansalaisten tietoyhteiskunta. Siksi erilaisilla hankkeilla kansalaisia koulutetaan käyttämään uutta informaatio- ja kommunikaatioteknologiaa. Jotta kansalaisten mahdollisuudet kehittää tietoyhteiskunnan vaatimia taitojansa sekä hyödyntää tietoyhteiskunnan mahdollisuuksia olisivat myös todellisuudessa olemassa, edellytyksenä on, että kansainvälisestikin arvostettu kirjastoverkkomme on osa tätä hanketta. Nykyisillä resursseilla näin ei ole käymässä.

Viite: Sirnön /vas ym. TAA 991/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.90.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 4 500 000 euroa kirjastojen valtionosuuksiin, mistä 4 000 000 euroa tietoyhteiskuntahanketta tukevien ja kansalaisten tasa-arvoisuutta lisäävien julkisten asiakaspäätteiden ja laajakaistayhteyksien hankkimiseen yleisiin kirjastoihin.

31. Valtionosuus ja -avustus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Teattereiden yksikköhinnan korottaminen

Suomalainen teatteri elää taiteellisen toiminnan näkökulmasta hyvää kautta, ja suomalaisten teatterissakäyntiaktiivisuus on maailman huippuluokkaa. Sen sijaan teattereiden taloudellinen tilanne on muodostunut koko suomalaista teatteritoimintaa uhkaavaksi.

Vuodesta 2000 vuoteen 2005 teattereiden valtiontuki kasvoi vain 6 prosenttia, kun samana aikana palkkakustannukset teattereissa ovat nousseet noin 16 prosenttia. Työvoimakustannusten muodostaessa valtaosan teattereiden menoista on teattereiden julkinen tuki vuodesta 2000 alkaen siis reaalisesti pienentynyt noin 10 prosenttia. Vuoden 2005 talousarvio on voimistanut tätä kehitystä entisestään.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta koskevan lain (635/1998) mukaan museon, teatterin ja orkesterin ylläpitäjälle myönnetään valtionosuutta mainituista toiminnoista aiheutuviin käyttökustannuksiin 37 prosenttia markkamäärästä, joka saadaan, kun ylläpitäjälle museota, teatteria ja orkesteria varten vahvistettu laskennallinen henkilötövuosien määrä kerrotaan henkilötövuotta kohden asianomaista toimintaa varten määritellyllä yksikköhinnalla.

Teattereiden yksikköhintaan esitetään tällä kertaa samaa indeksikorotusta kuin kaikkiin muihinkin valtionosuuksiin: 2,4 prosenttia. Teattereiden yksikköhinta, joka on neljä vuotta pysynyt samansuuruisena, nousee siten 30 948 euroon. Vuosien mittaan karttunut yksikköhin-

nan jälkeenjääneisyys jää siitä huolimatta merkittäväksi. Hallituksen esityksellä kuilu valtionosuuden perustana olevan yksikköhinnan ja todellisten kustannusten välillä kasvaa edelleen ensi vuonna.

Talousvaikeuksissa kamppailevien teattereiden tilanne on muodostunut kestäättömäksi. Julkisen tuen jo 1990-luvulla alkanut ja alituisesti kasvava jälkeenjääneisyys yleisestä kustannustasosta johtaa väistämättä teatteritarjonnan supistamiseen ja alan työllisyysongelman kärjistymiseen. Se merkitsee myös akuuttia uhkaa alueellisesti kattavan teatteriverkoston säilymiselle.

Julkisen tuen jälkeenjääneisyyden ja menojen kasvun välistä eroa on teattereissa paikattu pääsylipputulojen osuutta kasvattamalla; nostamalla hintoja, tehostamalla myyntiä ja välttämällä riskialttiita ohjelmistovalintoja. Tämä tie on nyt kuljettu loppuun. Edessä ei ole muita ratkaisuja kuin henkilöstön vähentäminen ja toiminnan supistaminen.

Toisaalta hallitus korostaa työllisyyden ja aluepolitiikan merkitystä ohjelmassaan. Teatterit tarjoavat erinomaisen keinon toteuttaa näitä tavoitteita: teattereiden kustannuksista n. 70 prosenttia muodostuu palkkakustannuksista ja teatteriverkostomme ulottuu Helsingistä Rovaniemelle ja Raumalta Joensuuhun kattaten näin valtaosan maastamme.

Ensi vuoden talousarvioesityksessä teatterit asetetaan vihdoin samaan kastiin museoiden ja orkesterien valtionosuuksien hinnoitteluperusteissa, kun indeksikorotus tulee olemaan 2,4 prosenttia. Teattereiden osalta tämä ei kuitenkaan korjaa aiempien vuosien epätasa-arvoista kehitystä. Siksi valtion vuoden 2006 talousarvion eduskuntakäsittelyssä tulee vasemmistoliiton eduskuntaryhmän näkemyksen mukaan teattereiden tuen jälkeenjääneisyys oikaista korottamalla valtionosuuden perustana olevan henkilötyövuoden hinta oikealle tasolle.

Teattereiden valtiontuen lisääminen on erinomainen keino työllistää ja estää eriarvoisuuden lisääntymistä maan eri osien välillä.

Alueteatteritoiminta

Alueteatteritoimintaa harjoittaa Suomessa viisi teatteria. Teatterien toiminta-alue kattaa reilusti yli puolet Suomen pinta-alasta. Sen lisäksi, että teatterit antavat mahdollisuuden myös haja-asutusalueiden asukkaille nauttia korkeatasoisesta teatteritaiteesta, alueteatterit järjestävät näyttämötaiteen ja esiintymistaidon koulutusta sekä alan harrastajille että koululaisille.

Alueteatterien toiminta-alue ennen kaikkea Pohjois- ja Itä-Suomessa on laaja ja harvaan asuttu, joten välimatkat ovat pitkiä. Åbo Svenska Teater kiertää saaristoalueella, jossa kulkuyhteydet ovat hankalia. Alueteatterien tuomat elämykset pieniin kuntiin ja erityisesti maaseudun lapsille ja nuorille ovat usein ainoita ammattitaiteilijoiden vierailuja paikkakunnilla ja siten kulttuurin tasa-arvon kannalta tärkeitä.

Alueteatteritoiminta rahoitetaan opetusministeriön harkinnanvaraisesta valtionavustuksesta, jonka suuruus vahvistetaan vuosittain vasta valtion talousarvion vahvistamisen jälkeen. Alueteatteritoiminta edellyttää teattereilta pitkäjänteistä suunnittelu- ja kehitystyötä. Nykyinen harkinnanvaraisuuteen perustuva malli ei kuitenkaan anna mahdollisuutta riittävän pitkäjänteiselle suunnittelulle. Toinen uhka alueteatteritoiminnan jatkumiselle on kuntien talousvaikeuksien syventyminen. Koska käytännössä alueteatterien sijaintipaikkakunnat maksavat suurimman osan alueteatteritoiminnan kustannuksista, tiukassa taloustilanteessa paineet alueteatteritoiminnan leikkaamiseen sijaintipaikkakunnilla kasvavat.

Alueteatteritoiminnan tulevaisuus turvattaisiin parhaiten säätämällä alueteatteritoiminnan rahoitusta säätelevä laki ja samalla sen rahoitus siirrettäisiin talousarvion momentilta 29.90.52 momentille 29.90.31 Valtionosuus ja avustus teatterien ja orkesterien käyttökustannuksiin.

Viite: Sirnön /vas ym. TAA 993/2005 vp (yksikköhinta).

Viite: Huotarinen /vas ym. TAA 173/2005 vp (alueteatteritoiminta).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.90.31 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 3 300 000 euroa valtionosuuden perusteena käytetyn yksikköhinnan korottamiseen ja alueteatteritoiminnan tukemiseen ja vakinaistamiseen.

33. Valtionosuus- ja avustus kuntien kulttuuri-toimintaan (arviomääräraha)

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän mielestä kulttuuri on olennainen osa ihmisten elämää. Siksi kaikilla suomalaisilla on oltava asuinpaikasta ja varallisuustasosta riippumatta mahdollisuus kulttuuripalveluiden käyttämiseen ja kulttuurin omaehtoiseen harrastamiseen. Kulttuuri on inhimillistä kasvua, ihmisenä olemista.

Omaehtoinen kulttuuri- ja taideharrastus vahvistaa ihmisen omaa kulttuuri-identiteettiä ja auttaa hahmottamaan ympäröivää maailmaa usein tuoreesta näkökulmasta. Kuntien kulttuuritoimella on tässä paljon tehtävää.

Kulttuurista monimuotoisuutta on yhtä tärkeää vaalia kuin luonnon monimuotoisuuttakin. Taiteen ja kulttuurin osuus valtion ja kuntien budjeteista on niin pieni, että sitä karsimalla ei ratkaista sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusongelmia.

On paradoksaalista, että aineellisen vaurauden kasvu ei kasvata henkistä hyvinvointia. Kulttuurin ja taiteen kautta ihmiset voivat löytää elämänsä merkityksellistä sisältöä.

Kirjastot, museot, teatterit, vapaa sivistystyö, koulut ja taiteen perusopetusta antavat oppilaitokset muodostavat alueellisesti kattavan kulttuurilaitosten verkon. Sitä edelleen kehittämällä taide ja kulttuuri voidaan saada kaikkien kansalaisten ulottuville. Valtion ja kuntien on yhdessä pidettävä huoli siitä, ettei tuo verkosto rapaudu.

Kuntien talouden ollessa ahdingossa on jo nyt ollut huomattavissa, etteivät kunnat palkkaa ammattilaisia kulttuurintuottajia, ja se on myös toimeentulokysymys kulttuurialan ihmisille.

On aika panostaa yhteisesti omistamiemme kulttuuripalveluiden laatuun, sisältöön ja saatavuuteen. Siksi esitimme valiokunnassa lisäystä

kuntien kulttuuritoimintaan osoitettuihin valtionosuuksiin ja -avustuksiin.

Viite: O. Ojalan /vas ym. TAA 705/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.90.33 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 3 000 000 euroa kuntien kulttuuritoimintaan suunnattujen valtionosuuksien ja -avustusten korottamiseen.

51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)

Taide on kautta aikojen elänyt taiteenrakastajien tukemana. Menneitten vuosisatojen mesenaatteja on kuitenkin tänään vaikea löytää kulttuuriamme rahoittamaan. Eivät myöskään harvinainen kieleemme, omaleimainen kulttuurimme ja vähälukuinen kansamme luo todellista pohjaa kaupallistuneelle ja ylikansalliselle kulttuurituotannolle. Siksi yhdentyvässä Euroopassa ja pienentyvässä maailmassa julkinen tuki kulttuurille on tärkeämpää kuin koskaan.

Eläviä taiteilijoita ja mestareita ei kuitenkaan ole, elleivät mahdollisuudet työskennellä, elää tai vaikkapa sairastaa ja jäädä ansaitulle eläkkeelle ole olemassa myös taiteen ammattilaisille. Esittämällämme määrärahalla on tarkoitus nostaa taiteilijaprofessoreiden viroista ja valtion taiteilija-apurahoista annetun lain (734/1969) mukaisten valtion taiteilija-apurahavuosien määrä hallituksen esittämästä 445:stä 500:aan.

Viite: Uotilan /vas TAA 1126/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.90.51 otetaan lisäyksenä 1 250 000 euroa taiteilija-apurahavuosien määrän nostamiseen.

52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarain taiteen edistämiseen (arviomääräraha)

Valtioneuvoston periaatepäättös taide- ja taiteilijapolitiikasta hyväksyttiin maaliskuussa 2003. Periaatepäättös pohjautui Lipposen II hallituksen TAO-ohjelmaan, ja sitä edelsi laaja taide- ja

kulttuurialan toimijoiden kuuleminen. Periaatepäätöksessään hallitus toteaa, että "kotimaisen elokuvan yleisöpohja on laajentunut ja tekninen kehitys luo sille edelleen kehittyviä mahdollisuuksia. Elokuvatuotannolla on kulttuurisen merkityksen lisäksi myös taloudellisia ja työllistäviä vaikutuksia. Turvataan kotimaisen elokuvan monipuolisuus ja laatu. Myös elokuvan vientiä tulee tukea."

Periaatepäätöksen yhteydessä opetusministeriö lupasi valmistella audiovisuaalisen politiikan strategian ja toimintaohjelman, joka ulottuu vuoteen 2010 saakka. Pääministeri Vanhasen hallitus onkin kiitettävästi kirinyt TAO-ohjelmassa asetettuja tavoitteita, mutta ensi vuodeksi suunniteltu oikeansuuntainen korotus ei silti takaa elokuvatuotannon säilymistä edes kuluvan vuoden tasolla. Tämä johtuu siitä, että osa tuottajista on oppinut manipuloimaan väliaikaiseksi tarkoitettua elokuvatuotannon jälkitukijärjestelmää.

Jälkituki vähentää kuluvana vuonna aloitettavien elokuvien määrän noin viidestätoista noin kahdeksaan. Elokuvasäätio myöntää ulos minimi-tuen saadakseen mahdollisimman monta hanketta liikkeelle ja joutuu sitten maksamaan täyden jälkituen. Alalle syntyy keinotekoista vuosivaihtelua. Jälkituki on tuottajan kannalta kätevä, sillä tukea ei tarvitse sijoittaa uuteen tuotantoon, jos ei halua. Koska jälkitukijärjestelmästä on tämän hallituskauden aikana tullut pysyvä ilmiö, olisi syytä tarkistaa lainsäädäntöä tältä osin. Sitä ennen vasemmistoliiton eduskuntaryhmä haluaa kuitenkin säilyttää suomalaisen elokuvan tuotanto- ja levittämismahdollisuudet edes nykyisellään.

Viite: Sirnön /vas ym. TAA 994/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.90.52 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa suomalais-ten elokuvien tuotantoon ja levitykseen.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Kala-, riista- ja porotalous

42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

Harmaahyljekanta kasvaa noin 10 prosenttia vuodessa. Kun lasketun kannan koko Itämeressä on noin 17 600 hyljettä, se tarkoittaa, että kasvu on noin 2 000 yksilöä vuodessa. Norppakanta kasvaa hitaammin (n. 5 % vuodessa) ja on vahvasti keskittynyt Perämerelle.

Voimakkaasti kasvavan hyljekannan kalastajille aiheuttamat vahingot ovat mittavia. Ilman vahinkojen korvaamista kalastuselinkeino vaarantuu.

Itämeren hyljekanta on yksinomaan Suomen ja Ruotsin alueilla. Siksi Suomen on käynnistettävä mitä pikimmin neuvottelut Euroopan unionin komission kanssa, jotta se sallisi korvausten maksamisen.

Viite: Immosen /vas TAA 201/2005 vp (hyljevahinkojen korvaaminen).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.40.42 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa hyljevahinkojen korvaamiseen.

51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Harmaahyljekannan kasvu on tuonut vaikeuksia kalastuselinkeinolle. Monella kalastusalueella esimerkiksi kuhan- ja siianpyynti syksyisin on loppunut jo kokonaan, sillä hylkeet syövät kalat ja repivät verkot. Hylkeenkestävien rysäpyydysten hankinnan tukemista tulee jatkaa myös uudella elinkeinokalatalouden rakenneohjelma-kaudella 2007—2013.

Viite: Immosen /vas TAA 203/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.40.51 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa hylkeenkestävien rysäpyydysten hankinnan tukemiseen.

Hylkeenpyytäjien koulutus

Kolme vuosikymmentä sitten Itämeren hyljekanta oli uhattuna. Ympäristömyrkyt ja metsästys pudottivat kannan uhkaavan alas. Sittemmin hyljekanta on toipunut, ja sitä pyritään nykyään sääntelemään pyyntiluvilla, kuten myös eräitä muita luonnoneläinkantoja. Hylje on vaativa pyydetty, ja siksi on perusteltua nostaa pyytäjien ammattitaitoa epäinhimillisen metsästyksen vähentämiseksi.

Viite: Immosen /vas TAA 202/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 30.40.51 otetaan lisäyksenä 500 000 euroa hylkeenpyytäjien osaamistason nostamiseen epäinhimillisen metsästyksen vähentämiseksi.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

Liikenneväylien rahoitus

VN:n päättämissä menokehyksissä määrärahojen taso on koko hallituskauden alusta lukien ollut riittämätön, kuten myös valtiovarainvaliokunta toteaa. Myös liikenneväylien kohdalla näkyy kehysten niukkuus, kun hallitus on halunnut luoda tilaa suurille veronkevennyksille. Lisäksi päätöksiä tehdään lyhytnäköisesti ja tempoilevasti sen sijaan, että hankkeista ja niiden ajoituksesta olisi päätetty hyvissä ajoin.

Tehokas liikennejärjestelmä on talouskasvun edellytyksiä. Liikenneverkon saattaminen ajanmukaiselle tasolle lisäisi maamme kilpailuky-

kyä, tasapainottaisi alueellista kehitystä ja edistäisi liikenneturvallisuutta.

Valiokunta arvostelee hallituksen ja varsinkin eräiden ministerien menettelyä siinä, miten ennen hallituksen esityksen antamista ns. kakskoriin kuuluvia hankkeita nostettiin ensimmäiseen koriin kuuluvien vielä aloituspäätöstä vailla olevien hankkeiden ohi.

Ensimmäiseen koriin sisältyy vielä kuusi sel-laista hanketta, joista ei ole tehty aloituspäätöstä. Pidämme välttämättömänä, että kaksi kiireellisintä hanketta, valtatie 4 Kemlin kohta ja sillat sekä kantatie 51 Kirkkonummen ja Kivenlahden välillä, käynnistetään jo vuonna 2006 ja muutkin ensimmäisen korin hankkeet viimeistään vuoden 2007 talousarviossa lukuun ottamatta valtatie 8 Sepänkylän ohitusta, jonka suunnitelmat hallitus päästi vanhenemaan. Valiokunnan enemmistö hyväksyi näihin liittyen lausumaehdotuksen pääluokan perusteluihin. Meitä tämä lausumaehdotus ei tyydytä sen vähäisen velvoittavuuden vuoksi. Ehdotimme pääluokan perusteluihin tilalle sitovampaa lausumaa.

Ministerityöryhmän esittämistä teemapake-teista on kokonaan käynnistämättä kolme han-ketta. Pidämme näiden käynnistämistä tärkeänä ja esitämme niiden käynnistämistä perustienpidon, perusradanpidon ja merenkululaitoksen määrärahalisäyksillä.

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus päät-tää viimeistään vuoden 2007 talousar-viossa väyläministerityöryhmän ensim-mäisen korin hankkeiden, vt 4 Kemlin koh-ta ja sillat, kt 51 Kirkkonummi—Kiven-lahti, vt 5 Lusi—Mikkeli, vt 4 Lusi—Vaa-jakoski sekä vt 14 Savonlinnan keskusta käynnistämisestä sekä vt 8 Sepänkylän ohitus käynnistämisestä uusien suunnitel-mien valmistuttua.

24. Tiehallinto

21. Perustienpito (siirtomääräraha 2 v)

Tieliikenne on yhteiskuntamme merkittävin lii-kennemuoto. Noin 68 prosenttia tavarankulje-tussuoritteesta ja noin 95 prosenttia henkilökul-

jetussuoritteesta tapahtuu tiellä. Hallitusohjelmassa todetaan, että Suomen liikenneverkkojen kunto ja pääoma-arvo tulee säilyttää. Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2006 perustienpitoon varataan 578,3 miljoonan euron määräraha. Rahoitus ei kuitenkaan ole riittävä yhdyskuntarakenteen muutosten ja liikenteen kasvun synnyttämiin perustienpidon investointitarpeisiin nähden.

Toimiva tiestö on kansalaisten arjen kannalta ensiarvoisen tärkeä. Se on myös yksi aluepolitiikan keskeisimmistä välineistä. Sujuva ja turvallinen liikenne on turvattava riittävällä lisärahoituksella. Tiehallinnon Pääteiden turvallisuusinvestoinnit -teemahanke sisältää päätieverkon toiminnallisten ongelmien ratkaisemiseen liittyviä, liikenneturvallisuutta parantavia investointeja tai suurten hankkeiden ensimmäisiä osavaiheita. Hanke sisältää alustavasti 13 kohdetta yhteensä noin 60 kilometrin matkalla. Kohteet sijaitsevat vilkkaimmilla päätiejaksoilla, joilla vakavien onnettomuuksien määrä on suuri. Teemalla vaikutetaan erityisesti vakavien kohtamisonnettomuuksien määrään.

Yhdymme valiokunnan enemmistön kantaan siinä, kun valiokunta korostaa liikenneturvallisuutta parantavien hankkeiden toteuttamista, erityisesti kevyen liikenteen väylien rakentamista.

Valiokunta tuo esille myös sen seikan, että huonokuntoiset sillat vaikeuttavat liikennettä ja erityisesti raskaita kuljetuksia. Valiokunta onkin kirjannut mietintöönsä arvion, että huonokuntoisia ja erittäin huonokuntoisia siltoja arvioidaan olevan jo 1 200 kappaletta, joista 100 haittaa raskasta liikennettä.

Valiokunta on lisännyt määrärahaa 7 850 000 euroa. Määrä ei kuitenkaan ole riittävä. Edellä kuvattujen syiden lisäksi rahoitusta tarvitaan myös ministerityöryhmän telematiikkapaketin toteuttamiseen.

Keväällä 2005 poikkeuksellisen voimakkaat tulvat koettelivat Lappia ja sen yleisiä teitä. Tulvat aiheuttivat liikennekatkoksia ja vaurioita yleisille teille ja silloille mm. Tenojoen, Ivalojoen, Ounasjoen ja Tornionjoen valuma-alueille. Lapin tiepiiri on rahoittanut kiireiset

tulvakorjaukset muuhun tienpitoon jo suunnitellulla ja varatulla rahoituksella. Se kostaautuu väistämättä seuraavina vuosina koko tieverkon kunnan heikkenemisenä.

Viite: Kankaan /vas ym. TAA 237/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.24.21 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa, mistä 800 000 euroa Lapin tulvavahinkojen korjaamiseen ja 2 000 000 euroa ministerityöryhmän esittämien telematiikkaa ja pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen edistämistä koskevien teemapaketien käynnistämiseen.

78. Eräät tiehankkeet (arviomääräraha)

Viittaamme edellä pääluokan perusteluissa sanottuun. Ensimmäiseen koriin sisältyy vielä kuusi sellaista hanketta, joista ei ole tehty aloituspäätöstä. Pidämme välttämättömänä, että jo vuonna 2006 käynnistetään kaksi kiireellisintä hanketta eli valtatie 4 Kemin kohta ja sillat sekä kantatie 51 Kirkkonummen ja Kivenlahden välillä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.24.78 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa ministerityöryhmän ensimmäisen korin kahden kiireellisimmän hankkeen "vt 4 Kemin kohta ja sillat" ja "kt 51 Kirkkonummi-Kivenlahti" käynnistämiseen.

25. Tienpidon valtionavut

50. Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Yksityistiet ovat tärkeä osa liikennejärjestelmää, ja niiden kunnossapito on välttämätöntä asiointi- ja työmatkaliikenteen, mutta myös teollisuuden ja muun elinkeinotoiminnan kuljetusten takia.

Vastuu yksityisteiden kunnossapidon kustannuksista on siirtynyt entistä enemmän yksityis-

tieosakkaiden kannettavaksi. Kuntien heikko taloudellinen asema on johtanut siihen, että kunnat tukevat taloudellisesti yksityisteiden kunnossapitoa tarpeeseen nähden yhä vähemmän.

Viite: Kuopan /vas ym. TAA 373/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.25.50 otetaan lisäyksenä 6 000 000 euroa.

30. Merenkululaitos

78. Eräät väylähankkeet (arviomääräraha)

Huonokuntoisia kauppamerenkulun väyliä arvioidaan ensi vuonna olevan 500 km. Lisäksi tarkastusmittaukset ovat paljastaneet väylien paikoittaisia madaltumia etenkin Pohjanlahden rannikolla, mikä heikentää liikenneturvallisuutta.

Lisäksi on tärkeää toteuttaa merenkulkua koskeva teemapaketti ja huolehtia väylien tarkistusmittauksista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.30.78 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa vesiväylien kunnostamista koskevan teemapaketin käynnistämiseen.

40. Ratahallintokeskus

21. Perusradanpito (siirtomääräraha 2 v)

Pääministeri Vanhasen hallituksen ohjelmassa todetaan, että hallituksen politiikka nojaa kestävään kehitykseen. Raideliikenne on vähän saatuttavana, energiataloudellisena ja turvallisena liikennemuotona kestävä kehityksen mukaista. Rataverkon perusparannusluontoisiin korvausinvestointeihin varattu rahoitus on tällä vuosikymmenellä vähentynyt merkittävästi. Huono kehitys on johtanut liikennerajoitusten lisääntymiseen vastoin hallitusohjelman radanpidon palvelutason tavoitetta.

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2006 korvausinvestointien kokonaissumma on 138

miljoonaa euroa. Tämä ei riitä, asiantuntija-arvioiden mukaan korvausinvestointien vuosittainen tarve on 170 miljoonaa euroa. Jos riittävää rahoitusta ei saada, uhkaa useiden rataosuuksien perusparannustöiden valmistuminen lykkääntyä vuosilla.

Lisäksi rahoituksen puute kasvattaa turvallisuusriskejä ja heikentää liikenteen täsmällisyyttä. Heikkokuntoisilla rataosuuksilla joudutaan asettamaan paino- ja nopeusrajoituksia. On selvää, etteivät nämä heikennykset voi olla vaikuttamatta asiakastytyvyyteen ja junaliikenteen imagoon sekä rahti- ja matkustajamääriin ja VR:n kannattavuuteen.

Rataverkon kunto on heikkenemässä nopeasti. Tämä on johtamassa uusiin nopeus- ja painorajoituksiin monilla rataosuuksilla. Rajoitukset heikentävät sekä tavara- että henkilöliikenteen toimivuutta. Tällä on kielteinen vaikutus teollisuuden kilpailukykyyn ja henkilöliikenteen suosioon ja vaarana onkin, että liikenne siirtyy yhä enemmän maanteille, mikä heikentää muun muassa VR:n kannattavuutta. Se taas vaikuttaa kielteisesti turvallisuuteen ja ympäristöön.

Valiokunta on korottanut määrärahaa 6 050 000 euroa, mitä ei kuitenkaan ole pidettävä riittävänä.

Viite: Uotilan /vas ym. TAA 1128/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.40.21 otetaan lisäyksenä 15 000 000 euroa, mistä 2 000 000 euroa rautateiden tavaraliikenteen edistämistä itäisessä Suomessa koskevan teemahankkeen käynnistämiseen.

51. Ilmailuhallinto

21. Ilmailuhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Viranomaistehtävien hoitamiseen tarvittaisiin 3 milj. euroa, jota ei kuitenkaan ole sisällytetty hallituksen esitykseen. Tämä johtaa ulkopuolisilta perittävien suoritemaksujen korottamiseen

nelinkertaisiksi, mikä vaikeuttaa etenkin pienimpien yritysten toimintaa.

Valiokunta on lisännyt momentille 1 milj. euroa, mitä ei kuitenkaan ole pidettävä riittävänä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.51.21 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa.

60. Joukkoliikenteen palvelujen ostot, korvaukset ja tuet

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Hallitus lupasi ohjelmassaan pyrkiä mm. parantamaan joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä ja palveluksia ja lisäämään joukkoliikenteen rahoitusta. Valiokunnan enemmistö joutuu kuitenkin tunnustamaan: "Käytännössä joukkoliikenteen määrärahakehitys on ollut alusta lähtien niukka ja palveluiden ostoon osoitettu määräraha on alentunut." Voiko asiaa sen selvemmin sanoa!

Valiokunta toteaa, että joukkoliikennemäärärahoihin on tehty noin 10 prosentin eli noin 7 milj. euron supistus.

Valiokunta korostaa sitä, että pääradan ja oikoradan taajamaliikenne järjestetään siten, että se palvelee aidosti etenkin työmatkaliikennettä. Velvoittavaa lausumaa valiokunta ei kuitenkaan esitä.

Vuonna 2004 käytettiin tilinpäätöksen mukaan 82,5 milj. euroa, vuodeksi 2005 varattiin runsaat 81 milj. euroa ja ensi vuodeksi hallitus esitti enää vain 74,5 milj. euroa. Valiokunta on lisännyt momentille 6,5 milj. euroa, jolloin määräraha nousee runsaaseen 81 milj. euroon. Tätä ei kuitenkaan ole pidettävä riittävänä.

Viite: Tiusasen /vas ym. TAA 1096/2005 vp

Viite: Kauppilan /vas ym. TAA 289/2005 vp (alueellisen linja-autoliikenteen palveluostot).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.60.63 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa.

YTV-alueen sekä Tampereen ja Turun seutujen joukkoliikenne

Valiokunta huomauttaa, että kaikista joukkoliikennematkastoista tehdään YTV-alueella, Tampereella ja Turussa noin 70 prosenttia, mistä yksin YTV-alueen osuus on 60 prosenttia. Liikenne näillä alueilla perustuu lipputuloihin ja kuntien myöntämään rahoitukseen. Sen sijaan esimerkiksi Brysselissä valtion tuki on 56 prosenttia joukkoliikenteen kuluista, Amsterdamissa 66 prosenttia ja Madridissa 53 prosenttia.

Valiokunta havainnollistaa vielä Suomen tilannetta sillä tiedolla, että Helsingissä kaupunki maksaa 47 prosenttia joukkoliikenteen kuluista ja osoittaa siihen ensi vuonna yli 90 milj. euroa, kun hallituksen esittämä tuki on koko maan joukkoliikenteelle noin 75 milj. euroa. Valiokunnan mielestä — vaikka valiokunta ei sitä silti lausumalla edellytä — myös pääkaupunkiseudun sekä Tampereen ja Turun joukkoliikennettä tulee tukea valtion varoin ja siihen tulee varautua valtion vuoden 2007 talousarviossa.

Viite: O. Ojalan /vas ym. TAA 706/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

että momentille 31.60.63 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa YTV-alueen sekä Tampereen ja Turun seutujen joukkoliikenteen tukemiseen.

80. Ilmatieteen laitos

21. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Presidentti Ahtisaaren johtama Aasian luonnonkatastrofia käsitellyt työryhmä totesi, että liikenne- ja viestintäministeriön tulee huolehtia siitä, että Suomeen muodostetaan jatkuvasti päivystävä luonnononnettomuuksien syntymistä ja niiden vaikutuksia tarkkaileva varoitusjärjestelmä.

Ilmatieteen laitos on laatinut suunnitelman kansalliseksi luonnonkatastrofien varoitusjärjestelmäksi (LUOVA) yhdessä Merentutkimuslaitoksen, Suomen ympäristökeskuksen ja Helsingin yliopiston seismologisen laitoksen kanssa. Sen avulla voidaan varoittaa Suomen viran-

omaisia ja kansalaisia uhkaavista ilmiöistä, seurata maailmanlaajuisesti luonnonkatastrofeja, auttaa oikean tilannekuvan luomisessa ja luoda perustaa viranomaisten nopealle toiminnalle.

Hallitus ei ole esittänyt tarkoitukseen määrärahaa. Valiokunta puolestaan tyytyy mietinnösssä vain ilmaisemaan mielipiteensä hankkeen tueksi määrärahaa kuitenkin osoittamatta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.80.21 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa kansallisen luonnonkatastrofien varoitusjärjestelmän käynnistämiseksi.

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Kuluttaja- ja kilpailupolitiikka

31. Korvaus talous- ja velkaneuvonnan järjestämisestä (siirtomääräraha 2 v)

Tähän asti talous- ja velkaneuvonnassa on hoidettu vain velkojen järjestelyjä. Vuoden 2005 aikana talous- ja velkaneuvontayksiköt aloittivat talousneuvonnan systemaattisemman suunnittelun ja osittain myös toteutuksen. Luottomahdollisuuksien tarjonnan lisääntyessä ja luottolajien monipuolistuessa on entistä tärkeämpää talousneuvonnalla pyrkiä ehkäisemään ylivelkaantumista. Määrärahaa on kuitenkin pienennetty. Kun vuonna 2004 tilinpäätöksen mukaan talous- ja velkaneuvontaan käytettiin 5,8 miljoonaa euroa, niin täksi vuodeksi varattiin enää 5,3 miljoonaa euroa. Nyt hallitus esittää määrärahan pienentämistä edelleen 1 miljoonalla eurolla. Tätä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena.

Viite: Immosen /vas ym. TAA 205/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.40.31 otetaan lisäyksenä 1 300 000 euroa.

60. Energiapolitiikka

40. Energiatuki (arviomääräraha)

Suomi on jäämässä jälkeen Kioton sopimuksen velvoitteestaan ja Euroopan unionin yhteisestä taakanjakosopimuksesta, jonka mukaan Suomen kasvihuonekaasupäästöjen tulee seuranta-jaksolla pysyä vuoden 1990 tason alapuolella.

Kuitenkaan vuoden 2005 talousarvion kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan energiapolitiikkaluvussa ei ole esitetty todellisia edellytyksiä tehokkaille toimille energiatalouden kehittämiseksi ympäristömyönteiseksi eikä uusiutuvan energian käyttöönotolle.

Edelleenkin demonstraatiotuki ei ole energiatuen osana. Demonstraatiotuki on erityistukimuoto, jonka tukemiseen valtiovalta osallistuu tavallista suuremmalla suhteellisella osuudella hankkeen sisältämän erityisarvon vuoksi. Soveltamalla demonstraatiotukea voidaan uusiutuvan energian käyttöönottoa edistää voimaperäisesti ja nykyistä nopeammin, mikä on myös Kansallisen ilmastostrategian toteutumisen vaatimukseksi. Demonstraatiotuen puuttuminen talousarviosta johtaa puolestaan suurien erityishankkeiden etenemisen viivästymiseen.

Viite: Tiusasen /vas ym. TAA 1098/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme

että momentille 32.60.40 otetaan lisäyksenä 8 000 000 euroa energiatuen lisäämiseen ja demonstraatiotukeen.

Pääluokka 33**SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN
HALLINNONALA****17. Työttömyysturva***51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva
(arviomääräraha)**Soviteltu työttömyysetuus*

Huolimatta työllisyyden hienoisesta parantumisesta työttömyys on yhä koko Suomea koskeva ongelma. Hallitus on omilla toimillaan pyrkinyt vastaamaan haasteeseen mutta vaikutukset ovat tähän mennessä olleet vähäisiä. Tilanteen korjaamiseksi tarvitaan siis uusia keinoja työvoiman kysynnän ja tarjonnan parantamiseksi ja työttömien kannustamiseksi ottamaan vastaan kaikki tarjolla oleva työ.

Työttömyysturvalain mukaan voidaan maksaa soviteltua työttömyysetuutta, mikäli henkilö on lyhytaikaisissa työsuhteissa. Kuitenkin useilta henkilöiltä tulleiden palautteiden mukaan syntyy usein tilanne, että työstä saatava tulo yhdessä sovitellun päivärahankin kanssa on vähemmän kuin kokonaan työttömän saama nettotulo. Tilanteisiin vaikuttavat usein tulonhankkimiskustannukset ja työajan tai työsuhteen lyhyys. Etuutta on syytä kehittää kannustavammaksi.

Viite: Huotarinen /vas ym. TAA 175/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.17.51 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 10 000 000 euroa työttömyysturvalain sovitellun työttömyysetuuden muuttamiseksi kannustavammaksi.

Peruspäivärahan taso

Työttömyyden rakenne on muuttunut vaikeaksi. Puolet kaikista työttömistä joutuu tulemaan toimeen peruspäivärahalla tai työmarkkinatuella. Pitkäaikais- ja toistuvaistyöttömien osuus on korkea, ja heidän sijoittumisensa työmarkkinoil-

le on epätodennäköistä ilman erityisiä tukitoimia. Myös ensi kertaa työmarkkinoille tulevien taloudellinen asema on heikko.

Työttömyyden aikaisen toimeentulon parantaminen on välttämätöntä, jotta mahdollisimman moni syrjäytymisuhan alla elävistä työttömistä pysyisi työmarkkinoiden käytettävissä. Työtön henkilö ei kykene suunnittelemaan pitkäjänteisesti tulevaisuuttaan, mikäli hänen perusturvansa ei ole riittävä.

Talouden heikkojen kasvunäkymien vuoksi mitään työllisyystilanteen äkillistä parantumista ei ole näkyvissä lähitulevaisuudessa. Kokonais-työttömyys voi kääntyä jopa kasvuun, jolloin rakenteellisten työttömyysongelmien voidaan olettaa kärjistyvän. Siitäkin syystä työmarkkinoilla vaikeimmassa asemassa olevien tilannetta tulee parantaa.

Viite: Mustajärven/vas ym. TAA 585/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.17.51 otetaan lisäyksenä 16 000 000 euroa työttömyysturvalain mukaisen peruspäivärahan budjettiperusteiseen korottamiseen.

19. Eläkevakuutus*60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)**Kansaneläkkeen tasokorotus*

Vasemmistoliiton mielestä kansaneläkkeen täyttämää tulee korottaa 20 eurolla kuukaudessa 1.1.2006 alkaen. Myös leskeneläkkeen täydennysmäärään, luopumistuen täydennysosaan ja sukupolvenvaihdoseläkkeen täydennysosan enimmäismäärään tarvitaan 20 euron korotus.

Ehdotuksemme kansaneläkkeen tasokorotuksesta on osa vasemmistoliiton köyhyyden ja syrjäytymisen vastaista ohjelmaa.

Viite: Polven /vas ym. TAA 744/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.19.60 otetaan lisäyksenä 147 000 000 euroa kansaneläkkeiden budjettiperusteiseen korottamiseen 20 eurolla kuukaudessa 1.1.2006 lukien.

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. (33.32.30 ja 35) Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Toimeentulotuen määräytymisperusteet ensimmäisestä lapsesta maksettavan lapsilisän osalta

Vuoden 2004 budjetissa eduskunta korotti hallituksen esityksestä perheen ensimmäisestä lapsesta maksettavaa lapsilisää kymmenellä eurolla kuussa ja lisäksi yksinhuoltajille maksettavaa lapsilisää vielä kolmella eurolla kuussa. Lapsilisien korottaminen tuli tarpeeseen monissa pienituloisissa perheissä.

Ensimmäisestä lapsesta maksettavan lapsilisän korotusta 90 eurosta 100 euroon hallitus perusteli sillä, että se vähentää lapsiperheiden köyhyyttä, joka on laman jälkeisinä vuosina lisääntynyt huomasti Suomessa. Valitettavasti hallituksen toteuttama lapsilisien korotus ei ole kuitenkaan ollenkaan parantanut kaikkein heikoimassa taloudellisessa tilanteessa elävien lapsiperheiden arkea.

Valtioneuvoston päätöksellä toimeentulotuen perusosan määräytymisperusteita muutettiin 1.1.1994 alkaen siten, että lapsilisät otetaan perheen tuloina huomioon toimeentulolaskelmaa tehtäessä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että toimeentulotuella kuitataan lapsilisät. Toimeentulotukea saavien perheiden toimeentulotukea vähennetään juuri lapsilisän korotuksen verran.

Joka kymmenes lapsi elää nykyisin perheessä, joka joutuu turvautumaan toimeentulotukeen. Monet toimeentulotuen varassa elävät perheet ovat taloudellisesti todella tiukoilla. Pitkän ajan kuluessa toimeentulotuella eläminen

aiheuttaa lapsiperheiden syrjäytymistä. Vaikka pelkillä suurilla tuloilla ei kasvateta tasapainoisia ja hyvinvoivia lapsia, on alituinen niukkuus kuitenkin hyvin suuri riskitekijä.

Jos köyhyys on pitkäaikainen tai pysyvä tila, se koettelee sekä aikuisten että lasten voimia. Toimeentulopulmat painavat myös lasten mieltä, ja työttömien vanhempien lapset pelkäävät usein itsekin jäävänsä ilman työtä. Vakavimmin rahan puute vaikuttaa vanhempien jaksamiseen ja perheen ilmapiiriin. Synkeys lisää masennusta ja alkoholin käyttöä sekä myös lasten käytösongelmia, joiden kaikkien ongelmien hoito tulee kalliiksi verrattuna perheen tukemiseen ajoissa.

Kunnallista toimeentulotukea saavien perheiden ensimmäisestä lapsesta maksettava lapsilisä on laskettava perheen etuoikeutetuksi tuloksi, jolloin se ei vähennä perheen saamaa toimeentulotukea. Näin kaikkein pienituloisimpien perheiden tulot kasvavat ensimmäisen lapsen saaman lapsilisän verran eli noin 100 euroa. Vasta tämän muutoksen jälkeen kaikista pienituloisimmat perheetkin ovat oikeutettuja saamaan hallituksen viime vuoden budjetissa myöntämät korotukset ensimmäisestä lapsesta maksettaviin lapsilisiin. Näin jatkossakin toimeentulotukea saavat hyötyisivät muiden lapsiperheiden tapaan lapsilisän korotuksista.

Tämä esitys on osa vasemmistoliiton toimenpiteistä eriarvoisuuden ja köyhyyden vähentämiseksi.

Viite: Lapintien /vas ym. TAA 539/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 35 000 000 euroa määräytymisperusteiden kehittämiseksi perheen ensimmäisestä lapsesta maksettavan lapsilisän osalta.

Toimeentulotuen asumismenojen omavastuun poisto vuoden alusta

Toimeentulotuen asumismenojen omavastuun poisto on ollut alusta pitäen vasemmistoliiton tavoitteena. Pidämme tärkeänä, että toimeen-

tulotuen asumismenojen poisto tapahtuu heti vuoden alusta lukien.

Viite: Virtasen /vas ym. TAA 1186/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että momentille 33.32.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 29 000 000 euroa toimeentulotuen asumismenojen omavastuuosuuden poistamisen aikais-
tamisesta vuoden 2006 alkuun kunnille
aiheutuvien kustannusten kattamiseen.*

Hoitoon pääsyn turvaaminen (ns. hoitotakuu)

Eduskunta säati 2004 lait hoitoon pääsyn turvaamisesta eli ns. hoitotakuusta. Lakien voimaansaattaminen edellyttää siirtymävaiheessa erikoissairaanhoidon kuntayhtymiin kuuluvilta kunnilta voimakasta taloudellista lisäpanostusta, koska 28.2.2005 olleet erikoissairaanhoidon hoitojonot oli kokonaisuudessaan purettava 31.8.2005 mennessä. Tässä ei onnistuttu, vaan jonossa on tälläkin hetkellä lainvastaisesti siellä yli puoli vuotta olleita potilaita.

Epäonnistuminen johtui ensisijaisesti liian vähäisistä siirtymävaiheen resursseista. Muun muassa vuoden 2005 valtion budjetissa ei kunnille osoitettu riittävästi määrärahoja asian hoitamiseksi. Sairaanhoidopiirien arvion mukaan siirtymävaihe aiheutti/aiheuttaa vähintään 120 000 000 euron lisäkustannuksen sairaanhoidopiireille. Tämän lisäksi peruskunnille aiheutuu hoitotakuusta siirtymävaiheessa lisäkustannuksia myös perusterveydenhoitoon, koska useimmat kunnat joutuvat palkkaamaan terveyskeskuksiinsa lisähenkilöstöä välittömän yhteyden saannin ja kolmessa päivässä hoidon arviointiin pääsemisen turvaamiseksi.

Hallituksen talousarvioesitykseen 2006 on momentille 33.32.30 (valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin) otettu lisäyksenä huomioon 59 171 000 euroa pääosin kansallisen terveydenhuollon hankkeen tavoitteiden toteuttamiseen. Tästä summasta vain osa suuntautuu hoitoon pääsyn turvaamiseen. Edellä olevasta käy selkeästi ilmi, että esitetyillä valtionosuuksilla siirtyminen hoitotakuuseen tulee edelleen merkittävästi hei-

kentämään kuntien muutenkin heikkoa taloudellista tilannetta.

Viite: Virtasen /vas ym. TAA 1185/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 70 000 000 euroa hoitoon pääsyn turvaamisesta aiheutuviin siirtymävaiheen kustannuksiin.

Valtionosuuksien indeksitarkistus

Talousahdingon vaivaamille kunnille alimittainen indeksitarkistus merkitsee huomattavaa taloudellista lisärasitusta. Verojen, maksujen ja taksojen korottamisen lisäksi ne joutuvat karsimaan sosiaali- ja terveystalouksia saadakseen pidettyä talouden edes siedettävässä kunnossa. Ehdotamme täysimääräistä indeksitarkistusta.

Viite: Kuopan /vas ym. TAA 375/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.32.30 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 31 000 000 euroa sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksien maksamiseen kunnille.

33. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäri- ja hammaslääkäriskollegiosta aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha)

Yliopistollista perus- ja erikoistumiskoulutusta antaville kuntayhtymille maksetaan erikoissairaanhoidon mukaisesta valtion korvausta opetuksen järjestämisestä aiheutuvien lisäkustannusten kattamiseen. Korvausten taso ei ole noussut opetuksen määrän ja kustannusten muutoksen mukaisesti.

Talousarvioehdotuksessa vuodelle 2005 määrärahaan tehtiin 8 milj. euron korotus siirtämällä sama summa pois tutkimustoiminnan erityisvaltionosuudesta. Nyt vuoden 2006 talousarvioesityksessä tämä siirto on palautettu ja määräraha on pienentynyt. Taskusta toiseen siirtelyn sijasta esitämme, että lääkärikoulutuksen maksaminen kuntien muodostamilla kuntayhtymillä lopetetaan ja määrärahaan tehdään tuntuva koro-

tus. Eduskunta on jo vuoden 2004 budjetissa edellyttänyt vääristyneen kustannusjaon oikaisemista.

Valiokunta on lisännyt 5 milj. euroa, mikä ei kuitenkaan riitä.

Viite: O. Ojalan /vas ym. TAA 707/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.32.33 otetaan budjettiperusteisena lisäyksenä 7 000 000 euroa erikoissairaanhoidon mukaisen perus- ja erikoistumiskoulutuksen korvausten maksamiseen yliopistollista sairaalaa ylläpitäville kuntayhtymille.

37. Valtionavustus sairaanhoitopiirien kuntayhtymille lasten ja nuorten psykiatrisesta hoidosta ja kuntoutuksesta sekä kuntien mielenterveyspalvelujen kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin (kiinteä määräraha)

Valtion tulo- ja menoarvioihin on vuodesta 2000 lähtien varattu vuosittain määräraha sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle lasten ja nuorten psykiatrian palvelujen kehittämiseksi ja järjestämiseksi. Kuluvan vuoden talousarviossa määrärahaa on varattu 5 000 000 euroa. Nyt hallitus esittää talousarviossaan vuodelle 2006 kyseistä momenttia poistettavaksi kokonaan. Hallitus on yrittänyt esittää momentin poistamista jo kahtena edellisenäkin vuotena, mutta eduskunnan voimakkaan vastustuksen takia määräraha on säilynyt.

Kyseisen erityisvaltionavustuksen turvin maamme sairaanhoitopiirit ovat voineet toteuttaa alueillaan hyvin tarpeellista palvelujärjestelmän rakennemuutosta, jota voimakkaasti muuttanut lasten ja nuorten psykiatrisen hoidon ja tutkimuksen tarve on edellyttänyt. Eri puolilla maata on aloitettu lukuisia lasten ja nuorten nuorisopsykiatrian hankkeita, jotka uhkaavat jäädä ensi vuonna ilman niiden kipeästi kaipaamaa rahoitus pohjaa. Myöskään uusia hankkeita ei voida suunnitella eikä toteuttaa ilman kyseistä määrärahaa.

Lasten mielenterveysongelmat lisääntyvät koko ajan. Stakesin koululaisten hyvinvointia selvittäneiden tutkimusten mukaan lapsista ja

nuorista 15—20 prosentilla on psyykkisiä häiriöitä ja noin 7—8 prosentin arvioidaan olevan psykiatrisen hoidon tarpeessa. Vakavasti masentuneita lasketaan olevan jopa 5—10 prosenttia nuorista. Viimeaikaisten tutkimusten mukaan psyykkiset ongelmat ovat yllättävän yleisiä jo alle kouluikäisillä.

Hallitus on luvannut ohjelmassaan ohjata valtion rahoitusta erityisesti mielenterveys- ja päihdepotilaiden hoidon ja tukipalvelujen turvaamiseksi. Lisäksi ohjelmassa mainitaan erikseen, että lasten mielenterveysongelmiin ja niiden ennaltaehkäisyyn kiinnitetään erityistä huomiota ja turvataan riittävän nopea hoitoon pääsy.

Voidakseen rahoittaa ylisuuret, vallankin hyvä tuloisia suosivat veronkevennykset ja varallisuusveron poiston hallitus ja valiokunnan enemmistö pitävät kuntien rahoituksen äärimmäisen niukkana. Tästä seuraa, että kansalaiset eivät monestikaan saa kipeästi kaivattuja palveluita. Tilanteesta kärsivät myös lasten ja nuorten psykiatrista apua tarvitsevat. On välttämätöntä näissä oloissa osoittaa siihen erityisrahoitusta.

Viite: Kankaan /vas ym. TAA 241/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.32.37 otetaan lisäyksenä 3 000 000 euroa erikoissairaanhoidon mukaisen perus- ja erikoistumiskoulutuksen korvausten maksamiseen yliopistollista sairaalaa ylläpitäville kuntayhtymille.

Pääluokka 34

TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

51. Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet (kiinteä määräraha)

Työttömien yhdistysten omatoimiavustus

Lähtilevaisuudessa työvoimastamme niin yksityisellä kuin julkisellakin sektorilla on jäämäs-

sä eläkkeelle valtava määrä työntekijöitä. Suuri haaste tulee olemaan, miten nyt työttöminä olevat henkilöt voisivat työllistyä eläköityvien henkilöiden tilalle. Myös uusien työpaikkojen täyttäminen nyt työttöminä olevista on vaikeaa, mikäli työttöminä olevat ihmiset syrjäytyvät työelämästä ja muustakin yhteiskunnallisesta toiminnasta. Näin voi tapahtua, jos työttömyysaikana ihmisellä ei ole sopivaa sosiaalista ympäristöä, jossa hän voisi osallistua toimintoihin ja vaikuttaa sekä omiin että yhteisiin asioihin.

Työttömien yhdistykset ovat yksi tärkeä sosiaalinen yhteisö työttömille. Sen lisäksi, että työttömien yhdistykset antavat vertaistukea työttömille, monet niistä myös työllistävät paljon pitkään työttöminä olleita ihmisiä. Samalla tavalla yhdistysten järjestämä ruokailu on yksi tärkeä osa niin fyysistä kuin psyykkistäkin ehkäisevää terveydenhoitoa. Monissa yhdistyksissä on myös terveydenhoitajan palveluja, joista on erittäin hyviä kokemuksia.

Työttömien yhdistysten toiminnan jatkuvuuden kannalta on tärkeää, että rahoitus toiminnanjohtajan palkkaamiseen on kunnossa. Myös laajat aktiivisen työvoimapolitiikan toimet edellyttävät toiminnanjohtajaa, sillä työllistäminen ei ole järkevää, jos työllistettävillä ei ole yhtään pysyvää esimiestä ja työnohjaajaa. Omatoimisuusavustusta on käytetty toiminnanjohtajien palkkaukseen, mutta kaikkein aktiivisimpiin kaan yhdistyksiin sitä ei syystä tai toisesta ole aina riittänyt. Tämän ehdotuksen tarkoitus on taata omatoimisuusavustukseen rahoitus niin, että jokaiseen toimivaan yhdistykseen voidaan palkata toiminnanjohtaja ja isoimpiin yhdistyksiin, jotka työllistävät työntekijöitä, voidaan palkata myös henkilö, joka hoitaa työnantajavelvoitteista johtuvat paperityöt.

Viite: Huotarinen /vas ym. TAA 177/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 34.06.51 otetaan lisäyksenä 1 000 000 euroa omatoimisuusavustuksena työttömien yhdistysten toiminnan kehittämiseen ja turvaamiseen.

Palkkaperusteinen työllistämistuki valtiolle, kunnille ja kuntayhtymille

Työttömyysasteen jumiutuminen kolme vuotta sitten aivan liian korkealle tasolle on osoitus siitä, että aktiivisia työllistämisvaroja tarvitaan edelleenkin. Lisäksi on syytä huomata, että päätöksentekijöiden kaunistaa tilastoja. Pitkäaikaistyöttömien määrä ei ole vähentynyt vuosiin loppuun. Myös hoitotakuu mukaan lukien julkisten palveluiden tarvitsema sijaisten oikea määrä on turvattava.

Perusteita tulee tarkistaa niin, että kuntien ja kuntayhtymien työllistämille maksetaan palkkaperusteinen työllistämistuki samoin perustein kuin valtionkin työllistämille. Tarvitaan töiden järjestämistä niin, että siitä saatavalla palkalla voi tulla toimeen. Edellä olevan perusteella ehdotamme, että eduskunta ottaa valtion vuoden 2006 talousarvioon momentille 34.06.51 lisäyksenä 42 000 000 euroa palkkaperusteiseen työllistämistukeen valtiolle, kunnille ja kuntayhtymille.

Viite: Puhjon /vas ym. TAA 751/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 34.06.51 otetaan lisäyksenä 42 000 000 euroa palkkaperusteiseen työllistämistukeen valtiolle, kunnille ja kuntayhtymille.

52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha)

Työmarkkinatuen tasokotus

Köyhyydestä, joka lisääntyi 1990-luvulla laman ja siihen liittyneiden ratkaisujen myötä, uhkaa tulla Suomessa pysyvä ongelma. Toimeentulotukea saavien määrä on vakiintumassa korkealle tasolle. Vuonna 2002 toimeentulotuen piirissä oli 262 000 kotitaloutta ja 440 000 henkilöä, eikä vähennystä edelliseen vuoteen juuri tapahtunut. Jos pienituloisuuden rajana pidetään 60 prosenttia mediaanitulosta, pienituloisten osuus oli 10,8 prosenttia vuonna 2001. Vuonna 1990 vastaava osuus oli 7,9 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömyyttä ei ole nujerrettu, ja useat kymmenet tuhannet ihmiset ovat syrjäytymässä työmarkkinoilta.

Työttömyyden aikaisen toimeentulon parantaminen on välttämätöntä, jotta mahdollisimman moni syrjäytymisuhan alla elävistä työttömistä pysyisi työmarkkinoiden käytettävissä. Työtön henkilö ei kykene suunnittelemaan pitkäjänteisesti tulevaisuuttaan, mikäli hänen perusturvansa ei ole riittävä.

Useat sosiaalipolitiikan tutkijat ovat tulleet köyhyysongelman ja työttömyyden rakenteen arvioinneissaan siihen lopputulokseen, että työttömyysturvan peruspäivärahan korottaminen on paras lääke köyhyyden ja syrjäytymisen torjumiseksi.

Talouden heikkojen kasvunäkymien vuoksi mitään työllisyystilanteen äkillistä parantumista ei ole näkyvissä lähitulevaisuudessa. Kokonaistyöllisyys voi kääntyä jopa kasvuun, jolloin rakenteellisten työttömyysongelmien voidaan olettaa kärjistyvän. Siitäkin syystä työmarkkinoilla vaikeimmassa asemassa olevien tilannetta tulee parantaa ja peruspäivärahaa korottaa nykyisestä 23,24 eurosta päivältä 4,00 eurolla 1.1.2006 alkaen. Näin ollen työmarkkinatuki nousisi noin 500 eurosta kuukaudessa 96 eurolla kuukaudessa.

Ehdotus on osa vasemmistoliiton eduskuntaryhmän toimenpidekokonaisuutta, joka tähtää eriarvoisuuden ja köyhyyden vähentämiseen.

Viite: Mustajärven /vas ym. TAA 587/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 34.06.52 otetaan lisäyksenä 130 000 000 euroa työmarkkinatuen budjettiperusteiseen korottamiseen 4,00 eurolla päivältä 1.1.2006 lukien.

Yhdistelmätukeen sisältyvä työmarkkinatuki

Pitkäaikaistyöttömyyttä ei ole nujerrettu, ja useat kymmenet tuhannet ihmiset ovat syrjäytymässä työmarkkinoilta. Tässä tilanteessa tarvitaan uusia sosiaali- ja työvoimapolitiittisia ratkaisuja köyhyyden ja syrjäytymisen estämiseksi.

Vuodesta 1998 lähtien työmarkkinatuki on voitu tietyin ehdoin maksaa työnantajalle tukena palkkauskustannuksiin osana ns. yhdistelmä-

tukea ja nyttemmin yhdistelmätukikokeilussa myös sellaisenaan ilman työllistämistukea. Tästä säädetään nyt työttömyysturvalaissa (1290/2002) ja julkisesta työvoimapalvelusta annetussa laissa (1295/2002). Yhdistelmätukea voidaan myöntää kunnille ja yksityisille työnantajille, mutta ei valtion laitoksille, ja se on tarkoitettu ensi sijassa työmarkkinatuella pudonneiden pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen.

Yhdistelmätukeen sisältyvä työllistämistuki on korkeintaan normaalin työllistämistuen suuruinen eli 19,85 euroa päivässä. Kun täysi työmarkkinatuki ilman lapsikorotuksia on 23,02 euroa päivältä, voidaan laskea, että yhdistelmätuki on yleensä korkeintaan noin 920 euroa kuukaudessa. Koska tällä voidaan peittää kaikki palkkauskustannukset, myös eläke- ja muut sosiaaliturvamaksut, yhdistelmätuella työllistetyntyöntekijän ansiotaso on yleensä hyvin alhainen.

Yhdistelmätuen osuus työllisyyspolitiikassa on kasvanut viime vuosina. Se on korvannut normaalia palkkaperusteista työllistämistukea. Yhdistelmätuella sijoitettujen palkat ovat kuitenkin usein pienet, ja suurelta osin kyse on hyvin pienipalkkaisesta osa-aikatyöstä. Tämä johtuu ainakin osittain tuen ehdoista, jotka mahdollistavat palkkauskustannusten rajoittamisen tuen määrään. Yhdistelmätukea käytetään työllistämiskeinona paljon ns. kolmannella sektorilla, jossa työnantajalla ei ole juuri mahdollisuuksia omaan rahoitusosuuteen palkkauskustannuksissa. Vaarana on, että järjestelmä synnyttää eränlaisiset C-luokan työmarkkinat, joissa palkkataso ja työehdot ovat tavanomaista huonommat. Tätä kuvaa vahvistaa myös se, että työttömyysturvan työssäoloehdon karttumista on rajoitettu yhdistelmätukitöissä.

Yhdistelmätuella voisi olla myönteisempi osuus pitkäaikaistyöttömien työllistämisessä ja heidän toimeentulonsa vahvistamisessa, jos järjestelmän ehtoja kehitetään. Yksi keino tähän olisi yhdistelmätuen tason kohottaminen. Se voisi tapahtua siten, että työmarkkinatuki maksetaan korotettuna silloin, kun se maksetaan työnantajalle tukena palkkauskustannuksiin. Tämä kannustaisi työnantajia paremmin palkattujen töiden järjestämiseen ja lisäisi muutenkin järjes-

telmän houkuttelevuutta. Kohtuullisena korotusprosenttina voisi olla 30.

Jos yhdistelmätuen piirissä on keskimäärin noin 15 000 työllistettyä, voidaan arvioida, että yhdistelmätukeen sisältyvän työmarkkinatuen korottaminen 30 prosentilla merkitsee valtion talousarviossa noin 26,4 miljoonan euron lisämenoa.

Viite: Tennilän /vas ym. TAA 1063/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 34.06.52 otetaan lisäyksenä 26 400 000 euroa yhdistelmätukeen sisältyvän työmarkkinatuen budjettiperusteiseen korottamiseen 30 prosentilla.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Ympäristön suojele

77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)

Ympäristötöiden rahoitusvaje kasvaa jatkuvasti tarpeisiin nähden, kuten valiokunnan mietinnönsä todetaan. Kuluvan vuoden talousarviossa ympäristötöihin osoitettiin 11,9 milj. euroa, mutta ensi vuodeksi hallitus esitti vain 10 milj. euroa. Valiokunta esittää nyt ensi vuoden määrärahan nostamista kuluvan vuoden tasolle.

Eduskunta on jo neljänä vuotena peräkkäin joutunut nostamaan määrärahaa.

Ympäristötöissä keskeisiä kohteita ovat mm. vesistöjen ja Itämeren rehevöitymisen vähentäminen, maaperään joutuneiden vaarallisten aineiden aiheuttamien terveysriskien poistaminen sekä puhtaan raakaveden turvaaminen vedenhankinnalle.

Pilaantuneiden alueiden kunnostukseen tarvitaan lähivuosina 3,5 milj. euroa ja seuraavan 20 vuoden aikana peräti 1—1,2 miljardia euroa. Vaikka suurin osa lankeaakin aiheuttajien ja alueiden haltijoiden maksettavaksi, kuntien ja

valtion varoja on arvioitu tarvittavan yhteensä noin 300—400 milj. euroa. Uutena ongelmana on pilaantuneiden ja esim. TBT-pitoisten sedimenttien kunnostus mm. telakoiden, satamien ja vanhojen kaatopaikkojen ympäristössä.

Lähivuosina tulisi myös käynnistää ainakin 30 uutta siirtoviemärihanketta.

Viite: Tiusasen /vas ym. TAA 1106/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.10.77 otetaan lisäyksenä 5 000 000 euroa.

Ottaen huomioon tulevaisuuden suuret tarpeet, on tärkeää, että eduskunta viitoittaa hallitukselle linjaa ympäristötöiden suhteen. Menokehyksissä vuodeksi 2007 on varauduttu vain 7 350 000 euroon. Valiokunnan enemmistö tyytyy vain mainitsemaan tarpeesta ottaa huomioon vuosien 2007—2011 menokehyksissä ympäristötöiden rahoitustarve. Meitä tämä ei tyydyttänyt, vaan esitimme lausumaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentin perusteluissa lausutaan:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että ympäristötöiden rahoituksen aleneva kehitys käännetään kasvuun ja että hallitus kevään kehysratkaisussa tekee vähintään 10 milj. euron tasokorotuksen ympäristötöiden rahoitukseen.

20. Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnon-suoja

37. Avustukset kuntien kaavoitukseen ja maankäytön ohjaukseen (siirtomääräraha 3 v)

Erityisesti alle 50 000 asukkaan kunnissa ympäristön- ja luonnonsuojelun voimavarat ovat heikot ja kuntien talousahdinko heikentää niitä entisestään. Muun muassa kaavojen valmistelussa on puutteita, mikä puolestaan vaikeuttaa tarkoituksenmukaista suunnittelua ja siihen liittyvää suojelua.

Viite: Kauppilan /vas ym. TAA 290/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.20.37 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa.

76. Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (siirtomääräraha)

Valiokunta toteaa mietinnössään, että se on usean vuoden ajan kiinnittänyt huomiota Nuuk-sion kansallispuiston kehittämiseen ja pitää hyvänä, että hankkeen suunnitteluun osoitettiin vuoden 2005 toisessa lisätalousarviossa 300 000 euron määräraha. Valiokunta kiirehtiikin hankkeen etenemistä.

Luonnonsuojelualueiden rahoitusohjelma tarkistetaan vielä kuluvan vuoden aikana. On tärkeää, että rahoitusohjelmaan osoitetaan puuttuvat voimavarat hankkeiden loppuun saattamiseksi.

Momentin määräraha on alimitoitettu.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.20.76 otetaan lisäyksenä 2 000 000 euroa.

30. Asumisen edistäminen

55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentin määräraha on pysynyt samalla tasolla vuodesta 2004 lukien, vaikka sen käyttöalaa on laajennettu. Käyttöala laajenee edelleen ensi vuonna. Käyttöalan laajetessa yksittäisen avustuksen taso pienenee. Valiokunta toteaaakin mietinnössään, että se on huolissaan ennen kaikkea hissien asentamiseen tarvittavien määrärahojen riittävyydestä. Valiokunnan mielestä korjausavustusten lisääntynyt tarve tuleekin ottaa huomioon seuraavassa kehyspäätöksessä.

Momentin määräraha on alimitoitettu.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.30.55 otetaan lisäyksenä 10 000 000 euroa, mistä 3 000 000 euroa energia-avustuksiin.

60. Siirto valtion asuntorahastoon

Kunnallistekniikka-avustus

Kasvukeskusten asuntotuotannon liikkeelle lähtöä pyritään helpottamaan kunnallistekniikka-avustuksilla. Vuosina 2005—2009 niihin on käytettävissä yhteensä 50 miljoonaa euroa, josta on jo sidottu 45 milj. euroa.

Näin ollen tilaa ei juurikaan ole uusille kohteille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilla 35.30.60 kunnallistekniikka-avustuksen myöntämisvaltuutta korotetaan 10 000 000 eurolla.

Pääkaupunkiseudun lähiöiden kehittäminen

Vuonna 2006 käynnistyy Helsingin seudun lähiöiden viisivuotinen kehittämisprojekti. Valtion rahoitus on yhteensä viisi miljoonaa euroa, mistä ensi vuonna on käytettävissä miljoona euroa.

Avustuksen suuruus on 10 prosenttia hankkeen kustannuksista, vaikka aiemmin avustusta-soksi oli kaavailtu 50 prosenttia. Valiokunta tyytyy toteamaan, että asiantuntijakuulemisissa on todettu, että prosentti on liian alhainen ja määräraha liian pieni. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kaupungit eivät todennäköisesti käynnistä hankkeita.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilla 35.30.60 lähiöiden kehittämishankkeiden avustusprosentti korotetaan 50 prosentiksi, viisivuotiskauden valtion rahoitusta korotetaan 10 000 000 euroon ja vuoden 2006 määrärahaa korotetaan 2 000 000 euroon.

Avustukset erityisryhmille

Erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi kuluvan vuoden alussa otettiin käyttöön uusi järjestelmä, jossa asuntorahasto myöntää avustusta asuinrakennusten tai asuntojen uustuotantoon ja perusparannukseen.

Talousarvioesityksessä ensi vuoden avustusvaltuus on 40 milj. euroa. Valiokunta ehdottaa valtuuden korottamista 45 miljoonaksi euroksi. Emme pidä näin nostettuakaan valtuutta riittävänä vaan sitä tulisi vielä tästä korottaa 10 milj. eurolla eli 55 miljoonaksi euroksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilla 35.30.60 erityisryhmien avustusten myöntämisvaltuutta korotetaan 55 000 000 euroksi.

**99. Ympäristöministeriön hallinnonalan
muut menot**

65. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Suomenlahden öljy- ja kemikaalikuljetukset ylittävät vuoden 2005 aikana 100 miljoonan ton-

nin rajan. Niiden odotetaan kaksinkertaistuvan kuluvan vuoden tasosta vuoteen 2010 mennessä eli saavuttavan vähintään 140 miljoonan tonnin rajan.

Itämeren rantavaltioiden öljyntorjuntavalmius ei ole riittävä suuronnettomuuden sattuessa. Suomen rannikko saaristoinen aiheuttaa erityisen ongelman erityisesti öljyonnettomuuden tapahtuessa. Tilanne on erityisen hankala itäisellä Suomenlahdella, jossa myös laivaväylät ovat vaikeimmat kulkea. Erityisesti talviolosuhteet ovat itäisellä Suomenlahdella vaikeimmat.

Kansalaisjärjestöt, kuten WWF, ovat aloittaneet ns. öljyntorjuntajoukkojen kokoamisen ja kouluttamisen. Tämän ja muun toiminnan tukemiseksi kansalaisjärjestöjen taloudellinen tukeminen on hyödyllistä ja välttämätöntä

Viite: Tiusasen /vas ym. TAA 1111/2005 vp.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 35.99.65 otetaan lisäyksenä 200 000 euroa kansalaisjärjestöille Suomenlahden suojelun edistämiseen.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2005

Iivo Polvi /vas
Kari Uotila /vas

Mikko Immonen /vas
Mikko Kuoppa /vas